

จังหวัดอำนาจเจริญ

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
ของจังหวัดอำนาจเจริญ
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สิงหาคม ๒๕๖๖

คำนำ

จังหวัดอำนาจเจริญโดยคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด (อพก.) ได้ทบทวนและร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมและมุ่งเน้นการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ตอบสนองนโยบายรัฐบาลและส่งผลสัมฤทธิ์สู่เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่ โดยคณะอนุกรรมการฯ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นประธาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดและนอกสังกัด ตลอดจนภาคเอกชน เป็นอนุกรรมการ มีเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด จะครอบคลุมระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยมีการทบทวนและปรับปรุงใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละปีทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และยุทธศาสตร์ทุกระดับ ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ แผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) SDGs Mega Trends ๒๐๒๓ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Global Megatrends) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ฉบับนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นกรอบการจัดทำคำของบประมาณที่เกี่ยวข้องและเป็นแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตรในทุกมิติ ทั้งนี้ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้ผ่านความคิดเห็นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยแล้ว สุดท้ายนี้คณะผู้จัดทำขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่ให้การสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ในครั้งนี้ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ
สิงหาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑. ที่มา	
๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์	
๓. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ	
๔. คำนิยาม	
๕. แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ	
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดอำนาจเจริญ	๕๗
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ	๙๙
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ	๑๑๑
ส่วนที่ ๕ แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการสำคัญด้านการเกษตร และสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ	๑๒๙
ส่วนที่ ๖ ภาคผนวก	๑๕๗

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้อง และบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ประกอบกับมาตรา ๗๒(๔) รัฐพึงจัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น และมาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไก ที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำและสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด รวมทั้งมาตรา ๗๕ (วรรค ๓) รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่างๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกันพิจารณาภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในแต่ละระดับ รวมทั้งนำนโยบายสำคัญ และสถานการณ์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนภารกิจให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด ตลอดจนพิจารณาความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิต ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำ

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองตอบ ต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลัก ของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคง ทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสาน สอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุขได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วน มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในตลาดโลกและตลาดภายในประเทศ เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้ การรักษาและการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อมมี

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

คุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ **“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”** โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๐๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก) (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๑.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคงมั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนายกระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาโลกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สามารถ “รู้ รับ ปรับใช้” เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน ระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาดน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราเก่งทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่ออนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทาง

การค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู้การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรมคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบต่อไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

๒.๑.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑) การเกษตรสร้างมูลค่า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้เล่นสำคัญด้านการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรในเวทีโลกด้วยพื้นฐานทางพืชเกษตรเขตร้อน และมีข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษาฐานรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูงทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น

๑.๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

(๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการวางแผนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยกำหนดชนิดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นและพื้นที่การผลิต จัดทำแผนการผลิต สินค้าการบริหารจัดการพื้นที่ การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนากระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอรวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูตลอดจนรวบรวม อนุรักษ์พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่น

(๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น การพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้เป็นสินค้าเกษตรพรีเมียมเพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพิ่มทักษะเพื่อยกระดับการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ได้แก่ ข้าว ผลไม้เมืองร้อน หม่อนไหม/ผ้าไหมไทย ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ และอื่น ๆ การบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรและสร้างเครือข่าย การพัฒนาความรู้และเพิ่มศักยภาพกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐเพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

(๓) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) และขึ้นทะเบียนสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ สร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นหรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน การรับรองสินค้า และระบบตรวจสอบย้อนกลับ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย พัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการสร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ

(๔) พัฒนาดาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น พัฒนาการเข้าถึงข้อมูลสินค้า จัดทำฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ ราคา แหล่งผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น สร้างเครือข่ายและช่องทางการจำหน่ายสินค้าถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาดเฉพาะ สนับสนุนการประชาสัมพันธ์การบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และจัดแสดงงานสินค้า ตลอดจนสร้างการรับรู้ความเข้าใจด้านโภชนาการของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๑.๒) เกษตรปลอดภัย

(๑) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ที่มีคุณภาพและเหมาะสมการจัดการพื้นที่ สภาพดินและน้ำที่เหมาะสม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งการเพิ่มผลผลิตภาพแรงงาน

(๒) วางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรโดยลด ละ เลิก การใช้สารเคมี และการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องปลอดภัย รวมทั้งปรับเปลี่ยนมาทำการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีและเกษตรอินทรีย์ โดยการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนในการป้องกัน

กำจัดศัตรูพืชเพื่อลดต้นทุนการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร รวมถึงการค้นคว้าวิจัยนำสารชีวภัณฑ์จากพืชสัตว์ จุลินทรีย์ มาใช้ประโยชน์เพื่อทดแทนสารเคมี

(๓) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหารตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๔) ยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้การรับรองมาตรฐาน เริ่มตั้งแต่ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านดิน น้ำ พื้นที่ที่เอื้อต่อการผลิตสินค้าให้เป็นไปตามมาตรฐานต่าง ๆ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานรัฐในการตรวจรับรองมาตรฐานให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ทัดถึง ทั่นเวลาและเข้าถึงง่าย เพื่อเร่งผลักดันให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบการผลิตทางการเกษตรที่ได้มาตรฐานตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

(๕) ส่งเสริมการผลิตและขยายผลระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติเกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตร เป็นต้น เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหาร และสร้างความปลอดภัยและมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือนรวมทั้งสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ เริ่มจากการเตรียมความพร้อมและการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์การตรวจรับรองและการแปรรูป จนถึงการตลาดและการประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรอินทรีย์

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตรและพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า พร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัย และการคุ้มครองผู้บริโภคและการค้าระดับสากล

(๗) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย เพื่อสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสม การสร้างตราสินค้าและความเชื่อมั่นให้กับสินค้าและบริการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ และการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๑.๓) เกษตรชีวภาพ

(๑) วางแผนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ โดยกำหนดชนิดและพื้นที่การผลิตที่เหมาะสม สำนวจอนุรักษ์ รวบรวมพันธุกรรมพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ รวมทั้งสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(๒) ส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการจัดระบบการจัดการของเสียจากฟาร์มเกษตร ระบบการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร โดยสนับสนุนให้มีการนำวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร เช่น แกลบ เปลือกและเมล็ด มูลสัตว์ กลับมาแปรรูปเป็นพลังงานทดแทนหรือพลังงานชีวภาพ หรือผลิตเป็นปุ๋ย เพื่อใช้ในระดับครัวเรือนและชุมชน ตลอดจนการผลิตในเชิงอุตสาหกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยและรักษาสิ่งแวดล้อม

(๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ โดยมีปริมาณสารสกัดเพียงพอและปลอดภัยจากสารเคมี เพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอางรวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์สมุนไพร เช่น สมุนไพรแปรรูป ตลอดจนการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อการปศุสัตว์

(๔) ยกระดับเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลาง และเลิกบนฐานทรัพยากรชีวภาพ สนับสนุนการจัดตั้งและบริหารจัดการวิสาหกิจ (เชิงพาณิชย์) ให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยนำทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่นหรือชุมชนมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด สนับสนุนแหล่งเงินทุนสำหรับการดำเนินการจัดตั้งวิสาหกิจเกษตรฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการ รวมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายกับภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และบริการ

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป การวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ อาทิ อาหาร เวชภัณฑ์ เครื่องสำอาง และพลังงานชีวภาพ รวมทั้งยกระดับผลิตภัณฑ์สู่สินค้าพรีเมียมและการสร้างตราสินค้า ตลอดจนมีการใช้ฐานจากความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์และต่อยอดไปสู่การผลิตในเชิงอุตสาหกรรม

(๖) ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย โดยใช้โอกาสจากความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันที่หันมาใส่ใจสุขภาพ และการรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ

๑.๔) เกษตรแปรรูป

(๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่ได้มาตรฐาน และเพียงพอเพื่อเชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง สำหรับใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

(๒) ส่งเสริมการแปรรูปขั้นต้นและขั้นกลาง โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป เพื่อสร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งผลักดันให้มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรมขั้นสูง

(๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิต กระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป อาทิ บรรจุภัณฑ์อัจฉริยะ ระบบควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ระบบติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่ง และยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการแปรรูป อุปกรณ์ เครื่องจักรกลเพื่อการแปรรูปและทดแทนแรงงานคน

(๔) ส่งเสริมและกระตุ้นความต้องการใช้และบริโภคสินค้าเกษตรแปรรูปคุณภาพสูง ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การสร้างเครือข่ายตลาดแปรรูปและจับคู่ธุรกิจ การประชาสัมพันธ์ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๑.๕) เกษตรอัจฉริยะ

(๑) สนับสนุนการนำงานวิจัยและเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ด้านกระบวนการผลิตและการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรในร่ม และเกษตรแนวตั้ง เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และทดแทนแรงงานภาคเกษตรที่ลดลง และเข้าสู่สังคมสูงอายุ

(๒) สนับสนุนการจัดทำแปลง/โรงเรือนสาธิตต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกรที่มีความพร้อมในการรับรองความรู้มาสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นแปลง/โรงเรือนสาธิตในท้องถิ่น โดยหน่วยงานรัฐทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง และอุดหนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นตามความเหมาะสม เพื่อยกระดับความสามารถในการผลิตและการจัดการฟาร์ม การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ

(๓) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้เกิดการยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer/Young Smart Farmer/Start up ด้านการทำเกษตรอัจฉริยะ

(๔) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรตั้งแต่ระดับการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นพื้นฐานจนถึงขั้นสูงสุดตามศักยภาพของเกษตรกรการถ่ายทอดและสนับสนุนให้เข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีแก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด และทดแทนการผลิตดั้งเดิม การแปรรูปสินค้าเกษตรอัจฉริยะ รวมถึงการให้บริการด้านการเกษตรอัจฉริยะ และการสนับสนุนให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการเทคโนโลยี/การให้บริการเกษตรอัจฉริยะ (Agricultural Service Provider)

(๕) พัฒนาระบบตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการจัดการตลาดอัจฉริยะ จัดสร้างแพลตฟอร์มตลาด online offline การเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและบริการ การประชาสัมพันธ์ จัดการแสดงสินค้า และส่งค่านิยมในการบริโภคสินค้าในประเทศ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ^๒ เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) การเกษตร (หลัก) (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังงาน สังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๐๓) การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่น และเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนาที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความ ต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยง ไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบ การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการค้าสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, เมษายน). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลិតภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจ การเกษตรขนาดกลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้อง กับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบล เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนากระบวนการผลิตภาคเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของ รัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของ ประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหาร และผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจน เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่าย ธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรอง

คุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือ ต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร ที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียน กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียน กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ^๓ ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีประเด็นขับเคลื่อนการปฏิรูปที่สำคัญ โดยสรุป ใน ๖ มิติ ได้แก่ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง การฟื้นฟู และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ และการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศมี ๑๓ ฉบับ มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ฉบับ ได้แก่ (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน (๓) กฎหมาย (๕) เศรษฐกิจ(หลัก) (๖) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๗) สาธารณสุข ในส่วนของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม และปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลักแนวคิดการบริหารงานคุณภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง

๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง

๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย

๔) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค

๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้กำลังคนในระบบมีทักษะสอดคล้องตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และได้รับการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น บุคลากรในภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการรายย่อยมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้ดียิ่งขึ้น

^๓ ประกาศ นร. เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง). (๒๕๖๔, ๒๕ กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๔๔ ง.

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๔ มุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานแรงและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที การกำหนดทิศทางทางการพัฒนาประเทศ ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนด หมายเหตุการพัฒนา จำนวน ๑๓ ประการ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยมีหมายเหตุที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๑ หมายเหตุ ได้แก่

หมายเหตุที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตร ในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมายเหตุที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น และการท่องเที่ยวไทย ต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

หมายเหตุที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยทำให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุน เป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และเป็นศูนย์กลางคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค

หมายเหตุที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก โดยมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศ เพิ่มขึ้น และมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

หมายเหตุที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ของ SME SME มีศักยภาพสูงในการดำเนิน ธุรกิจ สามารถ Scale up และปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

^๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, ตุลาคม). (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

หมวดหมายที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง และการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

หมวดหมายที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และคนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมวดหมายที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจ หมุนเวียนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

หมวดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างภูมิคุ้มกันและการฟื้นตัวจาก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

หมวดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยคนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการ ของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมายที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยการบริการ ภาครัฐมีคุณภาพเข้าถึงได้ และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและคล่องตัว

๒.๕ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกร มั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างความเข้มแข็ง ให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจ และความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรกร บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า และส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด

^๕ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๐, เมษายน). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตรให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ บริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Officer และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

๒.๖ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐^๖ โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงาน ไปสู่เศรษฐกิจ ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นการพัฒนาภายใต้ ๔ + ๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเพื่อเอื้อแม่ (Nurture) ภายใต้กลไกตลาด ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลาย ทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้อง กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์

เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก เป็นพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตามหลักการหมุนเวียน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
๒. การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม
๓. การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์ม เพื่อลดการใช้ ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น
๔. การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

^๖ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (๒๕๖๕, กุมภาพันธ์). แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐.

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระดมจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเพื่อเผ่าพันธุ์” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับมาตรฐาน สร้างคุณค่าใหม่ รวมถึงการนำหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้เพื่อการลดการใช้ทรัพยากร การดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อมๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชน และผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาคได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการหรือแก้ปัญหาสุขภาพ ปัญหามลพิษ ยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพิงแหล่ง พลังงานทางเลือกในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียบเศรษฐกิจ BCG
๒. การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน
๔. การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมูลค่าสูงจากความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการยกระดับมาตรฐาน การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการจัดการวัตถุดิบเหลือทิ้งจากการผลิตให้เป็นศูนย์
๕. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการด้วยกลไกตุลาการ เช่น กลไกมหาวิทยาลัยสู่ตำบล อุทยานวิทยาศาสตร์ และคลัสเตอร์
๖. การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด
๗. การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/ วิสาหกิจชุมชน) ด้วย Food machinery และมาตรฐานการประกอบการที่ดี
๘. การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ เช่น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ระบบประกันคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี ให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพีช ในโรงงานอัจฉริยะ (Plan factory) การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล

โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขายุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. สาขาการเกษตรและอาหาร

๑) การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูงด้วยการใช้การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น การผลิตสินค้าเกษตร พรีเมียม เกษตรปลอดภัย และเพิ่มความหลากหลายชนิดสินค้า

๒) การขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)

๓) การแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูง ด้วยการแปรรูปเป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สำคัญเพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลงหรือพืช

๔) การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้วยการนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูง ระบบอัตโนมัติมาบริหารจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค

๕) ปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน ลดการสูญเสียระหว่างการผลิตและขยะอาหาร และการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง

๖) การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์วัฒนธรรมไทยและการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

๗) การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร เช่น หน่วยวิเคราะห์ทดสอบ ด้านอาหารฟังก์ชัน โรงงานต้นแบบผลิตอาหารฟังก์ชันและสารประกอบ Functional ingredient มาตรฐาน GMP

๒. สาขาสุขภาพและการแพทย์

๑) การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และชีววัตถุในการป้องกันและควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล

๒) การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้บริการ การแพทย์จีโนมิกส์ ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs)

๓) การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบวิศวกรรม ย้อนกลับ

๔) การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพ ได้แก่ ยา วัคซีน อาหารสุขภาพ อาหารการแพทย์ เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัสดุทางการแพทย์

๕) การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และปรับรูปแบบการจัดซื้อจากรายปีเป็น Multi-year procurement

๖) การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรม และบริการการแพทย์และสุขภาพ

๓. สาขาพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

๑) การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยกลไกการกำหนดราคาคาร์บอน การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด

๒) การส่งเสริมการนำพืช ผลผลิต และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

๓) การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจนวัตกรรมให้แก่ SMEs และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของโลก

๔. สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๑) การผลักดันให้เกิดการนำโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model เพื่อกระจาย รายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองท่องเที่ยวรอง ลดความเหลื่อมล้ำ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมตามแนวทาง Happy Model

๓) การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรองด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการในเมืองท่องเที่ยวรอง โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรม พัฒนาเรื่องราว และการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้วย Digital Technology

๔) การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System เพื่ออำนวยความสะดวกและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการใช้จ่าย รวมถึงพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์ที่นำเสนอจุดเด่นของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม

๕) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และอีเวนต์ (Event) ขนาดใหญ่

๕. เศรษฐกิจหมุนเวียน

๑) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน

๒) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่

๓) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน อย่างเป็นระบบ

๔) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ

๕) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรมหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริการที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริษัทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่อนาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการเพื่อตอบสนอง ต่อความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัย พัฒนาขั้นแนวหน้าเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG

๒. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ

๔. การพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้า

๒.๗ ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) แห่งสหประชาชาติ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) แห่งสหประชาชาติเป็นกรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ (พ.ศ. ๒๕๗๓) โดย SDGs มี ๑๗ เป้าหมาย ๑๖๙ เป้าหมายย่อย (SDG Targets) ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ ๑ ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่

เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย

เป้าหมายที่ ๔ สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าหมายที่ ๕ บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศและให้อำนาจของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน

เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๗ สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่สมควรสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ ๙ สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุม และยั่งยืนและส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายที่ ๑๐ ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑๑ ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกัน และยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ ๑๖ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุม ในทุกระดับ

เป้าหมายที่ ๑๗ เสริมความเข้มแข็งให้แก่งlobal การดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเทศไทยในฐานะสมาชิกขององค์การสหประชาชาติได้ใช้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมาเป็นทิศทางในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด สำหรับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคการเกษตรมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน (หลัก)

๑.๑ เป้าหมายย่อย ๒.๑ ยุติความหิวโหยและสร้างหลักประกันให้ทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มยากจน และกลุ่มที่อยู่ในสถานการณ์เปราะบาง รวมถึงทารก ได้เข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย มีโภชนาการ และเพียงพอตลอดทั้งปี

๑.๒ เป้าหมายย่อย ๑.๒ ยุติภาวะทุพโภชนาการทุกรูปแบบและแก้ไขปัญหาความต้องการสารอาหารของหญิงวัยรุ่น หญิงตั้งครรภ์ และให้นมบุตร และผู้สูงอายุ ภายในปี ๒๕๗๓ รวมถึงบรรลุเป้าหมายที่ตกลงร่วมกันว่าด้วยภาวะเตี้ย แคระแกร็น และพอมแห้งในเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี

๑.๓ เป้าหมายย่อย ๑.๓ เพิ่มผลิตภาพทางการเกษตรและรายได้ของผู้ผลิตอาหารรายเล็ก โดยเฉพาะผู้หญิงคนพื้นเมือง คริวเรือนเกษตรกร เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และชาวประมง ให้เพิ่มขึ้นเป็น ๒ เท่า โดยรวมถึงการเข้าถึงที่ดินและทรัพยากร และปัจจัยการผลิต ความรู้ บริการทางการเงิน ตลาด และโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และการจ้างงานนอกภาคการเกษตรอย่างมั่นคงและเท่าเทียม

๑.๔ เป้าหมายย่อย ๑.๔ สร้างหลักประกันว่าจะมีระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืน และดำเนินการตามแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่มีภูมิคุ้มกัน เพื่อเพิ่มผลิตภาพและการผลิต ซึ่งจะช่วยรักษาระบบนิเวศ เสริมขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ของสภาพภูมิอากาศ สภาวะอากาศรุนแรงสุดขีด ภัยแล้ง อุทกภัย และภัยพิบัติอื่น ๆ และจะช่วยพัฒนาที่ดินและคุณภาพดินอย่างต่อเนื่อง

๑.๕ เป้าหมายย่อย ๑.๕ คงความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์พืชที่ใช้เพาะปลูก สัตว์ในไร่นาและที่เลี้ยงตามบ้านเรือน และชนิดพันธุ์ตามธรรมชาติ รวมถึงให้มีธนาคารพืช และเมล็ดพันธุ์ที่มีการจัดการที่ดีและมีความหลากหลาย ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรทางพันธุกรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นธรรม และเท่าเทียม ตามที่ตกลงกันระหว่างประเทศ

๑.๖ เป้าหมายย่อย ๑.๖ เพิ่มการลงทุน รวมถึงการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ ในด้านโครงสร้างพื้นฐานในชนบท การวิจัยและการส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาเทคโนโลยี และการทำธนาคารเชื้อพันธุ์พืชและสัตว์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

๑.๗ เป้าหมายย่อย ๑.๗ แก้ไขและป้องกันการกีดกันและการบิดเบือนทางการค้าในตลาดเกษตรโลก รวมถึงการขจัดการอุดหนุนสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกทุกรูปแบบและมาตรการ เพื่อการส่งออกทุกแบบที่ให้ผลในลักษณะเดียวกัน โดยให้เป็นไปตามอาณัติ ของรอบการพัฒนาโดฮา

๑.๘ เป้าหมายย่อย ๑.๘ ใช้มาตรการเพื่อสร้างหลักประกันว่าตลาดโภคภัณฑ์อาหารและตลาดอนุพันธ์สามารถทำงานได้อย่างเหมาะสม และอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลของตลาด รวมถึงข้อมูลคลังสำรองอาหารได้อย่างทันการณ์เพื่อจำกัดความผันผวนของราคาอาหารอย่างรุนแรง

๒. เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันการมีสุขภาวะที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี สำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย

๒.๑ เป้าหมายย่อย ๓.๑ จำนวนการตายและการเจ็บป่วยจากสารเคมีอันตรายและจากมลพิษ และการปนเปื้อนทางอากาศ น้ำ และดินให้ลดลงอย่างมากภายในปี ๒๕๗๓ โดยประเทศไทยมีการนำเข้าสารเคมีเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น แต่ยังคงขาดการควบคุมอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การนำเข้าสารตั้งต้นการผลิต การนำไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนการทำลายกากของเสียจากการใช้งาน อีกทั้งยังตรวจพบสารเคมีตกค้างในสิ่งแวดล้อมทั้งในดิน น้ำ และตะกอน โดยเฉพาะสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรจำนวนมากที่ขาดความเข้าใจถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สารเคมีที่มีต่อสุขภาพของตนเองและผู้บริโภค ส่งผลให้เกิดปัญหามลพิษและการปนเปื้อนของสารเคมีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๓. เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีคุณภาพ และการมีงานที่มีคุณค่า สำหรับทุกคน

๓.๑ เป้าหมายย่อย ๘.๑ ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากร มีความยั่งยืนตามบริบทของประเทศ

๓.๒ เป้าหมายย่อย ๘.๒ พัฒนาเศรษฐกิจให้มีผลิตภาพการผลิตที่สูงขึ้นผ่านการสร้างความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นภาคการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มสูง และการผลิตที่ใช้แรงงานเข้มข้น

๓.๓ เป้าหมายย่อย ๘.๓ ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่มีคุณค่า ความเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และให้การสนับสนุนการรวมตัว และการเติบโตของวิสาหกิจ รายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ผ่านการเข้าถึงบริการทางการเงิน

๓.๔ เป้าหมายย่อย ๘.๕ ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรของโลกในการบริโภคและการผลิตอย่างต่อเนื่อง และพยายามที่จะแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจออกจากความเสี่ยงของสิ่งแวดล้อม

๔. เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

๔.๑ เป้าหมายย่อย ๑๒.๓ ลดขยะอาหารของโลกในระดับค้าปลีกและผู้บริโภคลงครึ่งหนึ่ง และลดการสูญเสียอาหารตลอดกระบวนการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว โดยลดปริมาณการสูญเสียผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหารตลอดห่วงโซ่คุณค่า รวมถึงการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางอาหารและการใช้ทรัพยากรในระบบการผลิตอาหารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕. เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๕.๑ เป้าหมายย่อย ๑๔.๔ ให้ กำกับการทำงานประมงอย่างมีประสิทธิภาพ และยุติการประมงเกินขีดจำกัด การประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) และแนวปฏิบัติ ด้านการประมงที่เป็นไปในทางทำลาย รวมทั้งดำเนินการให้เป็นผลตามแผนการบริหารจัดการ ที่อยู่บนฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อจะฟื้นฟูมวลสัตว์น้ำ (Fish Stock) อย่างน้อยที่สุดให้อยู่ในระดับผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (Maximum Sustainable Yield) ตามคุณลักษณะทางชีววิทยาของสัตว์น้ำเหล่านั้นภายในเวลาที่สั้นที่สุดที่จะเป็นไปได้

๕.๒ เป้าหมายย่อย ๑๔.๖ ยับยั้งการอุดหนุนการประมงบางรูปแบบที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัดจัดการอุดหนุนที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม และระงับการริเริ่มการอุดหนุนในลักษณะดังกล่าว โดยตระหนักว่าการปฏิบัติที่เป็นพิเศษ และแตกต่างที่เหมาะสม และมีประสิทธิผลสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ควรเป็นส่วนควบในการเจรจาการอุดหนุนการประมงขององค์การการค้าโลก

๕.๓ เป้าหมายย่อย ๑๔.๗ เพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน รวมถึงผ่านทางบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในด้านการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการท่องเที่ยว

๕.๔ เป้าหมายย่อย ๑๔.๖ จัดให้ชาวประมงพื้นบ้านรายเล็กเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลและตลาด

๖. เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ในส่วนของต่อสู่การกลายเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดิน และฟื้นฟูสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

๖.๑ เป้าหมายย่อย ๑๕.๓ ต่อด้านการกลายเป็นทะเลทราย ฟื้นฟูที่ดินและดินที่เสื่อมโทรม รวมถึงที่ดินที่ได้รับผลกระทบจากการกลายเป็นทะเลทราย ภัยแล้ง และอุทกภัย และพยายามที่จะบรรลุความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดินอย่างยั่งยืน

๒.๘ SDGs Mega Trends ๒๐๒๓

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้นำด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่สหประชาชาติยังเชื่อว่าประเทศของเรายังจำเป็นต้องเร่งการดำเนินงาน เพื่อเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียวและคาร์บอนต่ำ รวมทั้งขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ร่วมกับประชาคมโลก ภาคธุรกิจจึงต้องลงมือทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อปลดล็อกทุกความท้าทายและสร้างการเติบโตที่ยั่งยืนไปด้วยกัน

สมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย หรือ UNGCNT ในฐานะเครือข่ายท้องถิ่น (Local Network) ของ UN Global Compact ได้คัดเลือก ๕ แนวโน้มสำคัญเพื่อบรรจุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี ๒๕๖๖ หรือ “SDGs Mega Trend ๒๐๒๓” ปีนี้ มุ่งเน้นไปที่แนวโน้มสำคัญด้านความยั่งยืนที่กำลังเกิดขึ้นทั่วโลก บนความท้าทายและการปรับตัวขององค์กรธุรกิจในช่วงเวลาของการฟื้นตัวจาก COVID-๑๙ เพื่อสร้างการเติบโต ซึ่งธุรกิจสามารถนำแนวทางเหล่านี้ไปพิจารณาและปรับการดำเนินงาน เพื่อเดินหน้าสู่องค์กรที่ยั่งยืน รวมทั้งตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในมิติต่างๆ ดังนี้

๑. ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ความอุดมสมบูรณ์ของชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ เป็นต้นทุนที่มีคุณค่าและมูลค่า เพราะเป็นปัจจัยตั้งต้นของการมีวัตถุดิบที่หลากหลาย สำหรับการผลิตและต่อยอดเป็นสินค้าและบริการมากมาย จึงถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่ต้องการสรรพกำลังในการปกป้อง ดูแล และฟื้นฟู

๒. การเงินที่ยั่งยืน (Sustainable Finance) ภาคการเงิน คือตัวกลางในการจัดสรรเงินทุนในระบบ จึงเป็นหัวใจในการขับเคลื่อนการลงทุน ที่มอบคุณค่า ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม ธรรมาภิบาลและมูลค่าจากการประกอบการ เพื่อสร้างผลตอบแทนให้กับธุรกิจ ควบคู่ไปกับสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อโลก

๓. การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management) การทำธุรกิจวันนี้ เปลี่ยนจากรูปแบบเดิมที่เน้นการแข่งขันเชิงปริมาณไปสู่การร่วมมือกันและแบ่งปันความรู้เชิงคุณค่า โดยอาศัยการมีส่วนร่วมทั้งห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนและออกแบบธุรกิจยั่งยืน ให้อยู่ในรูปแบบของเศรษฐกิจหมุนเวียน

๔. แรงงานและงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Workforce & Green Job) งานที่มีส่วนช่วยอนุรักษ์ หรือฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นและมีบทบาทสำคัญมากขึ้น เห็นได้ชัดจากการเพิ่มขึ้นของธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการที่รัฐบาลไทยพยายามสนับสนุนให้เกิดตำแหน่งงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผ่านนโยบายต่างๆ

๕. การเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานและนวัตกรรม (Energy Transition & Innovation) ทิศทางของโลกที่เปลี่ยนไป คือโอกาสใหม่ๆของการลงทุน หนึ่งในนั้น คือ การเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานหมุนเวียนในระดับองค์กร ที่ต้องอาศัยเงินลงทุนจำนวนมาก ซึ่งจะสร้างผลตอบแทนให้เก็บเกี่ยวต่อไปในระยะยาว

๒.๙ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Global Megatrends)

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก ที่ครอบคลุมขอบเขตของการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่กำลังเกิดขึ้นในวงกว้างและคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อในอนาคต มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลากหลายมิติและมีหลายระดับ ตั้งแต่การดำเนินชีวิตของประชากรไปจนถึงผลรวมในระดับประเทศ โดยแนวโน้มระดับโลกที่จะส่งผลกระทบต่อและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้าน เศรษฐกิจ สังคม ธุรกิจ วัฒนธรรม รวมถึงชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน ในสังคมจะไม่ใช้สิ่งที่เกิดขึ้นเพียงชั่วคราวแล้วเลือนหายไป แต่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ดังนั้น การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลกเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ คาดการณ์ผลที่อาจเกิดขึ้นได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และนำมาประกอบการพิจารณาร่วมกับบริบทสภาพแวดล้อม ภายในประเทศจึงมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะต่อการออกแบบยุทธศาสตร์ และระบุประเด็นการพัฒนาที่ต้องการความเจาะจงและมุ่งเป้าที่ชัดเจนเพื่อยึดโยงให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนของการที่จะต้องมุ่งเน้นรองรับ ปรับตัวให้เข้ากับกระแสของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยบริบทการเปลี่ยนแปลงระดับโลกที่จะส่งผลกระทบต่อหรือมีอิทธิพลทำให้สถานะของประเทศที่เป็นอยู่เกิดการเปลี่ยนแปลง และนำไปสู่การปรับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนฯ ๑๓ ที่ประเทศไทยควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญ มีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

๑) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ปัจจุบันโลกอยู่ในยุคของการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ เป็นยุคแห่งการประยุกต์ใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดในการพัฒนานวัตกรรม เน้นการต่อยอดและผสมผสานเทคโนโลยีต่างสาขาเข้าด้วยกัน อาทิ เทคโนโลยีทางกายภาพ ชีวภาพ ดิจิทัล และพลังงาน เพื่อใช้

ประโยชน์ในภาคส่วนต่าง ๆ อย่างกว้างขวางในรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิม ส่งผลให้วิถีชีวิตรวมถึงการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลากหลายมิติ^๗ เช่น การใช้ระบบอัตโนมัติในกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตภาพ การใช้นาโนเทคโนโลยีและวัสดุสมัยใหม่ในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของภาคการผลิต การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่และการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างเฉพาะเจาะจง การใช้เทคโนโลยีชีวภาพและอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งในการยกระดับภาคการเกษตรและบริการทางการแพทย์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาคการศึกษาและการสื่อสารมวลชน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ เป็นต้น

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวงกว้างได้อย่างรวดเร็วนี้ ส่งผลให้พลวัตการพัฒนาในอนาคตของโลกสามารถปรับเปลี่ยนไปได้อย่างพลิกผัน อันนำมาซึ่งโอกาสสำคัญทั้งทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้ที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอดและนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม ในขณะที่ผู้ที่ไม่สามารถปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงอาจต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่อความอยู่รอด ทั้งในระดับปัจเจก องค์กร หรือแม้กระทั่งในระดับประเทศ

ทั้งนี้ แนวโน้มความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่คาดว่าจะมีบทบาทสำคัญในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ประกอบด้วย ๑) การเติบโตของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม และเศรษฐกิจแบบแบ่งปันซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อธุรกิจบริการ อาทิ การคมนาคมและโลจิสติกส์ พาณิชยกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และที่พักอาศัย รวมถึงการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจใหม่ให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อย ประชากรในพื้นที่ห่างไกล และการทำงานในรูปแบบใหม่ ๒) การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ที่ช่วยยกระดับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลจำนวนมากศาสตร์ที่มีความซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพลิกโฉมการดำเนินธุรกิจ และการออกแบบนโยบายสาธารณะ ทั้งนี้ การพัฒนาและใช้งานข้อมูลขนาดใหญ่จะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องมีมาตรฐานการจัดเก็บและเชื่อมโยงฐานข้อมูลผ่านเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ อาทิ อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งและบล็อกเชนร่วมกับการมีบุคลากรที่มีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม เช่น เหมืองข้อมูล และการเรียนรู้ของเครื่อง เป็นต้น และ ๓) การใช้ปัญญาประดิษฐ์ หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะการทดแทนแรงงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะซับซ้อนในภาคการผลิต (อุตสาหกรรมยานยนต์ ปีโตรเคมี และ อิเล็กทรอนิกส์) ภาคการเกษตร และภาคบริการ (กลุ่มร้านอาหารและร้านค้า)^๘

๒) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร โครงสร้างประชากรของโลกมีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยองค์การสหประชาชาติคาดการณ์ว่าภายในปี ๒๕๙๓ ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้นแซงหน้าร้อยละ ๑๒๐ จะมีจำนวนรวมถึง ๑.๕ พันล้านคน ส่งผลให้สัดส่วนประชากรวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลงในเกือบทุกประเทศ โดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก และมีแนวโน้มที่ประชากรผู้สูงอายุจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอีกราว ๓๑๒ ล้านคน จนคาดว่า จะมีจำนวนผู้สูงอายุมากกว่า ๕๗๓ ล้านคน ภายในระยะเวลา ๓๐ ปีข้างหน้า

^๗ Linthorst, J. and de Waal, A. (๒๐๒๐). *Megatrends and Disruptors and Their Postulated Impact on Organizations*. Available from: <https://www.mdpi.com/2077-1050/12/20/4840>

^๘ The Economist Intelligent Unit (๒๐๒๐). *THAILAND ๒๐๓๕: Horizon Scanning Overview*. Available from: <https://www.ippd.or.th/wp-content/uploads/2020/04/Thailand-2035-Horizon-Scanning-Overview-๓.pdf> และ International Federation of Robotics (๒๐๒๐). *International Federation of Robotics*. Available from: <https://ifr.org/>

อย่างไรก็ดี แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรโลกสู่สังคมสูงวัยจะนำมาซึ่งโอกาสทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ จากความต้องการสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ซึ่งจะส่งผลให้ภาคการผลิตและบริการส่วนหนึ่งมีโอกาสเติบโตเพิ่มขึ้น อาทิ ยาและเวชภัณฑ์ อาหารเพื่อสุขภาพ ธุรกิจบริการสุขภาพ บริการทางการแพทย์ และศูนย์พักพิงผู้สูงอายุ รวมทั้งยังเป็นช่องทางในการพัฒนานวัตกรรม สินค้าและบริการใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคกลุ่มสูงวัย เช่น นวัตกรรมสำหรับการดูแลและนวัตกรรมของใช้ภายในบ้านสำหรับผู้สูงอายุ เป็นต้น

๓) การดูแลรักษาสุขภาพและการรักษาพยาบาล แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในระยะ ๑๐ ปีข้างหน้า ประกอบด้วย

๓.๑) การเพิ่มขึ้นของการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อันเกิดจากพฤติกรรมการใช้ชีวิตในสังคมเมืองสมัยใหม่ตลอดจนการเผชิญกับมลพิษจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของระดับความเครียดจากการทำงานและความวิตกกังวลในการใช้ชีวิต โดยมีสถิติผู้เสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเป็นจำนวนถึง ๔๑ ล้านคนต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๑ ของการเสียชีวิตทั้งหมดทั่วโลก^๙ และเป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิตของคนไทยถึงร้อยละ ๗๕ หรือประมาณ ๓๒๐,๐๐๐ คนต่อปี โดยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่พบมากที่สุด คือ โรคหลอดเลือดสมอง โรคหัวใจขาดเลือด โรคทางเดินหายใจอุดกั้น เบาหวาน และความดันโลหิตสูง^{๑๐} ซึ่งโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมักเป็นโรคที่รักษายาก มีค่าใช้จ่ายในการรักษาสูง หากไม่มีการจัดการที่เหมาะสมจะเกิดเป็นภาระต่อสถานะทางการเงินของผู้ป่วยและเป็นภาระทางการคลังของประเทศในระยะยาว

๓.๒) กระแสความตระหนักในการดูแลสุขภาพในเชิงป้องกัน ที่เพิ่มมากขึ้นจากการที่ประชากรโลกมีความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาพเพิ่มขึ้นอันมาพร้อมกับการศึกษาและความแพร่หลายของสื่อออนไลน์ เป็นผลให้ความต้องการอาหารและผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพ รวมถึงอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพเพิ่มสูงขึ้นในทิศทางเดียวกัน อาทิ ยอดขายสินค้า Smartwatch ทั่วโลก ในปี ๒๕๖๓ มีอัตราการเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ ๒๐ จากปี ๒๕๖๒^{๑๑} และส่งผลให้อุปสงค์ที่มีต่อบริการด้านสุขภาพเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย อาทิ การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และเชิงสุขภาพ ซึ่งมีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่องทั่วโลกเฉลี่ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๓)^{๑๒} อย่างไรก็ตาม ความตื่นตัวในการป้องกันโรคติดต่อที่สืบเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 นับตั้งแต่ ปี ๒๕๖๓ เป็นต้นมา เป็นแรงกดดันให้ผู้ประกอบการด้านอาหาร บริการสุขภาพ และการท่องเที่ยว จำเป็นต้องยกระดับมาตรฐานด้านความสะอาดและสุขอนามัยในการให้บริการให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๓.๓) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการรักษาพยาบาล จากเทคโนโลยีดิจิทัลที่ก้าวหน้าและการเพิ่มขึ้นของความต้องการบริการทางการแพทย์ ได้กระตุ้นให้เกิดการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้บริการสาธารณสุข อาทิ การตรวจวินิจฉัยและเฝ้าระวังสุขภาพผ่านโทรศัพท์มือถือ แอปพลิเคชัน และอุปกรณ์สำหรับสวมใส่ที่มีเซ็นเซอร์หรือเทคโนโลยีตรวจวัดสุขภาพ เช่น การวัดความดัน วัดระดับน้ำตาลในเลือด และคลื่นไฟฟ้าหัวใจ เป็นต้น ในขณะเดียวกัน การจัดเก็บและบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ มาใช้ประโยชน์ควบคู่กับการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการข้อมูลในเชิงชีวสารสนเทศ จะสามารถเพิ่มศักยภาพในการติดตามและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสาธารณสุข ทั้งเพื่อการบริหารจัดการคลังยา วัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ และการควบคุมโรคระบาดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ความก้าวหน้าของการวิจัยในด้านพันธุกรรมและจีโนมยังสนับสนุนให้เกิดการรักษาพยาบาลที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งเป็นโอกาสใหม่สำหรับบริการทางการแพทย์ในอนาคต

^๙ World Health Organization (๒๐๑๘). *Non communicable diseases*. Available from: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/noncommunicable-diseases>

^{๑๐} ปิยรัตน์ ชูมี (๒๕๖๑). สถานการณ์โรคเรื้อรังไม่ติดต่อ. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราษฏร์ธานี. สืบค้นข้อมูลจาก: http://๑๑๐.๑๖๔.๑๔๗.๑๕๕/kmhealth_new/Document/blood/knowledge/๑๗.pdf

^{๑๑} digital Age Magazine (๒๐๒๐). ส่วนแบ่งตลาดนาฬิกาสมาร์ทวอตช์ ปี ๒๐๒๐ ครั้งแรกโตถึง ๒๐%. Available from: <http://www.digitalagemag.com/๒๐๒๐-smartwatch-market-share>

^{๑๒} วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๓). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ : ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย.

พ.ศ. ๒๕๗๓ – ๒๕๙๕^{๑๓} ส่งผลให้หลายภูมิภาคต้องเผชิญกับความผันผวนของภูมิอากาศในระดับความรุนแรงที่มากขึ้นและบ่อยครั้งขึ้น อาทิ คลื่นความร้อน ภาวะฝนทิ้งช่วง ภัยแล้ง และพายุ ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นจะแตกต่างกันไปตามสภาพทางภูมิศาสตร์ของแต่ละพื้นที่ อันจะสร้างความเสียหายต่อทั้งชีวิตและทรัพย์สินโดยองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจคาดการณ์ว่าความเสียหายอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นทั่วโลกจะมีมูลค่าถึงร้อยละ ๑.๐ – ๓.๓ ของผลผลิตมวลรวมของโลกภายใน พ.ศ. ๒๖๐๓ และมูลค่าความเสียหายจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒.๐ – ๑๐.๐ ภายใน พ.ศ. ๒๖๔๓^{๑๔} หากไม่มีการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยภาคการเกษตรจะได้รับความเสียหายมากกว่าภาคการผลิตอื่น เนื่องจากต้องพึ่งพาสภาพอากาศและฤดูกาลตามธรรมชาติ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอาจส่งผลให้ปริมาณผลผลิตทางการเกษตรลดลง ระยะเวลาการให้ผลผลิตเปลี่ยนแปลงไป หรือพื้นที่เกษตรในบางพื้นที่อาจไม่สามารถทำการเพาะปลูกได้จากผลกระทบของภัยแล้งที่ยาวนานหรือน้ำท่วมซ้ำซาก อันจะส่งผลกระทบต่อรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกรซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้น้อย ในขณะเดียวกัน สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปยังส่งผลทำให้การแพร่ระบาดของโรคตามฤดูกาลมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น รวมทั้งยังเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำในหลายพื้นที่ของโลก^{๑๕} เนื่องจากอากาศร้อนทำให้พาหะนำโรคติดต่อบางชนิดเพิ่มจำนวนเร็วขึ้น โดยเฉพาะยุง แมลงวัน และหนู ซึ่งการแพร่ระบาดของโรคมีผลกระทบต่อสังคมทั้งในมิติของสุขอนามัยประชาชน ชุมชนและเศรษฐกิจครัวเรือน นอกจากนี้ การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิในชั้นบรรยากาศยังส่งผลให้ระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงและปริมาณออกซิเจนที่ละลายน้ำลดลง^{๑๖} เกิดการสูญเสียทรัพยากรชายฝั่งจากการกัดเซาะที่รุนแรง และจำนวนสัตว์ทะเลลดลงจากการที่ทะเลมีความเป็นกรดสูงขึ้น อีกทั้งพื้นที่ราบใกล้ชายฝั่งทะเลจะถูกน้ำทะเลท่วม สร้างความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สิน ส่งผลให้ผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่น้ำท่วมต้องอพยพย้ายถิ่นฐาน โดยกลุ่มคนผู้มีรายได้น้อยจะเป็นกลุ่มเปราะบางที่มีความสามารถในการปรับตัวต่ำ และอาจไม่สามารถฟื้นตัวกลับมาใช้ชีวิตได้ดังเดิม

๔) ความพยายามระดับโลกในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ตามความตกลงปารีสที่ประเทศภาคีสมาชิกอนุสัญญากรอบการทำงานแห่งสหประชาชาติ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) จำนวน ๑๙๗ ประเทศ ได้มีมติเห็นชอบร่วมกันที่จะจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกไม่ให้เกิน ๒ องศาเซลเซียส เมื่อเทียบกับระดับก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรมโดยการควบคุมให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้นไม่เกิน ๒ และ ๑.๕ องศาเซลเซียสภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๒ ได้นั้น จะต้องลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั่วโลกลงร้อยละ ๒๕ และ ๕๕ เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๑^{๑๗} และหากจะควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิไม่ให้เกิน ๑.๕ องศาเซลเซียส ในปี พ.ศ. ๒๕๙๓ พบว่าจะต้องลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิของโลกลงเป็นศูนย์^{๑๘}

^{๑๓} Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) (๒๐๑๘). *Summary for Policymakers: Global Warming of ๑.๕°C*. Available from: https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/sites/๒/๒๐๑๙/๐๖/SR๑๕_Highlights-Statements.pdf

^{๑๔} OECD (๒๐๑๕). *The Economic Consequences of Climate Change*. Available from: <http://dx.doi.org/10.1๗๘๗/๙๗๘๙๒๖๔๒๓๕๔๑๐-en>

^{๑๕} สรinya เสงพะพรหม (๒๕๕๒). *โลกร้อนกับโรคระบาด*. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข สืบค้นข้อมูลจาก: <https://kb.hsri.or.th/dspace/bitstream/handle/๑๑๒๒๘/๒๘๖๖/๗-p.%๒๐๓๖๓-Sarunya.pdf?sequence=๒&isAllowed=y>

^{๑๖} ศิริรัตน์ สังข์รักษ์, พชชาพันธ์ รัตนพันธ์, อาทิตย์ เพ็ชรรักษ์ และสุทธิรัตน์ กิตติพงษ์วิเศษ (๒๕๖๓). *ผลกระทบของสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงต่อทรัพยากรน้ำและการจัดการ*. สืบค้นข้อมูลจาก: <http://www.ej.eric.chula.ac.th/content/๖๑๓๓/๒๖๔>

^{๑๗} United Nations Environment Programme (๒๐๑๙). *Emissions Gap Report ๒๐๑๙*. UNEP, Nairobi. Available from: <https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/๒๐.๕๐๐.๑๑๘๒๒/๓๐๗๙๗/EGR๒๐๑๙.pdf?sequence=๑&isAllowed=y>

^{๑๘} Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) (๒๐๑๘). *Summary for Policymakers: Global Warming of ๑.๕°C*. Available from: https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/sites/๒/๒๐๑๙/๐๖/SR๑๕_Highlights-Statements.pdf

จะถูกกดดันมากขึ้นในอนาคตเพื่อให้มีการดำเนินการเพื่อลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างจริงจัง ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีหลายประเทศที่ได้ตั้งเป้าว่าจะบรรลุการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๙๓ - ๒๖๐๓ อาทิ อาร์เจนตินา บราซิล แคนาดา ซิลี จีน และสหราชอาณาจักร

๕) พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้า กระแสความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรอบความ ร่วมมือระหว่างประเทศในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีแบตเตอรี่ ได้สร้างแรงกดดันให้เกิดการพัฒนาวัฏจักรที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและใช้ทรัพยากรให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดในสาขาการผลิตที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงสุด ๒ อันดับแรก ได้แก่ สาขาพลังงาน และสาขาการคมนาคมขนส่ง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน รวมทั้งมีการคิดค้น การพัฒนายานยนต์สมัยใหม่ที่ขับเคลื่อนด้วยไฟฟ้าจากแบตเตอรี่หรือเซลล์เชื้อเพลิงไฮโดรเจน เพื่อตอบสนอง ความต้องการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทางเลือกและการใช้งานยานยนต์สมัยใหม่ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั่วโลก โดยในปี ๒๕๖๒ ต้นทุนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทางเลือก ประกอบด้วย พลังงานชีวภาพ พลังงาน ความร้อนใต้พิภพ พลังงานน้ำ พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานลม มีแนวโน้มลดต่ำลงอยู่ในระดับที่เทียบเท่า หรือต่ำกว่าต้นทุนการผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงฟอสซิล และคาดว่าพลังงานหมุนเวียนจะมีต้นทุนรวมลดลงต่ำ กว่าต้นทุนการผลิตแบบดั้งเดิมภายในปี ๒๕๗๐ ทั้งนี้ พบว่าต้นทุนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทางเลือกที่มี แนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ในปี ๒๕๖๓ การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนคิดเป็นสัดส่วนสูงกว่า ๑ ใน ๔ ของพลังงานทั้งหมดของโลก^{๙๙} และมีสัดส่วนการลงทุนเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตถึง ๓ ใน ๔ ของการเพิ่มขีด ความสามารถในการผลิตไฟฟ้าทั้งหมดของโลก

อีกทั้ง ยังพบว่าแนวโน้มการใช้พลังงานในด้านคมนาคมขนส่ง โดยเฉพาะในส่วนของยานพาหนะส่วนบุคคล ในปี ๒๕๖๓ มีปริมาณการใช้งานยานยนต์ไฟฟ้าทั่วโลกเติบโตสูงขึ้นถึงร้อยละ ๔๐ ต่อปี และคาดว่ายาน ยนต์ไฟฟ้าจะมีส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้นถึงประมาณ ๑ ใน ๓ ของโลกภายใน ๑๐ ปีข้างหน้าและมีอย่างน้อย ๑๘ ประเทศ/เขตปกครอง ที่มีแผนในการระงับการจำหน่ายยานยนต์ที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล และสนับสนุนให้ประชาชน เปลี่ยนมาใช้ยานพาหนะทางเลือกอย่างยานยนต์ไฟฟ้าภายในปี พ.ศ. ๒๕๙๓ เช่น นอร์เวย์ ญี่ปุ่น สวีเดน แคลิฟอร์เนีย ไต้หวัน และอิสราเอล เป็นต้น^{๑๐}

๖) เศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดดของประเทศ ในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะประเทศจีนที่คาดว่าจะมีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดของโลกภายในระยะเวลา ๑๐ ปี จะมีบทบาทในการกำหนดระเบียบเศรษฐกิจการเมืองโลกมากขึ้น จนนำมาสู่สถานการณ์ที่อยู่ภายใต้แรงกดดัน ระหว่างชั่วคราวใหม่ทางตะวันออกกับชั่วคราวดั้งเดิมอย่างสหรัฐอเมริกา ซึ่งยังคงมีแนวโน้มที่จะดำเนิน นโยบายและมาตรการกีดกันทางการค้าและเทคโนโลยี^{๑๑} ต่อประเทศจีนอย่างต่อเนื่อง โดยคาดว่าสถานการณ์ ความขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจจะยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและจะส่งผลกระทบต่อ การค้าระหว่างประเทศทั่วโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากห่วงโซ่มูลค่าโลกมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงใกล้ชิด กับมหาอำนาจทั้งสองประเทศดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันแนวโน้มความตึงเครียดระหว่างจีนและอินเดีย จากความพยายามในการขยายขอบเขตอิทธิพลทางเศรษฐกิจของจีนในภูมิภาคผ่านกรอบความตกลงหุ้นส่วนทาง

^{๙๙} International Energy Agency (2020). World Energy Outlook 2020. Available from: <https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2020>

^{๑๐} REN21 (2020). Renewables 2020 Global status Report. Available from: https://www.ren21.net/wp-content/uploads/2019/05/gsr_2020_full_report_en.pdf

^{๑๑} KPMG Australia (2021), Anticipate, Prepare, Respond – Geopolitical Megatrends and Business Resilience. Available from: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/au/pdf/2021/geopolitical-megatrends-business-resilience.pdf>

เศรษฐกิจระดับภูมิภาค หรือ RCEP อาจส่งผลกระทบต่อภาพรวมเศรษฐกิจการค้าการลงทุนทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกด้วยเช่นกัน^{๒๒} โดยคาดว่าอินเดียจะเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐^{๒๓} และมีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงเป็นลำดับต้น ๆ ของโลก^{๒๔} ซึ่งความตึงเครียดระหว่างจีนและอินเดียดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อรูปแบบความร่วมมือและการสร้างพันธมิตรในระดับภูมิภาค รวมถึงธรรมเนียมปฏิบัติและกติการะหว่างประเทศที่ครอบคลุมตั้งแต่เรื่องการค้า เทคโนโลยี ความมั่นคงทางไซเบอร์ จนถึงเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและการดำเนินงานด้านภูมิอากาศที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน^{๒๕} โดยพบแนวโน้มที่สำคัญเกี่ยวกับประเด็นด้านความมั่นคงทางสาธารณสุขที่กลายเป็นสมรภูมิของภูมิศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศ จากการใช้ยุทธศาสตร์การทูตวัคซีนที่เข้มข้นขึ้น^{๒๖} ทั้งในลักษณะของนโยบายชาตินิยม ที่มีการกีดกันซื้อ กักตุน และกีดกันการส่งออกวัคซีนไปยังประเทศต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศตนได้รับวัคซีนก่อน^{๒๗} หรือการใช้วัคซีน ยา รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นในช่วงเวลาที่มีการแพร่ระบาดทั่วโลก เป็นเครื่องมือแสดงอิทธิพลในเวทีการเมืองโลก ทั้งเพื่อการสานสัมพันธ์ ตอกย้ำความเป็นพันธมิตร หรือกระทั่งการกีดกันเพื่อกีดกันชาติที่มีข้อพิพาทต่อกันอยู่เดิมของประเทศที่มีอำนาจต่อรองเหนือชาติอื่น ซึ่งมาพร้อมกับความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริตข้ามชาติเพิ่มขึ้นด้วย^{๒๘}

ประเด็นความขัดแย้งระหว่างประเทศทั้งที่มีมูลเหตุจากการขัดกันของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและอิทธิพลทางการเมือง นอกจากจะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันรอบความร่วมมือระหว่างประเทศแบบพหุภาคีแล้ว^{๒๙} ยังสร้างภาวะกดดันต่อการแสดงบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีแนวโน้มว่าองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศที่จะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในอนาคตจะมีขอบเขตภารกิจที่แคบลงหรือมีพันธกิจที่มุ่งเน้นเฉพาะประเด็นยิ่งขึ้น ในขณะที่ประเทศมหาอำนาจอาจใช้อิทธิพลแทรกแซงการดำเนินโครงการความร่วมมือและองค์กรระหว่างประเทศได้อย่างลับซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ^{๓๐}

นอกจากนี้ ยังพบแนวโน้มในการเข้าแทรกแซงทางเศรษฐกิจของรัฐบาลประเทศต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นเพื่อพยุงสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศ อันเป็นผลเนื่องมาจากการได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาลจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ โดยพบการใช้เครื่องมือทั้งทางการเงินและการคลัง ส่งผลให้เกิด

^{๒๒} World Economic Forum (2021), The Global Risk Report 2021 16th Edition. Available from:

http://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2021.pdf

^{๒๓} The Yale School of the Environment (2019), Why India Is Making Progress in Slowing Its Population Growth. Available from:

<https://e360.yale.edu/features/why-india-is-making-progress-in-slowing-its-population-growth>

^{๒๔} CNN Business (2021), India could be back as the world's fastest growing economy this year. Available from:

<https://edition.cnn.com/2021/03/09/economy/oecd-economic-outlook/index.html>

^{๒๕} Peterson Institute for International Economics (2020), Anticipate, East Asia Decouples from the United States: Trade War, COVID-19, and East Asia's New Trade Blocs. Available from: <https://www.piie.com/system/files/documents/wp20-9.pdf>

^{๒๖} Graduate Institute of International and Development Studies, Geneva (2021), Vaccine Diplomacy. Available from:

<https://www.graduateinstitute.ch/vaccine-diplomacy>

^{๒๗} TIME USA (2021), What Vaccine Nationalism Means for the Coronavirus Pandemic. Available from: <https://time.com/5871532/vaccine-nationalism-coronavirus-pandemic/>

^{๒๘} United Nations Office on Drugs and Crime (2021), COVID-19 Vaccines and Corruption Risks: Preventing Corruption in the Manufacture, Allocation and Distribution of Vaccines. Available from: https://www.unodc.org/documents/corruption/COVID-19/Policy_paper_on_COVID-19_vaccines_and_corruption_risks.pdf

^{๒๙} World Economic Forum (2021), The Global Risk Report 2021 16th Edition. Available from:

http://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2021.pdf

^{๓๐} Cambridge University Press (2021), The Co-Constitution of Order. Available from: <https://www.cambridge.org/core/journals/international-organization/article/coconstitution-of-order/B937991845E7987A6CAA7C861BA96C84>

ภาวะการก่อกวนนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นทั่วโลก โดยรัฐบาลจำนวนมากจะอยู่ในสถานะขาดดุลงบประมาณ และเกิดแรงผลักดันให้หลายประเทศเลือกดำเนินนโยบายพึ่งพาตนเอง จนกระทั่งการดำเนินนโยบายชาตินิยมที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงภายใน อาทิ เทคโนโลยี อาหาร พลังงาน การแพทย์ และอุตสาหกรรมภาคการผลิต^{๓๑๑}

๗) อนาคตของงาน โลกแห่งการทำงานในอนาคตมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรโลก เนื่องจากสัดส่วนประชากรวัยแรงงานส่วนใหญ่ซึ่งจะมีบทบาทโดดเด่นในอนาคตจะเป็นกลุ่มประชากรเจนเนอเรชันวายที่เกิดในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๓ – ๒๕๔๓ ที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัล และมีทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากคนรุ่นก่อนโดยมีคุณลักษณะในการปรับตัวในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เน้นความยืดหยุ่นและความสมดุลระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิตส่วนตัว เพื่อตอบสนองความต้องการและความสนใจของตนมากกว่าเป้าหมายด้านความมั่นคงในอาชีพ^{๓๑๒} มีค่านิยมที่ต้องการค้นหาโอกาสและความท้าทายใหม่ ๆ จะส่งผลให้มีอัตราการเปลี่ยนงานและการย้ายถิ่นฐานสูงขึ้น จึงคาดว่าจะส่งผลให้การจ้างงานในระยะต่อไปมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น โดยมีแนวโน้มว่าจะมีการจ้างงานที่มีใช้รูปแบบมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น อาทิ การจ้างงานชั่วคราว การจ้างงานบางช่วงเวลา การจ้างงานตามความต้องการ และงานอิสระ ควบคู่ไปกับรูปแบบใหม่ในการทำงาน อาทิ การทำงานทางไกล การทำงานจากบ้านหรือจากที่อื่น ๆ ผ่านระบบออนไลน์ โดยอยู่ภายใต้ชั่วโมงการทำงานที่ยืดหยุ่น^{๓๑๓} ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและความสมดุลในชีวิต รวมไปถึงช่วยลดผลกระทบจากภาวะวิกฤติที่กระทบต่อความสามารถในการเดินทางไปทำงาน สอดคล้องกับการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจแบบ Gig Economy และพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตใหม่ ๆ นำไปสู่การขยายโอกาสการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานและเป็นแหล่งรายได้เสริม อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อาจส่งผลให้เกิดการขยายตัวของแรงงานนอกระบบ ซึ่งขาดความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม รวมถึงแรงงานอาจเผชิญความเสี่ยงจากความมั่นคงในการจ้างงานที่ลดลง^{๓๑๔}

นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจะส่งผลให้งานบางประเภทเลือนหายไป และเกิดงานประเภทใหม่ขึ้นมาทดแทน โดยระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์มีแนวโน้มจะเข้ามาทดแทนงานที่มีลักษณะของการทำซ้ำหรือเป็นแบบแผน ส่งผลให้เกิดความต้องการแรงงานที่มีทักษะความสามารถเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีมากขึ้น^{๓๑๕} อาทิ วิศวกรหุ่นยนต์ หรือผู้เชี่ยวชาญปัญญาประดิษฐ์ และการเข้าสู่สังคมสูงวัย ยังมีแนวโน้มทำให้งานในอุตสาหกรรมการแพทย์และสุขภาพมีจำนวนเพิ่มขึ้น ตลอดจนกระแสความใส่ใจด้านสิ่งแวดล้อมจะส่งผลให้งานสีเขียวทวีความสำคัญในตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น นำไปสู่การเกิดขึ้นของงานในอาชีพใหม่ ๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงข้างต้นนำไปสู่ความต้องการทักษะของแรงงานในลักษณะใหม่ ๆ โดยนอกเหนือจากทักษะทางปัญญาหรือทักษะเชิงเทคนิค อาทิ สะเต็ม (STEM) แล้ว ยังเป็นที่คาดการณ์กันว่าทักษะทางพฤติกรรมหรือทักษะด้านมนุษย์ อาทิ ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร หรือการทำงานเป็นทีมจะเป็นที่ต้องการและเป็นงานสำหรับอนาคต เนื่องจากเป็นทักษะเฉพาะที่เทคโนโลยีสมัยใหม่ยังไม่สามารถทดแทนแรงงานมนุษย์ได้

^{๓๑๑} Consultancy.UK (2021), Five megatrends that will shape economy and society through 2025. Available from:

<https://www.consultancy.uk/news/27589/five-megatrends-that-will-shape-economy-and-society-through-2025>

^{๓๑๒} PwC (2013). PwC's NextGen: A global generational study, the University of Southern California and the London Business School. Available from: <https://www.pwc.com/gx/en/hr-management-services/pdf/pwc-nextgen-study-2013.pdf>

^{๓๑๓} International Labour Organization (ILO) (2019). Guide to developing balanced working time arrangements. Available from:

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---travail/documents/publication/wcms_706159.pdf

^{๓๑๔} ILO (2016). Non-standard employment around the world: Understanding challenges, shaping prospects. Available from:

http://ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_534326.pdf

^{๓๑๕} World Economic Forum (WEF) (2018). Insight Report: The Future of Jobs Report 2018. Available from:

http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2018.pdf

(๑) ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ มีความรุนแรงและส่งผลกระทบเป็นวงกว้างในทุกประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย เริ่มจากวิกฤติด้านสาธารณสุขที่กระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน การค้าระหว่างประเทศได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดประเทศหรือระงับการเดินทางข้ามประเทศ ปัญหาจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงพฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป มีการปรับตัวตามวิถีใหม่ผู้บริโภคลดความเสี่ยงในการออกจากบ้าน และหันไปซื้อสินค้าออนไลน์มากขึ้น การบริโภคจะพึ่งพาตลาดในพื้นที่และในประเทศเป็นหลัก จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงเป็นทั้งโอกาสและอุปสรรคสำคัญสำหรับสินค้าเกษตรโดยด้านโอกาส เกษตรกรที่เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถใช้ประโยชน์ในการขยายตลาดใหม่ด้วยการจำหน่ายสินค้าเกษตรแบบออนไลน์ได้สะดวกยิ่งขึ้น ลดปัญหาพ่อค้าคนกลาง มีรายได้และกำไรเพิ่มขึ้น ในทางกลับกันยังเป็นข้อจำกัดสำหรับเกษตรกรรายย่อย และเกษตรกรสูงวัยที่ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ ดังนั้น การถ่ายทอดองค์ความรู้สมัยใหม่และพัฒนาทักษะให้แก่เกษตรกรรายย่อยและเกษตรกรสูงวัยอย่างเหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่และสามารถใช้บริการในรูปแบบต่าง ๆ ที่ภาครัฐอำนวยความสะดวกให้ นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลกระทบต่อกระจายสินค้าเกษตรในบางพื้นที่ และไม่สามารถเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรได้สะดวกเท่าที่ควรจนเกิดการเน่าเสีย การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตรทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการต้นทุนการขนส่งและบรรจุภัณฑ์ จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการเกษตร

(๒) การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก

เศรษฐกิจและการค้าของโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความเสี่ยงจากปัจจัยหลายประการ อาทิ การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ และความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและธุรกิจที่มีการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ ทำให้โซ่อุปทานโลกอยู่ในภาวะหยุดชะงัก ต้นทุนการผลิตและต้นทุนค่าขนส่งปรับตัวสูงขึ้น ราคาสินค้าโภคภัณฑ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ขณะที่ความผันผวนในตลาดการเงินโลก ส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ ทำให้รายได้ของประเทศผู้ส่งออกและต้นทุนของประเทศผู้นำเข้าเกิดความไม่แน่นอน และอาจทำให้ปริมาณการค้าลดลง นอกจากนี้ การปรับเปลี่ยนกฎกติกาด้านการค้าและการลงทุนของโลก รวมทั้งการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers : NTBs) ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเร่งปรับบทบาทและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน สำหรับประเทศไทยมีการพึ่งพาและเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจและสังคมกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น กลุ่มประเทศอาเซียน และสหภาพยุโรป เมื่อเศรษฐกิจและสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงย่อมส่งผลกระทบต่อการค้าส่งออกและการนำเข้าสินค้าและบริการ รวมถึงเศรษฐกิจในภาพรวมของไทยด้วยดังนั้น ประเทศไทยในฐานะผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก จึงต้องให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมและพัฒนาในทุกมิติเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการค้าของโลก เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบรุนแรงต่อการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรของไทยในอนาคต

(๓) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

การพัฒนาด้านเทคโนโลยีจากกระแสโลกาภิวัตน์สู่ยุคนวัตกรรม (Innovation) จนมาถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ทำให้สิ่งที่เคยเกิดขึ้นถูกทดแทนหรือเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง หรือกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีเปลี่ยนโลก (Technology Disruption) แสดงให้เห็นถึงเทคโนโลยีที่ไร้ขีดจำกัดและมีการพัฒนาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ทำให้โลกอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ โดยเฉพาะการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) กระบวนการทำงานอัตโนมัติโดยหุ่นยนต์ (Robotic Process Automation: RPA) เพื่อทดแทนการใช้แรงงานมนุษย์ การใช้สินทรัพย์ดิจิทัล

เพื่อเป็นสื่อกลางในการชำระค่าสินค้าและบริการ การสร้างชุมชนโลกเสมือนจริง (Metaverse) เพื่อเปิดให้ผู้คนได้เข้ามาปฏิสัมพันธ์ และสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันได้

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เกิดจากการบูรณาการความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์ควบคู่กับเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งความรู้ด้านต่าง ๆ หลากหลายสาขา เพื่อสร้างคุณค่าและก่อให้เกิดเป็นสิ่งสร้างสรรค์และนวัตกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโลกในทุกภาคส่วน รวมทั้งภาคการเกษตร ซึ่งในปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีการเกษตรและนวัตกรรมมาใช้อย่างแพร่หลาย และถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลิตภาพ และผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูงขึ้น รวมทั้งสินค้าใหม่ ๆ ที่ตลาดต้องการได้ เช่น การทำเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farm หรือ Intelligent Farm) โดยนำเทคโนโลยี Internet of Things มาใช้ในการบริหารจัดการฟาร์ม รวมถึงการจำหน่ายสินค้าเกษตรหรือบริการออนไลน์ (E-Commerce Platforms) ซึ่งเป็นทางเลือกสำคัญที่สามารถเชื่อมโยงการผลิต การแปรรูป การตลาดเข้าด้วยกัน และสามารถรองรับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมถึงการปรับเปลี่ยนไปสู่สังคมไร้เงินสด (Cashless Society) ที่ให้ความสำคัญกับเงินสดน้อยลงและหันมาชำระเงินผ่านกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Wallet) หรือการสแกน QR Code มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างเกษตรกรและผู้บริโภคเกิดขึ้นได้ง่าย เพิ่มโอกาสในการจำหน่ายสินค้าสู่ผู้บริโภคได้โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านคนกลาง จะเห็นได้ว่า เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่กำลังก่อให้เกิดการปฏิวัติในภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถทำการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

(๔) การเป็นสังคมผู้สูงอายุ และการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร

โครงสร้างประชากรของโลกในระยะ ๕-๑๐ ปีข้างหน้า จะมีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยองค์การสหประชาชาติคาดว่าประชากรที่มีอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไป จะเพิ่มขึ้นเป็น ๑.๕ พันล้านคนภายในปี ๒๕๙๓ ส่งผลให้สัดส่วนประชากรวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลงในเกือบทุกประเทศ โดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก ทั้งนี้ ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงวัยมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ และกลายเป็น “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” (Aged Society) ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ ซึ่งการเป็นสังคมผู้สูงอายุเกิดขึ้นจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการแพทย์ ทำให้ประชากรมีอายุยืนยาวมากขึ้น ขณะที่เด็กเกิดใหม่ลดลง ส่งผลให้จำนวนและสัดส่วนประชากรสูงอายุในหลายประเทศรวมทั้งไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สำหรับผลที่ตามมาของการเป็นสังคมผู้สูงอายุ ทำให้ปัจจัยการผลิตทางด้านแรงงานลดลงเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวมากขึ้น การลงทุนและการออมน้อยลง รายได้ ประชาชาติลดลงงบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้น ขณะที่งบประมาณรายได้ลดลง และรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณด้านสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุมากขึ้น อีกทั้งอาจเกิดปัญหาสังคมตามมา เช่น ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง สภาพจิตใจย่ำแย่และความเสื่อมโทรมทางร่างกาย ดังนั้น การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุควรจะมีร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน ตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน และประเทศ เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นสังคมผู้สูงอายุ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่ยังคงมีร่างกายแข็งแรงมีงานทำมากขึ้น สนับสนุนให้มีการเตรียมวางแผนการออม การใช้ชีวิตในบั้นปลาย ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่ามีคุณค่า ไม่ได้เป็นภาระของสังคม อย่างไรก็ตามโลกที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จะทำให้พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนไป มีความสนใจในการดูแลสุขภาพมากขึ้นซึ่งเป็นโอกาสของภาคเกษตรไทยในการปรับเปลี่ยนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าที่เป็นผู้สูงอายุ เช่น สินค้าเกษตรอินทรีย์ อาหารเพื่อสุขภาพที่รับประทานง่าย โดยเฉพาะในกลุ่มผักและผลไม้ รวมถึงการผลิตสินค้าเกษตรที่สามารถต่อยอดเป็นยาหรือวิตามินต่าง ๆ

สำหรับภาคเกษตรไทย ในปี ๒๕๖๓ หัวหน้าครัวเรือนเกษตรที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๔๔.๐ ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตร และการที่หัวหน้าครัวเรือนเป็นผู้สูงอายุ อาจก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น กำลังแรงงานเกษตรลดลง เนื่องจากทำการเกษตรไม่ไหว ขณะที่ลูกหลานไม่ได้สืบต่ออาชีพ

เกษตรกร เนื่องจากรายได้ไม่แน่นอน และรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสาขาการผลิตอื่น ๆ ทำให้มีการเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคอุตสาหกรรมหรือภาคบริการ ซึ่งให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า นอกจากนี้ อายุเฉลี่ยของเกษตรกรส่วนใหญ่ที่อยู่ในช่วงสูงวัย มีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจ การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การเข้าถึงและยอมรับเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการและผลิตภาพการผลิตทางการเกษตร

(๕) การขยายตัวของความเป็นเมือง

ความเป็นเมือง (Urbanization) เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพประชากร กระบวนการผลิตสภาพแวดล้อมทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจชนบท ทำให้มีการย้ายถิ่นจากชนบทมาสู่เมืองใหญ่ และเกิดความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่มากขึ้น โดยปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดความเป็นเมือง ประกอบด้วย ปัจจัยทางด้านอุปทานหรือแรงผลักดันการผลิต อาทิ การประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) ความได้เปรียบทางด้านต้นทุน และความชำนาญเฉพาะอย่างทางการผลิต และปัจจัยด้านอุปสงค์หรือแรงผลักดันการบริโภค โดยการขยายตัวของจำนวนประชากรและรายได้ของชุมชน ทำให้อุปสงค์ในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การผลิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในท้องถิ่นขยายตัว ทั้งนี้ แรงผลักดันการผลิตและด้านการบริโภคจะสนับสนุนซึ่งกันและกัน เนื่องจากการรวมตัวของผู้ผลิตในพื้นที่หนึ่ง ๆ จะดึงดูดแรงงานให้เข้ามาทำงานและอาศัยในพื้นที่นั้นมากขึ้น ขณะเดียวกันความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่หนึ่ง ๆ จะทำให้ความต้องการสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นซึ่งดึงดูดการลงทุนในพื้นที่นั้นมากขึ้น ส่งผลให้เมืองและเศรษฐกิจยิ่งขยายตัวออกไปการขยายตัวของความเป็นเมือง ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมในหลายมิติเช่น การเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ ความสะดวกรวดเร็วด้านการคมนาคมขนส่ง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบสาธารณสุขไปทั่ว อย่างไรก็ดีตามหากพื้นที่เมืองขาดการบริหารจัดการที่ดี จะก่อให้เกิดการพัฒนาแบบกระจุกตัว กล่าวคือ เมืองใหญ่จะยิ่งขยายตัวใหญ่ขึ้น ขณะที่ชนบทยังคงล้าหลังต่อไป นำไปสู่คุณภาพชีวิตของคนในเมืองที่แย่ลง และความเหลื่อมล้ำทางสังคมมากขึ้น นอกจากนี้ การขยายตัวของความเป็นเมืองมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากพื้นที่ทางการเกษตรไปเป็นที่อยู่อาศัย ร้านค้า ห้างสรรพสินค้าโรงงานอุตสาหกรรม และโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญต่าง ๆ ทำให้พื้นที่ทางการเกษตรลดลง และจำนวนเกษตรกรลดลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรบางชนิดในอนาคตได้ อย่างไรก็ตามการขยายตัวของความเป็นเมืองยังมีส่วนที่เป็นโอกาส หากเกษตรกรมีการปรับรูปแบบการผลิตไปสู่สินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ มีการแปรรูปสินค้า ปรับปรุงพื้นที่เกษตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ จะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรมากขึ้น

(๖) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นลำดับต้น ๆ ของโลก ซึ่งสร้างความเสียหายในวงกว้างต่อเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคเกษตรได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นจากอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่เพิ่มขึ้น ฤดูกาลมีความแปรปรวน และเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เป็นวัฏจักรและบ่อยครั้งขึ้น ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารและความสามารถในการแข่งขันของประเทศในฐานะที่เป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของโลกการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศก่อให้เกิดปัญหาหลายอย่างตามมา อาทิ ปัญหาน้ำท่วมบ่อยครั้งสร้างความเสียหายต่อโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนหนทาง สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ รวมทั้งพืชผลทางการเกษตรการชะล้างหน้าดิน ทำให้ดินเสื่อมสภาพ เกิดการปนเปื้อนของน้ำ และน้ำท่วมขังในบางพื้นที่ยังส่งผลกระทบต่อแพร่ระบาดของโรคระบาดทั้งในมนุษย์ พืชและสัตว์ สำหรับอุณหภูมิที่สูงขึ้น ส่งผลให้ปริมาณน้ำฝนและการระเหยของน้ำมีการเปลี่ยนแปลง ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำตามธรรมชาติและน้ำใต้ดินลดลง ส่งผลกระทบต่อการทำเกษตรของไทย และไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน นอกจากนี้ ยังทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง แม้ว่าประเทศไทยมีความหลากหลายของทรัพยากรมาก

แต่มีความเป็นไปได้สูงที่สัตว์และพืชหลายสายพันธุ์จะลดลงและสูญพันธุ์ไป เนื่องจากอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้นและปริมาณน้ำฝนที่เปลี่ยนแปลง ส่วนพื้นที่ชายฝั่งจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง ส่งผลกระทบต่อแหล่งประกอบอาชีพของชุมชนชายฝั่ง รวมถึงธุรกิจการท่องเที่ยวซึ่งมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นอย่างไรก็ตาม ภาคเกษตรถือว่าเป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยกิจกรรมการผลิตทางการเกษตร การเก็บรักษา การขนส่ง การบรรจุ การแปรรูป การค้าปลีก และการบริโภค ปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และก๊าซมีเทน) ประมาณร้อยละ ๑๗-๒๐ เป็นอันดับสองรองจากภาคพลังงาน

(๗) การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission)

การประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๖ (United Nations Framework Convention on Climate Change Conference of the Parties) หรือ COP๒๖ ที่เมืองกลาสโกว์ ประเทศสกอตแลนด์ ได้มีการวางแผนการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศโลก โดยมีเป้าหมายจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิของโลกไม่ให้เกิน ๒ องศาเซลเซียสและตั้งเป้าไว้ที่ ๑.๕ องศาเซลเซียส ซึ่งประเทศไทยได้ประกาศเจตนารมณ์ที่จะบรรลุเป้าความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี ๒๕๙๓ และบรรลุเป้าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ภายในปี ๒๖๐๘ ซึ่ง Net Zero Emission คือ การไม่ปล่อยก๊าซที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนเพิ่มขึ้น โดยทำได้ทั้งการลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกหรือชดเชยด้วยการกำจัดก๊าซดังกล่าวเท่ากับจำนวนที่ปล่อยออกไป สำหรับภาคเกษตรถือเป็นภาคการผลิตที่เป็นส่วนสำคัญในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะการเพาะปลูกข้าว การเลี้ยงปศุสัตว์ รวมถึงการใส่ปุ๋ยและการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ดังนั้น ภาคเกษตรและภาคธุรกิจเกษตรจึงต้องเร่งปรับตัวเพื่อลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างจริงจัง เนื่องจากประเทศคู่ค้าที่สำคัญอาจมีการออกกฎระเบียบทางการค้าใหม่ ๆ ที่มุ่งเน้นในประเด็น Net Zero ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทยในอนาคตหากเกษตรกรและผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรปรับตัวไม่ทัน

(๘) กระแสการเติบโตแบบสีเขียว (Green Growth)

การเติบโตแบบสีเขียวหรือการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมถือเป็นอีกหนึ่งกระแสสำคัญของโลกที่หลายประเทศมีความตระหนักและมีการตื่นตัวมากขึ้น โดยมองว่าการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการเติบโตแบบสีเขียว เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน อาทิพลังงานสีเขียว (Green Energy) เป็นการใช้พลังงานสะอาดที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและช่วยลดภาวะโลกร้อน อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานน้ำ และพลังงานชีวมวล รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานให้น้อยลงต่อหน่วยการผลิตที่เพิ่มขึ้น และลดการสูญเสียในกระบวนการผลิตทั้งหมด โดยที่ผ่านมาการผลิตไฟฟ้าได้จากพลังงานเชื้อเพลิงฟอสซิล อาทิ น้ำมันปิโตรเลียม ถ่านหิน และก๊าซธรรมชาติ ก่อให้เกิดก๊าซพิษซึ่งเป็นมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม และทำให้เกิดปัญหาภาวะโลกร้อน อาทิ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ พลังงานสีเขียวจึงเป็นพลังงานทางเลือกใหม่ โดยนอกจากไม่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมแล้วยังสามารถสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานให้กับประเทศไทยได้อีกด้วย สำหรับภาคเกษตรของไทยถือเป็นโอกาสในการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร อาทิ ชานอ้อย ชังข้าวกากมันสำปะหลัง และหลายปาล์มน้ำมัน มาสร้างมูลค่าเพิ่มและใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงานชีวมวลซึ่งถือเป็นพลังงานหมุนเวียนที่สามารถผลิตได้อย่างไม่จำกัดและไม่หมดไป รวมถึงไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเหมือนพลังงานฟอสซิล

เมืองสีเขียว (Green City) หลายเมืองทั่วโลกได้พัฒนาความเป็นเมืองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือเมืองสีเขียว ซึ่งเป็นเมืองที่ออกแบบโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีประชากรที่ตระหนักและ

มีจิตสำนึกร่วมกันถึงระบบนิเวศและดำเนินชีวิตบนแนวคิดของความยั่งยืน เพื่อลดการพึ่งพาการใช้ทรัพยากรพลังงาน อาหาร และน้ำ รวมไปถึงลดการปล่อยของเสียในระบบนิเวศ

ผลิตภัณฑ์สีเขียว (Green Product) เน้นกระบวนการผลิตที่ลดการใช้ทรัพยากรและพลังงาน ลดการปล่อยของเสียและมลพิษ (Reduce) สามารถใช้ซ้ำได้ (Reuse) และนำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Recycle) โดยเริ่มตั้งแต่การเลือกวัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมระหว่างการใช้งาน รวมถึงสามารถกำจัดได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ หรือเป็นวัสดุที่สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ โดยไม่ทิ้งสารเคมีหรือก่อให้เกิดมลภาวะในภายหลัง

การบริการสีเขียว (Green Service) การเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวที่เห็นได้อย่างชัดเจนประการหนึ่ง คือ การสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวด้วยมาตรฐานคุณภาพที่ดีควบคู่ไปกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น การขอความร่วมมือผู้เข้าพักในโรงแรมหรือรีสอร์ทในเรื่องการใช้ผ้าเช็ดตัวหรือผ้าปูที่นอนผืนเดิม การลดการใช้กระดาษชำระเท่าที่จำเป็น การใช้พลังงานสะอาด หรือมีการใช้ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๑๐ ผลการพัฒนากิจกรรมในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ประเมินผลการพัฒนาการเกษตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) ผลการดำเนินงานภาพรวมของแผนพัฒนาการเกษตร

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนพัฒนาการเกษตร ในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีดังนี้

(๑.๑) ดัชนีความผาสุกของเกษตรกร ในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเพิ่มขึ้นจากระดับ ๗๘.๙๔ ในปี ๒๕๖๐ เป็นระดับ ๘๑.๓๙ ในปี ๒๕๖๒ อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๕๖๓ ไม่สามารถรายงานผลได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทำให้ประสบปัญหาในการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณดัชนีความผาสุกของเกษตรกร สำหรับปี ๒๕๖๔ มีค่าอยู่ที่ระดับ ๘๑.๑๐ ซึ่งเป็นการพัฒนาอยู่ในระดับดี ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดให้ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔

(๑.๒) รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร ในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๖๔ อยู่ที่ ๗๘,๓๒๒ บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ อยู่ที่ ๕๘,๙๗๕ บาทต่อครัวเรือน ซึ่งบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดให้เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔ โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผล คือ การดำเนินนโยบายของภาครัฐ ทั้งการส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร องค์กรเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การยกระดับมาตรฐานการเกษตรสู่ความยั่งยืน การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดต้นทุน และเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ยกกระดับการผลิตสินค้าเกษตรให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

(๑.๓) เศรษฐกิจภาคเกษตร ในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ค่อนข้างผันผวน โดยในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตอยู่ที่ร้อยละ ๔.๘ และ ๖.๑ ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้ เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปีส่วนในปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ อยู่ที่ร้อยละ -๐.๙ -๓.๕ และ ๑.๐ ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย เนื่องจากปัจจัยลบในเรื่องภัยธรรมชาติ การระบาดของโรคแมลงศัตรูพืช ในช่วงปี ๒๕๖๒ และในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ เกิดสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทั่วโลก รวมถึงเศรษฐกิจโลกชะลอตัว

(๑.๔) จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์ ในช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓ พบว่า ปี ๒๕๖๑ เป็นปีเดียวที่จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้าน

การเกษตร ถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๒๔ ขณะที่ปีอื่น ๆ มีทิศทางเป็นลบ ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดให้จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี

(๑.๕) ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น

(๑.๕.๑) พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน ประกอบด้วย การทำเกษตรในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร และเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและความปลอดภัยอาหาร สร้างความสมดุลทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งของ ๗๒ เกษตรกรและผู้บริโภค โดยในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน ๑,๐๘๐,๓๔๓ ไร่ เพิ่มขึ้นเป็น ๖,๑๔๖,๑๕๖ ไร่ ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดให้พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๔

(๑.๕.๒) พื้นที่ดินได้รับการจัดการและฟื้นฟู โดยในปี ๒๕๖๐ พื้นที่ดินได้รับการจัดการและฟื้นฟูอยู่ที่ ๒.๓๑ ล้านไร่ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๒.๖๗ ล้านไร่ ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดให้พื้นที่ดินได้รับการจัดการและฟื้นฟู ๑๒.๕๐ ล้านไร่ ในปี ๒๕๖๔

(๑.๕.๓) พื้นที่ชลประทาน ในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นอยู่ในช่วง ๑๔๙,๒๒๒ - ๒๗๔,๘๒๔ ไร่ ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดให้พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าปีละ ๓๕๐,๐๐๐ ไร่

ตารางที่ ๑-๑ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ผลการดำเนินงาน
ดัชนีความพอใจของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔	๗๘.๙๔	๘๐.๒๙	๘๑.๓๙	-	๘๑.๑๐	ไม่บรรลุเป้าหมาย
เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือนในปี ๒๕๖๔	๕๘,๙๗๕	๗๔,๔๘๓	๗๘,๖๐๔	๗๙,๔๘๖	๗๘,๓๒๒	บรรลุเป้าหมาย
เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี	๔.๘	๖.๑	-๐.๙	-๓.๕	๑.๐	บรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๐ และปี ๒๕๖๑
จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี	-๘.๔๑	๖.๒๔	-๓.๓๔	-๐.๐๔	N/A	ไม่บรรลุเป้าหมาย
ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น - พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ในปี	๑,๐๘๐,๓๔๓	๒,๑๐๑,๔๖๒	๓,๒๓๓,๗๑๑	๔,๓๗๙,๘๘๗	๖,๑๔๖,๑๕๖	บรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ผลการดำเนินงาน
๒๕๖๔ - พื้นที่ดินได้รับการจัดการและฟื้นฟู ๑๒.๕๐ ล้านไร่ ในปี ๒๕๖๔	๒.๓๑	๔.๖๘	๗.๓๕	๙.๙๙	๑๒.๖๗	บรรลุเป้าหมาย
- พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าปี ละ ๓๕๐,๐๐๐ ไร่	๑๙๕,๒๕๙	๒๗๔,๘๒๔	๒๓๘,๘๙๗	๑๗๖,๙๖๘	๑๔๙,๒๒๒	ไม่บรรลุเป้าหมาย

(๒) ผลการดำเนินงานรายยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคง สามารถพัฒนาอาชีพเกษตรกร สร้างรายได้และมีความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกร สนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรมีอาชีพ รวมถึงพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายในการประกอบอาชีพเกษตรกรในด้านความมั่นคงทางการเกษตร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ภายในปี ๒๕๖๔ ซึ่งในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ รายได้สุทธิทางการเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก ๕๘,๙๗๕ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๐ เป็น ๗๘,๓๒๒ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๔ โดยในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน อยู่ที่ ๑,๐๘๐,๓๔๓ ไร่ เพิ่มขึ้นเป็น ๖,๑๔๖,๑๕๖ ไร่ ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓) รักษามาตรฐานระดับความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพ และปริมาณธุรกิจของสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี

๓.๑ สหกรณ์การเกษตรที่มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับชั้น ๑ และระดับชั้น ๒ อยู่ที่ร้อยละ ๙๐ ภายในปี ๒๕๖๔ โดยในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ สหกรณ์การเกษตรที่มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับชั้น ๑ และระดับชั้น ๒ อยู่ในช่วงร้อยละ ๙๐.๑๔ - ๙๔.๔๙ ซึ่งบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓.๒ ปริมาณธุรกิจของสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี โดยในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ ลดลงร้อยละ ๓.๐๓ และ ๓.๒๘ ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ขณะที่ปี ๒๕๖๓ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๒๔ สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

๑) การขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ ควรเป็นไปตามศักยภาพของพื้นที่ และความพร้อมของเกษตรกร

๒) การพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ภาครัฐควรดำเนินการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องสร้างความเข้าใจให้กับเกษตรกรโดยการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง เร่งรัดการสร้าง Young Smart Farmer เข้าสู่การทำเกษตรเชิงธุรกิจ นำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ทดแทนแรงงาน รวมทั้งปลูกฝังให้เกษตรกรรุ่นใหม่เห็นคุณค่าและความมีเกียรติของอาชีพเกษตรกร

๓) สหกรณ์ที่ไม่ผ่านมาตรฐานการประเมินสหกรณ์การเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรพิจารณาแนวทางส่งเสริม/สนับสนุนให้สหกรณ์มีการพัฒนาศักยภาพ เพื่อยกระดับให้เป็นสถาบันเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิต การค้า และการแปรรูปสินค้าเกษตรที่สำคัญของภูมิภาคอาเซียน สนับสนุนกระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตรไปสู่คุณภาพและมาตรฐานสินค้าปลอดภัย และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี โดยในปี ๒๕๖๔ มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ขยายตัวร้อยละ ๒.๒ ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) จำนวนฟาร์ม / โรงงานที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน ซึ่งตามเป้าหมายของแผนฯ กำหนดคุณภาพมาตรฐานสินค้าเพิ่มขึ้น โดยมีแปลง / ฟาร์มที่ทำการผลิตพืช ประมง และปศุสัตว์ ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานร้อยละ ๘๕ มีโรงงาน / สถานประกอบการได้รับการตรวจรับรองมาตรฐาน ร้อยละ ๔๐.๐๐ ทั้งนี้ในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓ มีเฉพาะข้อมูลจำนวนแปลง / ฟาร์ม / สถานประกอบการที่ได้รับการตรวจรับรองแต่ไม่มีผลที่ผ่านการรับรองคุณภาพมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรแบบบูรณาการร่วมกัน ทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกร ผลักดันให้นำผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรไปใช้ประโยชน์และเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) งบประมาณด้านงานวิจัย พัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี โดยในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ งบประมาณด้านงานวิจัย พัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๘๐ และ ๖.๒๔ ตามลำดับ ขณะที่ในปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ลดลงร้อยละ ๖.๕๙ และ ๒๑.๘๑ ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) ผลงานวิจัยเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรที่นำไปใช้ประโยชน์ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี โดยในปี ๒๕๖๐ ผลงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ ลดลงร้อยละ ๘.๔๑ ขณะที่ในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๒๔ และ ๓.๓๔ ตามลำดับ และกลับมาลดลงร้อยละ ๐.๐๔ ในปี ๒๕๖๓

๓) มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร และถูกนำไปประยุกต์ใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปีโดยในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร และถูกนำไปประยุกต์ใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙.๗๕ และ ๑๖.๗๕ ตามลำดับ ขณะที่ในปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ลดลงร้อยละ ๒๑.๑๘ และ ๒๑.๐๑ ตามลำดับ

๔) เกษตรกรและผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงข้อมูลผ่านช่องทางของระบบสารสนเทศการเกษตรเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ต่อปี โดยในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๖๙ ๕.๒๒ ๒๐.๐๑ และ ๕.๓๓ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

๑) การศึกษาวิจัย

๑.๑) การวิจัยยังขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน จึงควรกำหนดประเด็นวิจัยเฉพาะเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาประเทศ โดยระดมความคิดเห็นและระดมนักวิจัยจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่จะวิจัย ๗๕

๑.๒) ควรเสริมสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาในรูปแบบหุ้นส่วนความร่วมมือ (Collaborative Partnership) ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ทบทวนและปรับปรุงแนวทางการจัดสรรงบประมาณการวิจัยของหน่วยงาน จัดสรรทุนวิจัย ให้มีความคล่องตัว รวดเร็ว และต่อเนื่องมากขึ้น

๑.๓) ควรสนับสนุนการสร้างนักวิจัยด้านการเกษตรรุ่นใหม่ และพัฒนานักวิจัยในปัจจุบันให้มีความรู้สมัยใหม่และคิดเชิงระบบให้มากขึ้น

๑.๔) ควรเร่งรัดการขอรับรองมาตรฐานงานวิจัยให้มีความรวดเร็วมากขึ้น เพื่อผลักดันงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

๒) การพัฒนานวัตกรรม

๒.๑) ควรพัฒนานวัตกรรมการเกษตรให้เกษตรกรรายย่อยเข้าถึงได้ง่าย เกษตรกรสามารถสร้างประกอบและบำรุงรักษาได้ด้วยตนเอง และใช้วัสดุที่สามารถหาซื้อได้ในท้องถิ่น

๒.๒) ขาดแคลนงบประมาณในการสนับสนุนการสร้างผลงานนวัตกรรมต้นแบบ

๒.๓) ควรมีการศึกษาและสำรวจข้อมูลความต้องการด้านนวัตกรรม เครื่องมือเทคโนโลยีการเกษตรที่เกษตรกรต้องการรับการสนับสนุน

๒.๔) ควรส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ทั้งด้านการผลิตและการบริการ ผลักดันให้ทุกภาคส่วนนำผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืนทั้งในแง่ของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) พื้นที่ดินได้รับการจัดการและฟื้นฟู ๑๒.๕๐ ล้านไร่ ในปี ๒๕๖๔ ฟื้นฟู โดยในปี ๒๕๖๐ พื้นที่ดินได้รับการจัดการและฟื้นฟูอยู่ที่ ๒.๓๑ ล้านไร่ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๒.๖๗ ล้านไร่ ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนด

๒) พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำในไร่นาปีละไม่น้อยกว่า ๔๕,๐๐๐ แห่ง โดยในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ มีการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำในไร่นาอยู่ที่ ๔๖,๙๖๗ และ ๕๔,๗๑๓ แห่ง ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ขณะที่ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๔ อยู่ที่ ๓๘,๓๑๔ ๓๙,๘๘๕ และ ๔๐,๐๐๐ แห่ง ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

๓) พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำปีละไม่น้อยกว่า ๓๐๐ แห่ง โดยในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ มีการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำอยู่ที่ ๒๒๑ ๒๖๑ และ ๑๗๗ แห่งตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ขณะที่ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ มีการถ่ายโอนภารกิจตามแผนการกระจายอำนาจไปยังหน่วยงานอื่น

๔) พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าปีละ ๓๕๐,๐๐๐ ไร่ โดยในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นอยู่ในช่วง ๑๔๙,๒๒๒ - ๒๗๔,๘๒๔ ไร่ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

๑) ควรมีการบริหารจัดการแหล่งน้ำที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยเน้นพัฒนาพื้นที่ขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมทั้งสร้างหรือพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนประเภทอื่นทดแทน เช่น การขุดเจาะน้ำบาดาล แหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์การกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานแบบธรรมชาติทดแทนการใช้สารเคมี สารกำจัดศัตรูพืช

๓) ควรมีมาตรการส่งเสริมการย่อยสลายเศษวัสดุในแปลง หรือนำมาทำปุ๋ยอินทรีย์เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน รวมถึงกำหนดมาตรการหยุดเผาในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิต

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน แบบบูรณาการทั้งด้านบุคลากรการเกษตรภาครัฐ และกระบวนการทำงานให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีธรรมาภิบาล โปร่งใส และตรวจสอบได้พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบให้มีความทันสมัยถูกต้อง และเป็นธรรม สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) ปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๑๕ ส่วนราชการ ในปี ๒๕๖๔ โดยในปี ๒๕๖๓ มีเพียง ๑ ส่วนราชการ คือ กรมประมง ที่ปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการแล้วเสร็จ

๒) จัดทำกฎหมายใหม่ ๕ ฉบับ และปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิม ๑๒ ฉบับ ภายในปี ๒๕๖๔ โดยการเสนอออกกฎหมายใหม่จำนวน ๕ ฉบับ และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเดิม มีการดำเนินการ ๑๑ ฉบับ

ข้อเสนอแนะ

๑) ด้านการพัฒนาบุคลากรการเกษตร ภาครัฐควรดำเนินการในรูปแบบการจัดฝึกอบรม หรือปรับหลักสูตรเพื่อพัฒนาข้าราชการในสังกัดให้เป็นมืออาชีพตามภารกิจ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนสู่รัฐบาลดิจิทัล

๒) ด้านการปรับโครงสร้างส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. และ สำนักงาน ก.พ. ควรมีความชัดเจนในเรื่องของการปรับโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐ ส่วนแนวทางการถ่ายโอนอัตรากำลังไปยังภูมิภาค สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. ควรพิจารณาทบทวนให้เป็นไปตามความเหมาะสม ด้านการปรับปรุงและการจัดทำร่างกฎหมาย ควรมีการกำกับ ติดตาม เร่งรัด โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรายงานผลการดำเนินการ ปัญหาอุปสรรคทราบเป็นระยะ หากมีปัญหาเกี่ยวกับการร่างกฎหมายให้นำเสนอคณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงพิจารณา

ตารางที่ ๑-๒ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรายยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ผลการดำเนินงาน
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร						
เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔	๕๘,๙๗๕	๗๔,๔๘๓	๗๘,๖๐๔	๗๙,๔๘๖	๗๘,๓๒๒	บรรลุเป้าหมาย
พื้นที่เกษตรกรมั่งคั่งเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๔	๑,๐๘๐,๓๔๓	๒,๑๐๑,๔๖๒	๓,๒๓๓,๗๑๑	๔,๓๗๙,๘๘๗	๖,๑๔๕,๑๕๖	บรรลุเป้าหมาย
รักษามาตรฐานระดับความเข้มแข็ง						

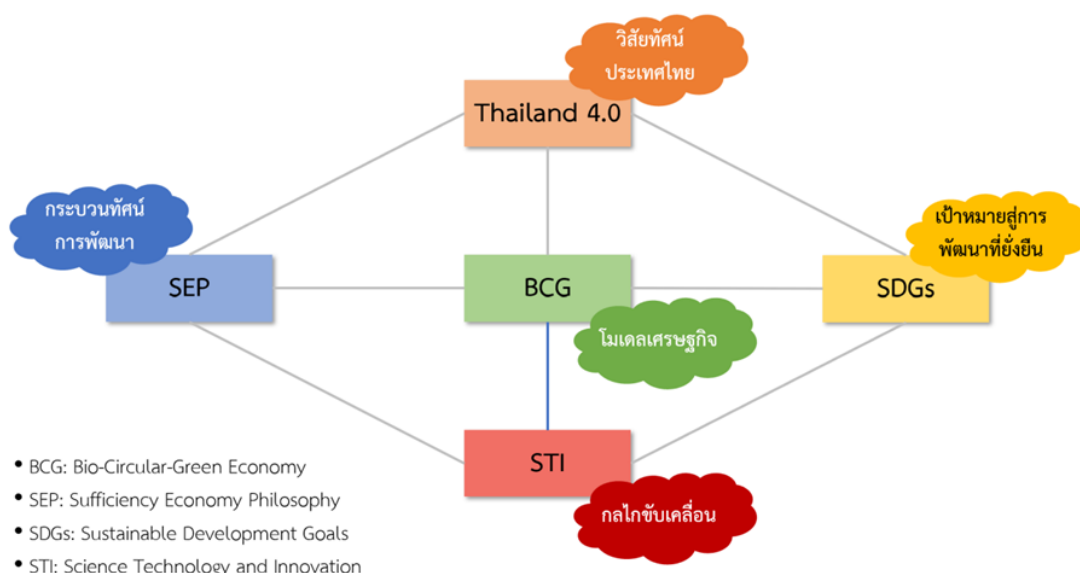
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ผลการดำเนินงาน
ของสถาบันเกษตรกร - สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับชั้น ๑ และระดับชั้น ๒ อยู่ที่ร้อยละ ๙๐ ภายในปี ๒๕๖๔ - ปริมาณธุรกิจของสถาบันเกษตรกร เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี	๙๔.๔๙	๙๒.๒๘	๙๔.๐๔	๙๐.๙๒	๙๒.๑๔	บรรลุเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๓
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน						
มูลค่าส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕		-๒.๐๑	-๖.๒๙	-๒.๒๑	๒.๒	ไม่บรรลุเป้าหมาย
จำนวนฟาร์ม/โรงงานที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน					N/A	ไม่มีการรายงานผล
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม						
งบประมาณด้านงานวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี	๔.๘๐	๖.๒๔	-๖.๕๙	-๒๑.๘๑	N/A	บรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๑
ผลงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่นำไปใช้ประโยชน์ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี	-๘.๔๑	๖.๒๔	-๓.๓๔	-๐.๔๔	N/A	บรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๑
มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร และถูกนำไปประยุกต์ใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี	๑๙.๗๕	๑๖.๗๕	-๒๑.๑๘	-๒๑.๐๑	N/A	บรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑
เกษตรกรและผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงข้อมูลผ่านช่องทางของระบบสารสนเทศการเกษตรเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ต่อปี	๑๐.๖๙	๕.๒๒	๒๐.๐๑	๕.๓๓	N/A	บรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๐ และ ๒๕๖๒
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน						
พื้นที่ดินได้รับการจัดการและฟื้นฟู ๑๒.๕๐ ล้านไร่ ในปี ๒๕๖๔	๒.๖๓	๕.๒๙	๗.๗๗	๑๐.๑๑	N/A	คาดว่าจะบรรลุเป้าหมาย
พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำในไร่นา ปี ละไม่น้อยกว่า ๔๕,๐๐๐ แห่ง	๔๖,๙๖๗	๕๔,๗๑๓	๓๘,๓๑๔	๔๐,๐๐๐	N/A	บรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑
พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำปีละไม่น้อยกว่า ๓๐๐ แห่ง	๓๗๕	๑,๓๐๖	๓๕๕	๑๗๘	N/A	บรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒
พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าปี	๑๙๕,๒๕๙	๒๗๔,๘๒๔	๒๓๘,๘๙๗	๗๑,๗๙๒	N/A	ไม่บรรลุ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ผลการดำเนินงาน
ละ ๓๕๐,๐๐๐ ไร่						เป้าหมาย
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ						
ปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๑๕ ส่วนราชการ ในปี ๒๕๖๔	-	-	-	๑.๐๐	N/A	ไม่บรรลุ มี กบ.ที่ดำเนินการได้เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๓
จัดทำกฎหมายใหม่ ๕ ฉบับ ภายในปี ๒๕๖๔	-	-	-	๕	-	บรรลุ เป้าหมาย
ปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิม ๑๒ ฉบับ ภายในปี ๒๕๖๔	-	-	-	๑๑	๑๑	ไม่บรรลุ เป้าหมาย

๒.๑๑ ข้อเสนอ BCG in Action : The New Sustainable Growth Engine โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

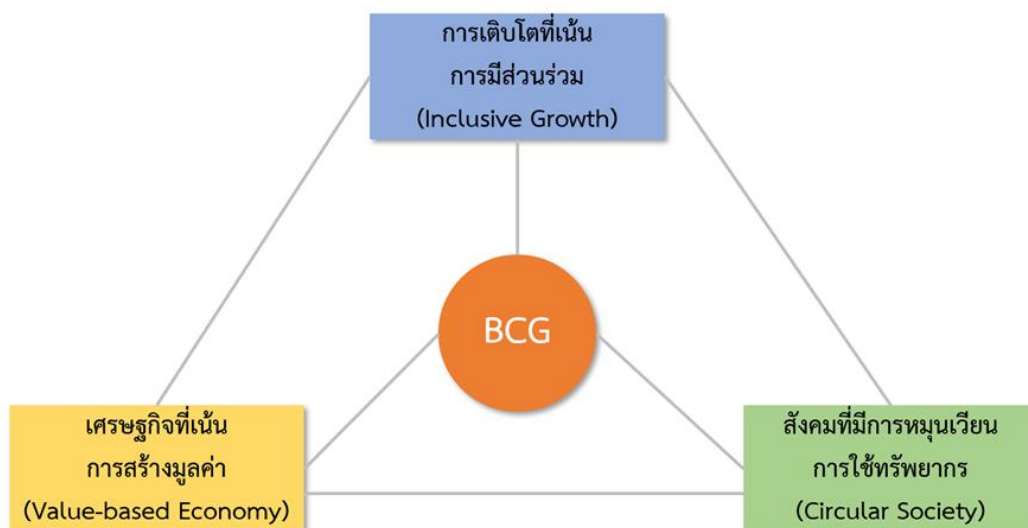
๑) BCG หรือ Bio-Circular-Green Economy (เศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว) เป็นโมเดลเศรษฐกิจใหม่ในการขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมของประเทศ ที่นำหลักการและลำดับความสำคัญจากยุทธศาสตร์ชาติและวิสัยทัศน์ “Thailand ๔.๐” เป็นตัวตั้งผสมผสานกับ “หลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง” (Sufficiency Economy Philosophy, SEP) และ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable Development Goals, SDGs) พัฒนา ๓ เศรษฐกิจ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ไปพร้อมๆ กัน เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม (ภาพที่ ๔) โดยการผนึกพลังภาครัฐ-เอกชน/ชุมชน/สังคม-มหาวิทยาลัย/สถาบันวิจัย-เครือข่ายต่างประเทศในลักษณะจตุรภาคี (Quadruple Helix) เพื่อเปลี่ยนข้อได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) ที่ไทยมีความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมให้เป็นความสามารถในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Science, Technology & Innovation, STI) เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจ BCG ที่เติบโต แข่งขันได้ในระดับโลก พร้อมกับการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ ชุมชนเข้มแข็ง มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

รูปที่ ๑-๑ โมเดลเศรษฐกิจ BCG ภายใต้ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย

โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศรูปแบบใหม่ ที่มุ่งเน้น “การเติบโตอย่างมีคุณภาพ” สร้างความสมดุลของเศรษฐกิจที่เน้นการสร้างมูลค่า (Value-based economy) การเติบโตที่เน้นการมีส่วนร่วม (Inclusive growth) และสังคมที่มีการหมุนเวียนการใช้ทรัพยากร (Circular society) อย่างชาญฉลาดเพื่อให้ทรัพยากรเพิ่มพูน

รูปที่ ๑-๒ หลักคิดของโมเดลเศรษฐกิจ BCG

โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงานไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ทั้งนี้ การพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ครอบคลุม ๘ อุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ต้นนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ การท่องเที่ยวกลุ่มรายได้และท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ การแปรรูปอาหาร การแพทย์ครบวงจร เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ ดิจิทัล และการพัฒนาคนและการศึกษา

๒) BCG Model เป็นกลไกขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศรูปแบบใหม่ ที่มุ่งเน้น “การเติบโตเชิงคุณภาพ” สร้างความสมดุลของ เศรษฐกิจที่เน้นการสร้างมูลค่า (Value-based Economy) การเติบโตที่เน้นการมีส่วนร่วม (Inclusive Growth) และสังคมที่มีการหมุนเวียนการใช้ทรัพยากร (Circular Society)

BCG Model ครอบคลุมห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ของ ๔ อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ และการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ บูรณาการเข้าด้วยกันเป็นฐานการสร้างมูลค่าเพิ่มขนาดใหญ่ของประเทศ ซึ่งในปัจจุบัน มีสัดส่วนใน GDP ถึงร้อยละ ๒๑ และเกี่ยวข้องกับอาชีพและการจ้างงานของคนในประเทศมากกว่า ๑๖.๕ ล้านคนในปัจจุบัน หัวใจสำคัญของ BCG Model คือการพัฒนาแบบคู่ขนาน ทั้งในส่วน “ยอดปิรามิด ” ซึ่งหมายถึงผู้ประกอบการหรือเกษตรกรที่มีความพร้อมสูง มีกำลังในการลงทุนด้านเทคโนโลยี พร้อมรับความเสี่ยงสามารถเข้าถึงความก้าวหน้า ทางวิทยาการระดับสูงสำหรับผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูงมากๆ เช่น สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ส่วนประกอบอาหารสุขภาพ ชีววัตถุ การแพทย์สมัยใหม่/แม่นยำ สารเคมีชีวภาพมูลค่าสูง

หรือการท่องเที่ยวมูลค่าสูงเฉพาะกลุ่ม แม้กลุ่มนี้จะมีจำนวนน้อยแต่ สร้างมูลค่าเพิ่มได้สูง และจะเป็นกำลังสำคัญของเศรษฐกิจไทยในอนาคต

๓) BCG Model เป็นกลไกที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศอย่างทั่วถึง สามารถ กระจายโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการตอบสนองต่อปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของคนได้ในหลายมิติ ในขณะที่เดียวกันสามารถสร้างให้ประเทศไทยก้าวขึ้นเป็นผู้นำระดับโลกในบางสาขา จึงได้กำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศเพื่อใช้ในการขับเคลื่อน BCG Model ดังนี้

๓.๑) มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมเป้าหมาย BCG เพิ่มขึ้นจากสัดส่วน ๒๑% ของ GDP เป็น ๒๔% ของ GDP ใน ๕ ปี (จาก ๓.๔ ล้านล้านบาท เป็น ๔.๔ ล้านล้านบาท)

๓.๒) เพิ่มรายได้เกษตรกรและชุมชน ๒๔๐,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน ต่อปี ภายใน ๕ ปี

๓.๓) เกิดการจ้างงานในพื้นที่เพิ่ม ขึ้นโดยเฉพาะแรงงานที่มีทักษะสูงในพื้นที่ในระยะเวลา ๕ ปีไม่น้อยกว่า ๒ ล้านตำแหน่ง

๓.๔) กระจายรายได้ที่เป็นธรรมและทั่วถึงไปยังชุมชนและครัวเรือนทั่วประเทศ ไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านคน

๓.๕) ดัชนีความมั่นคงทางอาหารของไทยติดอันดับ ๑ ใน ๕ ของโลก ภายใน ๕ ปี

๓.๖) ลดความเหลื่อมล้ำจากการเข้าถึงยาและเวชภัณฑ์ราคาสูงอย่างน้อย ๓๐๐,๐๐๐ คน/ปี ภายใน ๕ ปี

๓.๗) ลดความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อ ในคน สัตว์ และพืช รวมถึงการลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

๓.๘) เกิดอุตสาหกรรมเทคโนโลยีเกษตรขั้นสูง อุตสาหกรรมอาหารเพื่อสุขภาพและส่วนประกอบอาหารมูลค่าสูง อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมสุขภาพการแพทย์ที่มีความเข้มแข็ง ตอบสนองความต้องการของตลาดในและต่างประเทศ เป็นแหล่งจ้างงานทักษะสูงและรายได้สูงเพิ่มขึ้น ๑๐ ล้านตำแหน่ง ภายใน ๑๐ ปี

๓.๙) อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความยั่งยืน มีระบบบริหารจัดการท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม และคอนเทนต์ท่องเที่ยวที่ดีที่สุด Top ๓ ของเอเชียแปซิฟิก

๓.๑๐) เกิดสตาร์ทอัพและ IDEs (Innovative Driven Enterprises) ที่เกี่ยวข้องกับ BCG ๑๐,๐๐๐ ราย

๓.๑๑) ลดการใช้ทรัพยากรลง ๒ ใน ๓ จากปัจจุบัน

๓.๑๒) ลดปริมาณขยะลง ๑๖.๕ ล้านตันต่อปี

๓.๑๓) เกิดความมั่นคงทางพลังงาน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ไม่น้อยกว่า ๕๐ ล้านตัน คาร์บอนไดออกไซด์ หรือคิดเป็น ๑ ใน ๓ ของค่าเป้าหมายในปี ๒๕๗๓

๓.๑๔) ลดปัญหาของฝุ่นละอองขนาดเล็กลงได้ในน้อยกว่าครึ่งหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้เชื้อเพลิงจากปิโตรเลียม

๓.๑๕) ลดการเสียชีวิตของสัตว์ทะเลหายากจากการกินพลาสติก ลดการสูญเสียของสัตว์ทะเลหายาก และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและสนับสนุนการท่องเที่ยวทางทะเล

๓.๑๖) พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายให้ฟื้นกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้อีกครั้ง เช่น ป่าชายเลน สัตว์น้ำ ปะการัง เป็นต้น

๓.๑๗) ยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้ง ในเรื่องของการผลิตอาหารมีคุณภาพ ความปลอดภัย รวมถึงสุขภาพและการแพทย์ ไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คนต่อปี

๓.๑๘) สร้างสังคมฐานความรู้ ซึ่งจะกระจายความรู้และเทคโนโลยีไปสู่กลุ่มคนอื่น ในวงกว้าง สร้างให้คนไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการรับมือจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทัน รวมถึงการนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการภายใต้ระบบการผลิตที่ยั่งยืน

๓.๑๙) สร้างนักพัฒนาที่สามารถสร้างรายได้ต่อหัวต่อปีที่ ๒๒,๐๐๐ เหรียญสหรัฐฯ เพื่อให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง

แนวทางในการพัฒนาประเทศตามโมเดลของ BCG นั้นจำเป็นที่จะต้องมีความเชื่อมโยง (Link) เพื่อสร้าง Closed Loop ของห่วงโซ่มูลค่า BCG ทำให้สามารถบริหารจัดการได้ครบวงจร เทคโนโลยีดิจิทัลและไอโอที เป็นตัวการสำหรับสร้างการเชื่อมต่อให้เกิดเป็นห่วงโซ่ทั้งขาไป (Supply Chain) และขากลับ (Reversed Supply Chain) รวมถึงการเชื่อมต่อไปยังส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔) ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน BCG Model เป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน โดยการผลักดันการพัฒนาภายใต้ BCG Model ต้องผนึกกำลังการทำงานในรูปแบบของ “จตุรภาคี” (Quadruple Helix) ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐเอกชน/ชุมชน/สังคม-มหาวิทยาลัย/สถาบันวิจัย-เครือข่ายต่างประเทศ เพื่อเลือกรับ พัฒนาต่อยอด และปรับใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับบริบทของไทย ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ๒ ส่วน คือ ๔ การขับเคลื่อน X ๔ การส่งเสริม (๔ Drivers X ๔ Enablers)

๔.๑) การขับเคลื่อน (๔ Drivers)

- D๑ การพัฒนาสาขายุทธศาสตร์ BCG (BCG Sectora Development) สาขายุทธศาสตร์ภายใต้ BCG ต้องพัฒนาให้มีความสามารถสูงขึ้นและมีความหลากหลายเพิ่มขึ้น สำหรับสาขาเกษตรและอาหาร มุ่งสู่การผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร จากการผลิตมากแต่ได้น้อยไปสู่การผลิตสินค้าที่เป็นพรีเมียมที่ผลิตน้อยแต่สร้างรายได้สูง รวมถึงเพิ่มความหลากหลายของผลผลิตทางการเกษตรและอาหาร โดยต้องปรับโครงสร้างการผลิตทั้งระบบอาศัยระบบสนับสนุนการตัดสินใจจากเทคโนโลยีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภค (Customer Behavior Analytics) ก่อให้เกิดการผลิตแม่นยำสอดคล้องกับความต้องการของตลาดลดของเหลือทิ้ง (Optimized Wasted Production) ตรวจสอบและติดตามผลผลิตได้แบบเรียลไทม์ ลดการบุกรุกผืนป่า (Forest Management) เนื่องจากมีการบริหารจัดการพื้นที่ เพาะปลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพในการผลิตตามศักยภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ใช้เทคโนโลยีระบบการผลิตและเครื่องจักรกลที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความยั่งยืน ยกระดับสินค้าเกษตร และอาหารสู่สินค้าปลอดภัย สร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ มีระบบตรวจสอบย้อนกลับแบบเรียลไทม์ (Real Time Traceability) และพัฒนามาตรฐานสินค้าให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล พัฒนาเทคโนโลยีการเกษตร อัจฉริยะสำหรับเกษตรกรรายย่อย เพื่อให้เกษตรกรทุกระดับสามารถเข้าถึงได้ ยกระดับเกษตรกรรายย่อยสู่วิสาหกิจ/ธุรกิจเกษตรที่เชื่อมต่อกับอุตสาหกรรม เกิดการกระจายรายได้ตลอดห่วงโซ่ และมุ่งสู่การส่งออกเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ

- D๒ การเตรียมกำลังคนผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการเทคโนโลยี BCG (BCG Talent & Entrepreneur Development) กลุ่มคนเป้าหมายที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG ประกอบด้วย ๖ กลุ่ม ได้แก่ สตาร์ทอัพ (Startups), ผู้ประกอบการเชิงนวัตกรรม (Innovation-Driven Enterprises: IDEs), สมาร์ทฟาร์มเมอร์ (Smart Farmers), ผู้ให้บริการมูลค่าสูง (High Value Service Providers), ผู้พัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง (Digital Deep Technology Developers) และผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ (Creative Entrepreneurs)

- D๓ การพัฒนาเชิงพื้นที่ BCG (BCG Area-based Development) BCG สร้างการเติบโตอย่างทั่วถึงด้วยการเชื่อมโยงและมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในระดับภูมิภาคควบคู่ไปด้วยกัน ประกอบด้วย ๑) ระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือ (NEC) เน้นการพัฒนาระบบเกษตรปลอดภัย มีมูลค่า

สูง และส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหาร การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลลัพธ์จากการเกษตร รวมถึง การนำเอาคุณค่าทางวัฒนธรรมเชิงพื้นที่ เช่น วัฒนธรรมล้านนา มาสร้างเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ และต่อยอดไปสู่ สินค้าและบริการอื่นๆ ต่อไป ๒) ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NEEC) เน้นแก้ไขปัญหาสุขภาพหลักของประชากรในพื้นที่ เช่น พยาธิใบไม้ตับ และส่งเสริมการผลิตสัตว์เศรษฐกิจชนิดใหม่ เช่น โคอีสุกาวากิว และแมลง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเชื่อริมน้ำโขง ๓) ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) มุ่งเน้นการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรโดยเฉพาะ กลุ่มไม้ผล รวมถึงการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมอนาคต และกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๔) ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (SEC) มุ่งเน้นการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ การแปรรูปผลผลิตเป็นอาหารที่มีมูลค่าสูง รวมถึงการนำเสนอเรื่องราว ของปักษ์ใต้ยุคใหม่ พัฒนาพื้นที่และกิจกรรมสร้างสรรค์เชิงพหุวัฒนธรรม ทั้ง ๔ ภูมิภาคมีศักยภาพอย่างมากในการเชื่อมโยงการพัฒนา BCG ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้วยความหลากหลายของทุน ทางปัญญา ทุนทางศิลปะและวัฒนธรรม วิถีชีวิต และ ทุนจากความหลากหลายทางชีวภาพ

- D๔ การพัฒนาเทคโนโลยีและองค์ความรู้ขั้นแนวหน้า BCG (BCG Frontier Research/ Knowledge) เทคโนโลยีและองค์ความรู้ขั้นแนวหน้า เป็นแรงขับเคลื่อนที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จและการสร้างรากฐานที่มั่นคงและยั่งยืนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG ตัวอย่างของเทคโนโลยีที่สำคัญ อาทิ ๑) Complex Microbiota ๒) เทคโนโลยีโอมิกส์ (OMICs) ๓) เทคโนโลยีวิศวกรรมกระบวนการทางชีวภาพ (Bioprocess Engineering) ๔) Gene Editing และ Synthetic Biology ๕) เทคโนโลยีในย่านความถี่เทราเฮิร์ต (Terahertz Technology) ๖) เทคโนโลยีการผลิตคาร์บอนต่ำ (Decarbonization) สำหรับเศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจ สีเขียว ๗) เทคโนโลยีประมวลผลความเร็วสูง ด้วยปัญญาประดิษฐ์เพื่อสร้างคอมพิวเตอร์สมรรถนะสูง พลังงานต่ำ ราคาถูก

๔.๒) การส่งเสริม (๔ Enablers)

- E๑ กฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับ BCG (BCG Regulatory Framework) ปลอดภัยข้อจำกัดทางกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา BCG อาทิ การเร่งรัดผลักดัน พ.ร.บ. ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.... ที่กำกับดูแลเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน มีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมให้แก่เจ้าของพันธุกรรม รวมถึงการใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม พ.ร.บ. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม การอำนวยความสะดวกในการขออนุญาตผลิตและขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ การรับซื้อไฟฟ้าที่ผลิตจากชีวมวล

- E๒ โครงสร้างพื้นฐานสำคัญและสิ่งอำนวยความสะดวก BCG (BCG Infrastructure & Facility Development) โครงสร้างพื้นฐานสำคัญ และสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ ๑) ธนาคารทรัพยากรชีวภาพ (Biobank) เป็นแหล่งกลางของประเทศในการเก็บรักษาทรัพยากรชีวภาพ นอกถิ่นกำเนิดได้ปลอดภัยและมีคุณภาพ ๒) โครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ (National Quality Infrastructure : NQI) ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของสินค้าและบริการช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการนำสินค้าเข้าสู่ตลาดโลก โดยเฉพาะตลาดประเทศ พัฒนาแล้ว ๓) โรงงานต้นแบบระดับขยายขนาด (Pilot Plant) และโรงงานสาธิต (Demonstration Plant) เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนา ต่อยอดสู่นวัตกรรมจากผลงานวิจัยในประเทศ และช่วยลดการพึ่งพาเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากต่างชาติ ลดความเสี่ยงของเอกชน หรือผู้ประกอบการในการผลิตเพื่อจำหน่ายเชิงพาณิชย์ ๔) ระบบการคำนวณสมรรถนะสูง (High Performance Computing: HPC) เป็นโครงสร้างพื้นฐานการคำนวณสมรรถนะสูงเพื่อรองรับ AI และ Big Data เร่งรัดให้เกิดการพัฒนา นวัตกรรมต่างๆ ได้ในระยะเวลาที่สั้นลงและตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมาย ได้แม่นยำมากขึ้น ที่เน้นการร่วมทุนกับเอกชนชั้นนำของโลกด้วยโมเดล PPP

๕) โครงข่ายการเชื่อมต่อยุคหน้า (Next Generation Communication) เป็นโครงสร้างพื้นฐานของการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง การเชื่อมต่อ IoT ในปริมาณสูง และการทะลายนโยบายจำกัดในการพัฒนานวัตกรรมอื่นๆ

- E๓ การยกระดับความสามารถของกำลังคน BCG (BCG Capacity Building) การยกระดับความสามารถของกำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG จำเป็นต้องดำเนินการในหลายระดับเพื่อเสริมความรู้และสร้างทักษะ BCG อาทิ การพัฒนาบุคลากรวิชาชีพเฉพาะ เช่น นักอนุกรมวิธาน และนักนิเวศวิทยา เพื่อสำรวจและค้นหาสิ่งมีชีวิตชนิดใหม่และเข้าใจธรรมชาติเพื่อ ดูแลอนุรักษ์ ปรับปรุงหรือ เพิ่มหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง รองรับความต้องการของทั้งนิสิตนักศึกษา บุคคลทั่วไป หรือแม้กระทั่งบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้านเพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

- E๔ การยกระดับเครือข่ายพันธมิตรต่างประเทศ BCG (BCG Global Network) การเชื่อมโยงเครือข่ายต่างประเทศเป็นปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG โดยประเทศไทยต้องสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ สถาบันการศึกษาชั้นนำระดับโลก และ สถาบันการวิจัยชั้นนำเพื่อเลือกรับพัฒนาต่อยอด และปรับใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับบริบทของไทย ตลอดจนการแสดงศักยภาพความเป็นผู้นำในเวทีระดับโลก อาทิ การจัดประชุมระดับนานาชาติว่าด้วย BCG Model เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG for SDGs)

๒.๑๒ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^{๓๖}

เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม **มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี”** โดยมีเป้าหมายผลิตภัณฑ่มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประกอบด้วย ๕ ประเด็นการพัฒนา ๒๘ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

^{๓๖} กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (๒๕๖๔, ตุลาคม). แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร

๒.๑๓ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^{๓๗}

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ทราบถึงแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง สังคมไทยมีความสุข สัมคคี และเอื้ออาทร คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีนโยบายประกอบด้วย นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง โดยมีนโยบายหลักและนโยบายเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑. นโยบายหลัก ๘ ด้าน ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ ๔ การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ ๖ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายหลักที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

๒. นโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ ๓ มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ ๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ ๕ ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ ๖ การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นโยบายเร่งด่วนที่ ๘ การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ ๙ การแก้ไขปัญหาเสพติดและสร้างความสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑๐ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

^{๓๗} คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒. (๒๕๖๒, ๒๕ กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๘๖ ง.

๒.๑๔ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืน ด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย Lazada Shopee Alibaba สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขาย เพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจเกษตรทั้งผลผลิตและสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชนที่เชื่อมโยงกับตลาดชุมชนหรือตลาดเกษตรกร อีกทั้งส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โดยมีความร่วมมือด้านการตลาดที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑) ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ การสร้างกลไกความร่วมมือให้เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ให้เกิดการขับเคลื่อนภายใต้ ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต ผ่านคณะทำงานร่วมของทั้ง ๒ กระทรวง โดยการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ได้แก่ (๑) การสร้างและใช้ข้อมูลจากฐานเดียวกัน (Single Big Data) จัดทำ Dashboard สินค้าเกษตร (๒) การสร้างแพลตฟอร์มกลาง “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” โดยคัดเลือกกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มนำร่องในการออกแบบจัดทำแพลตฟอร์มกลาง (๓) การสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ และ (๔) การพัฒนาคนและผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด

๑.๒) ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยพัฒนาเกษตรแม่นยำ สู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดหวาน และมะเขือเทศ ร่วมกับบริษัทผู้รับซื้อในเครือข่ายสภาอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินงานที่เน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ ด้วยกระบวนการจัดการที่ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สนับสนุนแผนการตลาดที่ชัดเจนของอุตสาหกรรม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อ ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมายคือ พื้นที่เกษตรกรรมที่ผลิต สินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรมที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในรัศมีไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุน การจัดการด้านโลจิสติกส์

๑.๓) การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสและการรับรู้ความต้องการ ของตลาด โดยการพัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำร้านค้าออนไลน์ให้ กับสินค้าเกษตร ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ พัฒนาระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาต่อยอดระบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การใช้งานของเกษตรกร เช่น การ Live จำหน่าย สินค้าทาง Facebook รวมถึงการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บและขนส่งสินค้า ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย/คัลสเตอร์ ให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการพัฒนากลไกเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรมโดยการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า (Supply-Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด โดย

๒.๑) พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกร รวมถึงเป็นกลไกส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถ เข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรผ่านการรวมกลุ่ม

๒.๒) พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) และเกษตร อัจฉริยะ

๒.๓) พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และส่งเสริม สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับการให้บริการทางการเกษตร และเป็นช่องทางการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ได้อย่างครบวงจร

๓) ยุทธศาสตร์ ๓'S คือ "Safety" ความปลอดภัยของอาหาร "Security" ความมั่นคง มั่งคั่ง ของภาคการเกษตรและอาหาร และ "Sustainability" ความยั่งยืนของภาคการเกษตร

๓.๑) Safety เน้นสินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความปลอดภัย เชื่อมั่นในระบบ ที่มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล และมั่นใจว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยผลิตด้วยความปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อผู้บริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

๓.๒) Security เน้น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) Food Security ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้เพียงพอ และสามารถผลิตเลี้ยงคนทั่วโลกได้ โดยมีตัวอย่างสินค้าดาวเด่นของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ไข่ สินค้าประมง (๒) Health Security ไทยมีมาตรการ ควบคุม ป้องกัน การระบาดของโรคที่เข้มนวด (๓) Biosecurity ไทยมีระบบควบคุม/ป้องกันโรคระบาดในสัตว์และพืช รวมทั้งศัตรูพืช การนำแอปพลิเคชัน e-Smart Plus มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรแบบ Realtime สำหรับโรค African Swine Fever (ASF) และ (๔) Farmer Security เน้นการเสริมสร้างเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมเกษตรกรพอเพียง และ Smart Farmer, Young Smart Farmer เพื่อให้ภาคเกษตรมีความมั่นคง

๓.๓) Sustainability ระบบการทำเกษตรของไทยเน้นความยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร การลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกร รับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง มีการนำเทคโนโลยีฝนหลวงมาใช้ประโยชน์ มีการจัดสิทธิในการใช้ประโยชน์ ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้มีความสำคัญกับความยั่งยืนของดิน การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมถึงการขับเคลื่อนโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy : BCG Economy) และ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน

๔.๑) การบูรณาการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและสนับสนุนข้อมูลที่ดีแก่เกษตรกรสำหรับการตัดสินใจ ที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงตรวจสอบศักยภาพพื้นที่ โดยบูรณาการจัดทำระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสมด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล และช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดี โดยมีการรวบรวมข้อมูลและการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสินค้า การตลาด และทรัพยากร และครอบคลุม พื้นที่ทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรและทรัพยากร

ทางการเกษตร นำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการรับรู้ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๔.๒) สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาการเกษตร การนำจุดแข็ง หรือศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมารวมมือกัน เพื่อพัฒนาภาคเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เช่น ความร่วมมือด้านการตลาด ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดให้มีความหลากหลาย ใช้ในการซื้อขายได้จริง

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวศาสตร์พระราชา โดยน้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการหลวง ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่าน กลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและพึ่งพาตนเองได้

๒.๑๕ กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐^{๓๔}

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง” ตามแนวคิด การเป็นฐานการผลิตของประเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประตูเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาภาคเกษตรด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่มุ่งสู่ฐานเศรษฐกิจชีวภาพที่มีมูลค่าสูง
๒. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนาเมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
๓. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน
๔. พัฒนาเมือง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค
๕. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐานเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน
๖. ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัยให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. มีบทบาทเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศแต่เป็นพืชเชิงเดี่ยว พึ่งพาน้ำฝนได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลผลิตภาพต่ำ ในขณะที่เกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งในด้านเป็นฐานรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่และการจ้างงาน ในปี ๒๕๖๓ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร มีมูลค่า ๓๑๑,๖๑๕.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๙.๖ ของผลิตภัณฑ์ภาค พืชหลักที่สำคัญของภาค ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดของประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ แต่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิมใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุดิบตราขายทางเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมัน

^{๓๔} สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕). กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

สำปะหลังมากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และมันสำปะหลัง ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี สำหรับการปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทยร้อยละ ๘๐.๐ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (จังหวัดยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ ๒๐.๐ อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ ส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป นอกจากนี้ แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ได้กำหนดจังหวัดนำร่องพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดสกลนคร มหาสารคาม สุรินทร์ อานาจเจริญ และอุดรธานี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาสมุนไพรไทย

๒. มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุดแต่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พื้นที่ถือครองทำการเกษตรต่อครัวเรือนมากกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๓ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๖๓.๔๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั้งประเทศ โดยพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบ เหมาะสำหรับการปลูกข้าวและพืชไร่ มีความเหมาะสมในการทำเกษตรแปลงใหญ่ ขณะที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีพื้นที่เกษตรไม่มากเนื่องจากเป็นภูเขาสูงสลับที่ราบเชิงเขา และมีขนาดฟาร์มเล็กมากประมาณ ๑๐ ไร่ต่อครัวเรือน จึงเหมาะกับเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรอินทรีย์จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาคซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาด้านความยากจน ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น นครพนม กาฬสินธุ์ และศรีสะเกษ โดยมีเนื้อที่ถือครอง ๑๒.๐ ๑๒.๓ ๑๓.๑ และ ๑๓.๒ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ

๓. การปศุสัตว์มีความสำคัญมากขึ้นโดยเฉพาะโคเนื้อ ในปี ๒๕๖๔ มีจำนวนโคเนื้อในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓,๙๖๖,๙๘๐ ตัว โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕๒.๓ ของประเทศ โดยมีอัตราการขยายตัวของจำนวนโคเนื้อ ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ขยายตัวร้อยละ ๑๓.๗ มีแหล่งการเลี้ยงโคเนื้อกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ของภาค โดยจังหวัดที่มีการเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด ๓ ลำดับแรก คือ จังหวัดสุรินทร์ นครราชสีมา และอุบลราชธานี และมีโคเนื้อคุณภาพสูงที่มีชื่อเสียง คือ โคเนื้อโพนยางค ๑ สกลนคร โคเนื้อหนองสูง มุกดาหาร และโคเนื้อโคราชวากิว นครราชสีมา

๔. การเพิ่มพื้นที่ชลประทานมีข้อจำกัดด้านกายภาพไม่สามารถพัฒนาโครงการขนาดใหญ่เพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บน้ำให้เพียงพอต่อการเพาะปลูกตลอดปี พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยในปี ๒๕๖๓ มีพื้นที่ชลประทานประมาณ ๘.๑๕ ล้านไร่ และมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๑๒.๘ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๔ โดยพื้นที่โครงการชลประทานของภาคส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ มีสัดส่วนร้อยละ ๓๒.๕ ๒๙.๖ และ ๒๐.๒ ของพื้นที่ชลประทานทั้งภาค ตามลำดับ จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้ง และชะลอน้ำในช่วงฤดูฝนไม่ให้เกิดน้ำพืชมลเสียหายน

๒.๑๖ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๒.๑๖.๑ เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

“เกษตรสร้างมูลค่า ศูนย์กลางการค้า โลจิสติกส์ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เชื่อมโยงภูมิภาค”

๒.๑๖.๒ ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดได้ตั้งประเด็นการพัฒนาที่มีแผนงานและโครงการสำคัญรองรับตลอดระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ของแผนพัฒนาฯ ในการที่จะบรรลุเป้าหมายไว้ ๕ ประเด็นการพัฒนา ดังนี้

- ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่า
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการค้าการลงทุน
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬา
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคมและความมั่นคง
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่า

วัตถุประสงค์

1. เพิ่มมูลค่า พืชเศรษฐกิจ พืชสมุนไพร ปศุสัตว์ และประมง ด้วยอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปแปรรูป และมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย
2. สนับสนุนและส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการด้านการเกษตรทุกระดับตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

ตัวชี้วัด

1. จำนวนแปลง/ฟาร์มและพื้นที่ผลิตพืชเศรษฐกิจ พืชสมุนไพร ปศุสัตว์ และประมงที่ได้มาตรฐาน เป้าหมายรวม ๕ ปี จำนวนแปลง/ฟาร์มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ พื้นที่ผลิตพืชเศรษฐกิจ พืชสมุนไพร ปศุสัตว์ และประมง ได้มาตรฐานจำนวน ๔๐๐,๐๐๐ ไร่ และได้มาตรฐานสากล ๑๐๐,๐๐๐ ไร่
2. ร้อยละของจำนวนผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปปลอดภัยที่ได้รับรองมาตรฐานต่อจำนวนผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป แปรรูปของกลุ่มจังหวัด ที่ได้รับการตรวจจากหน่วยงานรับรองมาตรฐาน เป้าหมาย ๕ ปี ร้อยละ ๕๐
3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปและเกษตรปลอดภัย เป้าหมาย ๕ ปี ร้อยละ ๑๐
4. มีระบบฐานข้อมูล (Big Data) อย่างน้อย ๑ ระบบ
5. จำนวนผู้ประกอบการด้านการเกษตรที่เพิ่มขึ้นเป้าหมาย ๕ ปี ๑๐๐ ราย

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมและพัฒนาระบบข้อมูล (Big Data) และ Platform ทางเกษตรของกลุ่มจังหวัด
2. ส่งเสริม สนับสนุน การผลิต แปรรูป แปรรูป พืชเศรษฐกิจ ปศุสัตว์ และประมงของกลุ่มจังหวัดโดยการนำองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี เข้ามาปรับใช้ตามความต้องการของตลาด และได้มาตรฐาน
3. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ พัฒนาการตลาดหลากหลายช่องทาง

๒.๑๗ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๒.๑๗.๑ วิสัยทัศน์ (Vision)

ศูนย์กลางการผลิตและโลจิสติกส์ สินค้าเกษตรสร้างมูลค่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๒.๑๗.๒ พันธกิจ (Mission)

1. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมและมาตรฐานเกษตรสร้างมูลค่าสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model)

๒. สนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ ผู้ประกอบการ กลุ่มเกษตรกร

ในด้านการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรและพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อเชื่อมโยงการผลิตและการตลาด

๓. สนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ ผู้ประกอบการ กลุ่มเกษตรกรด้วยการพัฒนาการเกษตรครบวงจร ด้านการผลิต การตลาด การแปรรูป และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๔. สนับสนุนและเสริมสร้างพัฒนาระบบสารสนเทศการเกษตร เพื่อเชื่อมโยงการผลิต การตลาดและเกษตรอุตสาหกรรม

๒.๑๗.๓ วัตถุประสงค์ (Objective)/เป้าประสงค์รวม

๑. สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรได้รับการพัฒนาคุณภาพสู่การรับรองมาตรฐาน อาทิ เกษตรปลอดภัย (GAP) เกษตรอินทรีย์ เกษตรอัตลักษณ์ GMP/HACCP

๒. พัฒนาฟาร์มเกษตรครบวงจรและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์

๓. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูให้มีสภาพอุดมสมบูรณ์

๔. ยกระดับรายได้เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร สู่อาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

๕. สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง

๒.๑๗.๔ ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด

๑. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ เมื่อสิ้นสุดแผนการพัฒนา

๒. ร้อยละประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลง ร้อยละ ๑๐ เมื่อสิ้นสุดแผนการพัฒนา

๒.๑๗.๕ ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของกลุ่มจังหวัด (Strategic Issue)

กลุ่มจังหวัดได้ตั้งประเด็นการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ที่มีแผนงานและโครงการสำคัญรองรับตลอดระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของแผนพัฒนาฯ ในการที่จะบรรลุเป้าหมายไว้ ๓ ประเด็น การพัฒนา ๒๐ โครงการ โดยสรุปประเด็นการพัฒนาทั้ง ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ประกอบด้วย ๑๑ โครงการ กำหนดเป้าหมายที่สำคัญ คือ การเพิ่มจำนวนแปลง/ฟาร์มและพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรหลัก (พืชเศรษฐกิจ พืชสมุนไพร ปศุสัตว์และประมง) ที่ได้มาตรฐาน จำนวนผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปปลอดภัยของกลุ่มจังหวัดที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น และมูลค่าการค้าผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปและเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเกษตรกร สถาบันเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ๖ โครงการ โดยเป้าหมายต้องการพัฒนาจำนวนกลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง และจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานด้วยระบบโลจิสติกส์ ประกอบด้วย ๓ โครงการ โดยเป้าหมายสำคัญ คือ จำนวนเครือข่ายการผลิตสินค้า และการตลาดสินค้าเกษตรหลัก ๑ เครือข่าย และพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเกี่ยวกับโซ่อุปทาน รวมไปถึงการบริหารจัดการระบบโลจิสติก

๒.๑๘ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดอำนาจเจริญ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๒.๑๘.๑ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

“เมืองธรรมเกษตร การเกษตรสร้างมูลค่า ท่องเที่ยวเสริมสร้างสุขภาพ เชื่อมโยงเส้นทางการค้า”

๒.๑๘.๒ ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดในห้วงระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ประกอบด้วย ๔ ประเด็นการพัฒนา ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ สินค้าเกษตรปลอดภัย อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และผลิตภัณฑ์สมุนไพร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาคน หมู่บ้าน ชุมชน ให้มีคุณภาพ มั่นคง เข้มแข็ง และทันสมัย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การส่งเสริมการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ และสินค้าชุมชน ให้สามารถแข่งขันได้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ป่า ดิน น้ำ และพลังงาน เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ที่สมดุล ยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ สินค้าเกษตรปลอดภัย อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และผลิตภัณฑ์สมุนไพร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาจังหวัดให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์สินค้าเกษตรปลอดภัย และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร

๒. เพื่อสร้างมูลค่าสินค้าทางการเกษตรในจังหวัด ให้มีผลิตภาพสูงขึ้น และสามารถแข่งขันได้

๓. เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง

ตัวชี้วัด

๑. พื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับมาตรฐาน จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๗๐

๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลผลิต ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร และสมุนไพร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ เป้าหมาย ๕ ปี

๓. คริวเรือนที่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ เป้าหมาย ๕ ปี

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์

๒. ส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพ GAP

๓. ส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพร และพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

๔. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรหลากหลาย

๕. ส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร

๖. ส่งเสริมและยกระดับพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์สมุนไพร

๗. พัฒนาศักยภาพของเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง

๓. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ

- ๓.๑ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ
- ๓.๒ เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำคำของบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- ๓.๓ เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามแผนงาน/โครงการในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ

๔. คำนิยาม

๔.๑ แผนพัฒนาจังหวัด หมายถึง แผนซึ่งแสดงทิศทาง แนวทาง เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ในอนาคต ที่มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับสถานการณ์และยุทธศาสตร์ทุกระดับตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของแต่ละกระทรวงเกษตร

๔.๒ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด หมายถึง แผน ซึ่งแสดงถึงทิศทาง แนวทาง และเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดในอนาคต ที่มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับสถานการณ์และยุทธศาสตร์ทุกระดับ ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) SDGs Mega Trends ๒๐๒๓ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Global Megatrends) นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด โดยแสดงถึงวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์และโครงการในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๕. แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด เป็นการกำหนดภาพรวม ทิศทาง แนวทาง การทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ดังนั้น ในการจัดทำแผนจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๕.๑ การสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งสอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส สภาพปัญหา ความต้องการของเกษตรกร และภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัด

๕.๒ การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด จะต้องผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕.๓ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด จะครอบคลุมระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖- ๒๕๗๐) โดยมีการทบทวน และปรับปรุงใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละปีทุกปี เพื่อให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสถานการณ์และยุทธศาสตร์ทุกระดับ ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) SDGs Mega Trends ๒๐๒๓ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Global Megatrends) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด โดยแสดงถึงวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์และโครงการในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ทั้งนี้ การทบทวนและปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดทุกปีงบประมาณควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี เพื่อให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสถานการณ์และยุทธศาสตร์ทุกระดับตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) SDGs Mega Trends ๒๐๒๓ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Global Megatrends) นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในแต่ละปี

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

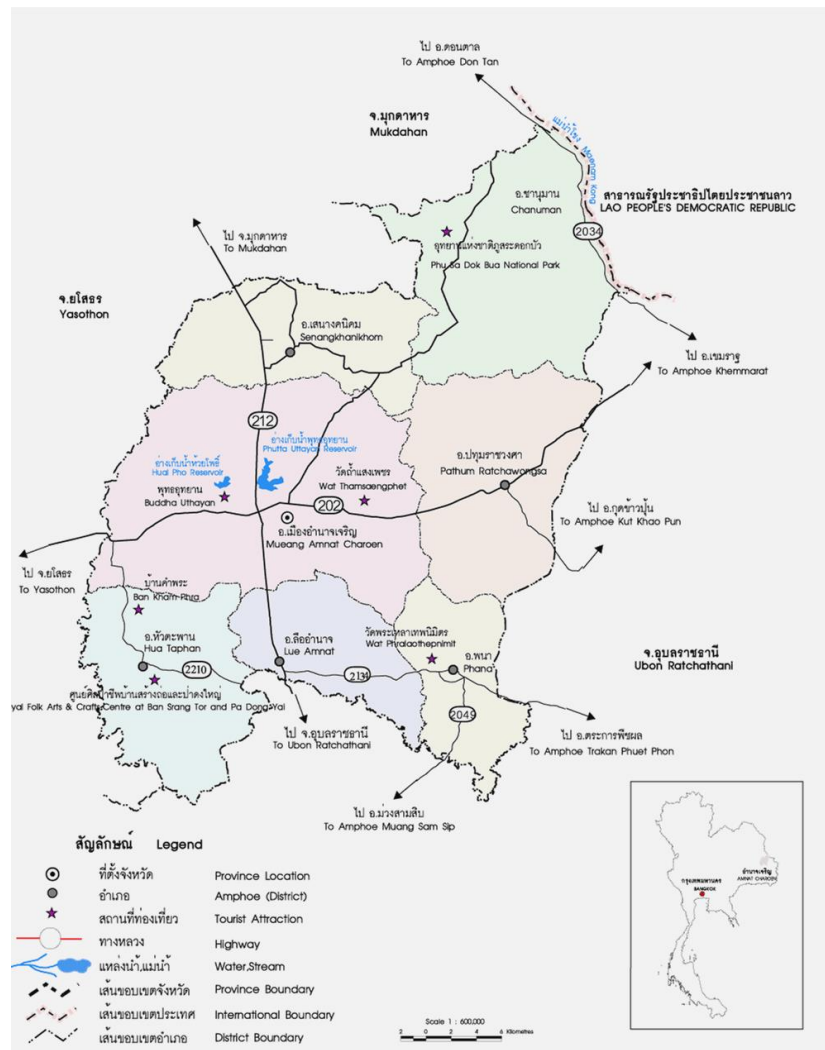
๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพ

๑.๑.๑ ลักษณะภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นจังหวัดในตอนใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๕ องศา ๓๐ ลิปดาเหนือ ถึง ๑๖ องศา ๓๐ ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ ๑๐๔ องศา ๑๕ ลิปดาตะวันออก ถึง ๑๐๕ องศา ลิปดาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยรถยนต์ประมาณ ๕๘๖ กิโลเมตร แยกออกจากจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ มีเนื้อที่ทั้งสิ้น ๒,๐๕๗,๔๙๖ ไร่ หรือ ๓,๒๙๑.๙๙ ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

รูปที่ ๒-๑ แผนที่ แสดงอาณาเขตพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดเขตจังหวัดยโสธร ที่อำเภอเลิงนกทา และจังหวัดมุกดาหาร

ทิศตะวันออก ติดเขตประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตามแนวฝั่งแม่น้ำโขง ด้านอำเภอชานุมานเป็นระยะทาง ๓๘ กิโลเมตร และจังหวัดอุบลราชธานีที่อำเภอเขมราฐ อำเภอกุฉีชัยบุรี และอำเภอตระการพืชผล

ทิศตะวันตก ติดเขตจังหวัดยโสธร ที่อำเภอป่าติ้ว และอำเภอ เลิงนกทา

ทิศใต้ ติดเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่อำเภอม่วงสามสิบ

๓) สภาพพื้นที่

๓.๑) ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปของจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นที่ลุ่มและมีเนินเขาเตี้ย ๆ ทอดยาวไปจรดจังหวัดอุบลราชธานี ในเขตพื้นที่อำเภอชานุมานลักษณะของดินเป็นดินร่วนทราย มีดินลูกรัง บางส่วนมีแม่น้ำโขงเป็นแนวกั้นระหว่างไทยกับ สปป.ลาว พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ ๒๒๗ ฟุต (หรือประมาณ ๖๘ เมตร) และสามารถแบ่งลักษณะลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดอำนาจเจริญ ออกได้ดังนี้

๓.๑.๑) บริเวณที่ราบสูง ลักษณะพื้นที่สูง บางส่วนเป็นลูกคลื่นลอนตื้นหรือเนินเขาเตี้ย ๆ อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอชานุมาน และอำเภอเสนางคนิคม

๓.๑.๒) บริเวณที่ราบ มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบถึงลูกคลื่นลอนตื้น เป็นแนวยาวตามทิศตะวันออกถึงทิศตะวันตกอยู่ในเขตอำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอพนา อำเภอปทุมราชวงศา อำเภอหัวตะพาน และอำเภอถืออำนาจ

๓.๒) ลักษณะภูมิสัณฐาน

จังหวัดอำนาจเจริญมีลักษณะภูมิสัณฐานแบ่งออกได้โดยสังเขป ดังนี้คือ

๓.๒.๑) บริเวณที่เป็นสันดินริมน้ำ (River Levee) เกิดจากตะกอนลำน้ำที่พัดพามาทับถม สภาพพื้นที่ เป็นเนินสันดิน พบบริเวณสันดินริมฝั่งแม่น้ำโขง คืออำเภอชานุมาน และบางบริเวณสันดินริมฝั่งลำน้ำเซบายได้แก่อำเภอหัวตะพาน

๓.๒.๒) บริเวณที่เป็นแอ่ง (Depression) หรือที่ราบต่ำหลังแม่น้ำ (Back Swamp) เกิดจากการกระทำของขบวนการน้ำ พบบางแห่งในบริเวณลำเซบายของอำเภอหัวตะพานจะมีน้ำแช่ชังนานในฤดูฝน

๓.๒.๓) บริเวณที่เป็นแบบลานตะพักน้ำ (Terrace) ที่เกิดจากการกระทำของขบวนการของน้ำนานมาแล้ว ประกอบด้วยบริเวณที่เป็นลานตะพักน้ำระดับต่ำ ระดับกลาง และระดับสูง ลักษณะพื้นที่มีทั้งเป็นแบบที่ราบแบบลูกคลื่นลอนลาดจนถึงลูกคลื่นลอนชัน จะอยู่ถัดจากบริเวณที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงขึ้นมา พื้นที่เหล่านี้จะพบได้ทั่วไปของจังหวัด บางแห่งใช้สำหรับ ทำนา บางแห่งใช้สำหรับปลูกพืชไร่

๔) ลักษณะดิน

๔.๑) ลักษณะดินในจังหวัดอำนาจเจริญสามารถแบ่งดินออกเป็นกลุ่มใหญ่ได้ดังนี้

๔.๑.๑) กลุ่มดินไร่ กระจายกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ของจังหวัด สามารถแยกกลุ่มดินได้ดังนี้

- กลุ่มดินทั่วไป พบในพื้นที่ อ.ชานุมาน
- กลุ่มดินไร้ตื้น พบในพื้นที่ อ.ชานุมาน
- กลุ่มดินไร้ทราย พบในพื้นที่ อ.เมือง และ อ.พนา

๔.๑.๒) กลุ่มดินไร่ทั่วไปคละกับดินนาทั่วไป พบในเขต อ.เมือง อ.หัวตะพานและ

อ.เสนางคนิคม

๔.๑.๓) กลุ่มพื้นที่สูงและภูเขา พบใน อ.ชานุมาน

๔.๑.๔) กลุ่มดินเค็ม ดินเค็มน้อย พบใน อ.หัวตะพาน และอ.พนา ส่วนดินเค็มจัดพบใน อ.เมือง และ อ.สีอำนาจ

๔.๒) ความเหมาะสมและข้อจำกัดของดินสำหรับการปลูกพืชในช่วงฤดูเพาะปลูก สามารถสรุป ได้ดังนี้

๔.๒.๑) ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ มีเนื้อที่ประมาณ ๕๔,๔๑๗ ไร่ หรือ ๒.๗๕๔ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

๔.๒.๒) ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ เนื้อดินแน่นทึบหรือค่อนข้างเป็นทราย ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๑๕ กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ และกลุ่มชุดดินที่ ๒๒ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๙,๒๘๒ ไร่ หรือ ๖.๕๔๓ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

๔.๒.๓) ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวแต่มีข้อจำกัดเนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และ/หรือเนื้อดินเป็นทราย อาจขาดแคลนน้ำเมื่อฝนทิ้งช่วง ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๑๕hi กลุ่มชุดดินที่ ๑๖hi กลุ่มชุดดินที่ ๑๗hiB กลุ่มชุดดินที่ ๑๘si กลุ่มชุดดินที่ ๑๘hiB กลุ่มชุดดินที่ ๑๙hi กลุ่มชุดดินที่ ๑๙hiB กลุ่มชุดดินที่ ๒๒hi กลุ่มชุดดินที่ ๒๒hiB กลุ่มชุดดินที่ ๒๔hi และกลุ่มชุดดินที่ ๒๔hiB มีเนื้อที่ประมาณ ๗๐๘,๑๓๘ ไร่ หรือ ๓๕.๘๔๒ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

๔.๒.๔) ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้น ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๓B มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๖๘๒ ไร่ หรือ ๐.๑๓๖ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

๔.๒.๕) ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ผลและไม้ยืนต้นแต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๕B กลุ่มชุดดินที่ ๓๖B กลุ่มชุดดินที่ ๓๗B กลุ่มชุดดินที่ ๓๘B กลุ่มชุดดินที่ ๔๐B และกลุ่มชุดดินที่ ๔๐C มีเนื้อที่ประมาณ ๖๔๘,๓๖๐ ไร่ หรือ ๓๒.๘๑๕ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

๔.๒.๖) ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ผลและไม้ยืนต้น แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ เนื้อดินเป็นทรายจัด ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๔๑B และกลุ่มชุดดินที่ ๔๔B มีเนื้อที่ประมาณ ๒๘๘,๓๑๙ ไร่ หรือ ๑๔.๕๙๒ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

๔.๒.๗) ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว หรือปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ แต่มีข้อจำกัดคือเป็นดินตื้น พบชั้นเศษหินก้อนกรวดหรือหินพื้น ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๔๗C และกลุ่มชุดดินที่ ๔๙B มีเนื้อที่ประมาณ ๘,๓๔๘ ไร่ หรือ ๐.๔๒๒ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

๔.๒.๘) ดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับการทำการเกษตรเนื่องจากเป็นพื้นที่มีหินพื้นใต้อะปน มีก้อนหิน เศษหิน ปะปนมาก ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๖๑C และกลุ่มชุดดินที่ ๖๑D มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๒๓๒ ไร่ หรือ ๐.๑๑๓ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

๔.๒.๙) ดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับการทำการเกษตรเนื่องจากเป็นพื้นที่มีหินพื้นใต้อะปน มีก้อนหิน เศษหิน ปะปนมาก และมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ มีเนื้อที่ประมาณ ๓๘,๖๐๓ ไร่ หรือ ๑.๙๕๔ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

๔.๒.๑๐) หน่วยแผนที่ดินเบ็ดเตล็ดเป็นหน่วยของแผนที่ที่ได้แยกออกจากพื้นที่ดินที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์หรือบริเวณที่ไม่เป็นดินตามธรรมชาติ ได้แก่ ที่ดินเติมไปด้วยก้อนหิน(RL) พื้นที่ชุ่มชื้น ที่อยู่อาศัย (U) และพื้นที่น้ำ(W) มีเนื้อที่ประมาณ ๙๕,๓๙๙ ไร่ หรือ ๔.๘๒๙ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

๔.๓ ปัญหาดินและแนวทางการจัดการ

๔.๓.๑) ปัญหาเรื่องดิน

๑) ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ทรัพยากรดินโดยทั่วไปของจังหวัด อำนาจเจริญ เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินที่เป็นดินทรายหรือตะกอนเนื้อหยาบ วัตถุดิบกำเนิดดินเหล่านี้มีธาตุ

อาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชต่ำ เนื้อดินเป็นดินปนทรายหรือดินทราย มีความสามารถในการดูดซับธาตุอาหารต่ำและถูกชะพาลงไปในดินชั้นล่างหรือออกไปจากพื้นที่ได้ง่าย ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๑๕, ๑๕hi, ๑๖hi, ๑๗hiB, ๑๘, ๑๘hi, ๑๘hiB, ๑๙hi, ๑๙hiB, ๒๒hi, ๒๒hiB, ๒๒, ๓๕B, ๓๖B, ๓๗B, ๔๐B, ๔๐C, ๕๖C มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๔๔๓,๐๕๙ ไร่ หรือ ๗๓.๐๓๗ เพอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

แนวทางแก้ไข การใช้ประโยชน์พื้นที่ดินบริเวณนี้ ควรมีการปรับปรุงบำรุงดินโดยการเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๔ ตันต่อไร่ ปุ๋ยคอก อัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่หรือปุ๋ยพืชสด อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕-๑๐ กก.ต่อไร่ร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อช่วยปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มผลผลิตและรักษาความสามารถในการผลิตของดินไม่ให้เสื่อมลงอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างยั่งยืน

๒) เป็นดินทรายจัด ดินทรายจัดจะมีความสามารถในการอุ้มน้ำและดูดซับธาตุอาหารของดินต่ำถึงต่ำมาก ธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชสูญเสียไปในดินชั้นล่างหรือออกไปนอกพื้นที่ได้ง่าย เมื่อมีการให้น้ำหรือมีฝนตก ดินง่ายต่อการกร่อนทำให้เกิดเป็นร่องลึกและกว้าง ขาดแคลนน้ำ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๒๔, ๒๔hiB, ๔๑B, ๔๔B มีเนื้อที่ประมาณ ๓๔๗,๔๐๕ ไร่ หรือ ๑๗.๕๘๓ เพอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

แนวทางแก้ไข การใช้ประโยชน์ของพื้นที่บริเวณนี้ ควรเลือกชนิดพืชที่ศักยภาพเหมาะสมมาใช้ปลูก เพื่อลดต้นทุนในการผลิต มีการปรับปรุงบำรุงดินร่วมกับมีระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๔ ตันต่อไร่ ปุ๋ยคอก อัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ หรือปุ๋ยพืชสด อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕-๑๐ กก.ต่อไร่ร่วมกับปุ๋ยเคมี และใช้วัสดุคลุมดิน ทำคันดิน ปลูกหญ้าแฝกหรือปลูกพืชเป็นแถบสลับ พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดแคลนน้ำ การใช้ปุ๋ยเคมีควรใช้ที่ละน้อยแต่บ่อยครั้ง เพื่อลดการสูญเสียธาตุอาหารลงไปในชั้นดินล่างก่อนที่พืชจะนำไปใช้ได้หรือสูญเสียออกไปจากพื้นที่ เมื่อมีการให้น้ำหรือมีฝนตก

๓) ดินตื้น ดินตื้นถึงชั้นลูกรัง เศษหิน ก้อนหินปะปนอยู่ในเนื้อดินตั้งแต่ ๓๕ เพอร์เซ็นต์ หรือมากกว่าโดยปริมาตรภายในความลึก ๕๐ เซนติเมตรจากผิวดิน หรือมีชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ เซนติเมตรจากผิวดิน ดินตื้นจะเป็นอุปสรรคต่อการงอกของรากพืชลงไปหาอาหาร นอกจากนี้ยังมีพื้นที่เป็นดินน้อย ทำให้มีความสามารถในการดูดซับธาตุอาหารและอุ้มน้ำต่ำมาก พืชจะขาดน้ำและทำให้เหี่ยวเฉาไวกว่าพื้นที่อื่น ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๒๕hi, ๒๕hiB, ๔๗C, ๔๙B มีเนื้อที่ประมาณ ๓๑,๖๙๗ ไร่ หรือ ๑.๖๐๔ เพอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

แนวทางการแก้ไข เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและไม่มีเศษหินหรือก้อนหินอยู่บริเวณหน้าดินมาก เพราะจะเป็นอุปสรรคต่อการเกษตรกรรมและการดูแลรักษา โดยทำการเกษตรแบบวนเกษตรหรือแบบผสมผสาน ไม่ทำลายไม้พื้นล่าง ขุดหลุมปลูก พร้อมปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักอัตรา ๒๕-๕๐ กก.ต่อหลุม หรือปุ๋ยคอกอัตรา ๑๐-๒๐ กก.ต่อหลุมร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ใช้วัสดุคลุมดินหรือปลูกหญ้าแฝก เพื่อรักษาความชื้นและลดการกร่อนของดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ฝนทิ้งช่วงนานหรือพืชขาดน้ำ สำหรับในพื้นที่ที่มีหินกระจัดกระจายอยู่บนดินมาก ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยเพาะพันธุ์ของสัตว์ป่าเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร สำหรับในพื้นที่เสื่อมโทรม ควรฟื้นฟูให้กลับมาเป็นป่าหรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

๔) การกร่อนของดิน บางบริเวณ มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเป็นเนินเขา และมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ทำให้ง่ายต่อการถูกกร่อนจากแรงกระแทกของเม็ดฝนและถูกพัดพาโดยน้ำที่ไหลบ่าผ่านผิวดิน ทำให้เกิดเป็นร่องกว้าง ทำความเสียหายกับพืชที่ปลูกและเป็นอุปสรรคต่อการจัดการที่ดินและการไถพรวน

แนวทางการแก้ไข การใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณนี้ ควรมีการไถพรวนให้น้อยที่สุดและไถขวางความลาดชัน ปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยพืชสดร่วมกับปุ๋ยเคมี มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ใช้วัสดุคลุมดิน ทำคันดิน ปลูกหญ้าแฝกหรือปลูกพืชเป็นแถบสลับ

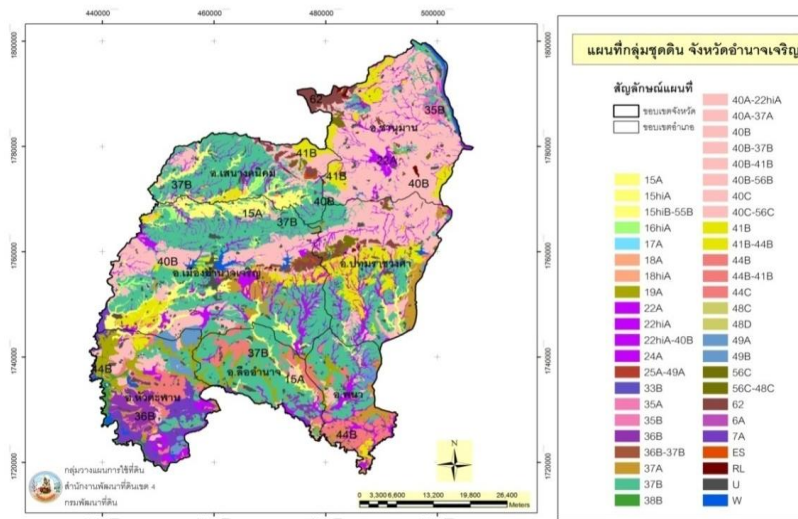
ในพื้นที่ที่เป็นร่องที่เกิดจากการกร่อน ควรไถกลับและปรับปรุงดินพร้อมเปลี่ยนทางเดินของน้ำไหลบ่า เพื่อไม่ให้เกิดการกร่อนซ้ำในพื้นที่เดิม

๕) พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงหรือพื้นที่ภูเขาพื้นที่ที่มีความลาดชัน มากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์หรือเป็นพื้นที่ภูเขา ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม เนื่องจากยากต่อการจัดการดูแลรักษา ใช้มาตรการพิเศษ ในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูงมาก และยังเป็นการทำลายระบบนิเวศของป่าอีกด้วย ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ มีเนื้อที่ประมาณ ๓๘,๖๐๓ ไร่ หรือ ๑.๙๕๔ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่จังหวัด

แนวทางการแก้ไข ควรรักษาไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยและเพาะพันธุ์ของสัตว์ป่า เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ถ้ามีความจำเป็นต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ควรมีการสำรวจดินและเลือกใช้พืชที่มีศักยภาพในการเกษตรที่เป็นดินลึกและมีความลาดชันไม่สูงมากนัก โดยทำการเกษตรแบบวนเกษตรและมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

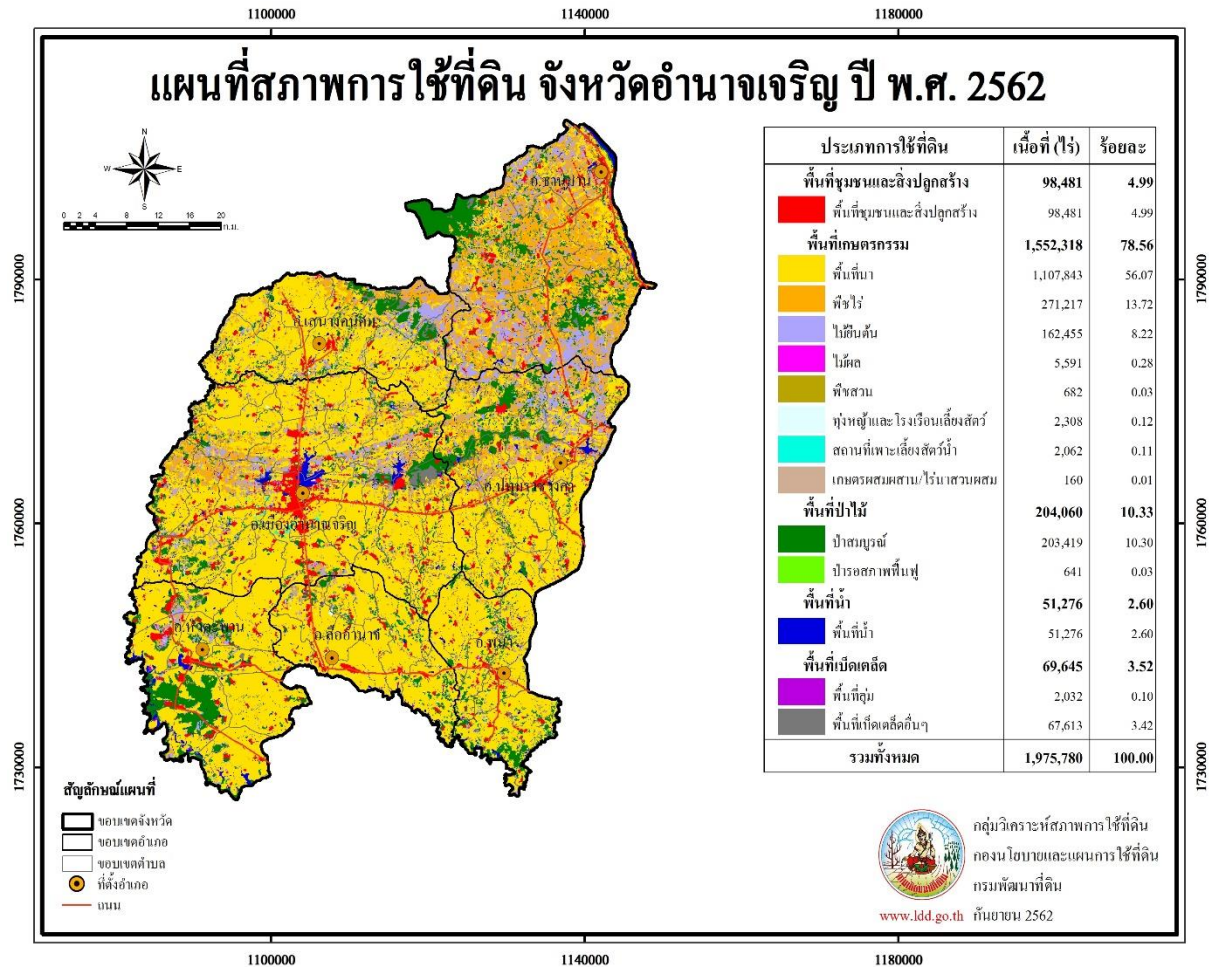
๖) หินพื้นโคล่ พื้นที่หินพื้นโคล่เป็นพื้นที่ที่มีหินพื้นโคล่กระจายอยู่ทั่วไปบนผิวดินมากกว่า ๙๐ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ พื้นที่บริเวณนี้ไม่เหมาะสมทางด้านเกษตรกรรม ควรปล่อยให้เป็นป่าตามธรรมชาติหรือปลูกสวนป่า

รูปที่ ๒-๒ แผนที่แสดง ที่กลุ่มชุดดิน จังหวัดอำนาจเจริญ

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

รูปที่ ๒-๓ แผนที่แสดง สภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดอำนาจเจริญ

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

ตารางที่ ๒-๑ ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา จังหวัดอำนาจเจริญ

ชนิดพืช	ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับพืชจังหวัดอำนาจเจริญ (ไร่)								รวมชั้นความเหมาะสม	อื่นๆ (พื้นที่ป่าไม้)
	เหมาะสมสูง S๑		เหมาะสมปานกลาง S๒		เหมาะสมเล็กน้อย S๓		ไม่เหมาะสม N			
	ไร่	%	ไร่	%	ไร่	%	ไร่	%		
ข้าว	๑๕,๒๕๐	๑.๔๑	๓๒๑,๘๙๑	๒๙.๘๑	๔๘๘,๗๒๔	๔๕.๒๗	๒๕๓,๘๑๐	๒๓.๕๑	๑,๐๗๙,๖๗๕	๑๙๗,๓๐๗
มันสำปะหลัง	๔,๙๙๐	๔.๒๑	๑๐๗,๒๔๖	๙๐.๔๕	๖,๐๐๗	๕.๐๗	๓๒๖	๐.๒๗	๑๑๘,๕๖๙	๑๙๗,๓๐๗
อ้อย	๙๙	๐.๑๗	๕๓,๙๖๒	๙๑.๙๒	๔,๖๑๙	๗.๘๗	๒๘	๐.๐๕	๕๘,๗๐๘	๑๙๗,๓๐๗
ยางพารา	๒,๖๑๒	๕.๒๑	๔๕,๖๕๐	๙๑.๐๐	๑๑๓	๐.๒๓	๑,๗๙๐	๓.๕๗	๕๐,๑๖๕	๑๙๗,๓๐๗

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ, กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๑-๒๕๖๔), <https://agri-map-online.moac.go.th>

ข้อมูล ณ มกราคม ๒๕๖๖

ตารางที่ ๒-๒ ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าว รายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ

อำเภอ	พื้นที่ศักยภาพ ของที่ดินทั้งหมด (ไร่)	ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับข้าว (ไร่)				รวมชั้น ความ เหมาะสม	อื่นๆ (พื้นที่ป่าไม้) (ไร่)
		เหมาะสมสูง	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมเล็กน้อย	ไม่เหมาะสม		
		S๑	S๒	S๓	N		
เมืองอำนาจเจริญ	๕๕๔,๒๖๓	๔,๖๕๕	๙๙,๔๗๔	๑๔๖,๔๓๘	๙๘,๑๙๘	๓๔๘,๗๖๕	๓๐,๘๓๐
ขานุมาน	๒๓๙,๘๐๑	๐	๑๘,๐๑๗	๓๓,๘๕๖	๑,๖๔๖	๕๓,๕๑๙	๕๖,๐๗๔
ปทุมราชวงศา	๒๐๑,๘๐๖	๐	๔๑,๑๗๙	๘๑,๙๓๘	๑๑,๗๔๓	๑๓๔,๙๖๐	๓๑,๕๒๐
พนา	๑๕๓,๙๐๒	๐	๒๑,๗๐๐	๖๐,๑๗๘	๓๑,๒๖๘	๑๑๓,๑๔๖	๑๕,๖๘๓
ลืออำนาจ	๑๖๖,๐๑๑	๕๑	๓๑,๕๐๐	๕๒,๙๘๐	๔๙,๑๘๑	๑๓๓,๗๑๒	๘,๓๘๘
เสนางคนิคม	๑๗๙,๑๓๔	๑,๐๐๙	๓๘,๕๐๗	๖๓,๙๐๘	๒๕,๖๐๐	๑๒๙,๐๒๔	๑๘,๐๕๘
หัวตะพาน	๒๒๐,๗๙๒	๙,๕๓๕	๗๑,๕๑๔	๔๙,๔๒๖	๓๖,๑๗๔	๑๖๖,๖๔๙	๓๖,๗๕๔
รวม	๑,๑๖๑,๔๔๖	๑๕,๒๕๐	๓๒๑,๘๙๑	๔๘๘,๗๒๔	๒๕๓,๘๑๐	๗๓๐,๙๑๐	๑๙๗,๓๐๗
ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ, กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๔), https://agri-map-online.moac.go.th							
ข้อมูล ณ มกราคม ๒๕๖๖							

ตารางที่ ๒-๓ ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง รายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ

อำเภอ	พื้นที่ศักยภาพ ของที่ดินทั้งหมด (ไร่)	ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับมันสำปะหลัง (ไร่)				รวมชั้น ความ เหมาะสม	อื่นๆ (พื้นที่ป่าไม้) (ไร่)
		เหมาะสมสูง	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมเล็กน้อย	ไม่เหมาะสม		
		S๑	S๒	S๓	N		
เมืองอำนาจเจริญ	๕๕๔,๒๕๒	๑,๙๓๐	๓๖,๗๑๔	๑,๖๘๙	๒๔	๔๐,๓๕๗	๓๐,๘๓๐
ขานุมาน	๒๓๙,๘๒๓	๑,๒๒๘	๔๖,๓๐๑	๒,๓๐๑	๒๗๒	๕๐,๑๐๒	๕๖,๐๗๔
ปทุมราชวงศา	๒๐๑,๘๐๒	๑๘๘	๑๑,๒๙๖	๗๒๗	๒๙	๑๒,๒๔๐	๓๑,๕๒๐
พนา	๑๕๓,๙๓๘	๑๘	๓๐๓	๔๙๓	๐	๘๑๔	๑๕,๖๘๓
ลืออำนาจ	๑๖๕,๙๙๓	๐	๒,๓๔๗	๙๒	๐	๒,๔๓๙	๘,๓๘๘
เสนางคนิคม	๑๗๙,๑๓๘	๑,๕๗๘	๖,๖๕๘	๓๖๑	๑	๘,๕๙๘	๑๘,๐๕๘
หัวตะพาน	๒๒๐,๗๙๑	๔๘	๓,๖๒๗	๓๔๔	๐	๔,๐๑๙	๓๖,๗๕๔
รวม	๑,๑๖๑,๔๔๕	๓,๐๖๐	๗๐,๕๓๒	๔,๓๑๘	๓๐๒	๗๘,๒๑๒	๑๙๗,๓๐๗
ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ, กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๑-๒๕๖๔), https://agri-map-online.moac.go.th							
ข้อมูล ณ มกราคม ๒๕๖๖							

ตารางที่ ๒-๔ ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกอ้อยรายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ

อำเภอ	พื้นที่ศักยภาพ ของที่ดินทั้งหมด (ไร่)	ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับอ้อย (ไร่)				รวมชั้น ความ เหมาะสม	อื่นๆ (พื้นที่ป่าไม้) (ไร่)
		เหมาะสมสูง	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมเล็กน้อย	ไม่เหมาะสม		
		S๑	S๒	S๓	N		
เมืองอำนาจเจริญ	๕๕๔,๒๘๔	๑๐	๗,๓๘๗	๒,๑๕๗	๐	๙,๕๕๔	๓๐,๘๓๐
ขานุมาน	๒๓๙,๗๖๗	๐	๔๓,๓๘๑	๑,๔๔๓	๒๘	๔๔,๘๕๒	๕๖,๐๗๔
ปทุมราชวงศา	๒๐๑,๘๐๘	๐	๑,๐๕๑	๑๓๔	๐	๑,๑๘๕	๓๑,๕๒๐
พนา	๑๕๓,๙๓๙	๑๔	๑๐๒	๑๔๔	๐	๒๖๐	๑๕,๖๘๓
ลืออำนาจ	๑๖๖,๐๑๐	๐	๔๑	๖๐	๐	๑๐๑	๘,๓๘๘
เสนางคนิคม	๑๗๙,๑๕๕	๐	๑,๖๐๑	๒๓๓	๐	๑,๘๓๔	๑๘,๐๕๘
หัวตะพาน	๒๒๐,๗๙๒	๗๕	๓๙๙	๔๔๘	๐	๙๒๒	๓๖,๗๕๔
รวม	๑,๑๖๑,๔๗๑	๘๙	๔๖,๕๗๕	๒,๔๖๒	๒๘	๔๙,๑๕๔	๑๙๗,๓๐๗

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ, กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๑-๒๕๖๔), <https://agri-map-online.moac.go.th>

ข้อมูล ณ มกราคม ๒๕๖๖

ตารางที่ ๒-๕ ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับการยางพารารายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ

อำเภอ	พื้นที่ศักยภาพ ของที่ดินทั้งหมด (ไร่)	ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับยางพารา (ไร่)				รวมชั้น ความ เหมาะสม	อื่นๆ (พื้นที่ป่าไม้) (ไร่)
		เหมาะสมสูง	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมเล็กน้อย	ไม่เหมาะสม		
		S๑	S๒	S๓	N		
เมืองอำนาจเจริญ	๕๕๔,๒๘๐	๑,๕๑๕	๑๑,๓๘๐	๘	๕๙๓	๑๓,๔๙๖	๓๐,๘๓๐
ขานุมาน	๒๓๙,๙๑๔	๓๒๐	๑๘,๘๖๙	๑๐๓	๔๗๒	๑๙,๗๖๔	๕๖,๐๗๔
ปทุมราชวงศา	๒๐๑,๘๐๘	๕๐๒	๔,๔๗๗	๐	๔๐๔	๕,๓๘๓	๓๑,๕๒๐
พนา	๑๕๓,๙๓๗	๖๒	๑,๑๔๕	๐	๗๘	๑,๒๘๕	๑๕,๖๘๓
ลืออำนาจ	๑๖๖,๐๑๑	๐	๕๗๑	๐	๗๔	๖๔๕	๘,๓๘๘
เสนางคนิคม	๑๗๙,๑๕๕	๒๐๔	๖,๓๗๒	๒	๑๒๗	๖,๗๐๕	๑๘,๐๕๘
หัวตะพาน	๒๒๐,๗๙๑	๙	๒,๘๓๖	๐	๔๒	๒,๘๘๗	๓๖,๗๕๔
รวม	๑,๑๖๑,๖๑๖	๑,๐๙๗	๓๔,๒๗๐	๑๐๕	๑,๑๙๗	๓๖,๖๖๙	๑๙๗,๓๐๗

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ, กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๑-๒๕๖๔), <https://agri-map-online.moac.go.th>

ข้อมูล ณ มกราคม ๒๕๖๖

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

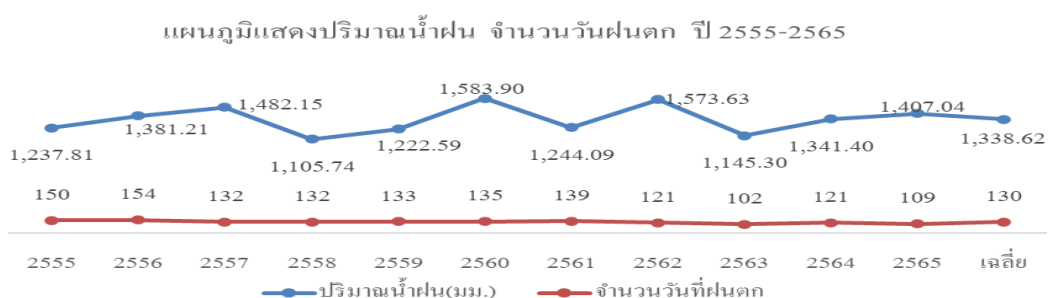
๑) ฤดูกาลภูมิอากาศโดยทั่วไป จังหวัดอำนาจเจริญจัดอยู่ในเขตอากาศ แบบ Tropical Savannah จะเห็นความแตกต่างของฤดูฝนและฤดูแล้งอย่างชัดเจน มีช่วงกลางวันยาวในฤดูร้อน และมีอุณหภูมิตลอดปี ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงมกราคม

๒) ปริมาณน้ำฝน ระหว่างปีพ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๕ โดยเฉลี่ย ๑,๓๓๘.๖๒ มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก ๑๓๐ วัน โดยปี ๒๕๖๐ มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุดวัดได้ ๑,๕๘๓.๙๐ มิลลิเมตร จำนวนวันฝนตก ๑๓๕ วัน ปี ๒๕๕๘ มีปริมาณน้ำฝนน้อยสุดวัดได้ ๑,๑๐๕.๗๔ มิลลิเมตร จำนวนวันฝนตก ๑๓๒ วัน

ตารางที่ ๒-๖ ปริมาณน้ำฝนปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๕

ปี	ปริมาณน้ำฝน(มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก
๒๕๕๕	๑,๒๓๗.๘๑	๑๕๐
๒๕๕๖	๑,๓๘๑.๒๑	๑๕๔
๒๕๕๗	๑,๔๘๒.๑๕	๑๓๒
๒๕๕๘	๑,๑๐๕.๗๔	๑๓๒
๒๕๕๙	๑,๒๒๒.๕๙	๑๓๓
๒๕๖๐	๑,๕๘๓.๙๐	๑๓๕
๒๕๖๑	๑,๒๔๔.๐๙	๑๓๙
๒๕๖๒	๑,๕๗๓.๖๓	๑๒๑
๒๕๖๓	๑,๑๔๕.๓๐	๑๐๒
๒๕๖๔	๑,๓๔๑.๔๐	๑๒๑
๒๕๖๕	๑,๔๐๗.๐๔	๑๐๙
เฉลี่ย	๑,๓๓๘.๖๒	๑๓๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาอำนาจเจริญ

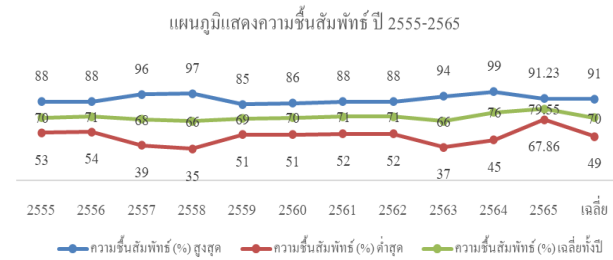
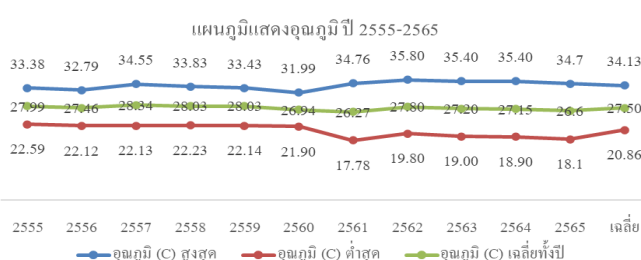
๓) อุณหภูมิ ระหว่างปีพ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๕ จังหวัดอำนาจเจริญมีอุณหภูมิโดยเฉลี่ย ๒๗.๕๐ องศาเซลเซียส สูงสุดเฉลี่ย ๓๔.๑๓ องศาเซลเซียส และต่ำสุดเฉลี่ย ๒๐.๕๘ องศาเซลเซียส โดยปี ๒๕๖๑ เป็นปีที่มีอุณหภูมิสูงสุดและต่ำสุด คือ ๓๔.๗๖ และ ๑๗.๗๘ องศาเซลเซียส ตามลำดับ

๔) ความชื้นสัมพัทธ์ ระหว่างปีพ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๕ จังหวัดอำนาจเจริญมีความชื้นสัมพัทธ์โดยเฉลี่ย ๗๐ เปอร์เซ็นต์ สูงสุดเฉลี่ย ๙๑ เปอร์เซ็นต์ และต่ำสุด ๔๙ เปอร์เซ็นต์ โดยปี ๒๕๕๘ เป็นปีที่ความชื้นสัมพัทธ์ สูงสุดและต่ำสุดคือ ๙๗ เปอร์เซ็นต์ และ ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒-๗ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๕

ปี	อุณหภูมิ (C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๕	๓๓.๓๘	๒๒.๕๙	๒๗.๙๙	๘๘	๕๓	๗๐
๒๕๕๖	๓๒.๗๙	๒๒.๑๒	๒๗.๔๖	๘๘	๕๔	๗๑
๒๕๕๗	๓๔.๕๕	๒๒.๑๓	๒๘.๓๔	๙๖	๓๙	๖๘
๒๕๕๘	๓๓.๘๓	๒๒.๒๓	๒๘.๐๓	๙๗	๓๕	๖๖
๒๕๕๙	๓๓.๔๓	๒๒.๑๔	๒๘.๐๓	๘๕	๕๑	๖๙
๒๕๖๐	๓๑.๙๙	๒๑.๙๐	๒๖.๙๔	๘๖	๕๑	๗๐
๒๕๖๑	๓๔.๗๖	๑๗.๗๘	๒๖.๒๗	๘๘	๕๒	๗๑
๒๕๖๒	๓๕.๘๐	๑๙.๘๐	๒๗.๘๐	๘๘	๕๒	๗๑
๒๕๖๓	๓๕.๔๐	๑๙.๐๐	๒๗.๒๐	๙๔	๓๗	๖๖
๒๕๖๔	๓๕.๔๐	๑๘.๙๐	๒๗.๑๕	๙๙	๔๕	๗๖
๒๕๖๕	๓๔.๗	๑๘.๑	๒๖.๖	๙๑.๒๓	๖๗.๘๖	๗๙.๕๕
เฉลี่ย	๓๔.๑๓	๒๐.๘๖	๒๗.๕๐	๙๑	๔๙	๗๐

ที่มา :ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

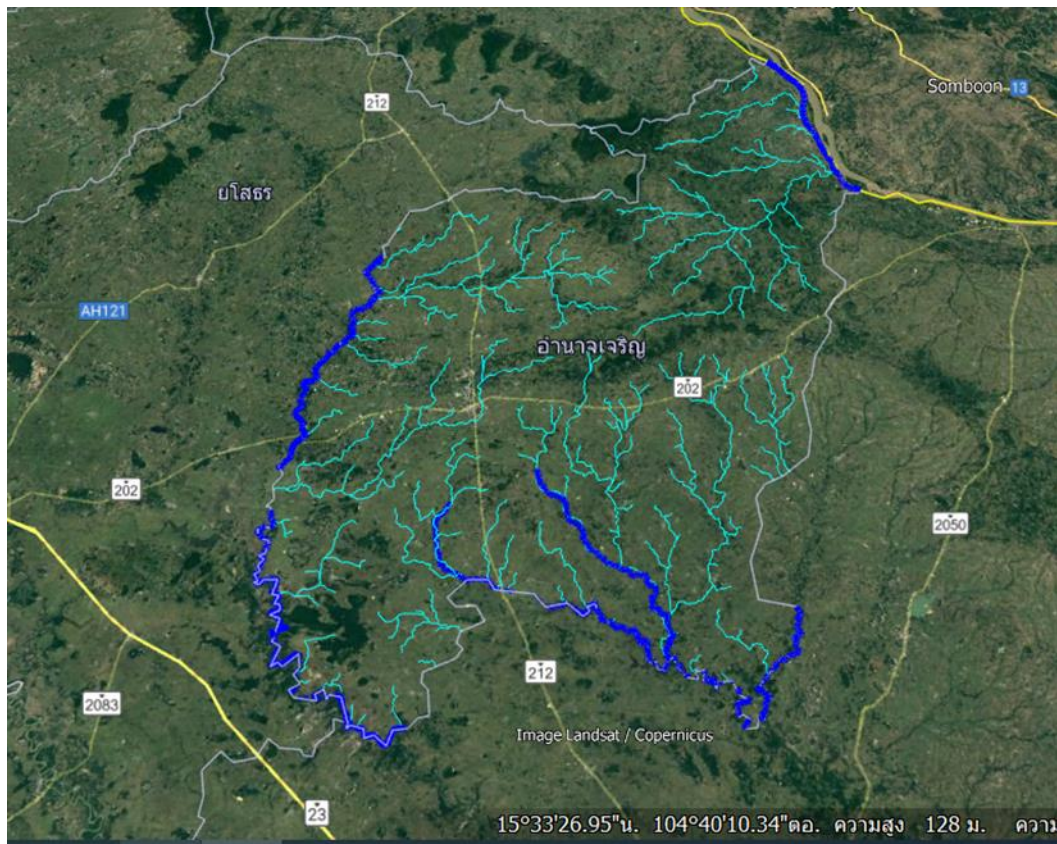
มีแม่น้ำและลำน้ำสำคัญ ๓ สายคือ

๑) แม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำนานาชาติ มีต้นกำเนิดอยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ไหลผ่านประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมสหภาพเมียนมา (พม่า) และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ไหลผ่านจังหวัดอำนาจเจริญ ในเขตอำเภอชานุมาน เป็นระยะทาง ๓๘ กิโลเมตร ในช่วงที่ผ่านอำเภอชานุมาน มีความกว้างประมาณ ๒,๐๐๐ เมตร

๒) ลำเซบก ต้นน้ำอยู่ในเขตอำเภอเมืองอำนาจเจริญ และอำเภอหัวตะพาน ไหลผ่านอำเภอลืออำนาจ อำเภอพนา และไหลไปบรรจบกับแม่น้ำมูลที่บ้านปากเซ อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี

๓) ลำเซบาย ต้นน้ำอยู่ในเขตอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ไหลผ่านจังหวัดอำนาจเจริญ ในเขต อำเภอเมืองอำนาจเจริญ และอำเภอเสนางคนิคม อำเภอหัวตะพาน ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำมูลที่ตำบลจระแม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี มีความยาวประมาณ ๒๐๐ กิโลเมตร

นอกจากที่กล่าวข้างต้นยังมีลำห้วยที่สำคัญ ได้แก่ ลำห้วยปลาแตก ไหลผ่านอำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอหัวตะพาน ลำห้วยโพธิ์ ลำห้วยกอก และลำห้วยสีโท อยู่ในเขตท้องที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ ลำห้วยพระเหลา ไหลผ่านอำเภอพนาและอำเภอบุณฑลราชวงศา ลำห้วยละโอง อยู่ในเขตท้องที่อำเภอเสนางคนิคม ลำห้วยทม และลำห้วยแก้วแมงดา อยู่ในเขตอำเภอชานุมาน ลำห้วยจันลันไหล ผ่านอำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอลืออำนาจ

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ป่าสงวนแห่งชาติ

จังหวัดอำนาจเจริญมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอยู่ ๑๖ แห่ง เป็นพื้นที่ตามกฎหมายกระทรวง จำนวน ๕๕๐,๑๑๔ ไร่ โดยแยกเป็นพื้นที่มอบ สปก.จำนวน ๒๖๕,๗๙๙ ไร่ คงเหลือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจำนวน ๒๘๔,๓๑๕ ไร่

๒) อุทยานแห่งชาติ

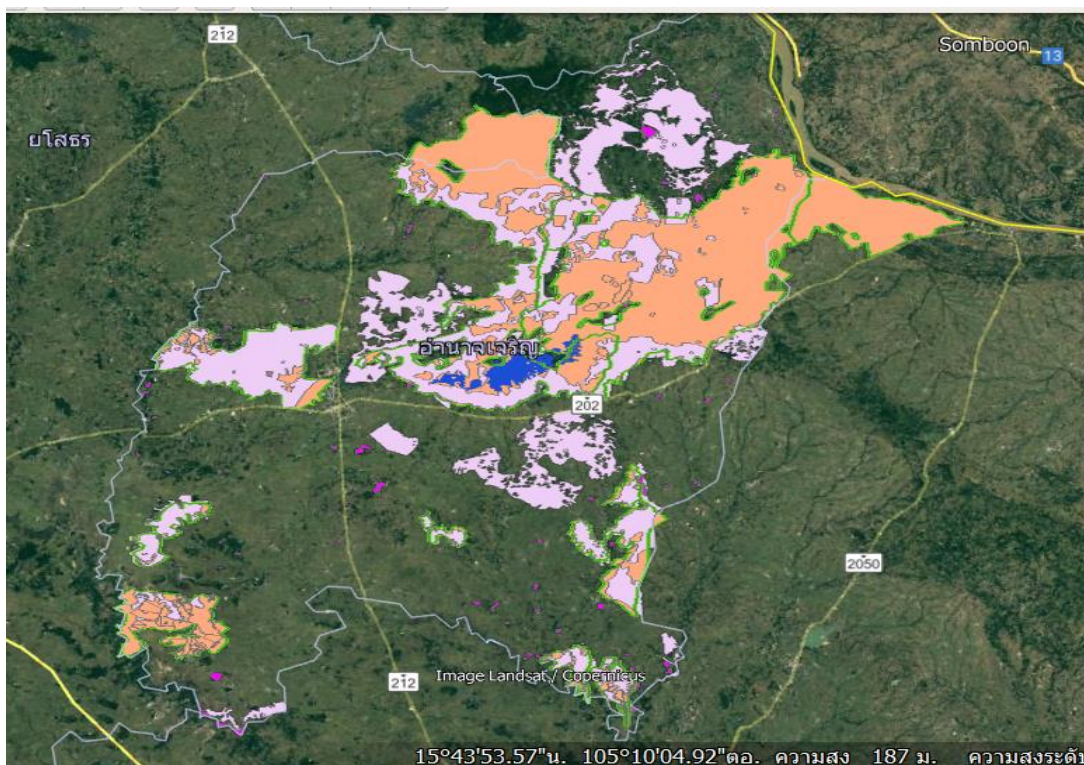
จังหวัดอำนาจเจริญ มีอุทยานแห่งชาติ ๑ แห่ง คืออุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว อยู่ในเขตอำเภอชานุมาน และ อำเภอเสนางคนิคม พื้นที่จำนวน ๔๓,๑๒๕ ไร่ อยู่บนรอยต่อเขต ๓ จังหวัดคือ จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดยโสธรและจังหวัดมุกดาหาร สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นเทือกเขา สลับซับซ้อนทอดตัวเป็นแนวยาวจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ลงสู่ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยป่าอันอุดมสมบูรณ์หลายชนิด ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ และป่าดิบแล้ง กระจายอยู่ตามเทือกเขาต่างๆ โดยมีแหล่งต้นน้ำในเขตอำเภอชานุมานคือ ลำห้วยทบ ห้วยแก้วแมง และห้วยคุ่มแคน

๓) สวนอุทยาน

จังหวัดอำนาจเจริญ มีสวนอุทยาน ๑ แห่ง คือสวนอุทยาน ภูสิงห์ – ภูผาผึ้ง อยู่ในเขตอำเภอเมือง ๑๓,๒๙๒ ไร่ และอำเภอปทุมราชวงศา ๕,๔๙๙ไร่ สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนกันเป็นเทือกยาวในชั้นระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๒๐๐-๓๐๐ เมตร บางส่วนเป็นลานหินกว้างและหน้าผาสูงชัน มีถ้ำขนาดกลาง เล็กหลายแห่งอยู่และเป็นแหล่งต้นน้ำลำห้วยสีโท ห้วยทราย

๔) ป่าไม้ชุมชน

จังหวัดอำนาจเจริญ มีป่าไม้ชุมชน จำนวน ๒๐๑ แห่ง จำนวนพื้นที่ ๓๗,๓๐๔ ไร่

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

การแบ่งเขตการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ ข้อมูล ณ มกราคม ๒๕๖๔ แบ่งเขตการปกครองเป็น ๗ อำเภอ คือ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภوخานุมาน อำเภอปทุมราชวงศา อำเภอพนา อำเภอเสนางคนิคม อำเภอหัวตะพาน และอำเภอสิ้ออำนาจ มี ๕๖ ตำบล ๖๐๗ หมู่บ้าน ๒๔ เทศบาลนคร/เมือง/ตำบล ๓๙ อบต. ๓๑ ชุมชน

ตารางที่ ๒-๘ การแบ่งเขตการปกครอง

ที่	อำเภอ	พื้นที่		ที่ว่าการอำเภอ ห่างจาก ศาลากลาง (กม.)	เขตการปกครอง				
		ตรกม.	ร้อยละ		ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
๑	เมือง	๙๑๐.๐๕	๒๗.๖๔	๕.๕	๑๙	๑๙๔	๖	๑๕	๓๑
๒	ขานุมาน	๕๙๒.๒๐	๑๗.๙๙	๘๔.๔	๕	๖๒	๒	๔	
๓	ปทุมราชวงศา	๕๐๑.๒๑	๑๕.๒๓	๓๖.๖	๗	๗๓	๔	๔	
๔	พนา	๒๔๘.๕๒	๗.๕๕	๔๘.๐	๔	๕๖	๒	๓	
๕	เสนางคนิคม	๓๖๔.๑๓	๑๑.๐๖	๑๘.๓	๖	๕๘	๒	๕	
๖	หัวตะพาน	๔๐๘.๐๐	๑๒.๓๙	๔๒.๓	๘	๘๕	๓	๕	
๗	สิ้ออำนาจ	๒๖๗.๘๘	๘.๑๔	๒๘.๓	๗	๗๙	๕	๓	
รวม		๓,๒๙๑.๙๙	๑๐๐.๐๐		๕๖	๖๐๗	๒๔	๓๙	๓๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ประชากร ข้อมูล ณ มกราคม ๒๕๖๖ จังหวัดอำนาจเจริญ มีจำนวนประชากร ๓๖๕,๘๘๔ คน แยกเป็นชาย ๑๘๔,๙๓๓ คน เป็นหญิง ๑๘๐,๙๕๑ คน จำนวนครัวเรือน ๑๒๑,๑๔๐ ครัวเรือน

ตารางที่ ๒-๙ ข้อมูลประชากร

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	เมืองอำนาจเจริญ	๖๔,๘๔๐	๖๖,๑๓๕	๑๓๐,๙๗๕	๔๘,๐๐๘
๒	ชานุมาน	๒๐,๙๔๖	๒๐,๙๘๘	๔๑,๙๓๔	๑๓,๕๒๘
๓	ปทุมราชวงศา	๒๔,๖๔๒	๒๔,๔๒๖	๔๙,๐๖๘	๑๕,๖๓๗
๔	พนา	๑๓,๘๕๕	๑๓,๘๗๙	๒๗,๗๓๔	๑๐,๓๐๙
๕	เสนางคนิคม	๒๐,๐๔๕	๒๐,๖๑๘	๔๐,๖๖๓	๑๓,๑๒๗
๖	ห้วยตะพาน	๒๔,๓๘๐	๒๔,๔๔๘	๔๘,๘๒๘	๑๓,๔๙๐
๗	ถืออำนาจ	๑๗,๘๘๖	๑๘,๒๙๔	๓๖,๑๘๐	๑๑,๐๑๙
	รวม	๑๘๖,๕๙๔	๑๘๘,๒๘๘	๓๗๔,๘๘๒	๑๒๑,๑๔๐

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดอำนาจเจริญ

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ ข้อมูลด้านการศาสนา

๑) ศาสนสถาน

วัดมหานิกาย ๓๒๕ แห่ง วัดธรรมยุตินิกาย ๔๗ แห่ง พระอารามหลวง ๑ แห่ง (ธรรมยุติกนิกาย) โบสถ์คริสต์ ๖ แห่ง ศาลเจ้า ๑ แห่ง

๒) ผู้นำทางศาสนา

เจ้าคณะจังหวัดอำนาจเจริญ (มหานิกาย) พระราชปริชาญาณมุนี วัดบ่อชะเนง อ.ห้วยตะพาน เจ้าคณะจังหวัดอำนาจเจริญ (ธรรมยุติกนิกาย) พระวิชัยมุนี วัดสำราญนิเวศ (พระอารามหลวง) อ.เมืองอำนาจเจริญ

๓) การเผยแพร่คุณธรรมจริยธรรม

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ จำนวน ๖ โรงเรียน สำนักปฏิบัติธรรม มหานิกาย จำนวน ๑๕ สำนักธรรมยุต จำนวน ๖ สำนัก หน่วยอบรมประจำตำบล จำนวน ๕๘ หน่วย อุทยานการศึกษา จำนวน ๗ วัด วัดพัฒนาตัวอย่าง จำนวน ๑๑ วัด ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ๗๑ แห่ง ลานธรรม ลานวิถีไทย ๑๒ แห่ง

๑.๓.๒ ข้อมูลด้านวัฒนธรรม ประเพณี

สภาวัฒนธรรมจังหวัด ๑ แห่ง สภาวัฒนธรรมอำเภอ ๗ แห่ง สภาวัฒนธรรมตำบล ๕๖ แห่ง ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ๑ แห่ง ศูนย์วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนระดับตำบล ๓๑ แห่ง สภาวัฒนธรรมหมู่บ้าน ๔๐๗ แห่ง ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช ๒ แห่ง ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม ๑๒ แห่ง

วัฒนธรรม ประเพณี ของจังหวัดอำนาจเจริญ มีเอกลักษณ์เช่นเดียวกันกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของชาวอีสานโดยทั่วไป ที่เรียกว่า “ฮีตสิบสอง” ได้แก่ เดือนหนึ่งหรือเดือนอ้าย ประเพณีบุญเข้ากรรมหรือปรีวากรรมเดือนสองหรือเดือนยี่ ประเพณีบุญคูณลาน เดือนสามประเพณีบุญข้าวจี่ เดือนสี่ประเพณีบุญผะเหวด เดือนห้าประเพณีบุญสงกรานต์ เดือนหกประเพณีบุญบั้งไฟ เดือนเจ็ดประเพณีบุญ ซำฮะ เดือนแปดประเพณีบุญเข้าพรรษา เดือนเก้าประเพณีบุญข้าวประดับดิน เดือนสิบประเพณีบุญข้าวสากเดือนสิบเอ็ดประเพณีบุญออกพรรษา และเดือนสิบสองประเพณีบุญกฐิน

แหล่งโบราณคดีที่สำคัญ

- ๑) แหล่งโบราณคดีบ้านเปือย-หัวดง ตำบลเปือย อำเภอสิรินธร
- ๒) แหล่งโบราณคดีบ้านโพนเมือง ตำบลไม้กลอน อำเภอพนา
- ๓) แหล่งโบราณคดีวัดดงเฒ่าเก่า บ้านหนองเรือ ตำบลนาหมอม้า อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
- ๔) แหล่งโบราณคดีดอนยาง บ้านดอนเมย ตำบลนาจิก อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
- ๕) แหล่งโบราณคดีเมืองจันทน์ บ้านชาด ตำบลเค็งใหญ่ อำเภอหัวตะพาน
- ๖) แหล่งโบราณคดีโนนเมือง บ้านกุดชวย ตำบลคำพระ อำเภอหัวตะพาน
- ๗) แหล่งโบราณคดีบ้านหนองแสง ตำบลรัตนวารี อำเภอหัวตะพาน

โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ที่สำคัญ

- ๑) อุโบสถวัดพระเหลาเทพนิมิต อำเภอพนา
- ๒) สิม วัดราษีาราม อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
- ๓) สิม วัดยางซำ อำเภอสิรินธร
- ๔) พระเหลาเทพนิมิตอำเภอพนา
- ๕) พระเจ้าใหญ่ลือชัย หรือพระฤทธิลือชัย อำเภอสิรินธร
- ๖) พระศรีเจริญ อำเภอหัวตะพาน
- ๗) พระศรีโพธิ์ชัย อำเภอเมืองอำนาจเจริญ

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญ

- ๑) วัดอำนาจ อำเภอสิรินธร จังหวัดอำนาจเจริญ
- ๒) วัดพระเหลาเทพนิมิต อำเภอพนา
- ๓) วัดภูพนมดี อำเภอเสนางคนิคม
- ๔) หมู่บ้านหมอลำบ้านปลาข้าว อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
- ๕) แหล่งโบราณคดีบ้านเปือย-หัวดง ตำบลเปือย อำเภอสิรินธร
- ๖) แหล่งโบราณคดีวัดดงเฒ่าเก่า บ้านหนองเรือ ตำบลนาหมอม้า อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
- ๗) วัดพระศรีเจริญอำเภอหัวตะพาน
- ๘) วัดบ่อชะเนงอำเภอหัวตะพาน
- ๙) วัดสี่แยกแสงเพชรอำเภอเมืองอำนาจเจริญ
- ๑๐) วัดศรีโพธิ์ชัย อำเภอเมืองอำนาจเจริญ

๑.๓.๓ แรงงาน

ปี ๒๕๖๕ จังหวัดอำนาจเจริญมีแรงงานประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๓๓,๘๘๗ คน สำหรับผู้มีงานทำ พบว่าทำงานในภาคเกษตรกรรม ๖๕,๕๖๗คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙๘ ของผู้มีงานทำทั้งหมด ส่วนผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมมีจำนวน ๖๘,๓๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๐๒ ของผู้มีงานทำทั้งหมด

ตารางที่ ๒-๑๐ สถิติแรงงานประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปที่มีงานทำจำแนกตามอุตสาหกรรมจังหวัดอำนาจเจริญ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๕

พ.ศ.	ประชากรแรงงานทั้งจังหวัด	แรงงานผู้มีงานทำ			
		ภาคเกษตรกรรม		นอกภาคเกษตรกรรม	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
๒๕๖๕	๑๓๓,๘๘๗	๖๕,๕๖๗	๔๘.๙๘	๖๘,๓๒๐	๕๑.๐๒
๒๕๖๔	๑๓๖,๔๔๒	๗๖,๙๗๑	๕๖.๔๑	๖๙,๔๗๑	๕๓.๕๙
๒๕๖๓	๑๓๐,๕๗๔	๗๓,๒๓๓	๕๖.๐๘	๕๗,๓๔๑	๔๓.๙๒
๒๕๖๒	๑๓๓,๑๕๙	๗๕,๖๓๐	๕๖.๗๙	๕๗,๕๒๙	๔๓.๒๑
๒๕๖๑	๑๓๘,๓๔๗	๘๐,๗๒๓	๕๘.๓	๕๗,๖๒๔	๔๑.๗
๒๕๖๐	๑๔๐,๕๑๑	๗๘,๑๖๑	๕๕.๖	๖๒,๓๕๐	๔๔.๔
๒๕๕๙	๑๔๔,๘๑๓	๘๒,๐๘๙	๕๖.๗	๖๒,๗๒๔	๔๓.๓
๒๕๕๘	๑๕๒,๕๑๖	๙๑,๗๐๑	๖๐.๑	๖๐,๘๑๔	๓๙.๙
๒๕๕๗	๑๕๔,๓๐๐	๙๔,๗๙๘	๖๑.๔	๕๙,๕๐๒	๓๘.๖
๒๕๕๖	๒๒๕,๒๒๗	๑๔๔,๒๖๒	๖๔.๑	๘๐,๙๖๕	๓๕.๙
๒๕๕๕	๒๒๕,๙๔๗	๑๓๗,๘๐๐	๖๑.๐	๘๘,๑๔๗	๓๙.๐

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดอำนาจเจริญ

๑.๔ ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคของจังหวัดอำนาจเจริญ

๑.๔.๑ การคมนาคม

๑) รถยนต์จากจังหวัดอำนาจเจริญ เข้ากรุงเทพฯ

มีถนนสายหลัก ๑ สาย ทางหลวงหมายเลข ๒๒๖ นครราชสีมา-สุรินทร์ และใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๑๔ สุรินทร์-อำเภอสุวรรณภูมิแล้วแยกขวาไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๐๒ ผ่านจังหวัดยโสธรและอำเภอป่าติ้ว ถึงจังหวัดอำนาจเจริญ.รวมระยะทาง ๕๘๐ กม

มีถนนสายรอง ๑ สาย ทางหลวงหมายเลข ๒๒๖ นครราชสีมา-อุบลราชธานี แล้วใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ อุบลราชธานี-อำนาจเจริญ รวมเป็นระยะทาง ๗๐๔ กม

๒) เส้นทางสายหลักในจังหวัดอำนาจเจริญ

มีถนนสายหลัก ๒ สาย ทางหลวงหมายเลข ๒๐๒ ระยะทาง ๖๓.๐๗๖ กิโลเมตร ทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ ระยะทาง ๔๘.๖๑๗ กิโลเมตร

มีถนนสายรอง ๔ สาย ทางหลวงหมายเลข ๒๑๓๔ ระยะทาง ๓๓.๑๕๔ กิโลเมตร ทางหลวงหมายเลข ๒๒๑๐ ระยะทาง ๓๗.๔๒๕ กิโลเมตร ทางหลวงหมายเลข ๒๒๕๒ ระยะทาง ๘.๙๐๐ กิโลเมตร และทางหลวงหมายเลข ๒๓๗๗ ระยะทาง ๑.๒๘๐ กิโลเมตร ๒๐๔๙ และทางหลวงชนบท ๒๕ สาย ระยะทาง ๔,๑๐๐.๘๗๐ กิโลเมตร

๑.๔.๒ ด้านประปา

การประปาส่วนภูมิภาค สาขาอำนาจเจริญ มีหน่วยบริการอยู่ ๕ แห่ง ได้แก่

- ๑) แม่ข่ายอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ
- ๒) หน่วยบริการลืออำนาจ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ
- ๓) หน่วยบริการพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ
- ๔) หน่วยบริการน้ำปลีก อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ
- ๕) หน่วยบริการป่าติ้ว อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร

มีสถานีผลิตน้ำจำนวน ๕ สถานี คือ

๑) สถานีผลิตน้ำแม่ข่ายอำนาจเจริญ กำลังการผลิต ๑๔๐ ลบ.ม./ชม. ใช้แหล่งน้ำดิบจากอ่างพุทธอุทยาน อัตราการสูญเสียเฉลี่ย ๑,๖๙๕ ลบ.ม./วัน ให้บริการพื้นที่โซนศูนย์ราชการ ชุมชนพุทธอุทยาน บ้านโนนใจดี อบต.บุ่ง และพื้นที่เขตเทศบาล มีผู้ใช้น้ำ จำนวน ๗,๔๗๗ ราย

๒) สถานีผลิตน้ำห้วยสีโท กำลังการผลิต ๓๐๐ ลบ.ม./ชม. ใช้แหล่งน้ำดิบจากห้วยสีโท อัตราการสูญเสียเฉลี่ย ๓,๑๕๐ ลบ.ม./วัน ให้บริการพื้นที่ บ้านห้วยไร่ หมู่ ๑,๘ บ้านดอนหวาย ตลาดวิซิตสิน บ้านเอื้ออาทร บ้านโคกจ๊กจั่น บ้านทุ่งสว่าง ถนนอรุณประเสริฐ

๓) สถานีผลิตน้ำลืออำนาจ กำลังการผลิต ๕๐ ลบ.ม./ชม ใช้แหล่งน้ำดิบจากลำเซบกและสระหนองเลิงของเทศบาลลืออำนาจ อัตราการสูญเสียเฉลี่ย ๔๙๐ ลบ.ม./วัน ให้บริการในพื้นที่เทศบาลตำบลลืออำนาจทั้งหมด มีผู้ใช้น้ำ จำนวน ๖๖๕ ราย

๔) สถานีผลิตน้ำพนา กำลังการผลิต ๑๐๐ ลบ.ม./ชม. ใช้แหล่งน้ำดิบจากห้วยพระเหลาและสระหนองมันปลา อัตราการสูญเสียเฉลี่ย ๕๑๐ ลบ.ม./วัน ให้บริการในพื้นที่เทศบาลพนา อบต.พนา บางส่วนและอบต.พระเหลาบางส่วน มีผู้ใช้น้ำ จำนวน ๑,๑๔๔ ราย

๕) สถานีผลิตน้ำหนองเรือ - ป่าติ้ว ใช้แหล่งน้ำดิบจากลำเซบาย และสระหนองเรือ (สระน้ำของ กปภ.) อัตราการสูญเสียเฉลี่ย ๑,๐๖๒ ลบ.ม./วัน ให้บริการในพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำปลีก มีผู้ใช้น้ำ จำนวน ๙๗๑ ราย และพื้นที่เขตเทศบาลตำบลป่าติ้ว อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร และ อบต. โพธิ์ไทร มีผู้ใช้น้ำจำนวน ๘๐๓ ราย

๑.๔.๓ ด้านไฟฟ้า

จังหวัดอำนาจเจริญ มีครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ ๑๑๗,๙๙๔ ครัวเรือน และมีครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ ๙๔ ครัวเรือน

๑.๔.๔ การสาธารณูปโภค อื่น ๆ

ไปรษณีย์โทรเลข มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขกระจายอยู่ทุกอำเภอรวม ๗ แห่ง โทรศัพท์ จังหวัดอำนาจเจริญ มีเลขหมายโทรศัพท์ จำนวน ๑๗,๕๕๒ เลขหมายโดยบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) มี ๑๕,๖๐๐ เลขหมาย บริษัทสัมปทาน ๑,๙๕๒ เลขหมาย

๑.๔.๕ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด

มีด่าน ศุลกากร ที่ตั้งบ้านยัคคุ ต.ขามุนาม อ.ขามุนาม ประเภทจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า....(ด่านชายแดน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน คนเดินเท้า อื่นๆ)

ตรวจพืช ที่ตั้ง มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งสถานกักกันพืช ไม่มี มี

ตรวจประมง ที่ตั้ง มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ ไม่มี มี

ปศุสัตว์ ที่ตั้ง มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งด่านกักกันสัตว์ ไม่มี มี

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ เศรษฐกิจจังหวัดอำนาจเจริญในปี ๒๕๖๖

๑) ด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจจังหวัดอำนาจเจริญปี ๒๕๖๖ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๑.๔ - ๔.๕) ขยายตัวในอัตราที่เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ (ต่ำกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๕) โดยมีปัจจัยหลักด้านอุปทานซึ่งมาจากผลผลิตภาคบริการ ภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม ส่วนด้านอุปสงค์ ได้แก่ การบริโภคภาคเอกชน การลงทุนภาคเอกชนและการใช้จ่ายภาครัฐ

ด้านอุปทาน พลิกกลับมาหดตัวจากปี ๒๕๖๕ ที่ขยายตัว เป็นผลจากภาคบริการ ขยายตัว ร้อยละ ๐.๔ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ (-๐.๗) - ๑.๕) สะท้อนจากผลการเบิกจ่ายงบบุคลากรด้านการศึกษา ยอดขายจากรูจิกการค้าส่ง ค้าปลีกในจังหวัด จำนวนรถโดยสารต่อทะเบียน จำนวนรถบรรทุกต่อทะเบียน ภาษีสนามกอล์ฟ และภาษีในท์คลับและดีเอสโภาค ภาคอุตสาหกรรม ขยายตัวร้อยละ ๐.๘ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ (-๑.๐) - ๒.๒) สะท้อนจากปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรม จำนวนทุนจดทะเบียน และจำนวนโรงงานขยายตัว ภาคเกษตรกรรม หดตัวร้อยละ -๕.๕ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ (-๑๕.๘) - ๔.๘) สะท้อนจากปริมาณผลผลิตข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียว มันสำปะหลัง และอ้อยหดตัว

ด้านอุปสงค์ พลิกกลับมาขยายตัวจากปี ๒๕๖๕ ที่หดตัว เป็นผลจากการใช้จ่ายภาครัฐ ขยายตัวร้อยละ ๑.๑ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ (๐.๘ - ๑.๔) สะท้อนจากผลการเบิกจ่ายงบประมาณรัฐบาลกลาง-งบประจำและงบลงทุนขยายตัว การบริโภคภาคเอกชน ขยายตัวร้อยละ ๐.๗ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ (-๐.๔) - ๑.๖) สะท้อนจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวนรถยนต์และรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ขยายตัว การลงทุนภาคเอกชน ขยายตัว ร้อยละ ๐.๖ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ ร้อยละ ๐.๐ - ๑.๑) สะท้อนจากสินเชื่อเพื่อการลงทุน และจำนวนรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ขยายตัว

๑.๒ ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจภายในจังหวัด คาดว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี ๒๕๖๖ จะอยู่ที่ร้อยละ ๔.๘ ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๔.๐ - ๕.๖) ปรับตัวสูงขึ้นจากปี ๒๕๖๕ ตามกลไกของราคาสินค้าและบริการ ที่เปลี่ยนแปลงตามสภาวะเศรษฐกิจ

๑.๕.๒ ปัจจัยเสี่ยงเศรษฐกิจในปี ๒๕๖๖ ของจังหวัดอำนาจเจริญที่ต้องติดตามอย่างต่อเนื่อง

๑) ภัยธรรมชาติ ปัญหาสภาพอากาศ การเกิดภัยแล้งจากสภาวะฝนทิ้งช่วงกลางเดือน มิถุนายนถึงกลางเดือนกรกฎาคม และการเกิดอุทกภัย ประกอบกับการระบาดของโรคต่าง ๆ ส่งผลให้พืชผลทางการเกษตรเสียหายไม่สามารถเก็บเกี่ยวพืชผลได้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อภาคเกษตรกรรมและรายได้ของเกษตรกร

๒) อัตราเงินเฟ้อ อัตราเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับสูงอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ เช่น ภาระต้นทุนของภาคธุรกิจที่เพิ่มขึ้น กำลังซื้อของประชาชนที่ลดลง

๓) หนี้ครัวเรือน หนี้ครัวเรือนคือหนี้ที่ประชาชนกู้ยืมจากผู้ให้กู้ สถาบันการเงิน ผู้ให้บริการนอกระบบ หรือแม้แต่คนรู้จัก เพื่อนำเงินดังกล่าวไปใช้จ่ายตามความต้องการที่แตกต่างกันไป โดยการก่อหนี้หรือการกู้ยืมเงินนั้นช่วยให้เราสามารถใช้จ่ายได้ทั้งในชีวิตประจำวัน และยามจำเป็นเกินกว่ารายได้และเงินออมที่มีอยู่ อย่างไรก็ตาม การก่อหนี้เปรียบเสมือนการนำรายได้ในอนาคตมาใช้ แม้จะทำให้เกิดการใช้จ่าย ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวในวันนี้ แต่ในอนาคตเราจำเป็นต้องทยอยชำระหนี้คืนทำให้รายได้ที่หามาเหลือใช้น้อยลง และหากครัวเรือนส่วนใหญ่ ในระบบเศรษฐกิจก่อหนี้มากเกินไปก็จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจผ่านทาง (๑) การบริโภคของครัวเรือนในอนาคต จะลดลง และ (๒) ความสามารถในการรองรับเหตุการณ์ไม่คาดคิดน้อยลง เช่น หากถูกเลิกจ้างหรือถูกลดค่าจ้างลง ก็อาจจะผิมนัดชำระหนี้ที่มีอยู่เดิม ซึ่งสร้างความเสี่ยงให้กับระบบสถาบันการเงินหรือผู้ให้กู้ยืม ในกรณีที่มีการผิมนัดชำระหนี้มีจำนวนมาก ระบบการเงินจะได้รับความเสียหายจนไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติและกระทบเศรษฐกิจอย่างรุนแรง

๔) สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่แพงขึ้น ส่งผลทำให้ราคาสินค้าอุปโภค บริโภค และค่าครองชีพสูงขึ้น

๕. อัตราดอกเบี้ย การปรับอัตราดอกเบี้ยส่งผลต่อการใช้จ่ายของประชาชน ซึ่งการใช้จ่ายของประชาชนจะส่งผลต่อราคาของสินค้าหรือบริการโดยรวมหรือที่เรียกว่า ‘อัตราเงินเฟ้อ’ เช่น เมื่ออัตราดอกเบี้ยปรับลดลงคนจะใช้จ่ายมากขึ้น ในทางกลับกัน เมื่ออัตราดอกเบี้ยปรับเพิ่มขึ้นคนจะใช้จ่ายน้อยลง ซึ่งการใช้จ่ายของประชาชนจะส่งผลต่อราคาสินค้าและบริการต่อไป

๑.๕.๓ ปัจจัยสนับสนุนเศรษฐกิจในปี ๒๕๖๖ ของจังหวัดอำนาจเจริญ

๑) มาตรการซื้อปดิมี่คืน ปี ๒๕๖๖ เพื่อรักษาระดับการบริโภคในประเทศ และสนับสนุนผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบภาษี ส่งเสริมการผลิตสินค้าท้องถิ่น/การอ่าน และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบภาษี และการใช้ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ กำหนดให้ผู้มีเงินได้ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แต่ไม่รวมถึงห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีเช่นนิติบุคคล หักลดหย่อนค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการเท่าที่ได้จ่ายเป็นค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการสำหรับการซื้อสินค้าหรือการรับบริการในราชอาณาจักร ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ค. ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๕ ก.พ. ๒๕๖๖ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด ๒) สินค้าที่เข้าร่วมมาตรการ เช่น ค่าซื้อสินค้า และค่าบริการทุกประเภทที่ซื้อจากผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมถึงค่าสินค้า OTOP แต่ไม่รวมถึงสินค้าและบริการ สุรา เบียร์ ไวน์ ยาสูบ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเรือ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ค่าบริการ หนังสือพิมพ์และนิตยสารที่อยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต บริการจัดนำเที่ยวที่จ่าย

ให้แก่ผู้ประกอบการที่เกี่ยว และมัคคุเทศก์ ค่าที่พักในโรงแรมที่จ่ายให้แก่ผู้ประกอบการโรงแรม ค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าบริการสัญญาณโทรศัพท์ค่าบริการสัญญาณอินเทอร์เน็ต ค่าบริการสำหรับบริการที่มีข้อตกลงการให้บริการระยะยาวซึ่งเริ่มต้นก่อนวันที่ ๑ ม.ค. ๒๕๖๖ หรือสิ้นสุดหลังวันที่ ๑๕ ก.พ. ๒๕๖๖ แม้ว่าจะจ่ายค่าบริการระหว่างวันที่ ๑ ม.ค. ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๕ ก.พ. ๒๕๖๖ และค่าเบี้ยประกันวินาศภัย

๒) มาตรการ/โครงการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อเสริมสภาพคล่อง ลดภาระค่าใช้จ่าย ดอกเบี้ยและเสริมสร้างวินัยทางการเงินให้แก่ประชาชนและผู้ประกอบการ ได้แก่ มาตรการค้ำเงินหรือลดอัตราดอกเบี้ย สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยพิเศษ รางวัลพิเศษของสลากออมสิน การลดค่างวดการผ่อนชำระและการยกเว้นค่าดำเนินการค้ำประกันสินเชื่อ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๕ โครงการ [โครงการฯ ของ ธนาคารออมสิน/ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)/ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) เช่น โครงการวินยดี มีเงินโครงการสลากออมสิน ดิจิทัล ๒ ปี ผลองปีใหม่ ๒๕๖๖ โครงการชำระดีมีคืน ปีบัญชี ๒๕๖๕ และโครงการลดดอกเบี้ยแก่นักค้าครวเรื้อน ปีบัญชี ๒๕๖๕ เป็นต้น

๓) โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี ๒๕๖๕ สนับสนุนสวัสดิการสำหรับผู้ผ่านการตรวจสอบการพิจารณาคุณสมบัติตามโครงการฯ ปี ๒๕๖๕ ได้แก่ วงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น สินค้าเพื่อการศึกษา และวัตถุดิบเพื่อเกษตรกรรม จากร้านธงฟ้าราคาประหยัดพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น (ร้านธงฟ้าฯ) และร้านอื่น ๆ ที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด ๓๐๐ บาท/คน/เดือน วงเงินส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้มจากร้านค้าที่กระทรวงการคลังกำหนด ๘๐ บาท/คน/๓ เดือน

๔) มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ผ่านโครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ ๑๐ โครงการ PGS ระยะที่ ๑๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากระบบสถาบันการเงินได้มากขึ้น โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และผู้ประกอบการ SMEs ที่ประสบกับปัญหา ด้านสภาพคล่องและยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างเพียงพอ ให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

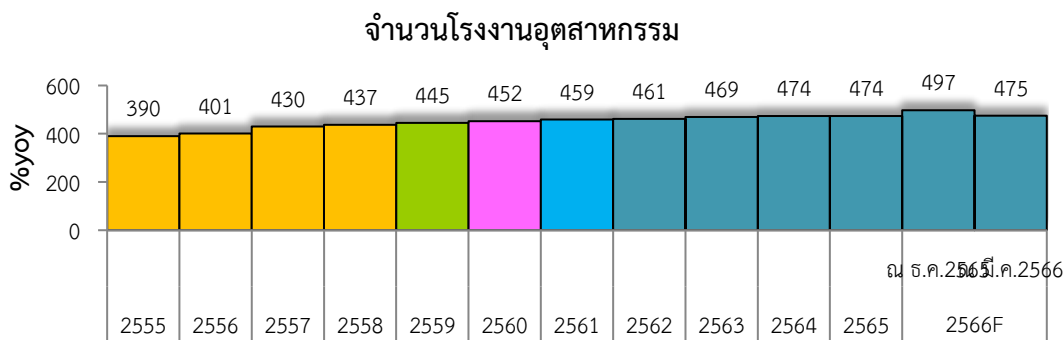
๕) การปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ ตามราชกิจจานุเบกษา มีผลบังคับใช้ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ อัตราค่าแรงขั้นต่ำจังหวัดอำนาจเจริญ เท่ากับ ๓๓๒ บาท

ตารางที่ ๒-๑๑ สรุปสมมติฐานและผลการประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดอำนาจเจริญ ปี ๒๕๖๖ (ณ มี.ค. ๒๕๖๖)

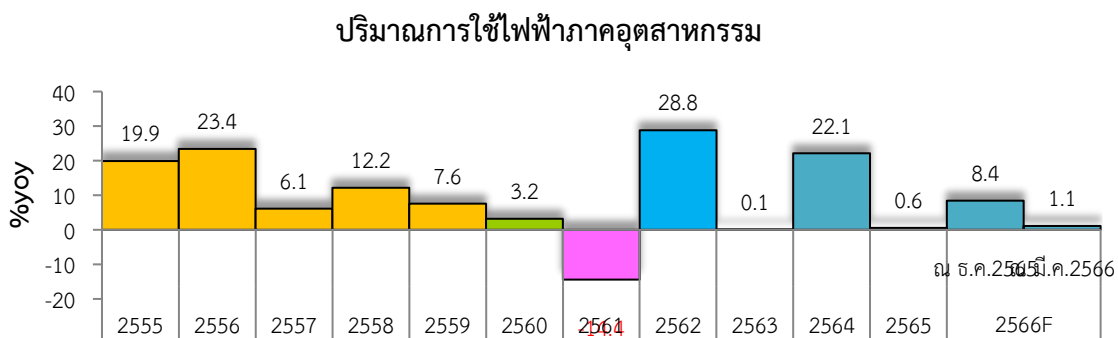
	๒๕๖๔ ^E	๒๕๖๕ ^E	๒๕๖๖ ^F (ณ มีนาคม ๒๕๖๖)	
			เฉลี่ย	ช่วง
สมมติฐานหลัก				
สมมติฐานภายนอก				
๑) ปริมาณผลผลิตข้าวหอมมะลิ (ร้อยละต่อปี)	๑.๐	-๕๖.๐	-๘.๑	-๒๐.๑ - ๕.๗
๒) ปริมาณผลผลิตข้าวเหนียว (ร้อยละต่อปี)	๕๙.๗	-๔๖.๒	-๑.๓	-๕.๓ - ๓.๐
๓) ราคาข้าวหอมมะลิ (บาท/ตัน)	๑๑,๓๖๕	๑๓,๖๔๙	๑๔,๐๒๑	๑๓,๐๗๕ - ๑๔,๔๙๕
๔) ราคาข้าวเหนียว (บาท/ตัน)	๘,๗๔๑	๘,๖๘๐	๘,๖๑๖	๘,๒๑๑ - ๘,๘๓๒
๕) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม (แห่ง)	๔๗๔	๔๗๔	๔๗๕	๔๖๙ - ๔๗๙
๖) ปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละต่อปี)	๒๒.๑	๐.๖	๑.๑	-๐.๘ - ๒.๖
๗) จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	๑๙๗,๓๖๗	๒๒๑,๗๔๐	๒๓๓,๕๔๘	๒๒๙,๕๐๑ - ๒๓๗,๙๒๗
๘) ยอดขายส่งขายปลีก (ร้อยละต่อปี)	๑๙.๑	๓๙.๙	๐.๓	-๐.๕ - ๑.๕
๙) จำนวนรถยนต์จดทะเบียนใหม่ (คัน)	๑,๖๖๖	๑,๕๓๒	๑,๕๔๔	๑,๕๒๘ - ๑,๕๕๙
๑๐) จำนวนรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ (คัน)	๕,๖๑๐	๕,๘๐๘	๕,๙๖๕	๕,๘๗๘ - ๖,๐๕๒
๑๑) สินเชื่อเพื่อการลงทุน (ล้านบาท)	๒,๘๗๐	๒,๘๙๐	๒,๙๑๑	๒,๘๙๗ - ๒,๙๒๔
สมมติฐานด้านนโยบาย				
๑๒) รายจ่ายประจำรัฐบาลกลาง (ล้านบาท)	๑,๔๑๑	๑,๓๔๑	๑,๓๕๐	๑,๓๔๕ - ๑,๓๕๕
(ร้อยละต่อปี)	-๐.๗	-๔.๙	๐.๖	๐.๓ - ๑.๐
๑๓) รายจ่ายลงทุนรัฐบาลกลาง (ล้านบาท)	๒,๕๘๘	๒,๒๖๒	๒,๒๙๙	๒,๒๙๔ - ๒,๓๐๕
(ร้อยละต่อปี)	๑๙.๗	-๑๒.๖	๑.๗	๑.๔ - ๑.๙
ผลการประมาณการ				
๑) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละต่อปี)	๙.๐	๒.๕	๓.๐	๑.๔ - ๔.๕
๒) อัตราการขยายตัวของการบริโภคภาคเอกชน (ร้อยละต่อปี)	๑๐.๗	๒๖.๘	๐.๗	-๐.๔ - ๑.๖
๓) อัตราการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชน (ร้อยละต่อปี)	๔.๒	๖.๓	๐.๖	๐.๐ - ๑.๑
๔) อัตราการขยายตัวของภาคเกษตร (ร้อยละต่อปี)	-๕.๓	-๔๙.๐	-๕.๕	-๑๕.๘ - ๔.๘
๕) อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละต่อปี)	๙.๒	๑.๙	๐.๘	-๑.๐ - ๒.๒
๖) อัตราการขยายตัวของภาคบริการ (ร้อยละต่อปี)	๘.๗	๑๙.๒	๐.๔	-๐.๗ - ๑.๕
๗) อัตราการขยายตัวของรัฐได้เกษตรกร (ร้อยละต่อปี)	-๒๐.๖	-๔๐.๗	-๓.๙	-๑๙.๕ - ๑๐.๒
๘) อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละต่อปี)	๐.๓	๔.๖	๔.๘	๔.๐ - ๕.๖
๙) จำนวนผู้มีงานทำ (คน)	๑๒๕,๖๖๕	๑๓๓,๘๘๗	๑๓๔,๒๔๕	๑๓๔,๐๕๗ - ๑๓๔,๔๓๑
เปลี่ยนแปลง (คน)	-๕,๔๕๔	๘,๒๒๓	๓๕๘	๑๖๙ - ๕๔๔

ที่มา: กลุ่มงานนโยบายและเศรษฐกิจจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดอำนาจเจริญ

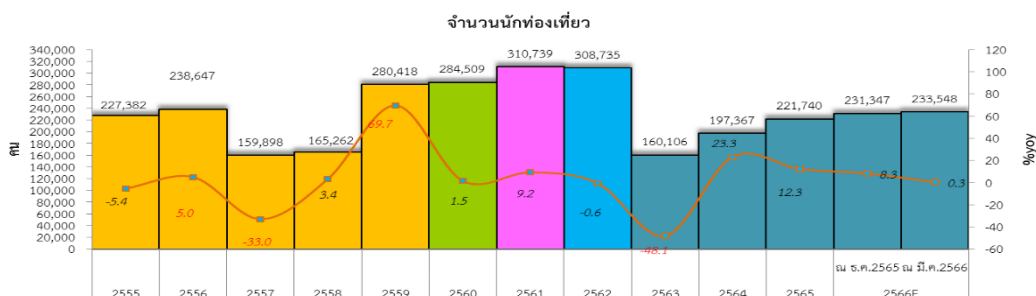
จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในปี ๒๕๖๖ คาดว่าจะมีจำนวนโรงงานเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑ แห่ง (ต่ำกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดการณ์ไว้ว่าจะมีจำนวนโรงงานเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒๓ แห่ง) โดยปัจจุบันยังคงอยู่ในช่วงของการฟื้นฟูของภาวะเศรษฐกิจภายหลังจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

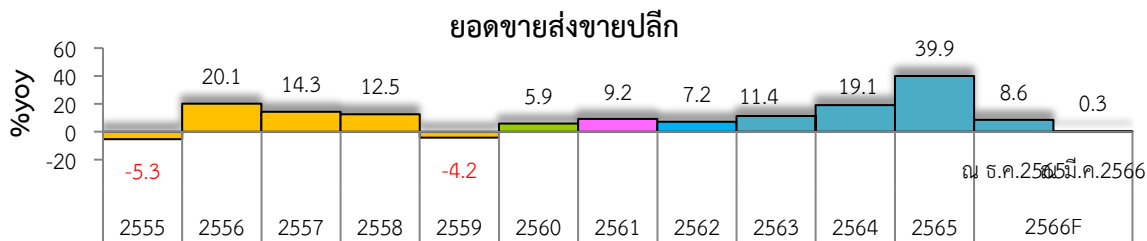
ปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรมในปี ๒๕๖๖ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๑.๑ (ต่ำกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๘.๔) ขยายตัวในอัตราที่เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ ที่ขยายตัวร้อยละ ๐.๖ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตสินค้าของโรงงานอุตสาหกรรม ขึ้นอยู่กับสถานะเศรษฐกิจ ผลผลิตสินค้าเกษตรกรรมที่ป้อนเข้าสู่โรงงาน และความต้องการของลูกค้า

จำนวนนักท่องเที่ยวในปี ๒๕๖๖ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๕.๓ (ต่ำกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๘.๓) ขยายตัวในอัตราที่ลดลงจากปี ๒๕๖๕ ที่ขยายตัวร้อยละ ๑๒.๓ โดยจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่ที่ประมาณ ๒๓๓,๕๔๘ คน เป็นผลจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เริ่มดีขึ้น อากาศของโรคไม่รุนแรง ทำให้ประชาชนมีความมั่นใจและเริ่มออกมาท่องเที่ยวมากขึ้น

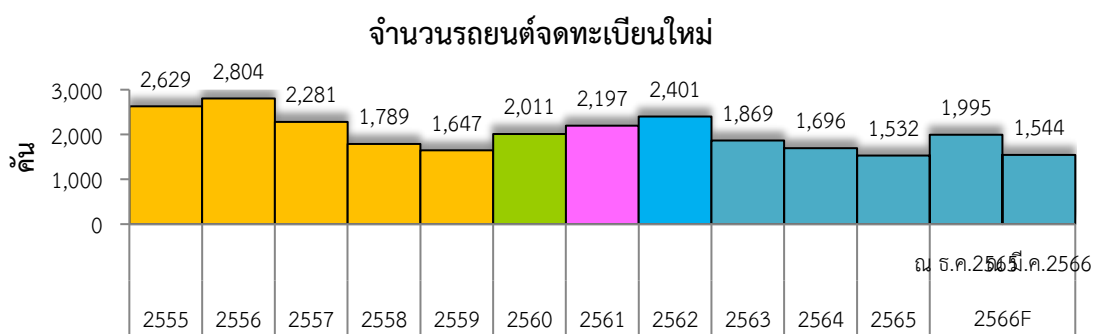

ยอดขายจากธุรกิจการค้าส่งค้าปลีกในปี ๒๕๖๖ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๐.๓ ต่อปี (ต่ำกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดการณ์ว่าจะขยายตัวร้อยละ ๘.๖ ต่อปี) ขยายตัวในอัตราที่ลดลงจากปี ๒๕๖๕ ที่ขยายตัวร้อยละ ๓๙.๙ เป็นผลจากรัฐบาลมีมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายของประชาชน เช่น มาตรการช้อปดีมีคืน ปี ๒๕๖๖ และโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี ๒๕๖๕ เป็นต้น

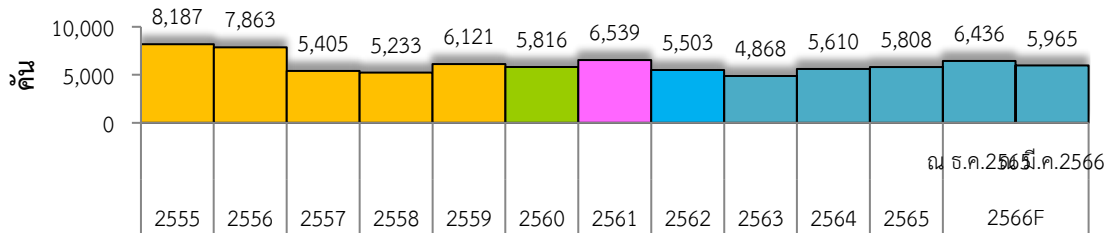
๒) ด้านอุปสงค์คาดว่าในปี ๒๕๖๖ จะขยายตัวร้อยละ ๑.๐ (ต่ำกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดการณ์ว่าจะขยายตัวร้อยละ ๘.๘) เป็นผลมาจากการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ ๐.๗ การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ ๐.๖ และการใช้จ่ายภาครัฐขยายตัวร้อยละ ๑.๑ โดยมีรายละเอียดดังนี้

จำนวนรถยนต์จดทะเบียนใหม่ คาดว่าในปี ๒๕๖๕ จะมีจำนวน ๑,๕๔๔ คัน (ต่ำกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดว่าจะมีจำนวนรถยนต์จดทะเบียนใหม่ ๑,๙๙๕ คัน) มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๒ คัน เป็นผลจากการส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการ ประกอบกับเศรษฐกิจที่ทยอยฟื้นตัว ส่งผลให้มีการบริโภคเพิ่มขึ้น

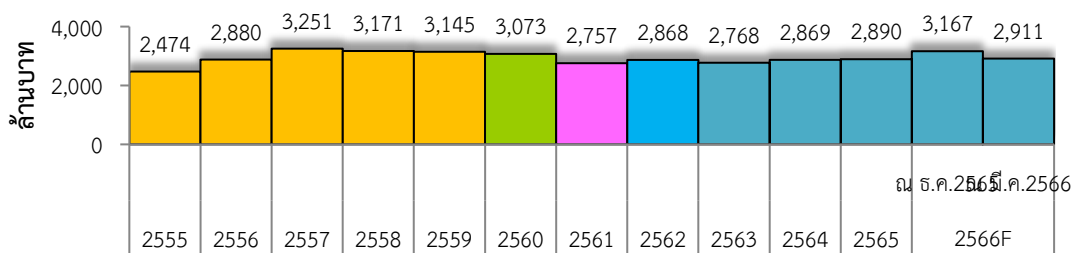
จำนวนรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ คาดว่าในปี ๒๕๖๖ จะมีจำนวน ๕,๙๖๕ คัน (ต่ำกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดว่าจะมีจำนวนรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่จำนวน ๖,๔๓๖ คัน) มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑๕๗ คัน เป็นผลจากการส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการ ประกอบกับเศรษฐกิจที่ทยอยฟื้นตัว ส่งผลให้มีการบริโภคเพิ่มขึ้น

จำนวนรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่

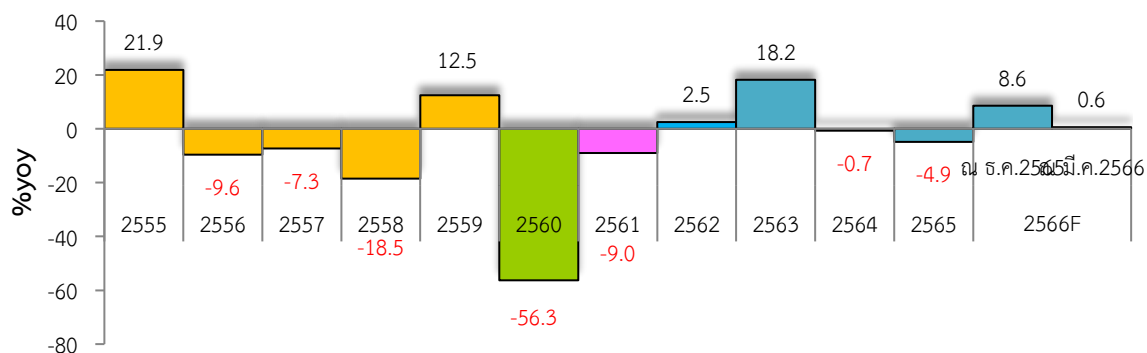
สินเชื่อเพื่อการลงทุนในจังหวัดอำนาจเจริญคาดว่าในปี ๒๕๖๖ จะมีการขยายตัวของสินเชื่อ โดยจำนวนสินเชื่อสะสมอยู่ที่ ๒,๙๑๑ ล้านบาท หรือ ร้อยละ ๐.๗ (ต่ำกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดการณ์ไว้ว่าสินเชื่อสะสมจะอยู่ที่ ๓,๑๖๗ ล้านบาท) ปรับตัวสูงขึ้นจากปีก่อน เนื่องจากรัฐบาลมี มาตรการ/โครงการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อเสริมสภาพคล่อง ลดภาระค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย ประกอบกับ ผู้ประกอบการต้องการทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ

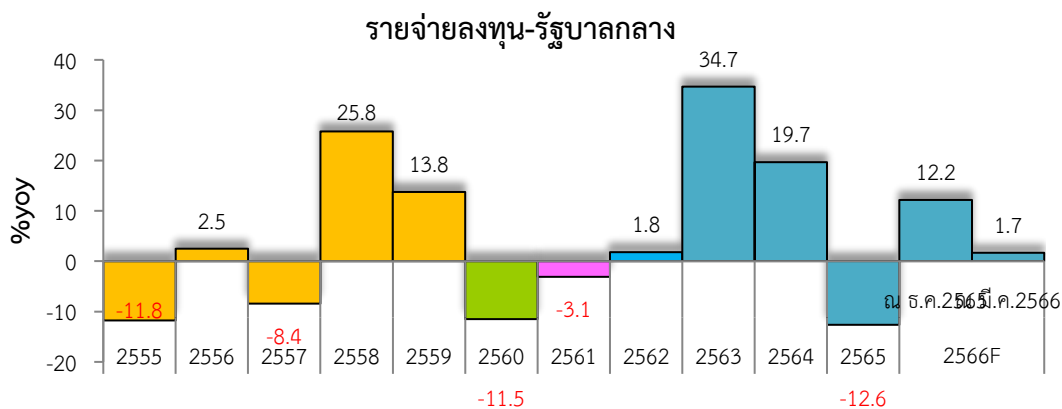
สินเชื่อเพื่อการลงทุน

การใช้จ่ายของภาครัฐ ในปี ๒๕๖๖ คาดว่าจังหวัดอำนาจเจริญจะมียอดการใช้จ่ายภาครัฐ ขยายตัวร้อยละ ๑.๑ (ต่ำกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดว่าจะมีการใช้จ่ายภาครัฐ ร้อยละ ๑๐.๘) โดยรายจ่ายประจำ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๐.๖ และรายจ่ายลงทุนจะขยายตัวร้อยละ ๑.๗ เนื่องจากการใช้จ่ายภาครัฐเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ รัฐบาลจึงมีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจในส่วนของ งบลงทุน และเร่งรัดการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามเป้าหมายของรัฐบาล

รายจ่ายประจำ-รัฐบาลกลาง

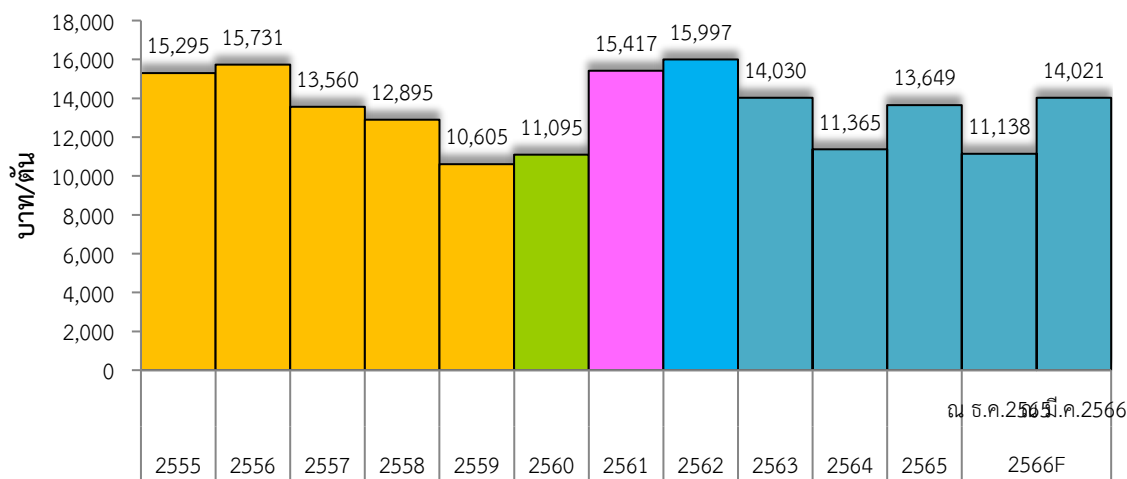

ด้านรายได้เกษตรกรในปี ๒๕๖๖ คาดว่าจะหดตัวร้อยละ -๓.๙ (ต่ำกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือน ธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๘.๘) หดตัวในอัตราที่ลดลงจากที่หดตัวร้อยละ -๔๐.๗ ในปีก่อน สะท้อนจากผลผลิต ทางการผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ โดยมีรายละเอียดดังนี้

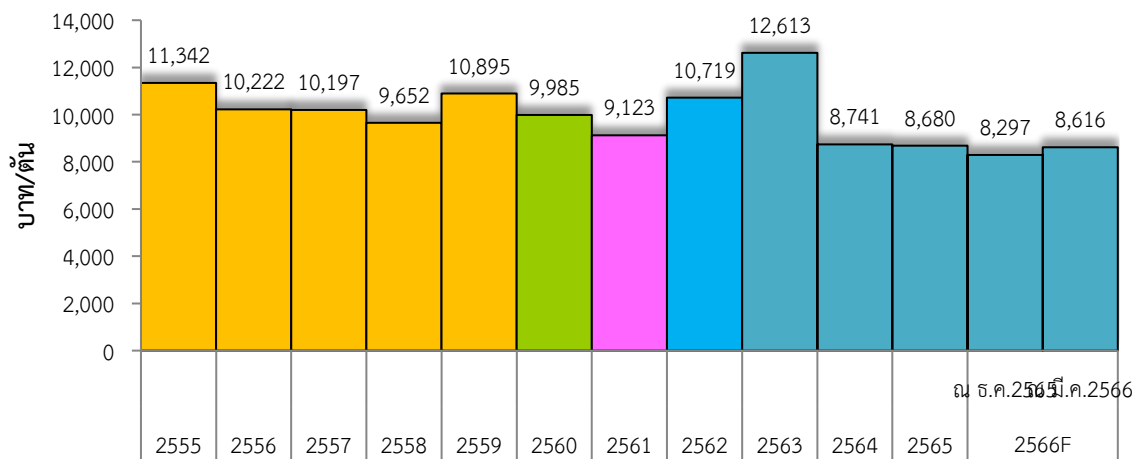
ราคาข้าวหอมมะลิโดยเฉลี่ยในจังหวัดอำนาจเจริญปี ๒๕๖๖ คาดว่ามีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ ๑๔,๐๒๑ บาทต่อตัน (สูงกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดการณ์ไว้ว่าราคาข้าวหอมมะลิจะอยู่ที่ ๑๑,๓๓๘ บาทต่อตัน) เป็นไปตามกลไกทางการตลาด และยังมีปัจจัยเสี่ยงจากเศรษฐกิจ รวมถึงผลผลิตเริ่มออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้นส่งผลให้ ราคาลดลง

ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย : ข้าวหอมมะลิ

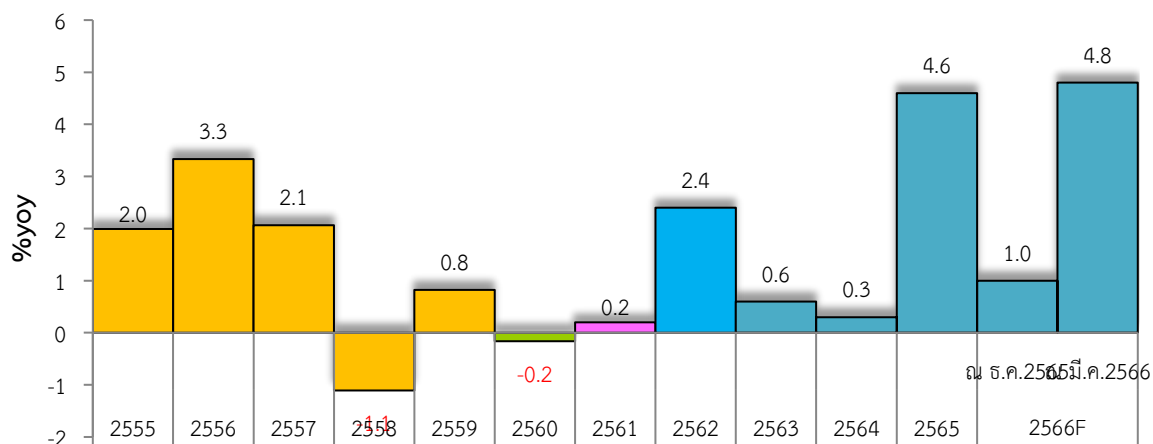
ราคาข้าวเหนียวโดยเฉลี่ยในจังหวัดอำนาจเจริญปี ๒๕๖๖ คาดว่ามีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ ๘,๖๑๖ บาทต่อตัน (สูงกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดการณ์ไว้ว่าราคาข้าวเหนียวจะอยู่ที่ ๘,๒๙๗ บาทต่อตัน) เป็นไปตามกลไกทางการตลาด และยังมีปัจจัยเสี่ยงจากเศรษฐกิจ รวมถึงผลผลิตเริ่มออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้นส่งผลให้ราคาลดลง

ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย : ข้าวเหนียว

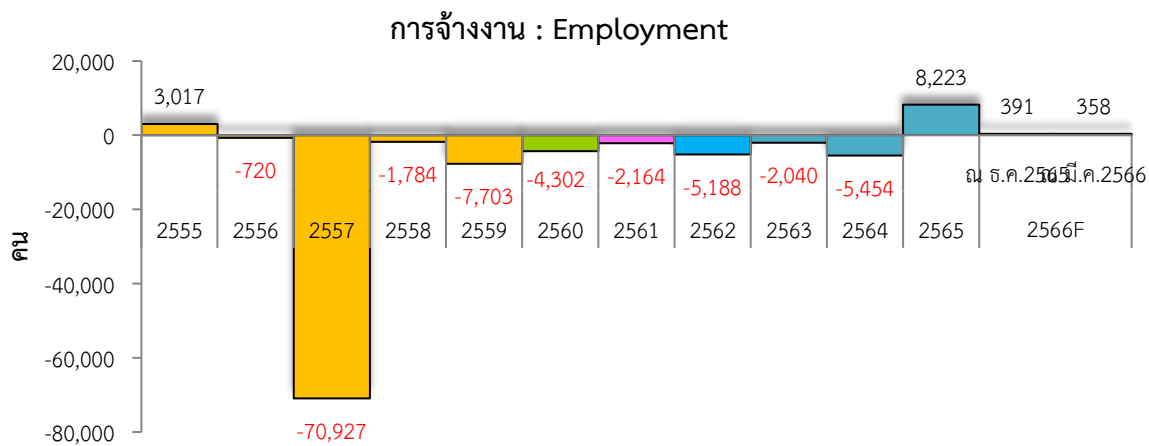

ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจในจังหวัดอำนาจเจริญในปี ๒๕๖๖ คาดว่าอัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ร้อยละ ๔.๘ (สูงกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕) ตามเสถียรภาพระบบการเงิน และปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ทั้งจากเศรษฐกิจต่างประเทศ และการฟื้นตัวของเศรษฐกิจหลังได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

อัตราเงินเฟ้อ : Inflation

ในขณะที่การจ้างงานในปี ๒๕๖๖ คาดว่าจะมีการจ้างงานในจังหวัด ๑๓๔,๒๔๕ คน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ จำนวน ๓๕๘ คน (สูงกว่าค่าคาดการณ์ไว้ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ที่คาดว่าจะมีการจ้างงาน ๑๒๖,๓๙๒ คน) เป็นไปตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างช้า ๆ จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่มีแนวโน้มดีขึ้นและมีการกระจายวัคซีนที่ครอบคลุมทุกพื้นที่มากขึ้น

ตารางที่ ๒-๑๒ ตารางสรุปภาพรวมเศรษฐกิจและแนวโน้มของจังหวัดอำนาจเจริญ

เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจ	หน่วย	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔ ^E	๒๕๖๕ ^E	ปี ๒๕๖๖ ^F		
										Min	Consensus	Max
การขยายตัวเศรษฐกิจ												
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี	ล้านบาท	๑๕,๘๑๐	๑๖,๕๒๙	๑๗,๔๘๓	๑๘,๙๔๒	๒๐,๕๒๙	๒๐,๔๕๙	๒๒,๙๔๖	๒๕,๓๒๐	๒๕,๘๒๒	๒๗,๑๐๒	๒๘,๑๘๒
	%yoy	๕	๔.๕	๕.๘	๘.๓	๘.๔	-๐.๓	๑๒.๒	๑๐.๓	๒	๗	๑๑.๓
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง.ศ.๒๕๔๕)	ล้านบาท	๙,๔๔๙	๙,๘๒๑	๑๐,๒๖๓	๑๐,๙๕๑	๑๑,๖๕๖	๑๑,๔๕๐	๑๒,๗๕๔	๑๓,๑๕๔	๑๓,๕๓๖	๑๓,๙๖๑	๑๔,๓๘๐
	%yoy	๔.๓	๓.๙	๔.๕	๖.๗	๖.๔	-๑.๘	๙	๒.๕	๑.๔	๓	๔.๕
ประชากรในจังหวัด	คน	๒๘๒,๘๑๒	๒๘๒,๖๐๗	๒๘๒,๖๒๖	๒๘๒,๔๔๗	๒๘๒,๒๐๘	๒๘๑,๙๑๐	๒๘๑,๒๒๖	๒๘๐,๘๐๕	๒๘๐,๐๓๖	๒๘๐,๓๑๗	๒๘๐,๕๙๘
	%yoy	-๐.๑	-๐.๑	๐	-๐.๑	-๐.๑	-๐.๑	-๐.๑	-๐.๒	-๐.๑	-๐.๓	-๐.๒
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว	บาทต่อคนต่อปี	๕๕,๙๐๓	๕๘,๔๘๗	๖๑,๘๖๐	๖๗,๐๖๔	๗๒,๗๔๕	๗๒,๕๗๓	๘๑,๕๙๔	๙๐,๑๖๙	๙๒,๒๐๙	๙๖,๖๘๓	๑๐๐,๔๓๕
ดัชนีปริมาณผลผลิตภาคเกษตร (API)	%yoy	๑๓.๖	-๑๒	๑.๓	๒.๔	-๑๐.๖	๕.๖	-๕.๓	-๔.๙	-๑๕.๘	-๕.๕	๔.๘
ดัชนีปริมาณผลผลิตภาคอุตสาหกรรม (IPI)	%yoy	๗.๗	๒.๙	๗	-๓.๑	๙.๘	๑.๔	๙.๒	๑.๙	-๑	๐.๘	๒.๒
ดัชนีปริมาณผลผลิตภาคบริการ (SI)	%yoy	๑๘.๒	๑๑.๑	๕๐.๗	๓.๗	๓.๕	๗	๘.๗	๑๙.๒	-๐.๗	๐.๔	๑.๕
ดัชนีการบริโภคภาคเอกชน (Cp)	%yoy	-๓.๑	-๔	๑๐.๖	๙.๓	๖.๙	-๑.๘	๑๐.๗	๒๖.๘	-๐.๔	๐.๗	๑.๖
ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน (Ip)	%yoy	๖.๗	-๗	-๓.๒	-๘.๘	๐	-๔.๙	๔.๒	๖.๓	๐	๐.๖	๑.๑
ดัชนีการใช้จ่ายภาครัฐบาล (G)	%yoy	-๑๑.๒	๑๒.๘	-๔๕.๗	-๖.๗	๒.๒	๒๔.๘	๘.๑	-๘.๖	๐.๘	๑.๑	๑.๔
ดัชนีรายได้เกษตรกร (Farm Income)	%yoy	๘	-๒๑.๙	๑.๘	๒๗.๗	-๗.๔	-๐.๔	-๒๐.๖	-๔๐.๗	-๑๙.๕	-๓.๙	๑๐.๒
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ												
อัตราเงินเฟ้อ (Inflation rate)	%p.a.	-๑.๑	๐.๘	-๐.๒	๐.๒	๒.๔	๐.๖	๐.๓	๔.๖	๔	๔.๘	๕.๖
ระดับราคาเฉลี่ยของGPP(GPP Deflator)	%yoy	๐.๗	-๐.๕	๐.๔	๐.๔	๐.๔	-๐.๘	๓.๒	๗.๙	๐.๖	๔.๑	๖.๘
การจ้างงาน (Employment)	คน	๑๕๒,๕๑๖	๑๔๔,๘๑๓	๑๔๐,๕๑๑	๑๓๘,๓๔๗	๑๓๓,๑๕๙	๑๓๑,๑๑๙	๑๒๕,๖๖๕	๑๓๓,๘๘๗	๑๓๔,๐๕๗	๑๓๔,๒๔๕	๑๓๔,๔๓๑
	yoy	-๑,๗๘๔	-๗,๗๐๓	-๔,๓๐๒	-๒,๑๖๔	-๕,๑๘๘	-๒,๐๔๐	-๕,๕๕๔	๘,๒๒๓	๑๖๙	๓๕๘	๕๔๔

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดอำนาจเจริญ

๑.๔.๒ ผลិតภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดอำนาจเจริญ

จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปี ๒๕๖๔ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)ตามราคาประจำปีเท่ากับ ๒๑,๖๙๓ ล้านบาทและมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (GPP Per Capita) เท่ากับ ๗๗,๐๔๘ บาท ซึ่งอยู่ในลำดับที่ ๒๐ ของภาคและลำดับที่ ๗๖ ของประเทศ สาขาที่สำคัญ ๕ อันดับแรกได้แก่ ๑) สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้และการประมง คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๑ ๒) สาขาการศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๗ ๓) สาขาการขนส่ง การขายปลีก คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๑ ๔) สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๕ ๕) สาขาการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๙.๘๙ ของ GPP

ตารางที่ ๒-๑๓ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดอำนาจเจริญ ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี (%)	อัตราขยาย ตัวที่แท้จริง (%)
ภาคเกษตร	๕,๑๐๐	๕,๘๓๒	๕,๔๒๖	๖,๐๑๗	๕,๙๘๙	๒๗.๖๑	๑.๒
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๕,๑๐๐	๕,๘๓๒	๕,๔๒๖	๖,๐๑๗	๕,๙๘๙	๒๗.๖๑	๑.๒
ภาคนอกเกษตร (ภาคอุตสาหกรรม+ภาคบริการ)	๑๒,๓๘๓	๑๓,๑๑๐	๑๔,๕๑๗	๑๔,๕๑๘	๑๕,๗๐๔	๗๒.๓๙	๘.๑
ภาคอุตสาหกรรม	๑,๒๔๒	๑,๓๔๒	๒,๓๐๒	๒,๐๐๗	๒,๕๕๕	๑๑.๗๘	๑๕.๕
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๑๑	๑๐	๙	-	-	๐.๐๐	๐.๐
การผลิต	๙๖๙	๑,๐๘๘	๒,๐๐๒	๑,๖๘๒	๒,๑๔๕	๙.๘๙	๑๔.๘
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๒๒๐	๑๙๘	๒๓๒	๒๖๒	๒๙๔	๑.๓๖	๕.๘
การจัดหน้า การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิภูล	๔๒	๔๖	๕๘	๖๓	๑๑๖	๐.๕๔	๗๕.๔
ภาคบริการ	๑๑,๑๔๑	๑๑,๗๖๘	๑๒,๒๑๕	๑๒,๕๑๒	๑๓,๑๔๙	๖๐.๖๑	๖.๙
การก่อสร้าง	๘๙๙	๙๒๕	๘๗๓	๙๕๕	๑,๐๕๙	๔.๘๘	๙.๕
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	๒,๑๐๒	๒,๓๖๒	๒,๖๖๘	๒,๖๗๓	๒,๔๙๘	๑๑.๕๑	-๑.๔
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๒๘๑	๓๑๘	๓๙๖	๕๑๓	๘๗๓	๔.๐๒	๖๙.๗
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๑๖	๑๘	๑๙	๑๒	๑๒	๐.๐๕	๗.๓
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๑๒๓	๑๓๕	๑๗๓	๑๖๐	๑๗๕	๐.๘๑	๑๐.๒
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๒,๐๖๓	๒,๑๖๑	๒,๒๓๘	๒,๒๓๗	๒,๔๖๓	๑๑.๓๕	๑๙.๘
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๖๙๓	๘๑๒	๘๐๒	๘๗๕	๘๒๘	๓.๘๑	-๕.๖
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๓	๐	๐	๑	๑	๐.๐๐	-๔๗.๒
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๒๒	๒๕	๒๕	๒๑	๑๙	๐.๐๙	-๑๔.๕
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	๑,๐๓๙	๑,๑๑๑	๑,๑๔๖	๑,๑๗๖	๑,๒๒๒	๕.๖๓	๑.๖
การศึกษา	๒,๙๑๒	๒,๘๔๒	๒,๗๗๗	๒,๘๐๙	๒,๘๓๕	๑๓.๐๗	-๑.๐
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๗๑๓	๗๗๘	๘๑๒	๘๑๒	๘๙๕	๔.๑๓	๗.๕
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๓๖	๔๒	๕๐	๔๕	๕๓	๐.๒๕	๑๙.๔
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๒๓๙	๒๓๙	๒๓๘	๒๒๔	๒๑๗	๑.๐๐	-๔.๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product :GPP)	๑๗,๔๘๓	๑๘,๙๔๒	๑๙,๙๔๓	๒๐,๕๓๖	๒๑,๖๙๓	๑๐๐.๐๐	๖.๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๖๑,๘๖๐	๖๗,๐๖๔	๗๐,๖๖๘	๗๒,๘๔๔	๗๗,๐๔๘		
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๒๘๓	๒๘๒	๒๘๒	๒๘๒	๒๘๒		

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สศช.(Office of the National Economic and Social Development Board :NESDB)

ข้อมูล GPP ล่าสุดปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ณ.ม.ย. ๒๕๖๖

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครุฑเรือเกษตรกรรมและแรงงานภาคการเกษตร

ตารางที่ ๒-๑๔ จำนวนครุฑเรือเกษตรกรรม และแรงงานภาคการเกษตร จังหวัดอำนาจเจริญ ปี ๒๕๖๕

อำเภอ	จำนวนครุฑเรือ ^๑ ทั้งจังหวัด	จำนวนครุฑเรือเกษตร / จำนวนเกษตรกร				แรงงานภาคการเกษตร ^๕	
		ด้านพืช ^๒ (ครุฑเรือ)	ด้านสัตว์ ^๓ (ราย)	ด้านประมง ^๔		ชาย (ราย)	หญิง (ราย)
				ครุฑเรือประมง	การเพาะเลี้ยง		
เมืองอำนาจเจริญ	๔๘,๐๐๘	๒๕,๘๓๐	๑๕,๙๒๕	๔๕๖	๑,๖๔๘	๓๗,๙๙๔	๒๗,๕๓๓
ขามเฒ่า	๑๓,๕๒๘	๘,๙๑๗	๓,๘๘๐	๔๘๖	๑,๑๓๑		
ปทุมราชวงศา	๑๕,๖๓๗	๙,๗๖๕	๔,๗๖๖	๓๔๓	๑,๒๒๑		
พนา	๑๐,๓๐๙	๖,๙๓๙	๓,๘๐๑	๓๔๑	๑,๑๗๑		
เสนางคนิคม	๑๓,๑๒๗	๙,๐๐๖	๔,๓๔๐	๒๔๐	๑,๔๔๘		
หัวตะพาน	๑๓,๔๙๐	๑๐,๔๗๓	๓,๓๒๔	๕๕๕	๑,๐๗๓		
ลืออำนาจ	๑๑,๐๑๙	๘,๒๓๘	๕,๖๘๐	๓๖๕	๑,๙๖๖		
รวม	๑๒๕,๑๑๘	๗๙,๑๖๘	๔๑,๖๗๖	๒,๗๘๖	๙,๖๕๘	๖๕,๕๖๗	

ที่มา : ๑. ที่ทำการปกครองจังหวัด ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

๓. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ ๔. สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ ๕. สถิติจังหวัด

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๒-๑๕ ข้อมูลการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดอำนาจเจริญ ปีเพาะปลูก ๒๕๖๔/๖๕

อำเภอ	จำนวน		พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ถือครองทำการเกษตร (ไร่)										จำนวนครุฑเรือ	
	ตำบล	หมู่บ้าน		พื้นที่ทำนา (ไร่)		พืชไร่	ไม้ผล	พืชผัก	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	รวมพื้นที่ทำการเกษตร (ด้านพืช)	พื้นที่อื่น ๆ	รวม	ครุฑเรือทั้งหมด	ครุฑเรือเกษตรกร
				ข้าวจ้าว	ข้าวเหนียว										
เมืองอำนาจเจริญ	๑๙	๑๙๔	๕๖๔,๑๒๖	๓๐๘,๑๑๒	๒๓,๖๙๖	๑๘,๙๙๐	๒๓๗	๑,๒๓๕	๑๔,๒๔๓	๑,๖๒๑	๓๖๘,๑๓๔	๑๙๕,๙๙๒	๕๖๔,๑๒๖	๔๒,๒๖๗	๒๕,๘๓๐
ขามเฒ่า	๕	๖๒	๓๖๖,๗๖๒	๒๒,๓๙๔	๕๗,๓๓๓	๙๗,๐๘๐	๘๒๕	๙๖๖	๓๕,๕๙๕	๓,๓๔๙	๒๑๗,๔๘๒	๑๔๙,๒๘๐	๓๖๖,๗๖๒	๑๑,๙๙๐	๘,๙๑๗
ปทุมราชวงศา	๗	๗๓	๓๑๐,๔๓๐	๑๓๖,๑๒๙	๑๙,๕๒๔	๒๙,๒๙๙	๒๘๔	๕๕๐	๒๒,๕๐๙	๑,๕๘๙	๒๐๙,๗๘๔	๑๐๐,๖๔๖	๓๑๐,๔๓๐	๑๓,๗๔๗	๙,๗๖๕
พนา	๔	๕๖	๑๕๓,๙๔๑	๙๒,๓๙๗	๑๐,๙๖๑	๘๕๐	๔๑	๗๗๙	๑,๔๖๐	๑๒๕	๑๐๖,๖๑๓	๔๗,๓๒๘	๑๕๓,๙๔๑	๘,๖๔๑	๖,๙๓๙
เสนางคนิคม	๖	๕๘	๒๒๕,๖๙๒	๑๒๓,๖๒๐	๔,๓๙๑	๑๕,๑๘๖	๔๘	๕๖๗	๑๔,๘๖๘	๕๑๕	๑๕๙,๑๙๕	๖๖,๔๙๗	๒๒๕,๖๙๒	๑๑,๒๗๖	๙,๐๐๖
หัวตะพาน	๘	๘๕	๒๕๖,๙๙๗	๑๓๒,๒๗๔	๑๘,๐๙๕	๔,๗๘๐	๒๓	๖๖๕	๓,๔๔๒	๔๒๖	๑๕๙,๗๐๕	๙๓,๒๙๒	๒๕๖,๙๙๗	๑๒,๑๓๑	๑๐,๔๗๓
ลืออำนาจ	๗	๗๙	๑๖๖,๐๑๕	๑๒๓,๑๗๒	๒,๓๒๙	๑,๒๑๘	๔๗	๑๒๐	๖๓๘	๖๑	๑๒๗,๕๘๕	๓๘,๔๓๐	๑๖๖,๐๑๕	๙,๗๕๓	๘,๒๓๘
รวม	๕๖	๖๐๗	๒,๐๓๙,๙๖๓	๙๓๘,๐๙๘	๑๓๖,๓๒๙	๑๖๗,๔๐๓	๑,๕๐๕	๔,๗๒๒	๙๒,๗๕๕	๗,๖๘๖	๑,๓๔๘,๔๙๘	๖๙๑,๔๖๕	๒,๐๓๙,๙๖๓	๑๐๙,๘๖๕	๗๙,๑๖๘

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

๑) อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๔ อ่าง ๑ เขื่อน

ความจุกักเก็บ ๔๙.๙๘๙ ล้าน ม๓

ความจุน้ำสูงสุด ๖๐.๑๓๒ ล้าน ม๓

พื้นที่รับประโยชน์ ฤดูฝน ๔๘,๕๒๑ ไร่ ฤดูแล้ง ๙,๑๐๐ ไร่

๒) อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ๑๕๑ แห่ง

ความจุ ๓๑.๕๑๑๐ ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ ๘๘,๐๗๑ ไร่

๓) โครงการแก้มลิง จำนวน ๓๙ โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ ๔๐,๕๘๐ ไร่

๔) สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า รวมพื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๘๑,๑๘๑ ไร่ จำนวน ๖๕ สถานี

๒.๓.๒ แหล่งน้ำอื่น

๑) แหล่งน้ำในไร่นา ขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ปี ๒๕๕๐-๒๕๖๕ จำนวน ๑๕,๒๔๖ บ่อ

๒) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีการจับสัตว์น้ำ ๔๘๒ แห่ง จำนวนพื้นที่ ๓๒,๔๖๔ ไร่

๓) บ่อบาดาลเพื่อการเกษตร จำนวนบ่อ ๑,๗๑๔ บ่อ ปริมาณน้ำ ๗๖,๗๖๔ ลบ.ม./วัน

ตารางที่ ๒-๑๖ ปริมาณความจุน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง

ชื่อโครงการ	ที่ตั้งโครงการ	ความจุ สูงสุด (ล้าน ม. ^๓)	ความจุ เก็บกัก (ล้าน ม. ^๓)	พื้นที่รับประโยชน์		พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
				พื้นที่ศักยภาพ ในฤดูฝน(ไร่)	พื้นที่ศักยภาพ ในฤดูแล้ง(ไร่)	
อ่างเก็บน้ำพุทธอุทยาน	บ.พุทธมงคล ต.บุง อ.เมือง	๒๑.๙๔๔	๑๙.๓๒๕	๑๔,๖๑๔	๔,๐๐๐	๑๔,๖๑๔
อ่างเก็บน้ำห้วยโพธิ์	บ.เจริญสามัคคี ต.บุง อ.เมือง	๘.๔๔๐	๗.๔๓๘	๕,๕๔๓	๑,๐๐๐	๕,๕๔๓
อ่างเก็บน้ำร่องน้ำซับ	ชุมชนแสนสวาสดี ต.บุง อ.เมือง	๐.๔๖๐	๐.๔๒๖	๔๒๐	๑๐๐	๔๒๐
อ่างเก็บน้ำห้วยสีโท	บ.ดงเจริญ ต.หนองมะแซว	๑๔.๐๐๐	๑๐.๖๐๐	๘,๙๑๔	๒,๐๐๐	๘,๙๑๔
เขื่อนลำเซบาย	บ.สร้างถ่อน้อย ต.สร้างถ่อน้อย	๑๕.๒๘๘	๑๒.๒๐๐	๑๙,๐๓๐	๒,๐๐๐	๑๙,๐๓๐
รวมทั้งสิ้น		๖๐.๑๓๒	๔๙.๙๘๙	๔๘,๕๒๑	๙,๑๐๐	๔๘,๕๒๑

ที่มา: ๑. โครงการชลประทานอำนาจเจริญ

ตารางที่ ๒-๑๗ ข้อมูลชลประทานขนาดเล็ก แก้มลิง สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า แหล่งน้ำในไร่นา แหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีการจับสัตว์น้ำ บ่อบาดาลเพื่อการเกษตร

อำเภอ	โครงการชลประทานขนาดเล็ก ^๑			โครงการป้องกันบรรเทาภัยจากน้ำ(แก้มลิง) ^๑			สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ^๑		แหล่งน้ำในไร่นา ^๒	ข้อมูลแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีการจับสัตว์น้ำ ^๓		บ่อบาดาลเพื่อการเกษตร ^๔	
	จำนวนโครงการ	ความจุ(ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	จำนวนโครงการ	ความจุ(ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	จำนวนสถานี	พื้นที่ ขป. (ไร่)	บ่อขนาด	เนื้อที่ไร่นา	แหล่งน้ำ	จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำ(ลบ.ม./วัน)
									๑,๒๖๐ ลบ.ม. สหสม ๕๐-๖๕				
เมือง	๔๓	๑๐,๔๙๒๓	๒๘,๑๐๐	๗	๐,๗๗๘๔	๕,๐๒๐	๑๘	๒๔,๕๙๙	๕,๔๓๘	๑๒,๖๓๙	๑๔๓	๖๖๓	๒๙,๗๖๗
ขานุมาน	๒๗	๕,๗๙๗๐	๑๒,๓๐๐	๑	๐,๐๕๑๕	๓๐๐	๑๖	๑๗,๗๘๐	๙๕๘	๔,๐๘๖	๓๘	๘๕	๔,๐๘๖
ปทุมราชวงศา	๒๖	๔,๑๙๔๗	๑๒,๑๖๐	๒	๐,๒๒๗๐	๙๕๐	๖	๘,๑๖๒	๑,๖๒๗	๑,๖๕๕	๘๗	๓๙๑	๑๗,๗๗๔
พนา	๒๒	๓,๔๓๒๖	๑๔,๓๘๕	๙	๑,๐๐๙๔	๖,๒๗๐	๗	๙,๔๐๐	๑,๘๓๕	๒,๒๓๒	๕๑	๑๙๙	๗,๘๒๕
เสนางคินคิม	๒๑	๒,๙๖๓๗	๑๓,๖๖๐	๒	๐,๒๓๕๐	๙๕๐	๓	๔,๑๐๐	๒,๐๑๔	๘๖๐	๔๐	๑๙๖	๙,๒๑๖
หัวตะพาน	๙	๓,๖๐๕๗	๓,๙๐๖	๙	๒,๑๒๐๔	๑๗,๖๗๐	๑๒	๑๓,๒๕๐	๒,๒๑๔	๙,๗๖๓	๘๐	๕๑	๒,๓๑๑
ลืออำนาจ	๑๗	๒,๗๑๑๒	๘,๖๖๐	๙	๑,๗๓๕๒	๙,๔๒๐	๓	๓,๘๙๐	๑,๕๖๒	๑,๒๓๓	๔๓	๑๒๙	๕,๗๘๕
รวม	๑๖๕	๓๓,๑๙๗๒	๙๓,๑๗๑	๓๙	๖,๒๕๖๙	๔๐,๕๘๐	๖๕	๘๑,๑๘๑	๑๕,๖๔๘	๓๒,๔๖๘	๔๘๒	๑,๗๑๔	๗๖,๗๖๔

ที่มา: ๑. โครงการชลประทานอำนาจเจริญ ๒. สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ
๓. สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ ๔. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดอำนาจเจริญ ปี การผลิต ๖๔/๖๕

ตารางที่ ๒-๑๖ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดอำนาจเจริญ ปี การผลิต ๖๔/๖๕

ที่	ชนิดพืช	เกษตรกร	พื้นที่ปลูก	พื้นที่ เก็บเกี่ยว	ผลผลิตเฉลี่ย	ผลผลิตรวม	ราคา	
		ราย	(ไร่)	(ไร่)	(กก./ไร่)	(ตัน)	บาท/กก	บาท/ตัน
๑	ข้าวเจ้า	๗๑,๓๘๕	๙๓๘,๐๙๘	๙๓๘,๐๙๘	๓๕๗	๓๓๖,๘๑๐	๑๔.๑๗	๑๔,๑๗๘
๒	ข้าวเหนียว	๒๒,๗๑๙	๑๓๖,๓๒๙	๑๓๖,๓๒๙	๓๙๔	๕๓,๖๗๑	๘.๔๐	๘,๔๑๔
๓	มันสำปะหลังโรงงาน	๑๒,๘๔๐	๑๕๔,๓๗๘	๑๕๓,๓๘๑	๓,๔๐๙	๕๒๖,๒๗๕	๒.๕๑	๒,๑๑๐
๔	อ้อยโรงงาน	๒,๑๕๓	๓๘,๙๘๖	๓๘,๙๘๖	๙,๐๕๐	๓๕๒,๘๒๔	๑.๐๘	๑,๐๘๐
๕	ปาล์มน้ำมัน	๘๗๒	๗,๖๘๖	๖,๕๙๒	๑,๓๑๓	๘,๖๕๓	๕.๘๘	๕,๘๐๐
๖	ยางพารา (ยางก้อนถ้วย)	๕,๔๓๑	๙๒,๗๕๕	๘๓,๓๑๖	๒๑๕	๑๗,๙๔๐	๔๔.๒๘	๔๔,๒๘๐

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอำนาจเจริญ

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ที่สำคัญของจังหวัดอำนาจเจริญ ปี ๒๕๖๕

ตารางที่ ๒-๑๗ จำนวนเกษตรกร ปริมาณผลผลิต ราคา ปศุสัตว์ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี ๒๕๖๕

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร	จำนวนสัตว์	ราคาเฉลี่ย
	(ราย)	(ตัว)	(บาท/หน่วย)
โคเนื้อลูกผสม	๒๐,๘๐๓	๙๕,๓๘๘	๙๗
โคพื้นเมือง	๖,๐๓๒	๒๔,๔๐๕	๙๗
โคขุน	๕๘	๒๐๕	๑๑๕
กระบือ	๔,๙๐๖	๑๙,๑๓๕	๙๑
สุกร	๙๔๕	๓๘,๕๖๙	๑๐๑
ไก่พื้นเมือง	๒๗,๕๒๑	๑,๑๖๗,๘๔๕	๙๕
ไก่เนื้อ	๙๓	๔๗๔,๙๓๗	๔๔
ไก่ไข่	๒,๐๕๖	๗๖,๒๖๗	๔
แพะ	๑๔๐	๓,๘๗๘	๑๒๑
เป็ดเทศ	๒,๘๘๑	๔๔,๐๒๖	๙๕
เป็ดไข่	๒๑๐	๔๒,๒๘๓	๕
เป็ดเนื้อ	๓๓๗	๗,๒๕๖	๘๒

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๔

ตารางที่ ๒-๑๘ เกษตรกร พื้นที่ ผลผลิต ราคา การเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จังหวัดอำนาจเจริญ ปี ๒๕๖๔

ชนิดสัตว์น้ำ	การเลี้ยงสัตว์น้ำจืด				ราคาสัตว์น้ำ	
	เกษตรกร	พื้นที่	ผลผลิต	เฉลี่ย	ปากบ่อ	ตลาด
	(ราย)	(ไร่)	(กก.)	(กก./ไร่)	(บาท/กก.)	(บาท/กก.)
ปลานิล	๖,๐๗๘	๓,๗๔๐.๓๔	๑,๐๓๕,๒๘๐	๒๗๖.๗๙	๖๕	๗๕
ปลาตะเพียน	๒,๕๗๓	๑,๔๐๙.๙๐	๔๓๗,๘๓๐	๓๑๐.๕๔	๕๕	๖๕
ปลาดุก	๘๙๑	๕๖๒.๑๓	๒๘๐,๐๖๐	๔๙๘.๒๐	๗๕	๘๐
ปลาไน	๑๓๓	๖๗.๕๓	๑๗,๐๕๐	๒๕๒.๔๘	๕๕	๖๕
ปลาดุกบิ๊กอุย	๑๑๑	๖๓.๘๕	๑๓,๕๑๐	๕๐๖.๐๔	๗๕	๘๐
ปลาหมอไทย	๒๗	๒๘.๒๕	๒๕,๗๕๐	๙๑๑.๖๘	๘๕	๑๒๐
ปลานวลจันทร์เทศ	๒๕	๑๒.๒๕	๕,๒๒๐	๔๒๖.๑๒	๕๕	๖๕
กบ	๑๖	๐.๕๗	๖,๐๘๐	๑๐,๕๗๘.๑๕	๑๐๐	๑๒๐
ปลาอีสกเทศ	๔	๒.๒๕	๑,๑๒๐	๔๙๗.๗๘	๖๐	๖๕
ปลาหมออื่นๆ	๓	๑.๒๕	๗๓๐	๕๘๐.๐๐	๘๕	๑๐๐
ปลาสลิด	๑	๐.๒๕	๓๕๐	๑,๔๐๐.๐๐	๖๐	๗๐
กุ้งก้ามกราม	๑	๐.๒๕	๓๐๐	๑,๒๐๐.๐๐	๓๐๐	๓๕๐
กุ้งอื่นๆ	๑	๐.๒๕	๔๐๐	๑,๖๐๐.๐๐	๓๐๐	๔๐๐
รวม	๙,๘๖๔	๕,๘๘๙.๐๘	๑,๘๒๓,๖๘๐			

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

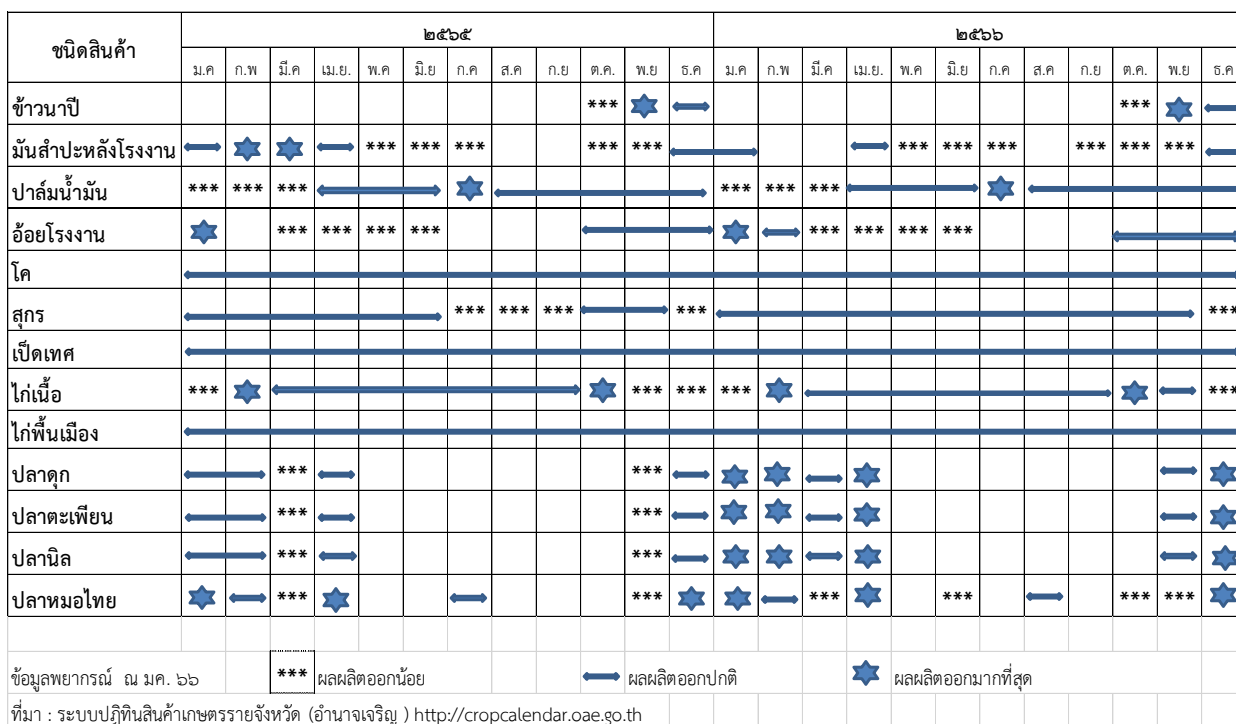
ตารางที่ ๒-๑๙ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
ด้านพืช เส้นไหมไทพื้นบ้าน อีสาน	กลุ่ม	ให้รับรองกลุ่ม ชื่อกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมไทพื้นบ้านอีสาน ตามมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน ๑ กลุ่ม ชื่อกลุ่ม สามแยกพุทธศิลป์ ต.คำโพน อ.ปทุมราชวงศา (๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๐ ราย ผลิต ๗ รุ่น ต่อปี ปริมาณผลผลิต ๑๐๐ กก.ต่อปี

ที่มา : ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ(อุบลราชธานี)

๒.๔.๕ ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๒-๒๐ ผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัดอำนาจเจริญ

๒.๔.๖ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒-๒๑ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	จำนวน(ราย/ฟาร์ม)	พื้นที่ (ไร่)
เกษตรอินทรีย์		
๑ ข้าว	๑๐,๑๖๕	๑๔๐,๓๕๘
T๑ (เตรียมความพร้อม)	๓,๑๑๙	๓๓,๐๐๘
T๒ (ปรับเปลี่ยน)	๒,๙๓๓	๔๒,๐๕๙
T๓ (รับรอง)	๔,๑๑๓	๖๕,๒๙๑
๒ ผัก	๓๕	๒๒๔
T๑ (เตรียมความพร้อม)	๒๐	๓๔
T๓ (รับรอง)	๑๕	๑๙๐
๓ สมุนไพร ปรับเปลี่ยน (T๒)	๓๐	๒๙
๔ มันสำปะหลัง เตรียมความพร้อม (T๑)	๑๒๐	๓๖๑
๕ พืชผสมผสาน รับรองแล้ว (T๓)	๕๘	๘๐
๖ ปศุสัตว์อินทรีย์ รับรองแล้ว (T๓)	๑๘	๗๘
๗ ประมงอินทรีย์ รับรองแล้ว (T๓)	๒๐	๑๖
รวม	๑๐,๔๔๖	๑๔๑,๑๔๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัด

ตารางที่ ๒-๒๒ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า		จำนวน(ราย/ฟาร์ม)	พื้นที่ (ไร่)
GAP			
๑	พืช	๑๓๘	๑๒๙.๖๙
๓	ประมง(ปลานิล ไน ตะเพียน นวลจันทร์ ยี่สก ดูก)	๙๗	
๔	ปศุสัตว์ (ไก่เนื้อ ๓๐ ไสกร ๒๔)	๕๔	
รวม		๒๘๙	๑๒๙.๖๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

๒.๔.๗ สินค้า OTOP ของจังหวัดอำนาจเจริญ

ตารางที่ ๒-๒๓ สินค้า OTOP ๕ ดาว ด้านการเกษตร ของจังหวัดอำนาจเจริญ ปี ๒๕๖๕

ที่	สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งวัตถุดิบ
๑	ข้าวหอมมะลิอินทรีย์	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ชุมชนบ้านถ่อนใหญ่	ในชุมชน
๒	ข้าวกล้องหอมมะลิอินทรีย์	กลุ่มสตรีเกษตรบ้านเหล่าพรวน	ในชุมชน
๓	น้ำดื่มภู่านางสูตร ๑	นางใจสาธิตีระชะตระกูล	ในชุมชน
๔	น้ำใบย่านางสกัดพร้อมดื่ม	นางใจสาธิตีระชะตระกูล	ในชุมชน
๕	ลูกประคบสมุนไพร	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพสมุนไพรไทยบ้านค้ำน้อย	ในชุมชน
๖	น้ำปลาร้าปรุงสุกบรรจุขวด	น้ำปลาร้าปรุงสุกสุนทรี	ในชุมชน
๗	ปลาร้าก้อนปรุงรส	น้ำปลาร้าปรุงสุกสุนทรี	ในชุมชน
๘	น้ำผึ้งแท้อำนาจเจริญ	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผึ้ง	ในชุมชน
๙	น้ำปลาร้า	ปลาร้าแซบน้ำปลีก	ในชุมชน
๑๐	กล้วยตากออร์แกนิกเคลือบพีโปรตีน รสช็อกโกแลต	หีมสุขออร์แกนิก	ในชุมชน
๑๑	เค้กกล้วยหอม	ร้านชิตะ	ในชุมชน
๑๒	ขนมเปียะไส้ถั่วไข่เค็ม	ร้านชิตะ	ในชุมชน
๑๓	ปลาต้ม	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลาร้าหอมบ้านฟ้าห่วน	ในชุมชน

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรและจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๒-๒๓ ประเภท สหกรณ์ และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๖

อำเภอ	ประเภทสหกรณ์					
	ภาคการเกษตร		นอกภาคการเกษตร		กลุ่มเกษตรกร	
	จำนวนสหกรณ์	จำนวนสมาชิก	จำนวนสหกรณ์	จำนวนสมาชิก	กลุ่มเกษตรกร	สมาชิก
	(แห่ง)	(ราย)	(แห่ง)	(ราย)	(แห่ง)	(ราย)
เมืองอำนาจเจริญ	๗	๕๗,๗๘๓	๗	๑๑,๕๖๐	๙	๖๗๑
เสนางคนิคม	๒	๒,๙๖๘	๑	๑๖๘	๔	๒๒๕
หัวตะพาน	๔	๓,๓๖๐	๑	๕๕๖	๗	๕๗๘
ลืออำนาจ	๒	๘๒๐	๑	๓,๒๕๙	๖	๕๗๙
ปทุมราชวงศา	๖	๓,๘๕๗	๐	๐	๔	๔๘๖
พนา	๒	๒,๕๓๒	๑	๗๘	๓	๒๓๙
ชานุมาน	๖	๔,๑๔๗	๐	๐	๒	๑๐๕
รวมทั้งสิ้น	๒๙	๗๕,๔๖๗	๑๑	๑๕,๖๒๑	๓๕	๒,๘๘๓

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ

ตารางที่ ๒-๒๔ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ ปี ๒๕๖๖

ที่	อำเภอ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกร		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน		Smart Farmer	Young Smart Farmer	อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.)	คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรกร	
		กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	ราย	ปี ๕๗-๖๖	ปี ๕๗-๖๕	อกชอ.	อกชค.
๑	เมืองอำนาจเจริญ	๑๖	๓๒๐	๑๒	๒๔๐	๗	๑๐๕	๔๓๙	๑๐,๑๙๖	๙๗๔	๓๔	๑๙๔	๑	๑๙
๒	ชานุมาน	๑๖	๓๒๐	๘	๑๖๐	๕	๘๐	๙๒	๒,๑๔๑	๒๙๕	๒๘	๖๒	๑(อกชจ.)	๕
๓	ปทุมราชวงศา	๙	๑๘๐	๔	๘๐	๕	๗๕	๒๐๙	๕,๑๓๒	๓๘๖	๒๙	๗๓	๑	๗
๔	พนา	๖	๑๒๐	๑๙	๓๘๐	๔	๖๕	๑๓๖	๓,๖๑๔	๒๔๘	๒๙	๕๖	๑	๔
๕	เสนางคนิคม	๑๖	๓๒๐	๑๗	๓๔๐	๒	๓๐	๒๐๑	๓,๔๗๓	๓๕๒	๓๑	๕๘	๑	๖
๖	หัวตะพาน	๑๒	๒๔๐	๕	๑๐๐	๔	๖๐	๑๗๙	๔,๐๒๕	๔๓๗	๒๘	๘๕	๑	๘
๗	ลืออำนาจ	๙	๒๐๐	๒๗	๕๔๐	๓	๔๕	๓๐๑	๔,๖๗๕	๓๙๒	๒๘	๗๙	๑	๗
	รวม	๘๕	๑,๗๐๐	๙๒	๑,๘๔๐	๓๐	๑๖๐	๑,๕๕๗	๓๓,๒๕๖	๓,๐๘๔	๒๐๗	๖๐๗	๗	๕๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ

๒.๖ จำนวนประชากรชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ ๒-๒๕ จำนวนประชากรชาวบ้าน แยกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวนราย
๑ เมือง	๒
๒ เสนางคนิคม	๒
๓ ลืออำนาจ	๑

๒.๗ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๒-๒๖ จำนวนอาสาสมัครเกษตร จังหวัดอำนาจเจริญ

ที่	อำเภอ	ครูบัญชีอาสา	หมอดินอาสา	ประมงอาสา	เศรษฐกิจการเกษตรอาสา	ครูช่าง	อาสาปฏิรูปที่ดิน	อาสาปศุสัตว์	อาสาฝนหลวง	อาสาสหกรณ์	อาสาชลประทาน	ชาวนาอาสา	เกษตรหมู่บ้าน	สารวัตรเกษตรอาสา	ไหมอาสา	รวมสาขา (นับซ้ำ)	รวมบุคคล (ไม่นับซ้ำ)
๑	เมืองอำนาจเจริญ	๑๕	๒๑๕	๒๐	๒	๖	๔๐	๑๓๙	๙	๓	๑๓	๑	๒๗๗	๓๘	๒	๗๘๐	๖๗๗
๒	ขานุมาน	๗	๖๘	๑๙	๑	๔	๑๙	๔๓	๓	๔	๐	๐	๙๘	๓๙	๒	๓๐๗	๒๔๙
๓	ปทุมราชวงศา	๑๓	๘๑	๑๐	๑	๕	๓๔	๗๕	๘	๑๐	๐	๑	๑๑๑	๓๖	๓	๓๘๘	๓๓๓
๔	พนา	๗	๕๙	๒๗	๒	๑	๑๐	๕๔	๓	๒	๐	๑	๗๑	๓๖	๒	๒๗๕	๒๑๑
๕	เสนางคนิคม	๖	๖๗	๒๖	๒	๔	๘	๘๐	๓	๓	๑	๑	๑๑๐	๑๑	๐	๓๒๒	๒๕๘
๖	ห้วยตะพาน	๑๐	๙๕	๒๗	๑	๓	๑๐	๓๒	๖	๔	๑๐	๑	๑๙๑	๑๐	๑	๔๐๑	๓๔๖
๗	ลืออำนาจ	๑๕	๘๕	๒๕	๑	๐	๕	๔๐	๓	๓	๐	๑	๑๓๑	๙	๕	๓๒๓	๒๖๕
	รวม	๗๓	๖๗๐	๑๕๔	๑๐	๒๓	๑๒๖	๔๖๓	๓๕	๒๙	๒๔	๖	๙๘๙	๑๗๙	๑๕	๒,๗๙๖	๒,๓๓๙

ที่มา : หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดอำนาจเจริญ ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๕

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๘.๑ แหล่งแปรรูป แหล่งกระจายสินค้าด้านพืช

ตารางที่ ๒-๒๗ แหล่งแปรรูป แหล่งกระจายสินค้าด้านพืช

สินค้า	แหล่งแปรรูปที่สำคัญ		ตลาดกระจายสินค้า				
			ในจังหวัด		นอกจังหวัด		
					ในประเทศ		ต่างประเทศ
แห่ง	ระบุชื่อ*	แห่ง	ระบุชื่อ	แห่ง	ระบุชื่อ	ระบุชื่อ	
๑.ข้าว นาปี	๑๙	๑ โรงสีขนาดใหญ่(๔)	๑๖	๑)ตั้งโหวงสง ๒)หจก.โรงสีเกษตรธัญญาเจริญ ๓)บจก.โรงสีข้าวเกษตรธัญญารุ่งเรือง ๔)บจ.บ้านต้นข้าวออร์แกนิกส์ฟาร์ม ๕)เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์จ.อำนาจเจริญ๖)วงษ์พาณิชย์ สาขานาผือ ๗)บริษัท แปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์ห้วยไร่ จำกัด ๘)กลุ่มวิสาหกิจชุมชนร่วมใจโนนค้อทุ่ง ๙)ลานเสริมชัยเกษตรชุมชน ๑๐)ห้างหุ้นส่วนจำกัด ดีเคพี ข้าวทองคำ ๑๑)บจก. ฟู้ดเทคโซลูชั่น (ไทยแลนด์) ๑๒)กลุ่มเกษตรกรกรทำนาเสนาคนนิคม ๑๓)บจก.ข้าวเสนางค์ ๑๔)เครือข่ายกสิกรรมไร้สารพิษแห่งประเทศไทย (สวนล่างฝั่ง) ๑๕)สหกรณ์เครดิตยูเนียนนาคุณสามัคคี จำกัด ๑๖)สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน	๙	๑ นอกจังหวัด ๑)โรงสี จ.อุบล ๒)โรงสีจ.ยโสธร ๓)เครือข่ายสหกรณ์ ๔)บ.เจียแม็ง (ศรีสะเกษ)	๒ ส่งออกต่างประเทศ ผ่านบริษัทคู่ค้า ๑)เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ (ส่งสหรัฐอเมริกา เยอรมัน สวิตเซอร์แลนด์ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น) ๒)เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเอพีทีเอส (บ.ฟู้ดเทคโซลูชั่นไทยแลนด์ จก) บ.ฟู้ดเทคโซลูชั่นไทยแลนด์ จก(สหรัฐอเมริกา สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน อิตาลี) ๓)กลุ่มวิสาหกิจชุมชนร่วมใจโนนค้อทุ่ง (สิงคโปร์ ทวีปยุโรป ออสเตรเลีย เยอรมัน สวิตเซอร์แลนด์) ๔)บ้านต้นข้าวออร์แกนิกส์ฟาร์ม (ทวีปยุโรป ออสเตรเลีย เยอรมัน สวิตเซอร์แลนด์) ๕)เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนข้าวสังฆารมอำนาจเจริญ (จีน ทวีปยุโรป ออสเตรเลีย เยอรมัน สวิตเซอร์แลนด์)
		๒ โรงสีขนาดกลาง(๙)					
		๓ โรงสีขนาดเล็ก(๒)					
		๔ ทำอื่น ๆ(๔)					
		๑.จ.เจริญพาณิชย์ (ก้วยเตี่ยว) ๒.บ.รุ่งเรือง(ก้วยเตี่ยว+แป้งขนมจีบ) ๓.โรงเส้น ช.ระดิดเดช(เส้นก้วยจับ) ๔.บ.ข้าวดินดี จก.(เส้นพาสต้า)					

ตารางที่ ๒-๒๗ แหล่งแปรรูป แหล่งกระจายสินค้าด้านพืช (ต่อ)

สินค้า	แหล่งแปรรูปที่สำคัญ		ตลาดกระจายสินค้า			
			ในจังหวัด		นอกจังหวัด	
	แห่ง	ระบุชื่อ*	แห่ง	ระบุชื่อ	แห่ง	ระบุชื่อ
๒.มัน สำปะหลัง	๒๖	๑.โรงงานแปรงมัน	๑๖	๑) บ.ไทย เบสท์ สตาร์ช จก. ๒) บ.เอี่ยมอำนาจแปรงมัน จก. ๓)บริษัท สาม เค ลานมัน จำกัด ๔)ส. พานิช ๕)ฉนวนดี โคตะลิน ๖)ลานมันพรทวี ๗)สินเจริญ ๘)คูเฮงฮวด ๙)อาทิตย์ รัตนมณีรัตน์ ๑๐)ผลองชัยพืชผล ๑๑)ลานมันสินเจริญ ๑๒)หมิง การเกษตร ๑๓)สุรชัยทรัพย์ไพศาล ๑๔)โชคฮวดเฮง ๑๕)ลานมัน สำราญสุข ๑๖)ลานมันกิงเจริญ	๔	๑) บ.อุบลไปโอ เอทานอล ๒) ผู้ประกอบการ ต่างจังหวัดตั้ง จุดรับซื้อ ๒.๑) มุกดาหาร ๒.๒) กาฬสินธุ์ ๒.๓ ร้อยเอ็ด
		๒.มันเส้น				
		๑)เพิ่มพูน ธัญทิพย์ ๒)บ.สาม เค ลาน มัน จก. ๓)โรงสีโชคสว่าง ๑ ๔)หจก. พยงค์พืชผล ๕)โรงสีโชคสว่าง ๒ ๖)สิน เจริญ ๗)ฉนวนดี โคตะลิน ๘)ผลองชัย พืชผล ๙)สิทธิโชค ๑๐)ลานมัน สำราญสุข ๑๑)ทรัพย์ไพศาล ๑๒)โชค ฮวดเฮง ๑๓)ลานมันสินเจริญ ๑๔) หมิงการเกษตร ๑๕)อาทิตย์ รัตนมณี รัตน์ ๑๖)หจก. โรงสีโชคประเสริฐ ๑๗)สุรชัยทรัพย์ไพศาล ๑๘)ลานมัน กิงเจริญ ๑๙)ส. พานิช ๒๐)โชคทวี ๒๑)คูเฮงฮวด ๒๒)กุดข้าวปุ้นปทุมราช วงศาก่อสร้าง ๒๓)หจก.เกษตรธัญญ เจริญลานมัน ๒๔)ลานมันพรทวี				
๓.อ้อย	๑	บ.มิตรผล ไปโอ-เพาเวอร์ (อำนาจเจริญ) จำกัด	๑	บ.มิตรผล ไปโอ-เพาเวอร์ (อำนาจเจริญ) จำกัด	๑	บ.สหเรือง มุกดาหาร
๔.ยางพารา	๕	๑) บ.อุบลรับเบอร์เทค จก. ๒) บ.อำนาจ พาราเวสต์ จก. ๓) หจก. ศุภกิจการยาง ๔) จิราภรณ์ ทัตบุตร(หมอนยาง) ๕) นรา รัตน์ เจริญรัตน์(ยางแผ่น)	๑๐	๑)สหกรณ์กองทุนสวนยางชานูมาน ๒)สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้าน โพนทอง จำกัด ๓)สหกรณ์กองทุน สวนยางบ้านคำโพน จำกัด ๔) สหกรณ์กองทุนสวนยางนาแต่ จำกัด ๕)สหกรณ์กองทุนสวนยาง บ้านหินสิว จำกัด ๖)สหกรณ์ กองทุนสวนยางบ้านนาห้วยทราย จำกัด๗)กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง ก้าวหน้าสามัคคี ๘)กลุ่มเกษตรกร ชาวสวนยางอำเภอหัวตะพาน ๙) กลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพารานา เมือง ๑๐)กลุ่มเกษตรกรทำสวน ยางตำบลไร่สีสุก	๑๐	จุดรวบรวมยาง ๑๐ แห่ง เพื่อให้พ่อค้าคน กลางมาประมูล ซื้อยางพารา
๕.ปาล์ม น้ำมัน	-	-	๓	พ่อค้าคนกลางตั้งจุดรับซื้อ อ.หัว ตาน อ.เมือง อ.ชานูมาน	-	-

๒.๘.๒ แหล่งแปรรูป แหล่งกระจายสินค้าด้านปศุสัตว์ ประมง

ตารางที่ ๒-๒๘ แหล่งแปรรูป แหล่งกระจายสินค้า ด้านปศุสัตว์ ประมง

สินค้า	แหล่งแปรรูปที่สำคัญ		ตลาดกระจายสินค้า			
			ในจังหวัด		นอกจังหวัด	
	แห่ง	ระบุชื่อ*	แห่ง	ระบุชื่อ	แห่ง	ระบุชื่อ
การ เพาะเลี้ยง สัตว์สัตว์ น้ำจืด	-	-	๔๕	๑)ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอำนาจเจริญ ๒)วุฒิชัยฟาร์ม ฟาร์ม ๓)จ๊อบฟาร์มปลา ๔)จิรายุฟาร์ม ๕)ทวีฟาร์ม ๖)ธงชัยฟาร์ม ๗) นครฟาร์ม ๘)นงษ์นาคเจริญฟาร์ม ๙)นนทิวีฟาร์ม ๑๐)นพพรฟาร์ม ๑๑) บุญชูฟาร์ม ๑๒)บุญมาฟาร์ม ๑๓)บุญมีฟาร์ม ๑๔)บุญยู่ฟาร์ม ๑๕)ปรเมศ ฟาร์ม ๑๖)ประทุมมาฟาร์ม ๑๗)ประกาสฟาร์ม ๑๘)ปอยฝ้ายฟาร์ม ๑๙) ผดุงศักดิ์ฟาร์ม ๒๐)แผ่นดินทองแผ่นดินทำฟาร์ม ๒๑)แผ่นดินทองฟาร์ม ๒๒)พ่อยชัยฟาร์ม ๒๓)พ่อแดงพันธุ์ปลา ๒๔)พัศณีฟาร์ม ๒๕)ฟาร์มกบวีศิลป์ ๒๖)ฟาร์มศิริวิมล๒๗)มณีรัตน์ฟาร์ม ๒๘)ปลูกพ่อกุณฟาร์ม ๒๙)ปวารีฟาร์ม ๓๐)วิพลฟาร์ม ๓๑)สมปองฟาร์ม ๓๒)สมหวังฟาร์ม ๓๓)สัญญาฟาร์ม ๓๔) สาครพันธุ์ปลา ๓๕)สายยันฟาร์ม ๓๖)สีไพรฟาร์ม ๓๗)สุพจน์ฟาร์ม ๓๘)สุย สายฟาร์ม ๓๙)แสงเดือนฟาร์ม ๔๐)แสงเพชรฟาร์ม ๔๑)หนุ่มพันธุ์ปลา ๔๒) เจริญชัยเจริญฟาร์ม ๔๓)อติญาฟาร์ม ๔๔)อรชัยฟาร์ม ๔๕)อุทัยพันธุ์ปลา	๕	๑.ประเทศไทย ๒.ใน ประเทศ ๒.๑)อุบล ๒.๒)ยโสธร ๒.๓) ศรีสะเกษ ๒.๔)มุกดาหาร ๒.๕)นครพนม

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมามีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ เช่น SWOT Analysis, PEST Analysis, McKinsey ๗-S Framework เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาเป็นพื้นฐานการกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโดย SWOT Analysis

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

๑.๑ จุดแข็ง (Strengths : S)

๑.๑.๑ จังหวัดอำนาจเจริญเป็นเมืองเกษตรกรรม มีความมั่นคงทางด้านอาหาร (Food Security) โดยมีพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ๑,๓๔๘,๔๙๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๘ ของพื้นที่ทั้งหมด (จังหวัดอำนาจเจริญ มีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๙๗๕,๗๘๐ ไร่) มีครัวเรือนเกษตรด้านพืชทั้งหมด ๗๙,๑๖๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๒๗ ของครัวเรือนทั้งหมด มีมูลค่า GPP สาขาการเกษตรมากกว่าสาขาอื่น คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๑ ของ GPP ทั้งจังหวัด (สัดส่วน GDP สาขาภาคการเกษตร ของประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๑ ของ GDP ทั้งประเทศ)

๑.๑.๒ จังหวัดอำนาจเจริญตั้งอยู่ในทำเล ที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์และกายภาพที่ดี เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนเหมาะในการทำการเกษตรปลอดภัย (Food Safety) โดยเฉพาะการทำการเกษตรอินทรีย์ โดยปัจจุบันจังหวัดอำนาจเจริญมีพื้นที่ทำการเกษตรปลอดภัย ร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทั้งหมด

๑.๑.๓ เป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิชั้นดี ที่มีคุณภาพ (ใหญ่ ยาว ขาว นุ่ม) เป็นที่ยอมรับของตลาด ทั้งภายในและภายนอกประเทศ (พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดอำนาจเจริญ คือ ข้าว โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมดร้อยละ ๗๔.๘๗ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด

๑.๑.๔ เป็นแหล่งปลูกพืชสมุนไพรและมีเครื่องจักรในการแปรรูปสมุนไพรที่ได้มาตรฐานที่โรงพยาบาลพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ

๑.๑.๕ เป็นที่ตั้งของ มหาลัยมหิตลวิทยา วิทยาเขตอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center) ของจังหวัดอำนาจเจริญ ในการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตร โดยมีหลักสูตร สาธารณสุขศาสตร์บัณฑิต วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาขาวิชาเกษตรศาสตร์) และศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชานวัตกรรมการจัดการสังคมและสิ่งแวดล้อม)

๑.๑.๖ มีเกษตรกรต้นแบบ และปราชญ์ ที่มีองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในภาคการเกษตร เป็นที่ยอมรับ ทั้งในด้านพืช ประมง และปศุสัตว์

๑.๒ จุดอ่อน (Weakness : W)

๑.๒.๑ จังหวัดอำนาจเจริญขาดแคลนแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำทางการเกษตรที่เพียงพอ โดยมีพื้นที่ชลประทาน ๒๖๘,๗๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด

๑.๒.๒ ศูนย์ผลิตพันธุ์พืช/ปศุสัตว์/ประมง ยังไม่สามารถผลิตพันธุ์ดีได้เพียงพอต่อความต้องการ

๑.๒.๓ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม เนื่องจากวิถีชีวิตทางการเกษตรหรือโครงสร้างด้านการจัดการภาคเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญเปลี่ยนแปลงไป จำนวนแรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง โดยในช่วง ๑๐ ปี ลดลงร้อยละ ๔๔.๕๘ เนื่องจากคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะไม่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีการปรับเปลี่ยนจากการใช้แรงงานในครัวเรือนมาเป็นการจ้างแรงงานแทน

๑.๒.๔ ปัญหาด้านการบริหาร และจัดการการผลิต ได้แก่

๑) การบริหารจัดการการผลิตในฟาร์ม มีต้นทุนที่สูงขึ้นอันเนื่องมาจากปัจจัยการผลิตที่แพงขึ้น เช่น ค่าจ้างแรงงานที่เพิ่มขึ้น การขาดแคลนแหล่งเงินทุนในการปรับปรุงแปลง การขาดการวางแผนการผลิตที่ดีและเหมาะสม

๒) ปัญหาด้านการบริหาร และการจัดการผลผลิต ได้แก่ การบริหารจัดการการผลิตในฟาร์มมีต้นทุนที่สูงขึ้น และการบริหารจัดการหลังการเก็บเกี่ยว (Post Harvest) การสร้างความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์ (Product Differentiation) การพัฒนาสินค้าอัตลักษณ์ ได้แก่ สินค้า GI (Geographical Indication) สินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP หรือ Organic เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร

๑.๒.๕ ปัญหาการขาดความเข้มแข็งของกลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกร ในการผลิตสินค้าเกษตรปัจจุบันในท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มทุนทางธุรกิจเกษตร ที่ใช้กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ กติกาสากลมาใช้ในการบริหารจัดการผลิต และการรับซื้อผลผลิต เช่น การตรวจสอบย้อนกลับสินค้ามาเป็นข้ออ้างในการผลิตและการตลาด ทำให้เกษตรกรรายย่อยต้องเป็นเพียงผู้รับจ้างการผลิต ซึ่งจำเป็นที่จะต้องสร้างบทบาทภาคธุรกิจให้กับเกษตรกร โดยการรวมกลุ่ม องค์กรและพัฒนาองค์ความรู้ให้อย่างต่อเนื่อง และใช้ระบบกลุ่มเป็นตัวแทนเกษตรกรในการเจรจาต่อรองกับกลุ่มทุนทางธุรกิจเกษตร ในการผลิตหรือซื้อขายสินค้าและสืบเนื่องมาจากการที่กลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกร ความรู้ด้านการตลาดที่จะทำให้กลุ่มเข้มแข็ง และผู้ประกอบการการเกษตรยังขาดความรู้ด้านการตลาดที่ทันสมัย

๑.๒.๖ เกษตรส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer คือ สามารถใช้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ มาใช้ในกระบวนการผลิต ตลอดจนการคาดการณ์และวิเคราะห์การตลาดในรูปแบบของผู้ประกอบการการเกษตร (Entrepreneur) ไม่ใช่เกษตรกร (Farmer) แบบเดิม

๑.๒.๗ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่สามารถทำเกษตรด้วยการเกษตรสร้างมูลค่า ทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ

๑.๒.๘ ขาดแคลนเทคโนโลยีและนวัตกรรม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

๑.๓ โอกาส (Opportunities : O)

๑.๓.๑ รัฐบาลมีนโยบายและแผนงานในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงบนเส้นทาง EWEC (East-West Economic Corridor) เส้นทางคู่ขนานระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (PARA EWEC : Parallel East West Economic Corridor) สามารถเชื่อมโยงการค้าผ่านประเทศ ในกลุ่มประเทศ GMS (Greater Mekong Subregion) และทะเลจีนใต้

๑.๓.๒ แนวโน้มการความต้องการบริโภคอาหารปลอดภัย และอาหารเพื่อสุขภาพ

๑.๓.๓ การเติบโตของแพลตฟอร์มการซื้อขายสินค้าออนไลน์ขยายตัวมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มช่องทางในการขายผลผลิตทางการเกษตร และช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรงและขยายฐานผู้บริโภคมากขึ้น

๑.๓.๔ มีนโยบาย/แผนงานด้านการพัฒนาของกระทรวงเกษตรที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรม ได้แก่

- นโยบาย “ตลาดนำการผลิต”
- การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก
- การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการ ทางเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP)
- การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming)
- การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC)
- การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร
- การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง
- การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri – Map
- การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
- การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัย
- การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร
- การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต
- การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทยบนพื้นฐาน ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและผู้บริโภค
- การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data
- การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑.๔ ภัยคุกคาม (Threats : T)

- ๑.๔.๑ สภาพภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้เกิดความแห้งแล้ง หรือน้ำท่วม (EL-nino La-nina) ทำให้ผลผลิตสินค้าเกษตรเสียหายและมีปริมาณผลผลิตต่อไร่ลดลง
- ๑.๔.๒ ต่างประเทศมีมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers) เพื่อกีดกันทางการค้าซึ่งจะส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าเกษตร เช่น มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการในเรื่องแรงงานผิดกฎหมาย และมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- ๑.๔.๓ ต้นทุนการผลิตโดยเฉพาะปัจจัยการผลิต อาหารสัตว์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ๑.๔.๔ ธรรมชาติของราคาสินค้าเกษตรในแต่ละปีมีความผันผวนมาก เนื่องจากขึ้นกับภาวะเศรษฐกิจโลก และปริมาณอุปทานในตลาดโลก ซึ่งเป็นตัวแปรที่ควบคุมยาก
- ๑.๔.๕ ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ และสงครามเทคโนโลยีระหว่างจีน-สหรัฐอเมริกา ส่งผลต่อการค้า และมาตรฐานต่างๆ

ตารางที่ ๓-๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก โดย SWOT Analysis

จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weakness : W)
<p>S๑ จังหวัดอำนาจเจริญเป็นเมืองเกษตรกรรม มีความมั่นคงทางด้านอาหาร (Food Security)</p> <p>S๒ จังหวัดอำนาจเจริญตั้งอยู่ในทำเล ที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์และกายภาพที่ดี เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนเหมาะในการทำการเกษตรปลอดภัย (Food Safety) โดยเฉพาะการทำการเกษตรอินทรีย์</p> <p>S๓ เป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิชั้นดี ที่มีคุณภาพ (ใหญ่ ยาว ขาว นุ่ม) เป็นที่ยอมรับของตลาด ทั้งภายในและภายนอกประเทศและเป็นแหล่งปลูกมันสำปะหลัง</p> <p>S๔ เป็นแหล่งปลูกพืชสมุนไพรและมีเครื่องจักรในการแปรรูปสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน ที่โรงพยาบาลพนาอำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ</p> <p>S๕ เป็นที่ตั้งของ มหาลัยมหิตลวิทยา วิทยาเขตอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center) ของจังหวัดอำนาจเจริญ ในการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตร</p> <p>S๖ มีเกษตรกรต้นแบบ และปราชญ์ ที่มีองค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในภาคการเกษตร เป็นที่ยอมรับทั้งในด้านพืช ประมง และปศุสัตว์</p>	<p>W๑ ขาดแคลนแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำทางด้านการเกษตรที่เพียงพอ</p> <p>W๒ ศูนย์ผลิตพันธุ์พืช/ปศุสัตว์/ประมง ยังไม่สามารถผลิตพันธุ์ดีได้เพียงพอต่อความต้องการ</p> <p>W๓ ขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม เนื่องจากวิถีชีวิตทางการเกษตรหรือโครงสร้างด้านการจัดการภาคเกษตรของจังหวัดอำนาจเจริญเปลี่ยนแปลงไปจำนวนแรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง</p> <p>W๔ ปัญหาด้านการบริหาร และจัดการการผลิต ได้แก่ การบริหารจัดการการผลิตในฟาร์มมีต้นทุนที่สูงขึ้น และการบริหารจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และ (Postharvest) การสร้างความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์ (Product Differentiation) การพัฒนาสินค้าอัตลักษณ์เพื่อเพิ่มมูลค่า</p> <p>W๕ ปัญหาการขาดความเข้มแข็งของกลุ่ม องค์กรสถาบันเกษตรกร ในการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>W๖ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer และผู้ประกอบการการเกษตรยังขาดความรู้ด้านการตลาดที่ทันสมัย</p> <p>W๗ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่สามารถทำเกษตรด้วยการเกษตรสร้างมูลค่า ทั้ง เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และ เกษตรอัจฉริยะ</p> <p>W๘ ขาดแคลนเทคโนโลยีและนวัตกรรม</p>
โอกาส (Opportunities : O)	อุปสรรค (Threats : T)
<p>O๑ รัฐบาลมีนโยบายและแผนงานในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงบน น เ ส้ น ท า ง E W E C (East-West Economic Corridor) เส้นทางคู่ขนานระเปียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (PARA EWEC : Parallel East West Economic Corridor) สามารถเชื่อมโยงการค้าผ่านประเทศ ในกลุ่มประเทศ GMS (Greater Mekong Subregion) และทะเลจีนใต้</p> <p>O๒ แนวโน้มการความต้องการบริโภคอาหารปลอดภัย และอาหารเพื่อสุขภาพ</p> <p>O๓ การเติบโตของแพลตฟอร์มการซื้อขายออนไลน์</p>	<p>T๑ สภาพภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้เกิดความแห้งแล้ง หรือน้ำท่วม (EL-nino La-nina)</p> <p>T๒ ต่างประเทศมีมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers) เพื่อกีดกันทางการค้าส่ง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าเกษตร</p> <p>T๓ ต้นทุนการผลิตโดยเฉพาะปัจจัยการผลิต อาหาร สัตว์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>T๔ ธรรมชาติของราคาสินค้าเกษตรในแต่ละปีมีความผันผวนมาก เนื่องจากขึ้นกับภาวะเศรษฐกิจโลก และปริมาณอุปทานในตลาดโลก ซึ่งเป็นตัวแปรที่ควบคุม</p>

ขยายตัวมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มช่องทางในการขาย ผลผลิตทางการเกษตร และช่วยให้เกษตรกรเข้าถึง ผู้บริโภคโดยตรงและขยายฐานผู้บริโภคมากขึ้น ๐๔ มีนโยบาย/แผนงานด้านการพัฒนาของกระทรวง เกษตรที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรม	ยาก T๕ ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ และสงคราม เทคโนโลยีระหว่างจีน-สหรัฐอเมริกา ส่งผลต่อการค้า และมาตรฐานต่างๆ
---	---

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

การวิเคราะห์ ภายในโดยใช้เครื่องมือ McKinsey ๗-S Framework เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผล กระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม และทำการสรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยแยกเป็น จุดแข็ง (Strength : S) และจุดอ่อน (Weakness : W) ประกอบด้วย

๑. กลยุทธ์ (Strategy)
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
๔. บุคลากร (Staff)
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

๒.๑ กลยุทธ์ (Strategy) คือ แนวทางหรือนโยบายที่กำหนดขึ้นเพื่อขับเคลื่อนองค์กรเพื่อตอบสนอง ต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้

จังหวัดให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคการเกษตร

๒.๒ โครงสร้างขององค์กร (Structure) คือแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจหน้าที่และความ รับผิดชอบ เช่น ความสอดคล้องตัวในการปฏิบัติงาน ไม่มีความซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งในหน้าที่

- ๑) มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนครอบคลุมทุกอำเภอ
- ๒) มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่ายประจำ

อยู่ทุกตำบล

- ๓) มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านที่เอื้อต่อการค้าขายระหว่างประเทศ
- ๔) มีส่วนราชการ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาภาคการเกษตร
- ๕) เป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพ
- ๖) เป็นแหล่งปลูกพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ
- ๗) มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติอำนาจเจริญ
- ๘) แหล่งเก็บกักน้ำและระบบส่งน้ำไม่เพียงพอ ขาดการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ
- ๙) พื้นที่ส่วนใหญ่ขาดความอุดมสมบูรณ์ ต้องได้รับการปรับปรุงบำรุงดิน
- ๑๐) แหล่งรวบรวมผลผลิต และตลาดรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรยังมีจำกัด
- ๑๑) เส้นทางคมนาคมขนส่งในหลายพื้นที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรม

๒.๓ ระบบการปฏิบัติงาน (System)

- ๑) ระบบการใช้เทคโนโลยีสื่อสารช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็วมายิ่งขึ้น
- ๒) มีคำสั่งมอบหมายหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานครอบคลุม ชัดเจน
- ๓) มีการส่งเสริมภาคการเกษตรอย่างต่อเนื่อง

- ๔) มีฐานข้อมูล Big Data และมีห้องศูนย์ข้อมูลอำนาจเจริญ (BIG DATA AMNATCHAROEN) เพื่อใช้เป็นศูนย์ปฏิบัติการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินจากภัยธรรมชาติ
- ๕) เกษตรกรขาดการนำองค์ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการทำการเกษตร
- ๖) ทำเกษตรแบบพึ่งพาธรรมชาติ

๒.๔ บุคลากร (Staff)

๑. มีปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรที่ได้รับการยอมรับ
๒. มี Smart Farmer
๓. มีอาสาสมัครภาคการเกษตรทุกสาขา กระจายอยู่ทั่วทุกหมู่บ้าน
๔. เกษตรกรในจังหวัดยังมีรายได้ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับสัดส่วนในภาคการผลิตอื่นๆ
๕. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ
๖. สัดส่วนเกษตรกรรุ่นใหม่ที่สืบทอดการทำการเกษตรยังมีน้อย
๗. เกษตรกรกู้ยืมเงินเพื่อการเกษตรมีปริมาณค่อนข้างสูง

๒.๕ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)

๑. เกษตรกรมีทักษะในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี
๒. เกษตรกรมีความสามารถในการแปรสภาพผลิตผลข้าวหอมมะลิเพื่อเพิ่มมูลค่า
๓. เกษตรกรมีศักยภาพการผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย
๔. เกษตรกรไม่ให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีฟาร์ม
๕. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดียังไม่เพียงพอต่อความต้องการ
๖. การผลิตสินค้าทางการเกษตรของเกษตรกรยังไม่ได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด

๒.๖ รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)

๑. มีการบูรณาการเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรในระบบแปลงใหญ่
๒. ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาในพื้นที่
๓. การเชื่อมโยงทางการตลาดยังมีน้อย และสินค้าเกษตรส่วนใหญ่ขายในชั้นปฐมภูมิ
๔. สถาบันเกษตรกรยังให้บริการเกษตรกรไม่ทั่วถึงและครบวงจร
๕. งบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนาภาคการเกษตรอย่างทั่วถึง

๒.๗ ค่านิยมร่วม (Shared Values)

๑. สังคมที่เอื้ออาทรต่อกัน มีภาคีส่วนร่วมของภาคการเกษตรในพื้นที่
๒. เกษตรกรมีทัศนคติในการผลิตทางการเกษตรตามประเพณีที่เคยปฏิบัติมาแต่ดั้งเดิม ทำให้

ต้นทุนการผลิตสูง

ตารางที่ ๓-๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	จังหวัดให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคการเกษตร	-
โครงสร้างขององค์กร (Structure)	๑. มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนครอบคลุมทุกอำเภอ	๑. แหล่งเก็บกักน้ำและระบบส่งน้ำไม่เพียงพอ ขาดการบริหารจัดการน้ำ

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	<p>๒. มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่ายประจำอยู่ทุกตำบล</p> <p>๓. มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านที่เอื้อต่อการค้าขายระหว่างประเทศ</p> <p>๔. มีส่วนราชการ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาภาคการเกษตร</p> <p>๕. เป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพ</p> <p>๖. เป็นแหล่งปลูกพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ</p> <p>๗. มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ อำนาจเจริญ</p>	<p>แบบบูรณาการ</p> <p>๒. พื้นที่ส่วนใหญ่ขาดความอุดมสมบูรณ์ ต้องได้รับการปรับปรุงบำรุงดิน</p> <p>๓. สัดส่วนการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการเกษตรยังน้อย</p> <p>๔. แหล่งรวบรวมผลผลิต และตลาดรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรยังมีจำกัด</p> <p>๕. เส้นทางคมนาคมขนส่งในหลายพื้นที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรม</p>
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	<p>๑. ระบบการใช้เทคโนโลยีสื่อสารช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น</p> <p>๒. มีคำสั่งมอบหมายหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานครอบคลุม ชัดเจน</p> <p>๓. มีการส่งเสริมภาคการเกษตรอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>๑. เกษตรกรขาดการนำองค์ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการทำการเกษตร</p> <p>๒. ทำเกษตรแบบพึ่งพาธรรมชาติ</p>
บุคลากร (Staff)	<p>๑. มีปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรที่ได้รับการยอมรับ</p> <p>๒. มี Smart Farmer</p> <p>๓. มีอาสาสมัครภาคการเกษตรทุกสาขา กระจายอยู่ทั่วทุกหมู่บ้าน</p>	<p>๑. เกษตรกรในจังหวัดยังมีรายได้ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับสัดส่วนในภาคการผลิตอื่นๆ</p> <p>๒. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ</p> <p>๓. สัดส่วนเกษตรกรรุ่นใหม่ที่สืบทอดการทำการเกษตรยังมีน้อย</p> <p>๔. เกษตรกรกู้ยืมเงินเพื่อการเกษตรมีปริมาณค่อนข้างสูง</p>
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	<p>๑. เกษตรกรมีทักษะในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี</p> <p>๒. เกษตรกรมีความสามารถในการแปรสภาพผลิตผลข้าวหอมมะลิเพื่อ</p>	<p>๑. เกษตรกรไม่ให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีฟาร์ม</p> <p>๒. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดียังไม่เพียงพอต่อความ</p>

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	เพิ่มมูลค่า ๓. เกษตรมีศักยภาพการผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย	ต้องการ ๓. การผลิตสินค้าทางการเกษตรของเกษตรกรยังไม่ได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	๑. มีการบูรณาการเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรในระบบแปลงใหญ่ ๒. ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาในพื้นที่	๑. การเชื่อมโยงทางการตลาดยังมีน้อย และสินค้าเกษตรส่วนใหญ่ขายในชั้นปฐมภูมิ ๒. สถาบันเกษตรกรยังให้บริการเกษตรกรไม่ทั่วถึงและครบวงจร ๓. งบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนาภาคการเกษตรอย่างทั่วถึง
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	มีสังคมที่เอื้ออาทรต่อกัน มีภาคีส่วนร่วมของภาคการเกษตรในพื้นที่	เกษตรกรมีทัศนคติในการผลิตทางการเกษตรตามประเพณีที่เคยปฏิบัติมาแต่ดั้งเดิม ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง

๓. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

การวิเคราะห์ภายนอกโดยใช้เครื่องมือ PESTEL Analysis เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม และทำการสรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยแยกเป็นโอกาส (Opportunities : O) และอุปสรรค (Threats : T) ดังนี้

๓.๑ ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพ ด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๑) นโยบายส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร (Smart Farmers) และการผลิตแบบแปลงใหญ่ ส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรมาตรฐานสูง และการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีแนวทางในการส่งเสริมภาคการเกษตรโดยมุ่งสู่การผลิตสินค้าที่มีมาตรฐาน พัฒนาอาชีพและรายได้เกษตรกรตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน และมุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตร

๓) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ

๔) ยุทธศาสตร์ประเทศ มีแนว นโยบายในการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ทางสังคมสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ

๑) แนวโน้มรายได้เกษตรกรคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากราคาสินค้าเกษตรมีแนวโน้มปรับตัวไปในทิศทางที่ดี ส่งผลดีต่อการบริโภคภาคเอกชนให้มีการขยายตัวมากขึ้น

๒) ปัจจัยการผลิตและการขนส่งมีราคาสูง

๓) เศรษฐกิจโลกมีความผันผวนมีการแข่งขันและกีดกันทางการค้ามากขึ้น

๓.๓ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยมการบริโภคอุปโภค

๑. แนวโน้มความต้องการบริโภคข้าวหอมมะลิและสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น ทั้งในและต่างประเทศ

๒. ประชาคมอาเซียนส่งผลให้การเคลื่อนย้ายแรงงาน สินค้า และบริการในภูมิภาคมีความสะดวก คล่องตัว ช่วยกระตุ้นการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกันมากยิ่งขึ้น

๓. กระแสการพัฒนาเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและความสะดวกสบายที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้วิถีชีวิตของเกษตรกรเปลี่ยนไป ส่งผลต่อการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ลดน้อยลง โดยหันไปพึ่งพาเครื่องจักรและสารเคมีแทน

๓.๔ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑. ความก้าวหน้าทางการสื่อสารและเทคโนโลยี ช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่ายขึ้น

๒. ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการใช้ในภาคการเกษตร เพิ่มโอกาสให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งน้ำมากขึ้น

๓.๕ ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ

๑. ระเบียบการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนให้เกษตรกรได้พัฒนาอาชีพด้านการเกษตรในที่ดินทำกินได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

๒. กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในด้านผังเมือง หรือจัดสร้างโรงงาน เป็นอุปสรรคต่อการสร้างโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรบางประเภท เช่น การแปรรูปยางพารา

๓.๖ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

๑. ภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม ภัยแล้งวาตภัย) และการระบาดของศัตรูพืช

๒. โรคอุบัติใหม่ เช่น โรคลัมปี สกิน" โรคอุบัติใหม่ในโค

ตารางที่ ๓-๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

PESTEL Analysis	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors)	๑. นโยบายส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร (Smart Farmers) และการผลิตแบบแปลงใหญ่ ส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรมาตรฐานสูง และการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ๒. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีแนวทางในการส่งเสริมภาคการเกษตรโดยมุ่งสู่การผลิตสินค้าที่มีมาตรฐาน พัฒนาอาชีพและรายได้เกษตรกรตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืน	ความไม่มั่นคงทางการเมือง

PESTEL Analysis	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
	<p>และมุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>๓. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ</p> <p>๔. ยุทธศาสตร์ประเทศ มีแนว นโยบายในการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม</p> <p>สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p>	
<p>ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors)</p>	<p>แนวโน้มรายได้เกษตรกรคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากราคาสินค้าเกษตรมีแนวโน้มปรับตัวไปในทิศทางที่ดี ส่งผลดีต่อการบริโภคภาคเอกชนให้มีการขยายตัวมากขึ้น</p>	<p>๑. ปัจจัยการผลิตและการขนส่งมีราคาสูง</p> <p>๒. เศรษฐกิจโลกมีความผันผวน มีการแข่งขันและกีดกันทางการค้ามากขึ้น</p>
<p>ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors)</p>	<p>๑. แนวโน้มความต้องการบริโภคข้าวหอมมะลิและสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น ทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>๒. ประชาคมอาเซียนส่งผลให้การเคลื่อนย้ายแรงงาน สินค้า และบริการในภูมิภาคมีความสะดวก คล่องตัว ช่วยกระตุ้นการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกันมากยิ่งขึ้น</p>	<p>กระแสการพัฒนาเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและความสะดวกสบายที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้วิถีชีวิตของเกษตรกรเปลี่ยนไป ส่งผลต่อการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ลดน้อยลง โดยหันไปพึ่งพาเครื่องจักรและสารเคมีแทน</p>
<p>ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors)</p>	<p>๑. ความก้าวหน้าทางการสื่อสารและเทคโนโลยี ช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่ายขึ้น</p> <p>๒. ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการใช้งานในภาคการเกษตร เพิ่มโอกาสให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งน้ำมากขึ้น</p>	<p>-</p>
<p>ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors)</p>	<p>ระเบียบการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนมีส่วนสนับสนุนให้เกษตรกรได้พัฒนาอาชีพด้านการเกษตรในที่ดินทำกินได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย</p>	<p>กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในด้านผังเมืองหรือจัดสร้างโรงงาน เป็นอุปสรรคต่อการสร้างโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรบางประเภท เช่น การแปรรูปยางพารา</p>
<p>ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors)</p>	<p>-</p>	<p>๑. ภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม ภัยแล้ง วาตภัย) และการระบาดของศัตรูพืช</p>

๔. การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

เมื่อได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis แล้ว ก็นำมาจับคู่ข้อมูลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ซึ่งแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คือ SO, ST, WO และ WT

ตารางที่ ๓-๔ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p style="text-align: center;">จุดแข็ง (Strengths : S)</p> <p>S๑ จังหวัดอำนาจเจริญเป็นเมืองเกษตรกรรม มีความมั่นคงทางด้านอาหาร (Food Security)</p> <p>S๒ จังหวัดอำนาจเจริญตั้งอยู่ในทำเล ที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์และกายภาพที่ดี เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนเหมาะในการทำการเกษตรปลอดภัย (Food Safety) โดยเฉพาะการทำเกษตรอินทรีย์</p> <p>S๓ เป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิชั้นดี ที่มีคุณภาพ (ใหญ่ ยาว ขาว นุ่ม) เป็นที่ยอมรับของตลาด</p> <p>S๔ เป็นแหล่งปลูกพืชสมุนไพรและมีเครื่องจักรในการแปรรูปสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน ที่โรงพยาบาลพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ</p> <p>S๕ เป็นที่ตั้งของ มหาลัยมหิดลวิทยา วิทยาเขตอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center) ของจังหวัดอำนาจเจริญ ในการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตร</p> <p>S๖ มีเกษตรกรต้นแบบ และปราชญ์ ที่มีองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในภาคการเกษตร เป็นที่ยอมรับ ทั้งในด้านพืช ประมง และปศุสัตว์</p>	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน (Weakness : W)</p> <p>W๑ ขาดแคลนแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำทางการเกษตรที่เพียงพอ</p> <p>W๒ ศูนย์ผลิตพันธุ์พืช/ปศุสัตว์/ประมง ยังไม่สามารถผลิตพันธุ์ดีได้เพียงพอต่อความต้องการ</p> <p>W๓ ขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม คนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะไม่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>W๔ ปัญหาด้านการบริหาร และจัดการการผลิต</p> <p>W๕ ปัญหาการขาดความเข้มแข็งของกลุ่ม</p> <p>W๖ เกษตรส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer</p> <p>W๗ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่สามารถทำเกษตรด้วยการเกษตรสร้างมูลค่า ทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ</p> <p>W๘ ขาดแคลนเทคโนโลยีและนวัตกรรม</p>
<p style="text-align: center;">โอกาส (O)</p> <p>O๑ รัฐบาลมีนโยบายและแผนงานในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบคมนาคม</p> <p>O๒ แนวโน้มการความต้องการบริโภคอาหารปลอดภัย และอาหารเพื่อสุขภาพ</p> <p>O๓ การเติบโตของแพลตฟอร์มการซื้อขายสินค้าออนไลน์ขยายตัวมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มช่องทางในการขายผลผลิตทางการเกษตร และช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรงและขยายฐานผู้บริโภคมากขึ้น</p> <p>O๔ มีนโยบาย/แผนงานด้านการพัฒนาของกระทรวงเกษตรที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรม</p>	<p style="text-align: center;">SO</p> <p style="text-align: center;">กลยุทธ์เชิงรุก</p> <p>SO๑ ส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลิในพื้นที่จังหวัด เนื่องจากจังหวัดเป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพ</p> <p>SO๒ ส่งเสริมการผลิตทางการเกษตรที่หลากหลายและมีคุณภาพมาตรฐาน ตามความต้องการของตลาด เนื่องจากเกษตรกรศักยภาพการผลิตทางการเกษตร ทั้งในด้านพืช สัตว์ และประมง</p> <p>SO๓ สนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เกษตรกร</p> <p>SO๔ ส่งเสริมการแปรรูป และพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร โดยศูนย์ AIC</p> <p>SO๕ ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร ให้เป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพ ตรงกับความ</p>	<p style="text-align: center;">WO</p> <p style="text-align: center;">กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <p>WO๑ พัฒนาการเชื่อมโยงการตลาดข้าวหอมมะลิคุณภาพดี สินค้าเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ ทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>WO๒ ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริม และพัฒนาระบบการขายสินค้าเกษตรผ่านช่องทางระบบ ออนไลน์ E-Commerce Platforms</p> <p>WO๓ พัฒนาแหล่งตลาดสินค้าเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และผู้บริโภคทั่วไป</p> <p>WO๔ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีบรรจุกันท์สินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน ให้เป็นตราผลิตภัณฑ์ของสินค้าเกษตรได้รับการยอมรับ</p> <p>WO๕ ส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ และสินค้าเกษตรปลอดภัย</p>

	<p>ต้องการของตลาด</p>	<p>WO๖ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพแรงงานภาคการเกษตรเน้นการเกษตรสร้างมูลค่า ด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม</p> <p>WO๗ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อทดแทนแรงงานภาคการเกษตรในอนาคต</p> <p>WO๗ ส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรในการใช้สารเคมีทางการเกษตร อย่างถูกต้องเหมาะสม และปลอดภัย</p>
<p style="text-align: center;">อุปสรรค (T)</p> <p>T๑ สภาพภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้เกิดความแห้งแล้ง หรือน้ำท่วม (EL-nino La-nina)</p> <p>T๒ ต่างประเทศมีมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers) เพื่อกีดกันทางการค้าซึ่งจะส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าเกษตร</p> <p>T๓ ต้นทุนการผลิตโดยเฉพาะปัจจัยการผลิต อาหารสัตว์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง</p> <p>T๔ ธรรมชาติของราคาสินค้าเกษตรในแต่ละปีมีความผันผวนมาก เนื่องจากขึ้นกับภาวะเศรษฐกิจโลก และปริมาณอุปทานในตลาดโลก ซึ่งเป็นตัวแปรที่ควบคุมยาก</p> <p>T๕ ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ และสงครามเทคโนโลยีระหว่างจีน-สหรัฐอเมริกา ส่งผลต่อการค้า และมาตรฐานต่างๆ</p>	<p style="text-align: center;">ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <p>ST๑ สนับสนุนการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เกษตรสร้างมูลค่า ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ST๒ พัฒนาศักยภาพศูนย์ป้องกันและกำจัดศัตรูพืชชุมชน การผลิตปุ๋ยชีวภาพ และปัจจัยทางการเกษตรอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>ST๓ พัฒนาระบบการขนส่งสินค้าการเกษตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวด้านการค้าการลงทุน</p> <p>ST๔ ส่งเสริมการจัดตั้งสหกรณ์และการรวมกลุ่ม เพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรอง เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และทำให้ราคาสินค้าเกษตรมีเสถียรภาพ</p> <p>ST๕ เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าภาคการเกษตรจากภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ST๖ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อรองรับพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงพัฒนาการนำเทคโนโลยี Internet of Things มาใช้ในการบริหารจัดการฟาร์ม หรือ แปลงเกษตร</p> <p>ST๗ สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร</p>	<p style="text-align: center;">WT กลยุทธ์เชิงรับ</p> <p>WT๑ ส่งเสริมการฝึกอบรมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำเกษตรแบบการเกษตรสร้างมูลค่า ใช้องค์ความรู้ใหม่ๆ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการแปรรูปสินค้าเกษตร ตามความต้องการของตลาด สร้างอัตลักษณ์สินค้าเกษตรท้องถิ่น</p> <p>WT๒ ส่งเสริมความร่วมมือทางด้านโลจิสติกส์ สำหรับการเกษตร การค้า และการลงทุน</p> <p>WT๓ ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์และแหล่งจำหน่ายสินค้าข้าวหอมมะลิ และสินค้าเกษตรอื่นๆ</p> <p>WT๔ จัดทำแผนบูรณาการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด</p> <p>WT๕ ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดิน และการรักษาสภาพแวดล้อมทางการเกษตร</p> <p>WT๖ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>WT๗ สร้างระบบเตือนภัยทางการเกษตร</p>

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“เกษตรสร้างมูลค่า ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

๒. พันธกิจ (Mission)

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า เน้นเกษตรมูลค่าสูงที่มีความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน
- พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีความมั่นคงและยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓. เป้าประสงค์หลัก (Goals)

- เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ภาคการเกษตร ร้อยละ ๒ ต่อปี
- เพื่อสร้างอาชีพเกษตรกรให้มีความมั่นคงยั่งยืน ยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างความภูมิใจในอาชีพเกษตรกร
- เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรตามรูปแบบ BCG Model ด้านการเกษตร

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา (Strategic Issue)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานการผลิตด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรโดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมและองค์ความรู้ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมและยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การบริการด้านการเกษตรและการเชื่อมโยงตลาด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานการผลิตด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุล และยั่งยืน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

บริหารจัดการปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ปีละ ๕,๖๐๐ ไร่
๒. จำนวนพื้นที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำนอกเขตชลประทานเพิ่มขึ้น ปีละ ๒๒,๔๐๐ ไร่
๓. จำนวนครัวเรือนเกษตรที่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดความ สมดุลและยั่งยืน ปีละ ๗,๙๐๐ ครัวเรือน
๔. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ได้รับปัจจัยพันธุ์ดี (พืช ประมง ปศุสัตว์) ทัวถึงและเพียงพอ ปีละ ๑๕,๘๓๔ ครัวเรือน

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำชลประทานในพื้นที่
๒. พัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานให้เต็มศักยภาพ
๓. ส่งเสริมการก่อสร้างแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน
๔. พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรดิน/น้ำ/พันธุ์ ให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน
๕. ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำและบริหารจัดการในพื้นที่
๖. ส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี (พืช ประมง ปศุสัตว์) เพื่อความมั่นคงด้านอาหาร (Food Security)
๗. ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงสิทธิที่ทำกินที่ถูกต้องตามกฎหมาย
๘. ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรโดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมและองค์ความรู้ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑. ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ การใช้ภูมิปัญญานวัตกรรมและเกษตรอัจฉริยะ เพื่อรองรับ BCG Model
๒. ส่งเสริมการลงทุนการผลิต
๓. มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรฐานข้อมูล (Big Data) เพื่อการเชื่อมโยงข้อมูล
๔. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรของจังหวัดให้มีคุณภาพและมาตรฐาน (GAP/GMP/HACCP เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์) ตามความต้องการของตลาด
๕. ร้านค้าจำหน่ายปัจจัยการผลิต สินค้าเกษตร และร้านอาหารที่ได้มาตรฐานความปลอดภัย เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการเกษตร ปีละ ๒ ผลงาน
๒. ร้อยละของต้นทุนที่ลดลง ร้อยละ ๑๐ ต่อปี
๓. จำนวนข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเกษตรเป็นปัจจุบัน ปีละ ๑๑ ข้อมูล
๔. จำนวนแปลง/ฟาร์ม/สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย (Food Safety) เพิ่มขึ้น ปีละ ๒,๕๐๐ แปลง/ฟาร์ม

๕. จำนวนร้านค้า/สถานที่จำหน่ายปัจจัยการผลิต สินค้าเกษตร และร้านอาหารที่ได้มาตรฐาน ความปลอดภัยเพิ่มขึ้น ปีละ ๑๐ ร้าน

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมให้มีการนำงานวิจัย และนวัตกรรมมาปรับใช้ในการเกษตร
๒. ระบบการบริหารจัดการแปลงที่เหมาะสม
๓. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรฐานข้อมูล (Big Data) ด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ
๔. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมาตรฐาน GAP/GMP/HACCP เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์
๕. ส่งเสริมร้านค้า/สถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Young Smart Farmer และ Smart Farmer
๒. กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ได้รับการพัฒนาให้เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง ตามลำดับขั้น และดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนเกษตรกรที่เป็น Young Smart Farmer และ Smart Farmer (ราย) เพิ่มขึ้น ปีละ ๒๐/๑๕๐ ราย
๒. จำนวนสถาบันเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา ให้มีความเข้มแข็ง ตามลำดับขั้น เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๕ ในปี ๒๕๓๐

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่การเป็น Young Smart Farmer และ Smart Farmer
๒. พัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการการเกษตร (Entrepreneur)
๓. ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร/สถาบันเกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๔. ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมและยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การบริการด้านการเกษตรและการเชื่อมโยงตลาด

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

๑. สินค้าเกษตรและบริการมีมูลค่าสูงขึ้นตามความต้องการของตลาด
๒. มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
๓. เตรียมความพร้อมสินค้าเกษตรเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค
๔. มีการเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรและบริการ

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรชีวภาพ เกษตรปลอดภัย และเกษตรแปรรูป เพิ่มขึ้น ปีละ ๑ ชนิด
๒. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้น ปีละ ๒ แห่ง

๓. จำนวนช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเพิ่มขึ้น ปีละ ๓ แห่ง

กลยุทธ์

๑. พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง และบริการให้มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน
๒. การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าเป็นเกษตรแปรรูป และบรรจุภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง (High Value Added Economy)
๓. ส่งเสริมให้มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชื่อมโยงวิถีชุมชนเข้ากับการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่า
๔. การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร online และ offline

๔. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กับแผน ๓ ระดับ

<p>แผนระดับ ๑</p>	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก) เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ประเด็น การเกษตรสร้างมูลค่า ประเด็นย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ</p>	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (รอง) เป้าหมาย อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้ อย่างยั่งยืน มีสมดุล ประเด็น สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ประเด็นย่อย เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน</p>
--------------------------	---	--

<p>แผนระดับ ๒</p>	<p>แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร (หลัก)</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมายของแผนย่อย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แนวทางการพัฒนา <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา วัฒนธรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอรวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า สร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมถึงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตรอัตลักษณ์ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรปลอดภัย <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมายของแผนย่อย ๑) สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๒) ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น 	<p>แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (รอง)</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่าง ประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระบบสากล <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมายของแผนย่อย ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น แนวทางการพัฒนา จัดการน้ำเพื่อการพัฒนา จัดให้มีน้ำอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมตามแผนการเติบโตแบบสีเขียว การท่องเที่ยว และเพื่อผลิตพลังงาน พร้อมระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่ สำหรับ ผู้ใช้น้ำใน นิคม เกษตร อุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยว เกษตร พลังงาน เกษตร เพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 	<p>แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป เรื่องความเท่าเทียมและการเติบโต อย่างมีส่วนร่วม ประเด็นการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล</p>	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายที่ ๑ มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร เป้าหมายที่ ๓ การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่ อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ เป้าหมายที่ ๑ การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมายที่ ๒ การอนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ ๓ การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน</p>
--------------------------	---	---	---	---

<p>- แนวทางการพัฒนา</p> <p>๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติเกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตร เป็นต้น เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหาร และสร้างความปลอดภัยและมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน</p> <p>๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลผลผลิตเกษตรปลอดภัย สถาบันเกษตรกรและเกษตรกร ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร ตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ</p> <p>๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้เข้าถึงแหล่งทุนและสามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร และพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจน ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า พร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัย และการคุ้มครองผู้บริโภคและการค้าระดับสากล</p> <p>๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัยเพื่อสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสม พัฒนาระบบฐานข้อมูลสินค้าด้านเกษตรปลอดภัย รวมถึงการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย</p> <p>๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>• แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรชีวภาพ</p> <p>- เป้าหมายของแผนย่อย ๑) สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๒) วิสาหกิจเกษตรกรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น</p> <p>- แนวทางการพัฒนา</p> <p>๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากกรอนุรักษทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนการเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ</p> <p>๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ มีการยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจเกษตรกรขนาดกลางและเล็กบนฐานทรัพยากรชีวภาพ ตลอดจนมีการใช้ฐานจากการทำเกษตรกรรมยั่งยืนซึ่งเป็นระบบการผลิตที่คำนึงถึงระบบนิเวศ</p>			
---	--	--	--

<p>สภาพแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัชผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม</p> <p>๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย โดยใช้โอกาสจากความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันที่หันมาใส่ใจสุขภาพ และการรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนาาระบบฐานข้อมูลด้านเกษตรชีวภาพ</p> <p>• แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรแปรรูป</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายของแผนย่อย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา <p>๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร</p> <p>๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และ</p> <p>ผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์</p> <p>๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป อาทิ บรรจุภัณฑ์อัจฉริยะ ควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่ง และยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า</p> <p>๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา</p> <p>• แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรอัจฉริยะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายของแผนย่อย ๑) สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยี 			
--	--	--	--

	<p>สมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๒) ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น</p> <p>- แนวทางการพัฒนา</p> <p>๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งชาติ อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรอินทรีย์ และเกษตรแนวตั้ง เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และทดแทนแรงงานภาคเกษตรที่ลดลงและเข้าสู่สังคมสูงอายุ</p> <p>๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดต่างๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยการถ่ายทอดและสนับสนุนให้เข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีแก่เกษตรกรในราคาที่สามารถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการผลิต เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด และทดแทนการผลิตดั้งเดิม</p>			
--	--	--	--	--

<p>แผนระดับ ๓</p>	<p>แผนพัฒนาจังหวัดอำนาจเจริญ เมืองธรรมเกษตร การเกษตรสร้างมูลค่า ท่องเที่ยวเสริมสร้างสุขภาพ เชื่อมโยง เส้นทางการค้า</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ สินค้าเกษตรปลอดภัย อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และผลิตภัณฑ์สมุนไพร</p>	<p>แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ เกษตรสร้างมูลค่า ศูนย์กลางการค้า โลจิสติกส์ การท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ เชื่อมโยงภูมิภาค</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การส่งเสริมเกษตรสร้างมูลค่า</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการค้าการลงทุน</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจ</p>	<p>แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)</p> <p>เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี</p> <p>๑. ผลิตภัณ์รวมทั่วประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น</p> <p>๒. ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น</p> <p>๓. รายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น</p> <p>๔. สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น</p> <p>๕. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล</p>	<p>แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG</p> <p>“เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดีด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม” การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน</p>
-------------------	---	---	---	---

	<p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาคน หมู่บ้าน ชุมชน ให้มีคุณภาพ มั่นคง แข็งแรง และทันสมัย ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การส่งเสริมการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ และ สินค้าชุมชน ให้สามารถแข่งขันได้</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ป่า ดิน น้ำ และพลังงาน เพื่อการอนุรักษ์และใช้ ประโยชน์ที่สมดุล ยั่งยืน</p>	<p>สร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬา</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ สร้างโอกาส และความเสมอภาคทาง สังคมและความมั่นคง</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การสร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>		
--	--	--	--	--

<p>สาระสำคัญ แผนพัฒนา การเกษตรและ สหกรณ์ของ จังหวัด</p>	<p>เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เกษตรสร้างมูลค่า ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p style="text-align: center;">ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. จำนวนพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ปีละ ๕,๖๐๐ ไร่ ๒. จำนวนพื้นที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำนอกเขตชลประทานเพิ่มขึ้น ปีละ ๒๒,๔๐๐ ไร่ ๓. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดความ สมดุลและยั่งยืน ปีละ ๗,๙๐๐ ครัวเรือน ๔. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ได้รับปัจจัยพันธุ์ดี (พืช ประมง ปศุสัตว์) ทั่วถึงและเพียงพอ ปีละ ๑๕,๘๓๔ ครัวเรือน ๕. จำนวนงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการเกษตร ปีละ ๒ ผลงาน ๖. ร้อยละของต้นทุนที่ลดลง ร้อยละ ๑๐ ต่อปี ๗. จำนวนข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเกษตรเป็นปัจจุบัน ปีละ ๑๑ ข้อมูล ๘. จำนวนแปลง/ฟาร์ม/สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานความปลอดภัย (Food Safety) เพิ่มขึ้น ปีละ ๒,๕๐๐ แปลง/ ฟาร์ม ๙. จำนวนร้านค้า/สถานที่จำหน่ายปัจจัยการผลิต สินค้าเกษตร และร้านอาหารที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยเพิ่มขึ้น ปีละ ๑๐ ร้าน ๑๐. จำนวนเกษตรกรที่เป็น Young Smart Farmer และ Smart Farmer (ราย) เพิ่มขึ้น ปีละ ๒๐/๑๕๐ ราย ๑๑. จำนวนสถาบันเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา ให้มีความเข้มแข็ง ตามลำดับขั้น เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๕ ในปี ๒๕๗๐ ๑๒. จำนวนสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรชีวภาพ เกษตรปลอดภัย และเกษตรแปรรูป เพิ่มขึ้น ปีละ ๑ ชนิด ๑๓. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้น ปีละ ๒ แห่ง ๑๔. จำนวนช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเพิ่มขึ้น ปีละ ๓ แห่ง
---	--	---

ประเด็นการ พัฒนาด้าน การเกษตรและ สหกรณ์	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานการ ผลิตด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรโดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมและองค์ความรู้ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมและยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การ บริการด้านการเกษตรและการเชื่อมโยงตลาด
--	---	--	--	---

โครงการสำคัญ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชทางเลือกใหม่เพื่อเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง ๒. โครงการส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพรและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรสู่ผลิตภัณฑ์ชุมชน ๓. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัย ๔. โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว ๕. โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน ๖. โครงการส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว ๗. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ๘. โครงการธนาคารสินค้าเกษตร ๙. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง ๑๐. โครงการส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ กิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่เกษตรผสมผสาน ๑๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ๑๒. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนเกษตรทฤษฎีใหม่ ๑๓. โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส ๑๔. โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ขั้น ๒,๓) ๑๕. โครงการส่งเสริมระบบเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ๑๖. โครงการจัดที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. โครงการส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ๒. โครงการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักปลอดภัยครบวงจร ๓. โครงการส่งเสริมและยกระดับการผลิตมันสำปะหลังปลอดภัย ๔. โครงการส่งเสริมการเกษตรสร้างมูลค่าด้วยเทคโนโลยี Smart Farm ๕. โครงการ ๑ อำเภอ ๑ แปลงเกษตรอัจฉริยะ ๖. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้า ๗. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าปลอดภัยได้มาตรฐาน ๘. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ๙. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ๑๐. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ๑๑. โครงการส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพร และพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร สู่ผลิตภัณฑ์ชุมชน ๑๒. โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ ๑๓. โครงการส่งเสริมปศุสัตว์อินทรีย์ ๑๔. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. โครงการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒. โครงการส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เข้มแข็งเพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ๔. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๕. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แบบแปลงใหญ่ ๖. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ๗. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๘. โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินและพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรด้วยระบบสหกรณ์ ๙. โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ๑๐. โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ๑๑. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง ๑๒. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๑๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร ๑๔. โครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ๒. โครงการยกระดับการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรด้วยเกษตรสมัยใหม่ ๓. โครงการขับเคลื่อนเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ๔. โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ๕. โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร ๖. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ๗. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดอำนาจเจริญ ๘. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพรชีวภาพ) ๙. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ๑๐. โครงการการเกษตรสร้างมูลค่ารูปแบบค้ำกลางโมเดล ๑๑. โครงการยกระดับการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรด้วยเกษตรสมัยใหม่ ๑๒. โครงการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูป
---------------------	---	--	---	---

<p>๑๗. โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานก่อสร้างอาคารควบคุมน้ำ,สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า พร้อมระบบส่งน้ำ</p> <p>๑๘. โครงการพัฒนาอาหารสัตว์</p> <p>๑๙. โครงการพัฒนาการผลิตปศุสัตว์</p> <p>๒๐. โครงการพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงปลาตะเพียนขาวในบ่อดิน</p> <p>๒๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน</p> <p>๒๒. โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน</p> <p>๒๓. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ด้านการประมง</p> <p>๒๔. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อความยั่งยืน</p>		<p>๑๕. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)</p>	
---	--	--	--

๕. แบบฟอร์มสรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดอำนาจเจริญ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – พ.ศ. ๒๕๗๐)

เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ วิสัยทัศน์ (Vision) “เกษตรสร้างมูลค่า ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี
		พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัย โครงสร้างพื้นฐานการผลิต ด้านการเกษตรให้เกิด ความสมดุลและยั่งยืน	๑. จำนวนพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น (ไร่)	๕,๖๐๐ ไร่	๕,๖๐๐ ไร่	๕,๖๐๐ ไร่	๕,๖๐๐ ไร่	๕,๖๐๐ ไร่	๒๘,๐๐๐ ไร่
	๒. จำนวนพื้นที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำนอกเขตชลประทานเพิ่มขึ้น (ไร่)	๒๒,๔๐๐ ไร่	๒๒,๔๐๐ ไร่	๒๒,๔๐๐ ไร่	๒๒,๔๐๐ ไร่	๒๒,๔๐๐ ไร่	๑๑๒,๐๐๐ ไร่
	๓. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน (ครัวเรือน)	๗,๙๐๐ ครัวเรือน	๗,๙๐๐ ครัวเรือน	๗,๙๐๐ ครัวเรือน	๗,๙๐๐ ครัวเรือน	๗,๙๐๐ ครัวเรือน	๓๙,๕๐๐ ครัวเรือน
	๔. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ได้รับปัจจัยพันธุ์ดี (พืช ประมง ปศุสัตว์) ทั้งถึงและเพียงพอ (ครัวเรือน)	๑๕,๘๓๔ ครัวเรือน	๑๕,๘๓๔ ครัวเรือน	๑๕,๘๓๔ ครัวเรือน	๑๕,๘๓๔ ครัวเรือน	๑๕,๘๓๔ ครัวเรือน	๗๙,๑๖๘ ครัวเรือน

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรโดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมและองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย	๑. จำนวนงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการเกษตร	๒ ผลงาน	๒ ผลงาน	๒ ผลงาน	๒ ผลงาน	๒ ผลงาน	๑๐ ผลงาน
	๒. ร้อยละของต้นทุนที่ลดลง	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐
	๓. จำนวนข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเกษตรเป็นปัจจุบัน	๑๑ ข้อมูล	๑๑ ข้อมูล	๑๑ ข้อมูล	๑๑ ข้อมูล	๑๑ ข้อมูล	๑๑ ข้อมูล
	๔. จำนวนแปลง/ฟาร์ม/สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย (Food Safety) เพิ่มขึ้น	๒,๕๐๐ แปลง/ฟาร์ม	๒,๕๐๐ แปลง/ฟาร์ม	๒,๕๐๐ แปลง/ฟาร์ม	๒,๕๐๐ แปลง/ฟาร์ม	๒,๕๐๐ แปลง/ฟาร์ม	๑๒,๕๐๐ แปลง/ฟาร์ม
	๕. จำนวนร้านค้า/สถานที่จำหน่ายปัจจัยการผลิต สินค้าเกษตร และร้านอาหารที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยเพิ่มขึ้น	๑๐ ร้าน	๑๐ ร้าน	๑๐ ร้าน	๑๐ ร้าน	๑๐ ร้าน	๕๐ ร้าน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑. จำนวนเกษตรกรที่เป็น Young Smart Farmer และ Smart Farmer (ราย) เพิ่มขึ้น	๒๐/๑๕๐ ราย	๒๐/๑๕๐ ราย	๒๐/๑๕๐ ราย	๒๐/๑๕๐ ราย	๒๐/๑๕๐ ราย	๑๐๐/๗๕๐ ราย
	๒. สหกรณ์ทุกประเภทมีความเข้มแข็งในระดับ ๑ และ ๒	ร้อยละ ๕๑	ร้อยละ ๕๒	ร้อยละ ๕๓	ร้อยละ ๕๔	ร้อยละ ๕๕	ร้อยละ ๕๕
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมและยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การบริการด้านการเกษตรและการเชื่อมโยงตลาด	๑. จำนวนสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรชีวภาพ เกษตรปลอดภัย และเกษตรแปรรูป เพิ่มขึ้น	๑ ชนิด	๑ ชนิด	๑ ชนิด	๑ ชนิด	๑ ชนิด	๕ ชนิด
	๒. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้น	๒ แห่ง	๒ แห่ง	๒ แห่ง	๒ แห่ง	๒ แห่ง	๑๐ แห่ง
	๓. จำนวนช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเพิ่มขึ้น	๓ แห่ง	๓ แห่ง	๓ แห่ง	๓ แห่ง	๓ แห่ง	๑๕ แห่ง

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานการผลิตด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน								
๑. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชทางเลือกใหม่เพื่อเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง	๑	สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ	๑,๐๙๙,๖๐๐					๑,๐๙๙,๖๐๐
๒. โครงการส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพรและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรสู่ผลิตภัณฑ์ชุมชน	๑	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ	๑,๐๕๐,๐๐๐					๑,๐๕๐,๐๐๐
๓. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำ เพื่อยกระดับคุณภาพการผลิตเกษตรปลอดภัย	๑	โครงการชลประทานอำนาจเจริญ		๙๗,๔๐๐,๐๐๐				๙๗,๔๐๐,๐๐๐
๔. โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ	๒,๗๑๖,๓๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๗๑๖,๓๐๐
๕. โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ	๕๐๕,๘๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๕,๘๐๐
๖. โครงการส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ	๒๐,๙๑๙,๐๐๐					๒๐,๙๑๙,๐๐๐
๗. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอำนาจเจริญ	๔๕,๘๐๐	๔๕,๘๐๐	๔๕,๘๐๐	๔๕,๘๐๐	๔๕,๘๐๐	๒๒๙,๘๐๐
๘. โครงการธนาคารสินค้าเกษตร	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอำนาจเจริญ	๕๘,๔๐๐	๕๘,๔๐๐	๕๘,๔๐๐	๕๘,๔๐๐	๕๘,๔๐๐	๒๙๒,๐๐๐
๙. โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอำนาจเจริญ	๒๓๗,๒๕๐	๒๓๗,๒๕๐	๒๓๗,๒๕๐	๒๓๗,๒๕๐	๒๓๗,๒๕๐	๑,๑๘๖,๒๕๐
๑๐. โครงการส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ กิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่เกษตรผสมผสาน	๑	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ	๔๙๖,๖๐๐					๔๙๖,๖๐๐
๑๑. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	๒	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ	๒๙๐,๗๐๐	๒๙๐,๗๐๐	๒๙๐,๗๐๐	๒๙๐,๗๐๐	๒๙๐,๗๐๐	๑,๔๕๓,๕๐๐
๑๒. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนเกษตรทฤษฎีใหม่	๒	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ	๕๖,๐๔๐	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๒๘๐,๐๔๐
๑๓. โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	๒	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ	๖๐๐,๕๓๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๕๓๐
๑๔. โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ชั้น ๒,๓)	๓	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ	๒๑๑,๔๘๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๐๑๑,๔๘๐
๑๕. โครงการส่งเสริมระบบเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๓	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	๔๑๒,๖๐๓	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๒,๐๑๒,๖๐๓

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
		อำนาจเจริญ						
๑๖. โครงการจัดที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	๓	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ	๓๔๙,๔๘๕	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๑,๕๔๙,๔๘๕
๑๗. โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานก่อสร้างอาคารควบคุมน้ำ,สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า พร้อมระบบส่งน้ำ	๒	โครงการชลประทานอำนาจเจริญ	๓๓๖,๗๕๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๑,๒๓๖,๗๕๐
๑๘. โครงการพัฒนาอาหารสัตว์	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์อำนาจเจริญ	๑,๔๔๙,๗๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๕,๔๔๙,๗๐๐
๑๙. โครงการพัฒนาการผลิตปศุสัตว์	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์อำนาจเจริญ	๔๔,๕๐๐	๔๔,๕๐๐	๔๔,๕๐๐	๔๔,๕๐๐	๔๔,๕๐๐	๒๒๒,๕๐๐
๒๐. โครงการพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงปลาตะเพียนขาวในบ่อดิน	๑ (งบกลุ่ม)	สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ	๒๔๓,๗๐๐					๒๔๓,๗๐๐
๒๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน	๒	สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ	๒๘๕,๗๕๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๐๘๕,๗๕๐
๒๒. โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	๒	สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ	๔,๔๕๙,๖๐๔	๔,๔๐๐,๐๐๐	๔,๔๐๐,๐๐๐	๔,๔๐๐,๐๐๐	๔,๔๐๐,๐๐๐	๒๒,๐๕๙,๖๐๔
๒๓. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ด้านการประมง	๑	สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ			๑,๔๔๔,๐๐๐			๑,๔๔๔,๐๐๐
๒๔. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อความยั่งยืน	๑	สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ			๒,๖๗๕,๒๑๐			๒,๖๗๕,๒๑๐
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรโดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมและองค์ความรู้ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย								
๑. โครงการส่งเสริมและยกระดับการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	๑	สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ	๗,๓๓๓,๙๐๐	๖,๗๙๐,๐๐๐				๑๔,๑๒๓,๙๐๐
๒. โครงการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผักปลอดภัยครบวงจร	๑	สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ (หลัก) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ (ร่วม)	๗,๙๑๕,๘๐๐	๔,๒๒๖,๘๐๐				๑๒,๑๔๒,๖๐๐
๓. โครงการส่งเสริมและยกระดับการผลิตมันสำปะหลังปลอดภัย	๑	สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ		๕,๑๘๔,๐๐๐				๕,๑๘๔,๐๐๐
๔. โครงการส่งเสริมการเกษตรสร้างมูลค่าด้วยเทคโนโลยี Smart Farm	๑	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ		๒,๕๒๐,๐๐๐				๒,๕๒๐,๐๐๐
๕. โครงการ ๑ อำเภอ ๑ แปลงเกษตรอัจฉริยะ	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๖. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้า	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ	๙๑๖,๐๐๐	๙๑๖,๐๐๐	๙๑๖,๐๐๐	๙๑๖,๐๐๐	๙๑๖,๐๐๐	๔,๕๘๐,๐๐๐
๗. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าปลอดภัยได้มาตรฐาน	๑ (งบกลุ่ม)	สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ	๑,๑๘๗,๒๐๐					๑,๑๘๗,๒๐๐
๘. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์	๑ (งบกลุ่ม)	สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ	๒,๕๙๕,๙๒๐					๒,๕๙๕,๙๒๐
๙. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอำนาจเจริญ	๖๔,๕๐๐	๖๔,๕๐๐	๖๔,๕๐๐	๖๔,๕๐๐	๖๔,๕๐๐	๓๒๒,๕๐๐
๑๐. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	๒	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ	๓๔๕,๒๘๐	๓๔๕,๒๘๐	๓๔๕,๒๘๐	๓๔๕,๒๘๐	๓๔๕,๒๘๐	๑,๗๒๖,๔๐๐
๑๑. โครงการส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพร และพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร สู่ผลิตภัณฑ์ชุมชน	๑	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ	๑,๐๕๐,๐๐๐					๑,๐๕๐,๐๐๐
๑๒. โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ	๒๙๗,๐๕๐	๒๙๗,๐๕๐	๒๙๗,๐๕๐	๒๙๗,๐๕๐	๒๙๗,๐๕๐	๑,๔๘๕,๒๕๐
๑๓. โครงการส่งเสริมปศุสัตว์อินทรีย์	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์อำนาจเจริญ	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๑๐๕,๐๐๐
๑๔. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	๒	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ	๑๘,๖๐๐	๑๘,๖๐๐	๑๘,๖๐๐	๑๘,๖๐๐	๑๘,๖๐๐	๙๓,๐๐๐
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง								
๑. โครงการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๑	สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ		๖,๓๕๗,๙๖๐				๖,๓๕๗,๙๖๐
๒. โครงการส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เข้มแข็งเพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ	๕๐๒,๙๐๐					๕๐๒,๙๐๐
๓. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	๒	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ	๒๑,๕๐๐	๒๑,๕๐๐	๒๑,๕๐๐	๒๑,๕๐๐	๒๑,๕๐๐	๑๐๗,๕๐๐
๔. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ	๗๖,๕๐๐	๗๖,๕๐๐	๗๖,๕๐๐	๗๖,๕๐๐	๗๖,๕๐๐	๓๘๒,๕๐๐
๕. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แบบแปลงใหญ่	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์อำนาจเจริญ	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๒๘๐,๐๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๖. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	๒	สำนักงานสหกรณ์จังหวัด อำนาจเจริญ	๓,๙๕๔,๐๙๕	๓,๐๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๙๕๔,๐๙๕
๗. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒	สำนักงานสหกรณ์จังหวัด อำนาจเจริญ	๗๙๑,๑๐๐	๗๙๑,๑๐๐	๗๙๑,๑๐๐	๗๙๑,๑๐๐	๗๙๑,๑๐๐	๓,๙๕๕,๕๐๐
๘. โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินและพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิก สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรด้วยระบบสหกรณ์	๒	สำนักงานสหกรณ์จังหวัด อำนาจเจริญ	๑๗,๔๐๐	๑๗,๔๐๐	๑๗,๔๐๐	๑๗,๔๐๐	๑๗,๔๐๐	๘๗,๐๐๐
๙. โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์และกลุ่ม เกษตรกร	๒	สำนักงานสหกรณ์จังหวัด อำนาจเจริญ	๓,๔๐๗,๙๔๓	๓,๔๐๐,๐๐๐	๓,๔๐๐,๐๐๐	๓,๔๐๐,๐๐๐	๓,๔๐๐,๐๐๐	๑๗,๐๐๗,๙๔๓
๑๐. โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจเกษตร	๒	สำนักงานสหกรณ์จังหวัด อำนาจเจริญ	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๑๘,๗๐๐	๙๓,๕๐๐
๑๑. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง	๒	สำนักงานประมงจังหวัด อำนาจเจริญ	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐
๑๒. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร	๒	สำนักงานประมงจังหวัด อำนาจเจริญ	๑๕๖,๖๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๗๕๖,๖๐๐
๑๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร	๒	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ อำนาจเจริญ	๑๐๕,๕๔๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐๕,๕๔๐
๑๔. โครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการ จัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน	๒	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ อำนาจเจริญ	๕๓,๗๐๐	๕๓,๗๐๐	๕๓,๗๐๐	๕๓,๗๐๐	๕๓,๗๐๐	๒๖๕,๐๐๐
๑๕. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	๒	สำนักงานเกษตรจังหวัด อำนาจเจริญ	๑๒๙,๐๐๐	๑๒๙,๐๐๐	๑๒๙,๐๐๐	๑๒๙,๐๐๐	๑๒๙,๐๐๐	๖๔๕,๐๐๐
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมและยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การบริการด้านการเกษตรและการเชื่อมโยงตลาด								
๑. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ	๓,๑๓๕,๗๐๐	๒,๑๐๐,๐๐๐	๒,๑๐๐,๐๐๐	๒,๑๐๐,๐๐๐	๒,๑๐๐,๐๐๐	๑๑,๕๓๕,๗๐๐
๒. โครงการยกระดับการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรด้วย เกษตรสมัยใหม่	๑	สำนักงานเกษตรจังหวัด อำนาจเจริญ	๕,๐๙๗,๐๐๐					๕,๐๙๗,๐๐๐
๓. โครงการขับเคลื่อนเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้า เกษตรมูลค่าสูง	๒	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดอำนาจเจริญ	๓๗,๓๐๐	๓๗,๓๐๐	๓๗,๓๐๐	๓๗,๓๐๐	๓๗,๓๐๐	๑๘๖,๕๐๐
๔. โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ อำนาจเจริญ	๒,๓๓๖,๑๐๐	๒,๓๐๐,๐๐๐	๒,๓๐๐,๐๐๐	๒,๓๐๐,๐๐๐	๒,๓๐๐,๐๐๐	๑๑,๕๓๖,๑๐๐
๕. โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	๒	สำนักงานสหกรณ์จังหวัด อำนาจเจริญ	๒๙,๙๐๐	๒๙,๙๐๐	๒๙,๙๐๐	๒๙,๙๐๐	๒๙,๙๐๐	๑๔๙,๕๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๖. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	๒	สำนักงานประมงจังหวัด อำนาจเจริญ	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๓๕,๐๐๐
๗. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดอำนาจเจริญ	๒	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดอำนาจเจริญ	๘๗,๓๒๐	๘๗,๐๐๐	๘๗,๐๐๐	๘๗,๐๐๐	๘๗,๐๐๐	๔๓๕,๓๒๐
๘. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ชีวภาพ)	๒	สำนักงานเกษตรจังหวัด อำนาจเจริญ	๙๗,๕๐๐	๙๗,๕๐๐	๙๗,๕๐๐	๙๗,๕๐๐	๙๗,๕๐๐	๔๘๗,๕๐๐
๙. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๒	สำนักงานเกษตรจังหวัด อำนาจเจริญ	๑,๑๕๘,๘๐๐	๑,๑๐๐,๐๐๐	๑,๑๐๐,๐๐๐	๑,๑๐๐,๐๐๐	๑,๑๐๐,๐๐๐	๕,๕๕๘,๘๐๐
๑๐. โครงการการเกษตรสร้างมูลค่ารูปแบบค้ำกลางโมเดล	๑	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ (บูรณาการ)		๒๙,๑๖๐,๐๐๐				๒๙,๑๖๐,๐๐๐
๑๑. โครงการยกระดับการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรด้วย เกษตรสมัยใหม่	๑	สำนักงานเกษตรจังหวัด อำนาจเจริญ		๑๐,๔๐๐,๐๐๐				๑๐,๔๐๐,๐๐๐
๑๒. โครงการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูป	๑	สำนักงานเกษตรจังหวัด อำนาจเจริญ		๑,๔๒๑,๐๐๐				๑,๔๒๑,๐๐๐

หมายเหตุ : แหล่งงบประมาณ ได้แก่

- ๑ หมายถึง งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
- ๒ หมายถึง งบประมาณของกระทรวง/กรม
- ๓ หมายถึง งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔ หมายถึง งบประมาณอื่นๆ (เอกชน กองทุน เงินกู้)

๕. แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

วิสัยทัศน์ : “เกษตรสร้างมูลค่า ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔

ประสิทธิผล

ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานการผลิตด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรโดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมและองค์ความรู้ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่งเสริมและยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การบริการด้านการเกษตรและการเชื่อมโยงตลาด

การบริหารจัดการทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ

ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

พัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การบริการด้านการเกษตรและการเชื่อมโยงตลาด

คุณภาพการให้บริการ

ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเกษตร ดิน น้ำ พันธุ์ดี (พืช ประมง ปศุสัตว์)
ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากร การเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ การใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเกษตรอัจฉริยะ

พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การเกษตรฐานข้อมูล (Big Data)
ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร การแปรรูป และสถานที่จำหน่าย ให้มีคุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัย

ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ เกษตรกรผู้ YSF และ SF
พัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการเกษตร

ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ให้เข้มแข็งตามลำดับขั้น และเข้าถึงแหล่งเงินทุน

พัฒนาสินค้าเกษตรและบริการมีมูลค่าสูงขึ้นตามความต้องการของตลาด โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การส่งเสริมสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าเป็นเกษตรแปรรูป และบรรจุภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง (High Value Added Economy) พัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร

ประสิทธิภาพ

พัฒนาระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

ขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม ได้มาตรฐานความปลอดภัยของจังหวัดเพิ่มขึ้น

ประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าสูง แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชื่อมโยงวิถีชุมชน และพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรของจังหวัดเพิ่มขึ้น

พัฒนาการบริหารจัดการ

ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเกษตรอัจฉริยะเพื่อรองรับ BCG Model

พัฒนาองค์ความรู้ การบริหารจัดการ การทำธุรกิจ เพื่อให้เกษตรกร/สถาบันเกษตรกรเข้มแข็ง เข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นผู้ประกอบการเกษตร (Entrepreneur)

ส่วนที่ ๕
แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

งบประมาณ/กลุ่มจังหวัด เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานการผลิตด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๑. ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำชลประทานในพื้นที่

กลยุทธ์ที่ ๒. พัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานให้เต็มศักยภาพ

กลยุทธ์ที่ ๓. ส่งเสริมการก่อสร้างแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน

กลยุทธ์ที่ ๔. พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรดิน/น้ำ/พันธุ์ ให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๕. ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำและบริหารจัดการในพื้นที่

กลยุทธ์ที่ ๖. ส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี (พืช ประมง ปศุสัตว์) เพื่อความมั่นคงด้านอาหาร (Food Security)

กลยุทธ์ที่ ๗. ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงสิทธิที่ทำกินที่ถูกต้องตามกฎหมาย

กลยุทธ์ที่ ๘. ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำ เพื่อยกระดับคุณภาพการผลิตเกษตรปลอดภัย
๒. ชื่อแผนงาน	การส่งเสริมและยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ สินค้าเกษตรปลอดภัย อุตสาหกรรมแปรรูป และผลิตภัณฑ์สมุนไพร
๓. แนวทางการพัฒนา	การส่งเสริมและยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ สินค้าเกษตรปลอดภัย อุตสาหกรรมแปรรูป และผลิตภัณฑ์สมุนไพร การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ป่า ดิน น้ำ และพลังงาน เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ที่สมดุลยั่งยืน พัฒนาจังหวัดให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ และสินค้าเกษตรปลอดภัย และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน สามารถเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรมากยิ่งขึ้น ๒. พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓. ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง ๔. พัฒนาขีดความสามารถทางการค้าแก่ประชาชน ชุมชน ผู้ประกอบการ และวิสาหกิจชุมชน ให้มีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น ๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสมดุลและยั่งยืน ๖. พัฒนาคณะ ชุมชน ให้มีความรู้ มีคุณธรรม และการจัดการภาครัฐให้มีคุณภาพ มั่นคง และทันสมัย ๗. เสริมสร้างความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงภายในจังหวัด ให้ประชาชนมีสันติสุข
๔. หลักการและเหตุผล	ด้วยจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นจังหวัดที่ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัด ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยการทำนาเป็นหลัก มีการทำการเกษตรถึง ๗๐% ครอบคลุมพื้นที่จังหวัด แต่

	ขาดแคลนแหล่งกักเก็บน้ำและระบบชลประทาน มีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานเพียง ๖.๒๒% ข้อพื้นที่ถือครอง จึงประสบปัญหาภัยแล้งและผลผลิตตกต่ำเป็นประจำ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและสร้างโอกาสในการแข่งขันและพัฒนาการผลิตทางการเกษตร ซึ่ง จังหวัดอำนาจเจริญเป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดี อันจะเป็นการสร้างรายได้แก่ เกษตรกรและจังหวัดอำนาจเจริญโดยรวม
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อพัฒนาเพิ่มศักยภาพ แหล่งน้ำ เพื่อการอุปโภค - บริโภค ในพื้นที่การเกษตรได้อย่างยั่งยืน</p> <p>๒. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การผลิต แปรรูป แปรรูป แปรรูป พืชเศรษฐกิจ ปศุสัตว์ และประมง</p> <p>๓. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>๔. เพื่อลดต้นทุนการจัดการน้ำให้แก่เกษตรกร เสริมสร้างความเข้มแข็งให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน</p>
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรมีแหล่งน้ำต้นทุน เพื่อผลิตเกษตรปลอดภัย - พื้นที่การเกษตรมีน้ำต้นทุนใช้ในการเกษตรกรรม และด้านอุปโภค บริโภค - เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการทำการเกษตรตลอดทั้งปี - ดัชนีวัดความสุขมวลรวมของประชาชนจังหวัดอำนาจเจริญ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ภายในปี ๒๕๗๐ - คริวเรือนที่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ เป้าหมาย ๕ ปี - พื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับมาตรฐาน ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ไร่ต่อปี - เศรษฐกิจจังหวัดอำนาจเจริญขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี
๗. พื้นที่เป้าหมาย	๑.อำเภอเมืองอำนาจเจริญ ๒.อำเภอนา ๓.ลืออำนาจ ๔.ห้วยตะพาน ๕.เสนางคนิคม ๖.ปทุมราชวงศา ๗.ชานุมาน
๘. กิจกรรมหลัก	เพิ่มประสิทธิภาพสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า เพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑	เพิ่มประสิทธิภาพสถานีสูบน้ำบ้านกุดตากลา พร้อมระบบกระจายน้ำ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัย
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	บ้านกุดตากลา ตำบลนาวัง อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายมนตรี สีหมงคลสกุล โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๒	เพิ่มประสิทธิภาพความจุหนองป่าโปร่งดินแดง ระยะที่ ๒ พร้อมระบบกระจายน้ำ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรแปลงใหญ่ บ้านนาสะอาด ตำบลเสนางคนิคม อำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายมนตรี สีหมงคลสกุล โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๓	เพิ่มประสิทธิภาพระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านนาวัด พร้อมระบบกระจายน้ำ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัย บ้านนาวัด ตำบลนาวัง อำเภอเมืองอำนาจเจริญ

งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จังหวัดอำนาจเจริญ ๒๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท นายมนตรี สีมงคลสกุล โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพิ่มประสิทธิภาพสถานีสูบน้ำบ้านนาสีดา (๑) พร้อมระบบกระจายน้ำ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัย บ้านนาสีดา ตำบลชานุมาน อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายมนตรี สีมงคลสกุล โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำบ้านหนองเทา(ตอนล่าง) พร้อมระบบกระจายน้ำ บ้านหนองเทา ตำบลจิกตุ อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท นายมนตรี สีมงคลสกุล โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำป้อมหมากฮุก พร้อมระบบกระจายน้ำ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรแปลงใหญ่ บ้านโนนผัดหวาน ตำบลจิกตุ อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท นายมนตรี สีมงคลสกุล โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำห้วยทราย พร้อมระบบกระจายน้ำ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรแปลงใหญ่ บ้านห้วยซ้อง ตำบลปากอ อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท นายมนตรี สีมงคลสกุล โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๘ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพิ่มประสิทธิภาพสถานีสูบน้ำบ้านหนองดั่ง พร้อมระบบกระจายน้ำ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรแปลงใหญ่ บ้านหนองดั่ง ตำบลจานลาน อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายมนตรี สีมงคลสกุล โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๙ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	เพิ่มประสิทธิภาพสถานีสูบน้ำบ้านหนองปลิง๒ พร้อมระบบกระจายน้ำ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรแปลงใหญ่ บ้านหนองปลิง ตำบลดอนเมย อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายมนตรี สีมงคลสกุล

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๐	เพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำห้วยตู๋ พร้อมระบบกระจายน้ำ เพื่อยกศักยภาพการผลิต เกษตรปลอดภัย บ้านนาฝือ ตำบลนาฝือ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
งบประมาณ	๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	นายมนตรี สีมงคลสกุล
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๑	เพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำห้วยแก้ง พร้อมระบบกระจายน้ำ เพื่อยกศักยภาพการผลิต เกษตรปลอดภัย บ้านนาอุดม ตำบลหนองไฮ อำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ
งบประมาณ	๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	นายมนตรี สีมงคลสกุล
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๒	เพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำหนองสมบูรณ์ พร้อมระบบกระจายน้ำ เพื่อยกศักยภาพการ ผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรแปลงใหญ่ บ้านโนนสมบูรณ์ ตำบลหนองสามสี อำเภอเส นางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ
งบประมาณ	๕,๑๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	นายมนตรี สีมงคลสกุล
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๓	เพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำห้วยละโอง(ตอนบน) พร้อมระบบกระจายน้ำ เพื่อยก ศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัย บ้านหนองมะเสีง ตำบลหนองไฮ อำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ
งบประมาณ	๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	นายมนตรี สีมงคลสกุล
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๔	เพิ่มประสิทธิภาพฝายห้วยละโองบ้านนาวัต เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัย บ้านนาวัต ตำบลนาวัต อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
งบประมาณ	๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ	นายมนตรี สีมงคลสกุล
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๙. หน่วยงานดำเนินการ	โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๑๐. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	ตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง กันยายน ๒๕๖๗
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปีจังหวัดอำนาจเจริญ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ เป็นเงิน ๙๗,๔๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. มีระบบส่งน้ำในไร่นาเพิ่มขึ้น และพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๕,๓๗๐ ไร่ และ คริวเรือนที่ได้รับผลประโยชน์ จำนวน ๔๕๙ คริวเรือน ๒. ดัชนีวัดความสุขมวลรวมของประชาชนจังหวัดอำนาจเจริญ

	<p>๓. พื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับมาตรฐาน</p> <p>๕. เศรษฐกิจจังหวัดอำนาจเจริญขยายตัวเพิ่มขึ้น</p>
<p>๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)</p>	<p>๑. เกษตรกรมีแหล่งน้ำต้นทุน เพื่อผลิตเกษตรปลอดภัย</p> <p>๒. พื้นที่การเกษตรมีน้ำต้นทุนใช้ในการเกษตรกรรม และด้านอุปโภค บริโภค</p> <p>๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการทำการเกษตรตลอดทั้งปี</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ด้านการประมง
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาด้านการเกษตร
๓. แนวทางการพัฒนา	การส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาด้านการประมง
๔. หลักการและเหตุผล	<p>หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำรัสของรัชการที่ ๙ ซึ่งถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยไม่ยึดมั่นในวิถีพอมิพอกินและพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งทรงหมายถึงถึงเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ทั้งนี้ ทรงอธิบายความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนว่าหมายถึง มีอยู่มีกิน ไม่ฟุ่มเฟือย มีความโลภน้อย ไม่เบียดเบียนผู้อื่น พอประมาณตามอัตภาพและมีเหตุผล ดังนั้นการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบและความระมัดระวังยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ดังนั้นถ้าในระดับครอบครัว ได้น้อมนำพระราชดำรัสในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวในการประพฤติ ปฏิบัติ และการประกอบอาชีพ ก็จะสามารถสร้างครอบครัว ให้เข้มแข็ง ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง ประเทศชาติเข้มแข็งด้วยกิจกรรมต่างๆที่ดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมด้านการประมง สามารถดำเนินการในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ เพื่อผลิตเป็นแหล่งอาหารบริโภคภายในครอบครัว เหลือบริโภคจำหน่าย เป็นรายได้แก่ครอบครัว เมื่อสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ ก็จะทำให้ครอบครัวเข้มแข็ง ชุมชนเข้มแข็ง และประเทศเข้มแข็ง</p> <p>พื้นที่รับผิดชอบในการพัฒนาส่งเสริมอาชีพการประมงของสำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ มีทั้งการส่งเสริม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการบริหารจัดการทรัพยากรแหล่งน้ำ ประกอบด้วย ๗ อำเภอ สภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ราบลุ่มเล็กน้อย มีแหล่งน้ำปิด อาชีพหลักของเกษตรกร คือ การทำนา เกษตรกรจะมีบ่อปลาของตนเองในไร่นา ส่วนมากบางรายจะมีน้ำขังตลอดปีแต่บางรายน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร เกษตรกรส่วนหนึ่งเป็นผู้ทำการประมง หากินตามแหล่งน้ำธรรมชาติ ปัญหาที่พบในการส่งเสริมด้านประมง คือ เกษตรกรเลี้ยงปลาจะเน้นเพื่อยังชีพ ปล่อยเลี้ยงตามธรรมชาติ ไม่มีการให้อาหาร ผลิตที่ได้ใช้บริโภคในครัวเรือน ที่เหลือจำหน่ายในหมู่บ้านหรือหมู่บ้านใกล้เคียง เกษตรกรบางรายเลี้ยงเพื่อเสริมอาชีพหลัก แต่ผลผลิตค่อนข้างต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ในขณะที่การขายผลผลิตไม่คุ้มทุนหรือได้กำไรน้อย เพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญจึงได้จัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ด้านการประมงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงปลากินพืชเพื่อการแปรรูป กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงกบในกระชังบก โดยเน้นให้มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่มาสนับสนุนซึ่งกันและกัน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อการลดต้นทุนการผลิต สนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม เพื่อประกอบกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยให้</p>

	<p>การสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำในการเลี้ยงครั้งแรก พร้อมทั้งให้ความรู้ตามหลักวิชาการในการเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำอาหารธรรมชาติจากวัสดุเหลือใช้ในทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุน และให้คำแนะนำส่งเสริมการใช้พื้นที่นอยบริเวณบ้านเพื่อเลี้ยงกบในกระชังบตามหลักวิชาการเพื่อให้ผลผลิตที่คุ้มทุน และเพิ่มศักยภาพในการผลิต มีการบริหารจัดการแหล่งน้ำที่ดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งจะเป็นการตอบสนองตามแนวทางยุทธศาสตร์ของจังหวัดที่จะส่งเสริม ต่อไป</p> <p>ปัจจุบันเกษตรกร ต้องประสบปัญหามากมายทั้งในด้านการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต ปัญหาจากสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ ซึ่งเกษตรกรเองจะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันให้ได้ การพัฒนาขับเคลื่อนคุณภาพเกษตรกรให้ ความมั่งคั่งและยั่งยืน เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรของ จังหวัดอำนาจเจริญ ตลอดจนสอดคล้องกับตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา จังหวัดอำนาจเจริญ ในการพัฒนาอาชีพและรายได้ ของประชาชนให้มีความอยู่ดีกินดี เป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกร ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายภายใน คริวเรือน ทั้งยังส่งผลต่อสภาพรวมเศรษฐกิจของจังหวัดและประเทศ ดังนั้นการพัฒนา กระบวนการผลิตด้านการประมง จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการพัฒนาชีวิตของเกษตรกร ให้ดีขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนากระบวนการผลิต ด้านการประมง ตั้งแต่การผลิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำ การเลี้ยง การแปรรูป เพื่อให้เกษตรกรมี ศักยภาพในขบวนการผลิต ผลผลิตด้านประมงที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต ซึ่งประเทศ ไทยจะก้าวข้ามการพัฒนาเพื่อไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว จะต้องขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้าน การประมงไปด้วย ตั้งแต่ ต้นน้ำ คือ การพัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้เพาะและอนุบาลสัตว์น้ำ จืดให้ผลิตลูกพันธุ์ปลาที่แข็งแรง มีมาตรฐาน และเพียงพอต่อความต้องการของตลาด สามารถเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร กลางน้ำ คือ การพัฒนา เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำสามารถเลี้ยงตามหลักวิชาการเพื่อให้ได้ผลผลิตสูง สามารถ ทำอาหารธรรมชาติได้เองเพื่อลดต้นทุนในการผลิต สัตว์น้ำที่นำมาเลี้ยงเป็นที่ต้องการของ ผู้บริโภค ปลายน้ำ คือ กลุ่มผู้แปรรูปสัตว์น้ำ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า เกษตรกรให้มีรายได้ โดยการประชาสัมพันธ์ให้มีการซื้อสินค้าที่ผลิตภายในจังหวัดอำนาจเจริญ การเชื่อมโยง การตลาด เพิ่มช่องทางการตลาด เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มมูลค่าทางการตลาดของ จังหวัดอำนาจเจริญ ให้เศรษฐกิจของจังหวัดดีขึ้น</p>
<p>๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑) เพื่อส่งเสริมเกษตรกรมีความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นวัตถุประสงค์ในการแปรรูป เพิ่มมูลค่าสัตว์น้ำ เพิ่มรายได้</p> <p>๒) เพื่อส่งเสริมเกษตรกรมีความรู้ด้านการเลี้ยงกบในกระชังบ ลดรายจ่ายในครัวเรือน</p> <p>๓) เพื่อส่งเสริมเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจด้านการประมง</p>
<p>๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<p>เกษตรกรมีความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐</p>
<p>๗. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>พื้นที่เป้าหมายดำเนินโครงการ : ๗ อำเภอ ประกอบด้วยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งหมด ๔๔๐ราย โดยแยกกิจกรรมและพื้นที่ดำเนินการดังนี้</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๑ : ส่งเสริมการเลี้ยงปลากินพืชเพื่อสนับสนุนการแปรรูป จำนวน</p>

	<p>๒๐๐ ราย</p> <p>๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จำนวน ๒๐ ราย</p> <p>๒. อำเภอลืออำนาจ จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๓. อำเภอพนา จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๔. อำเภอเสนางคนิคม จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๕. อำเภอชานุมาน จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๖. อำเภอปทุมราชวงศา จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๗. อำเภอหัวตะพาน จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๒ : ส่งเสริมการเลี้ยงกบในกระชังบก จำนวน ๒๐๐ ราย</p> <p>๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จำนวน ๒๐ ราย</p> <p>๒. อำเภอลืออำนาจ จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๓. อำเภอพนา จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๔. อำเภอเสนางคนิคม จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๕. อำเภอชานุมาน จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๖. อำเภอปทุมราชวงศา จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๗. อำเภอหัวตะพาน จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๓ : ส่งเสริมเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>ธุรกิจด้านการประมง จำนวน ๔๐ ราย</p> <p>๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จำนวน ๓๑ ราย</p> <p>๒. อำเภอลืออำนาจ จำนวน ๓ ราย</p> <p>๓. อำเภอพนา จำนวน ๑ ราย</p> <p>๔. อำเภอเสนางคนิคม จำนวน ๑ ราย</p> <p>๕. อำเภอชานุมาน จำนวน ๑ ราย</p> <p>๖. อำเภอปทุมราชวงศา จำนวน ๒ ราย</p> <p>๗. อำเภอหัวตะพาน จำนวน ๑ ราย</p>
<p>๘. กิจกรรมหลัก</p> <p>งบประมาณ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ด้านการประมง</p> <p>๑,๔๔๔,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านสี่แสนสี่หมื่นสี่พันบาทถ้วน)</p> <p>นางวิระวรรณ ระยัน ตำแหน่ง : ประมงจังหวัดอำนาจเจริญ</p> <p>สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ</p>
<p>๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑</p> <p>งบประมาณ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงปลากินพืชเพื่อสนับสนุนการแปรรูป</p> <p>๖๖๘,๑๔๐ บาท (หกแสนหกหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยสี่สิบบาทถ้วน)</p> <p>นางจิรฉัตร ปะภีระ ตำแหน่ง นักวิชาการประมงชำนาญการพิเศษ</p> <p>กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมอาชีพการประมง สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ</p>
<p>๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒</p> <p>งบประมาณ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงกบในกระชังบก</p> <p>๖๖๘,๑๔๐ บาท (หกแสนหกหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยสี่สิบบาทถ้วน)</p> <p>นางจิรฉัตร ปะภีระ ตำแหน่ง นักวิชาการประมงชำนาญการพิเศษ</p> <p>กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมอาชีพการประมง สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ</p>
<p>๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๓</p>	<p>กิจกรรมส่งเสริมเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจด้านการ</p>

งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ประมง ๑๐๗,๗๒๐ บาท (หนึ่งแสนเจ็ดพันเจ็ดร้อยยี่สิบบาทถ้วน) นางจิรฉัตรนิ น ปะภิรณะ ตำแหน่ง นักวิชาการประมงชำนาญการพิเศษ กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมอาชีพการประมง สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ
๙. หน่วยงานดำเนินการ	กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมอาชีพการประมง สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ
๑๐. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	เริ่มต้นปี ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ สิ้นสุดปี ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘
๑๑. งบประมาณ	๑,๔๔๔,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านสี่แสนสี่หมื่นสี่พันบาทถ้วน) จากงบประมาณโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดอำนาจเจริญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรมีความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ๒. สามารถเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจด้านการประมง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐
๑๓. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ ด้านมาตรฐานการผลิตขั้นปลอดภัย ลด รายจ่าย ในครัวเรือน มีอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำบริโภค จำหน่ายผลผลิตสัตว์น้ำให้มี รายได้เพิ่มขึ้น และสามารถเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจด้านการ ประมง ได้เพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อความยั่งยืน
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาด้านการเกษตร
๓. แนวทางการพัฒนา	การส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาด้านการประมง
๔. หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็น การเกษตรสร้างมูลค่าที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร ประกอบด้วย (๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (๒) เกษตรปลอดภัย (๓) เกษตรชีวภาพ (๔) เกษตรแปรรูปและ (๕) เกษตรอัจฉริยะ</p> <p>นโยบายการพัฒนาประเทศของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ มุ่งเน้นการสร้างเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการค้าการลงทุน เพื่อยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐาน ต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง</p> <p>การดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อความยั่งยืน การธนาคารสินค้าเกษตร (กิจกรรมเพิ่มผลผลิตการประมงในแหล่งน้ำเพื่อความยั่งยืนและกิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชน มีกรอบการดำเนินงานโครงการฯ ภายใต้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชน และการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยใช้แหล่งน้ำชุมชนเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำให้เป็นแหล่งธนาคาร สัตว์น้ำของชุมชน โดยมีเจ้าหน้าที่หน่วยงานกรมประมงและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำปรึกษา</p> <p>ด้านวิชาการ และอำนวยความสะดวกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ ตามแผนการปฏิบัติงาน (Action plan) ที่ชุมชนร่วมกันจัดทำขึ้นภายใต้กรอบการดำเนินงานโครงการฯ มีการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านต่างๆ มาปรับใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ การเพิ่มมูลค่าสัตว์น้ำ เช่น การแปรรูปสัตว์น้ำ การประเมินผลผลิตสัตว์น้ำที่ปล่อยเลี้ยงในแหล่งน้ำชุมชน การเลี้ยงและอนุบาลลูกพันธุ์สัตว์น้ำ เพื่อเพิ่มอัตราการรอดก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำชุมชน หรือจำหน่ายเป็นรายได้ของโครงการฯ การประเมินผลจับสัตว์น้ำที่จับมาใช้ประโยชน์ตลอดจนมูลค่าของผลจับสัตว์น้ำที่สร้างรายได้ให้กับชุมชน ซึ่งข้อมูล ดังกล่าวนี้นำมาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการฯ ในระหว่างการดำเนินการมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์โครงการฯ เพื่อให้เกิดกลไกการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมโครงการฯ</p> <p>(๑.๒) สรุปสาระสำคัญ</p>

	<p>สภาพปัญหา / ความต้องการ</p> <p>จังหวัดอำนาจเจริญมีพื้นที่แหล่งน้ำปิด ๑๘,๗๙๗ ไร่ (๓๕๖ แห่ง) ได้แก่ อ่างเก็บน้ำพุทธอุทยาน อ่างเก็บน้ำห้วยโพธิ์ อ่างเก็บน้ำดงสีโท อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อ่างเก็บน้ำห้วยกนก - อำเภอปทุมราชวงศา อ่างเก็บน้ำห้วยกระแสน - ชานุมาน และมีแหล่งน้ำเปิด ๖,๑๒๘ ไร่ (๙๑ แห่ง) มีลุ่มน้ำสำคัญ ๗ ลุ่มน้ำ ได้แก่ ลุ่มน้ำโขง -อำเภอชานุมาน ลุ่มน้ำละออง-อำเภอเสนางคนิคม ลุ่มน้ำพระเหลา-อำเภอพนา ลุ่มน้ำห้วยยาง-อำเภอปทุมราชวงศา ลุ่มน้ำเซบก-อำเภอสิรินธร ลุ่มน้ำเซบาย-อำเภอห้วยตะพาน ลุ่มน้ำห้วยปลาแดกและเซบาย-อำเภอเมืองอำนาจเจริญ มีจำนวนชาวประมง ๓,๐๐๗ รายมีผลผลิตสัตว์น้ำ ๕๔๕,๘๑๙ กิโลกรัม/ปี มูลค่า ๕๒,๘๔๙,๑๗๐ บาท (ผลผลิตต่อคนต่อปี ๑๘.๑๙ กิโลกรัม) ราคาเฉลี่ย ๙๗ บาท/กิโลกรัม ซึ่งเป็นผลผลิตที่ค่อนข้างต่ำจึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อให้มีผลผลิตมากขึ้น เพียงพอต่อการบริโภคและจำหน่ายเป็นรายได้สร้างงานสร้างอาชีพต่อไป</p>																												
<p>๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑. เพื่อให้ราษฎรในชุมชนเป้าหมายโครงการมีผลผลิตสัตว์น้ำเพียงพอต่อการบริโภค สามารถสร้างรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน</p> <p>๒. เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และสามารถบริหารจัดการแหล่งน้ำในชุมชนในการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืด</p> <p>๓. เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการบริหารแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืด และการสร้างกระบวนการทำงานร่วมกับชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอย่างมีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน</p>																												
<p>๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<p>๑. ชุมชน ชาวประมง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถดำเนินบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชนให้มีผลผลิต มูลค่า และความหลากหลายของสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕</p> <p>๒. ชุมชน ชาวประมง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรประมงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐</p>																												
<p>๗. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>พื้นที่เป้าหมายดำเนินโครงการ : ๗ อำเภอ ประกอบด้วยแหล่งน้ำที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งหมด ๒๑ แห่ง โดยแยกกิจกรรมและพื้นที่ดำเนินการดังนี้</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๑ : เพิ่มผลผลิตการประมงในแหล่งน้ำเพื่อความยั่งยืน จำนวน ๗ แห่ง (พื้นที่แหล่งน้ำ ๔๐ ไร่ ขึ้นไป)</p> <table border="0"> <tr> <td>๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ</td> <td>จำนวน</td> <td>๑</td> <td>แห่ง</td> </tr> <tr> <td>๒. อำเภอสิรินธร</td> <td>จำนวน</td> <td>๑</td> <td>แห่ง</td> </tr> <tr> <td>๓. อำเภอพนา</td> <td>จำนวน</td> <td>๑</td> <td>แห่ง</td> </tr> <tr> <td>๔. อำเภอเสนางคนิคม</td> <td>จำนวน</td> <td>๑</td> <td>แห่ง</td> </tr> <tr> <td>๕. อำเภอชานุมาน</td> <td>จำนวน</td> <td>๑</td> <td>แห่ง</td> </tr> <tr> <td>๖. อำเภอปทุมราชวงศา</td> <td>จำนวน</td> <td>๑</td> <td>แห่ง</td> </tr> <tr> <td>๗. อำเภอห้วยตะพาน</td> <td>จำนวน</td> <td>๑</td> <td>แห่ง</td> </tr> </table> <p>กิจกรรมหลักที่ ๒ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำ</p>	๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ	จำนวน	๑	แห่ง	๒. อำเภอสิรินธร	จำนวน	๑	แห่ง	๓. อำเภอพนา	จำนวน	๑	แห่ง	๔. อำเภอเสนางคนิคม	จำนวน	๑	แห่ง	๕. อำเภอชานุมาน	จำนวน	๑	แห่ง	๖. อำเภอปทุมราชวงศา	จำนวน	๑	แห่ง	๗. อำเภอห้วยตะพาน	จำนวน	๑	แห่ง
๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ	จำนวน	๑	แห่ง																										
๒. อำเภอสิรินธร	จำนวน	๑	แห่ง																										
๓. อำเภอพนา	จำนวน	๑	แห่ง																										
๔. อำเภอเสนางคนิคม	จำนวน	๑	แห่ง																										
๕. อำเภอชานุมาน	จำนวน	๑	แห่ง																										
๖. อำเภอปทุมราชวงศา	จำนวน	๑	แห่ง																										
๗. อำเภอห้วยตะพาน	จำนวน	๑	แห่ง																										

	<p>ชุมชน จำนวน ๑๔ แห่ง (พื้นที่แหล่งน้ำ ๑๐-๒๐ ไร่)</p> <p>๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จำนวน ๒ แห่ง</p> <p>๒. อำเภอลืออำนาจ จำนวน ๒ แห่ง</p> <p>๓. อำเภอพนา จำนวน ๒ แห่ง</p> <p>๔. อำเภอเสนางคนิคม จำนวน ๒ แห่ง</p> <p>๕. อำเภอชานุมาน จำนวน ๒ แห่ง</p> <p>๖. อำเภอปทุมราชวงศา จำนวน ๒ แห่ง</p> <p>๗. อำเภอห้วยตะพาน จำนวน ๒ แห่ง</p>
<p>๘. กิจกรรมหลัก</p> <p>งบประมาณ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อความยั่งยืน</p> <p>๒,๖๗๕,๒๑๐ บาท (สองล้านหกแสนเจ็ดหมื่นห้าพันสองร้อยสิบบาทถ้วน)</p> <p>นางวิระวรรณ ระยัน ตำแหน่ง : ประมงจังหวัดอำนาจเจริญ</p> <p>สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ</p>
<p>๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑</p> <p>งบประมาณ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กิจกรรม เพิ่มผลผลิตการประมงในแหล่งน้ำเพื่อความยั่งยืน</p> <p>๑,๒๕๖,๓๗๐ บาท (หนึ่งล้านสองแสนห้าหมื่นหกพันสามร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน)</p> <p>นายสันติ สีสด ตำแหน่ง เจ้าพนักงานประมงอาวุโส</p> <p>กลุ่มบริหารจัดการด้านการประมง สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ</p>
<p>๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒</p> <p>งบประมาณ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กิจกรรม เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชน</p> <p>๑,๔๑๘,๘๔๐ บาท (หนึ่งล้านสี่แสนหนึ่งหมื่นแปดพันแปดร้อยสี่สิบบาทถ้วน)</p> <p>นายสันติ สีสด ตำแหน่ง เจ้าพนักงานประมงอาวุโส</p> <p>กลุ่มบริหารจัดการด้านการประมง สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ</p>
<p>๙. หน่วยงานดำเนินการ</p>	<p>กลุ่มบริหารจัดการด้านการประมง สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ</p>
<p>๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ</p>	<p>เริ่มต้นปี ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ สิ้นสุดปี ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘</p>
<p>๑๑. งบประมาณ</p>	<p>๒,๖๗๕,๒๑๐ บาท (สองล้านหกแสนเจ็ดหมื่นห้าพันสองร้อยสิบบาทถ้วน)</p> <p>จากงบประมาณโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดอำนาจเจริญ</p> <p>ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘</p>
<p>๑๒. ผลผลิต (Output)</p>	<p>๑. ชุมชน ชาวประมง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถดำเนินบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชนให้มีผลผลิต มูลค่า และความหลากหลายของสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕</p> <p>๒. ชุมชน ชาวประมง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรประมงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐</p>
<p>๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)</p>	<p>๑. ราษฎรในพื้นที่โครงการฯ มีผลผลิตสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นเพียงพอต่อการบริโภคมีความมั่นคงด้านอาหาร</p> <p>๒. ราษฎรในพื้นที่โครงการฯ มีความมั่นคงด้านอาหารจากผลผลิตสัตว์น้ำสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ในครัวเรือน</p> <p>๓. ชุมชนในพื้นที่โครงการฯ มีความรู้สามารถในด้านการบริหารจัดการแหล่งน้ำในชุมชนในการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำให้การดำรงชีวิตมีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน</p>

	<p>๔. เจ้าหน้าที่ภาครัฐและชุมชนได้รับการพัฒนาเพิ่มศักยภาพด้านการบริหารแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำจืดและการทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอย่างมีประสิทธิภาพและความยั่งยืน</p> <p>๕. ราษฎรในพื้นที่เป้าหมายมีการบริโภคอาหารโปรตีนประเภทสัตว์น้ำไม่ต่ำกว่า ๒๕ กิโลกรัมต่อครัวเรือนต่อปี</p> <p>๖. ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการการผลิตสัตว์น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน</p>
--	---

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรโดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมและองค์ความรู้ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๑. ส่งเสริมให้มีการนำงานวิจัย และนวัตกรรมมาปรับใช้ในการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒. ระบบการบริหารจัดการแปลงที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๓. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรฐานข้อมูล (Big Data) ด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๔. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมาตรฐาน GAP/GMP/HACCP เกษตรปลอดภัยเกษตรอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ ๕. ส่งเสริมร้านค้า/สถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดอำนาจเจริญ มีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๙๗๕,๗๘๐ ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตร ๑,๔๑๐,๗๔๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๑ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑๑๘,๑๗๐ ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรกร ๗๖,๖๗๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๕ จึงนับได้ว่าภาคการเกษตรเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของจังหวัดอำนาจเจริญ แต่ข้อมูลจากแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอำนาจเจริญ พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐ พบว่า ภาคการเกษตรในจังหวัดอำนาจเจริญมีปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสถียรภาพในด้านราคาสินค้าเกษตรที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรโดยตรง ความเสื่อมโทรมของดิน น้ำ สภาพแวดล้อม และระบบนิเวศ ปัญหาดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตในภาคเกษตรลดลง เกษตรกรจึงเพิ่มการใช้ปุ๋ยเคมีมากขึ้น สิ่งแวดล้อมเสียสมดุลจึงเกิดการระบาดของโรค-แมลง เกษตรกรจึงเพิ่มการใช้สารเคมีในปริมาณสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของผู้ใช้ ตลอดจนทำให้ต้นทุนของเกษตรกรสูงขึ้น ผลที่ตามมาคือเกษตรกรประสบกับภาวะขาดทุน มีรายได้ไม่คุ้มกับรายจ่าย เกิดหนี้สิน และคุณภาพชีวิตลดต่ำลง ปัญหาเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ภาคการเกษตรของจังหวัดอำนาจเจริญอ่อนแอ ขาดความมั่นคง และพึ่งพาตนเองได้น้อย</p> <p>ปัจจุบันกระแสรักสุขภาพกำลังเป็นที่นิยม ผู้บริโภคได้ให้ความสำคัญกับการบริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ ปลอดภัยสารเคมี รวมไปถึงกระแสการผลิตที่มุ่งสู่ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความปลอดภัยของทั้งผู้บริโภคและผู้ผลิตเอง หน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจึงมีนโยบายในการควบคุมและกำหนดมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรให้มีความปลอดภัยมากที่สุด</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๓.๑ เพื่อพัฒนาจังหวัดอำนาจเจริญให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่สร้างมูลค่าแก่จังหวัด และเกษตรกร ๓.๒ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งในการพัฒนาจังหวัดให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพ สามารถแข่งขันได้
๔. เป้าหมาย	๔.๑) จำนวนแปลงฟาร์มที่ขอยื่นตรวจรับรองมาตรฐานอินทรีย์ได้รับการรับรองไม่น้อยกว่า ๒๕๐ แปลง ๔.๒) มูลค่าการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕
๕. พื้นที่ดำเนินการ	๕.๑) เกษตรกรในพื้นที่ทั้ง ๗ อำเภอของจังหวัดอำนาจเจริญ ๕.๒) วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๒ ตำบลสร้างนงทา อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมและพัฒนการผลิตข้าวหอมมะลิ กิจกรรมย่อยที่ ๑.๑ ส่งเสริมและพัฒนการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ งบประมาณ ๑,๔๔๒,๑๐๐ บาท ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ จำนวน ๘ กลุ่มๆ ละ ๓๐ ราย รวมจำนวน ๒๔๐ ราย งบประมาณ ๑,๔๔๒,๑๐๐ บาท กิจกรรมย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าข้าวหอมมะลิ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าข้าวหอมมะลิโดยการใช้วิวัฒนาการหลังการเก็บเกี่ยว จำนวน ๑ แห่ง งบประมาณ ๓,๙๖๒,๙๐๐ บาท
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	๑ ปี ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖
๙. งบประมาณ	งบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปี จังหวัดอำนาจเจริญ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ๕,๔๐๕,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑๐.๑ มูลค่าการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น ๑๐.๒ จำนวนพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ผ่านการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑๑.๑ เกษตรกรมีรายได้ดี ๑๑.๒ จำนวนแปลงที่ขอยื่นตรวจรับรองมาตรฐานได้รับการรับรองและเพิ่มพื้นที่เกษตรปลอดภัย

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการเกษตรสร้างมูลค่าด้วยเทคโนโลยี Smart Farm
๒. ชื่อแผนงาน	การเกษตรสร้างมูลค่า
๓. แนวทางการพัฒนา	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมและองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย
๔. หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดอำนาจเจริญเป็นเมืองเกษตรกรรม มีจุดเด่นคือความมั่นคงทางด้านอาหาร (Food Security) โดยมีพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ๑,๔๑๘,๗๑๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๒ ของพื้นที่ทั้งหมด (จังหวัดอำนาจเจริญ มีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๙๗๕,๗๘๐ ไร่) มีครัวเรือนเกษตรด้านพืชทั้งหมด ๗๘,๓๖๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๖๙ ของครัวเรือนทั้งหมด มีมูลค่า GPP สาขาการเกษตรมากกว่าสาขาอื่น คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒๙ ของ GPP ทั้งจังหวัด (สัดส่วน GDP สาขาภาคการเกษตร ของประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๐ ของ GDP ทั้งประเทศ)</p> <p>ทั้งนี้ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอำนาจเจริญ ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ มุ่งเน้นในเรื่องการเกษตรสร้างมูลค่า ซึ่งประกอบไปด้วยเกษตรอัตลักษณ์ เกษตรปลอดภัย เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ และเกษตรชีวภาพ(สมุนไพร) โดยในส่วนของเกษตรอัจฉริยะของจังหวัดอำนาจเจริญมีนโยบายส่งเสริมในเรื่องการใช้เครื่องจักร และ Drone เพื่อใช้ในการทำการเกษตร ซึ่งสามารถลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรได้ แต่อย่างไรก็ตามการที่สภาพการณ์ของโลกในปัจจุบันมีการการเปลี่ยนแปลงของระบบ Internet ที่มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น การใช้ประโยชน์จาก Internet เร็วสูงในภาคการเกษตรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงต้องมีการส่งเสริมการใช้ เทคโนโลยี Internet of Things (IoT) ผ่านเซ็นเซอร์การตรวจวัด ความชื้นสัมพัทธ์ในดิน ในอากาศ อุณหภูมิ และปริมาณแสง ทำให้สามารถให้น้ำแก่พืชในปริมาณที่เหมาะสมตามชนิดพืช และสภาพพื้นที่ โดยสามารถสรุปประโยชน์ทางตรงได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลผลิตมีคุณภาพดีสม่ำเสมอและปริมาณคงที่เนื่องจากมีเทคโนโลยีควบคุมกระบวนการให้น้ำ ตอบสนองต่อการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย GAP และ เกษตรอินทรีย์ - คาดการณ์ปริมาณผลผลิตได้ล่วงหน้า ผ่าน AI Softwareสามารถลดปัญหาผลผลิตขาดแคลนหรือล้นตลาด - ลดการใช้แรงงาน ชั่วโมงการทำงาน เนื่องจากแรงงานภาคการเกษตรของจังหวัดอำนาจเจริญมีแนวโน้มเข้าสู่แรงงานสูงอายุ - การใช้เทคโนโลยี Internet of Thing (IoT) ทำให้สะดวกเข้าถึงได้ง่ายการควบคุมกระบวนการเพาะปลูกทำได้รวดเร็วและง่ายขึ้น - การถ่ายทอดองค์ความรู้การขยายผลสู่เกษตรกรรุ่นต่อไปเป็นไปได้ง่าย ลดเวลาการลองผิดลองถูกโดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวเชื่อมประสานการถ่ายทอดองค์ความรู้ <p>ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องมีการส่งเสริมการทำเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farm) ในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และสามารถคาดการณ์ผลผลิตโดย AI (Artificial Intelligence) เชื่อมโยงการรับรองมาตรฐาน และการเชื่อมโยงตลาดแบบ Online & Offline Marketing ผ่าน</p>

	ข้อมูลมหาศาล (Big Data) จากกระบวนการทำการเกษตรที่จัดเก็บผ่านอุปกรณ์เซ็นเซอร์จำนวนมหาศาลที่ติดตั้งใช้งานในพื้นที่การเกษตร
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๕.๑ เพื่อการศึกษาระบบการบริหารจัดการแปลงเกษตรที่เหมาะสมในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญโดยระบบอัจฉริยะ (Smart Farm) ๕.๒ เพื่อมีแปลงตัวอย่างให้แก่เกษตรกรในการเรียนรู้การใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่บริหารจัดการด้านการเกษตร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของแปลงการเกษตรสร้างมูลค่าด้วยเทคโนโลยี Smart Farm
๗. พื้นที่เป้าหมาย	แปลงเกษตรกร Young Smart Farmer ใน ๗ อำเภอ
๘. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการเกษตรสร้างมูลค่าด้วยเทคโนโลยี Smart Farm
	กิจกรรมย่อยที่ ๑ : สำรวจพื้นที่จัดทำระบบเกษตรอัจฉริยะ กิจกรรมย่อยที่ ๒ : ติดตั้งและถ่ายทอดความรู้ระบบเกษตรอัจฉริยะสำหรับผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย กิจกรรมย่อยที่ ๓ : จัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลระบบเกษตรจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลระบบเกษตรอัจฉริยะ
๙. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานหลัก สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) และ สภาเกษตรกรแห่งชาติจังหวัดอำนาจเจริญ
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗
๑๑. งบประมาณ	๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	มีระบบการเกษตรสร้างมูลค่าด้วยเทคโนโลยี Smart Farm พื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกร จำแนกตามสภาพพื้นที่และชนิดสินค้าเกษตร
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	Outcome เชิงปริมาณ - ต้นทุนแปรผัน (Variable Cost) ในการผลิตลดลง - ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น - ผลตอบแทนสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้น Outcome เชิงคุณภาพ - เกษตรกรมีการใช้ชั่วโมงการทำงานด้านการเกษตรลดลง ทำให้สามารถทำอาชีพเสริมสร้างรายได้ - เกษตรกรมีเวลาว่างอยู่กับครอบครัวมากขึ้น - เกษตรกรมีรายได้พอเพียงในการดำรงชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ ๑. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่การเป็น Young Smart Farmer และ Smart Farmer

กลยุทธ์ที่ ๒. พัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการการเกษตร (Entrepreneur)

กลยุทธ์ที่ ๓. ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร/สถาบันเกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ ๔. ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กิจกรรมหลัก	โครงการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กิจกรรมย่อยที่ ๑	ส่งเสริมการเพาะขยายพันธุ์ปลาตะเพียนขาวพันธุ์ดี
กิจกรรมย่อยที่ ๒	ส่งเสริมการเลี้ยงปลาดุกบิ๊กอุยในบ่อพลาสติก
กิจกรรมย่อยที่ ๓	ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำในระบบสมดุลง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
กิจกรรมย่อยที่ ๔	ส่งเสริมการเลี้ยงปลาเพื่อเป็นวัตถุดิบในการแปรรูป
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำรัสของรัชการที่ ๙ ซึ่งถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศ ทั้งในการบริหารประเทศให้ดำเนินสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ดังนั้นถ้าในระดับครอบครัวแต่ละครอบครัว ได้น้อมนำพระราชดำรัสในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวในการประพฤติปฏิบัติ และการประกอบอาชีพ ก็จะสามารถสร้างครอบครัว ให้เข้มแข็ง ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง ประเทศชาติเข้มแข็งด้วย กิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมด้านการประมง สามารถดำเนินการในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ เพื่อผลิตเป็นแหล่งอาหารบริโภคภายในครอบครัว เหลือบริโภคจำหน่าย เป็นรายได้แก่ครอบครัว เมื่อสามารถ ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ ก็จะทำให้ครอบครัวเข้มแข็ง ชุมชนเข้มแข็ง และประเทศเข้มแข็ง</p> <p>พื้นที่รับผิดชอบในการพัฒนาส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงปลาของสำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ ประกอบด้วย ๗ อำเภอ สภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ราบลุ่มเล็กน้อย อาชีพหลัก คือ การทำนา เกษตรกรจะมีบ่อปลาของตนเองในไร่นา ส่วนมากจะมีน้ำขังตลอดปี ปัญหาที่พบในการส่งเสริมด้านประมง คือ การเลี้ยงปลาจะเน้นเพื่อเลี้ยงชีพ ปล่อย</p>

	<p>เลี้ยงตามธรรมชาติ ไม่มีการให้อาหาร ผลผลิตที่ได้ใช้บริโภคในครัวเรือน ที่เหลือจำหน่าย ในหมู่บ้าน หรือหมู่บ้านใกล้เคียง เกษตรกรบางรายเลี้ยงเพื่อเสริมอาชีพหลัก แต่ผลผลิตค่อนข้างต่ำ ต้นทุนการผลิตที่สูง ในขณะที่การขายผลผลิต ไม่คุ้มทุนหรือได้กำไรน้อย เพื่อการแก้ปัญหาดังกล่าว สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลาตะเพียนขาวพันธุ์ดีในบ่อดิน และโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลาดุกบิ๊กอุยในบ่อพลาสติกเพื่อการแปรรูป โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำในระบบสมดุ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลาเพื่อเป็นวัตถุดิบในการแปรรูป โดยเน้นให้มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่มาสนับสนุนซึ่งกันและกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อการลดต้นทุนการผลิต สนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม เพื่อประกอบกิจกรรมร่วมกันด้านการเพาะพันธุ์ และอนุบาลปลาตะเพียนขาวพันธุ์ดี และให้การสนับสนุนพันธุ์ปลาในการเลี้ยงครั้งแรก พร้อมทั้งให้ความรู้ในการ เลี้ยงปลา การเพาะขยายพันธุ์ การอนุบาล และให้คำแนะนำส่งเสริมการทำบ่อพลาสติกเลี้ยงปลาดุกอย่างเหมาะสมถูกหลักวิชาการ เพื่อให้ผลผลิตที่คุ้มทุน และเพิ่มศักยภาพในการผลิตเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งจะเป็นการตอบสนองตามแนวทางยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดที่จะส่งเสริมต่อไป</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการเพาะขยายพันธุ์ปลาตะเพียนขาวพันธุ์ดี ๒. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการเลี้ยงปลาดุกบิ๊กอุยในบ่อพลาสติกเพื่อ ๓. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำในระบบสมดุ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๔. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อเป็นวัตถุดิบในการแปรรูป ๕. เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพ มีผลผลิตที่มีคุณภาพไว้บริโภคในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย และจำหน่ายเพิ่มรายได้
<p>๔. เป้าหมาย</p>	<p>กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกรในจังหวัดอำนาจเจริญ</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๑ : ส่งเสริมการเพาะขยายพันธุ์ปลาตะเพียนขาวพันธุ์ดี โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรทุกรายต้องขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกับสำนักงานประมงจังหวัดฯ ๒. เกษตรกรมีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พื้นที่บ่อเลี้ยงปลาขนาด ๐.๕๐ ไร่ขึ้นไปและไม่มีประวัติน้ำท่วมซ้ำซาก ๓. เป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพด้านการประมง เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านประมง ฯลฯ ๔. เกษตรกรมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ จะประกอบอาชีพด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และสามารถอุทิศตนเข้าร่วมการอบรมและติดตามผลการส่งเสริมเกษตรกรด้านประมง ๕. เกษตรกรมีการร่วมกลุ่มเพื่อเพาะอนุบาลพันธุ์ปลาตะเพียนขาวพันธุ์ดี ๖. จัดตั้งจุดสาธิตการเพาะอนุบาลพันธุ์ปลาตะเพียนขาวพันธุ์ดี ซึ่งอยู่ใกล้แหล่งน้ำชุมชน มีไฟฟ้า สะดวก <p>กิจกรรมย่อยที่ ๒ : ส่งเสริมการเลี้ยงปลาดุกในบ่อพลาสติก โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรทุกรายต้องขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกับสำนักงานประมงจังหวัดฯ ๒. เกษตรกรมีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (พื้นที่บริเวณข้างบ้าน

	<p>สามารถชุดบ่อพลาสติกได้)</p> <p>๓. เป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพด้านการประมง เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านประมง ฯลฯ</p> <p>๔. เกษตรกรมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ จะประกอบอาชีพด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และสามารถอุทิศตนเข้าร่วมการอบรมและติดตามผลการส่งเสริมเกษตรกรด้านประมง</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๓ : ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำในระบบสมดุลง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้</p> <p>๑. เกษตรกรทุกรายต้องขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกับสำนักงานประมงจังหวัดฯ</p> <p>๒. เกษตรกรมีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์น้ำ (บ่อดิน ขนาด ๔๐๐ ตร.ม.)</p> <p>๓. เป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพด้านการประมง เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านประมง ฯลฯ</p> <p>๔. เกษตรกรมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ จะประกอบอาชีพด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และสามารถอุทิศตนเข้าร่วมการอบรมและติดตามผลการส่งเสริมเกษตรกรด้านประมง</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๔ : ส่งเสริมการเลี้ยงปลาเพื่อเป็นวัตถุดิบในการแปรรูป โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้</p> <p>๑. เกษตรกรทุกรายต้องขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกับสำนักงานประมงจังหวัดฯ</p> <p>๒. เกษตรกรมีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์น้ำ (บ่อดิน ขนาด ๔๐๐ ตร.ม.)</p> <p>๓. เป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพด้านการประมง เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านประมง ฯลฯ</p> <p>๔. เกษตรกรมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ จะประกอบอาชีพด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และสามารถอุทิศตนเข้าร่วมการอบรมและติดตามผลการส่งเสริมเกษตรกรด้านประมง</p>																																								
๕. พื้นที่ดำเนินการ	<p>สถานที่ดำเนินโครงการ : ๗ อำเภอ ประกอบด้วยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ๘๐๐ ราย โดยแยกกิจกรรมและพื้นที่ดำเนินการดังนี้</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๑ : ส่งเสริมการเพาะขยายพันธุ์ปลาตะเพียนขาวพันธุ์ดี จำนวน ๒๐๐ ราย</p> <table border="0" data-bbox="507 1496 1324 1825"> <tr> <td>๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ</td> <td>จำนวน</td> <td>๒๐</td> <td>ราย</td> </tr> <tr> <td>๒. อำเภอลืออำนาจ</td> <td>จำนวน</td> <td>๓๐</td> <td>ราย</td> </tr> <tr> <td>๓. อำเภอพนา</td> <td>จำนวน</td> <td>๓๐</td> <td>ราย</td> </tr> <tr> <td>๔. อำเภอเสนางคนิคม</td> <td>จำนวน</td> <td>๓๐</td> <td>ราย</td> </tr> <tr> <td>๕. อำเภอชานุมาน</td> <td>จำนวน</td> <td>๓๐</td> <td>ราย</td> </tr> <tr> <td>๖. อำเภอปทุมราชวงศา</td> <td>จำนวน</td> <td>๓๐</td> <td>ราย</td> </tr> <tr> <td>๗. อำเภอหัวตะพาน</td> <td>จำนวน</td> <td>๓๐</td> <td>ราย</td> </tr> </table> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๒ : ส่งเสริมการเลี้ยงปลาตุ๊กบักก้อยในบ่อพลาสติก จำนวน ๒๐๐ ราย</p> <table border="0" data-bbox="507 1921 1324 2056"> <tr> <td>๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ</td> <td>จำนวน</td> <td>๒๐</td> <td>ราย</td> </tr> <tr> <td>๒. อำเภอลืออำนาจ</td> <td>จำนวน</td> <td>๓๐</td> <td>ราย</td> </tr> <tr> <td>๓. อำเภอพนา</td> <td>จำนวน</td> <td>๓๐</td> <td>ราย</td> </tr> </table>	๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ	จำนวน	๒๐	ราย	๒. อำเภอลืออำนาจ	จำนวน	๓๐	ราย	๓. อำเภอพนา	จำนวน	๓๐	ราย	๔. อำเภอเสนางคนิคม	จำนวน	๓๐	ราย	๕. อำเภอชานุมาน	จำนวน	๓๐	ราย	๖. อำเภอปทุมราชวงศา	จำนวน	๓๐	ราย	๗. อำเภอหัวตะพาน	จำนวน	๓๐	ราย	๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ	จำนวน	๒๐	ราย	๒. อำเภอลืออำนาจ	จำนวน	๓๐	ราย	๓. อำเภอพนา	จำนวน	๓๐	ราย
๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ	จำนวน	๒๐	ราย																																						
๒. อำเภอลืออำนาจ	จำนวน	๓๐	ราย																																						
๓. อำเภอพนา	จำนวน	๓๐	ราย																																						
๔. อำเภอเสนางคนิคม	จำนวน	๓๐	ราย																																						
๕. อำเภอชานุมาน	จำนวน	๓๐	ราย																																						
๖. อำเภอปทุมราชวงศา	จำนวน	๓๐	ราย																																						
๗. อำเภอหัวตะพาน	จำนวน	๓๐	ราย																																						
๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ	จำนวน	๒๐	ราย																																						
๒. อำเภอลืออำนาจ	จำนวน	๓๐	ราย																																						
๓. อำเภอพนา	จำนวน	๓๐	ราย																																						

	<p>๔. อำเภอเสนางคนิคม จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๕. อำเภอชานุมาน จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๖. อำเภอปทุมราชวงศา จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๗. อำเภอหัวตะพาน จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๓ : ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำในระบบสมดุลง และเป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒๐๐ ราย</p> <p>๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จำนวน ๒๐ ราย</p> <p>๒. อำเภอสิ้ออำนาจ จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๓. อำเภอพนา จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๔. อำเภอเสนางคนิคม จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๕. อำเภอชานุมาน จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๖. อำเภอปทุมราชวงศา จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๗. อำเภอหัวตะพาน จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๔ : ส่งเสริมการเลี้ยงปลาเพื่อเป็นวัตถุดิบในการแปรรูจำนวน ๒๐๐ ราย</p> <p>๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จำนวน ๒๐ ราย</p> <p>๒. อำเภอสิ้ออำนาจ จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๓. อำเภอพนา จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๔. อำเภอเสนางคนิคม จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๕. อำเภอชานุมาน จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๖. อำเภอปทุมราชวงศา จำนวน ๓๐ ราย</p> <p>๗. อำเภอหัวตะพาน จำนวน ๓๐ ราย</p>
๖. กิจกรรมหลัก	<p>กิจกรรมหลัก : โครงการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๑ : ส่งเสริมการเพาะขยายพันธุ์ปลาตะเพียนขาวพันธุ์ดี</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๒ : ส่งเสริมการเลี้ยงปลาตู้กักอยู่ในบ่อพลาสติก</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๓ : ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำในระบบสมดุลง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๔ : ส่งเสริมการเลี้ยงปลาเพื่อเป็นวัตถุดิบในการแปรรูป</p>
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	<p>หน่วยดำเนินการ : สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ : นายวชิระ กว้างขวาง ตำแหน่ง : ประมงจังหวัดอำนาจเจริญ</p> <p>ผู้ดำเนินโครงการ : นางจรีนธนิญ ปะกิระณะ ตำแหน่ง : หัวหน้ากลุ่มพัฒนาและส่งเสริมอาชีพการประมง</p> <p>สถานที่ติดต่อ : สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๔๕ - ๔๕๒๐๒๗</p>
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	เริ่มต้นปี ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ สิ้นสุดปี ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗
๙. งบประมาณ	๖,๓๕๗,๙๖๐ บาท (หกล้านสามแสนห้าหมื่นเจ็ดพันเก้าร้อยหกสิบบาทถ้วน)
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรมีความรู้ด้านการเพาะขยายพันธุ์ปลาตะเพียนขาวพันธุ์ดี

	<p>๒. เกษตรกรมีความรู้ด้านการเลี้ยงปลาตู้กักอยู่ในบ่อพลาสติก</p> <p>๓. เกษตรกรมีอาชีพ มีผลผลิตที่มีคุณภาพไว้บริโภคในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่ายและจำหน่ายเพิ่มรายได้ (เกษตรกรได้รับความรู้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐)</p>
--	--

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมและยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การบริการด้านการเกษตรและการเชื่อมโยงตลาด
- กลยุทธ์ที่ ๑. พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง และบริการให้มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน
- กลยุทธ์ที่ ๒. การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าเป็นเกษตรแปรรูป และบรรจุภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง (High Value Added Economy)
- กลยุทธ์ที่ ๓. ส่งเสริมให้มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชื่อมโยงวิถีชุมชนเข้ากับการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่า
- กลยุทธ์ที่ ๔. การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร online และ offline

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการยกระดับการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรด้วยเกษตรสมัยใหม่
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน เน้นให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นโดยกำหนดเป้าหมายรายได้ต่อหัวมากกว่า ๑๕,๐๐๐ USD/คน/ปี และมีอัตราการขยายตัวของ GPP เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี และแผนการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเป้าหมายสู่การเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยมุ่งเน้นแก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และสร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายใน ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>จังหวัดอำนาจเจริญ มีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๙๗๕,๗๘๐ ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร ๑,๔๑๐,๗๔๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ทำนา ๑,๐๕๔,๑๗๖ ไร่ พื้นที่ปลูกพืชไร่ ๑๘๗,๕๙๘ ไร่ พืชสวน ๙๑,๔๒๕ ไร่ พืชผัก ๘,๔๒๐ ไร่ ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ๖๙,๑๓๑ ไร่ และพื้นที่อื่นๆ ๕๖๕,๐๓๙ ไร่ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาและเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยจังหวัดอำนาจเจริญ ได้มุ่งสู่การเป็น “เมืองธรรมเกษตร การเกษตรสร้างมูลค่า ท่องเที่ยวเสริมสร้างสุขภาพ เชื่อมโยงเส้นทางการค้า” ซึ่งประกอบด้วย ๔ ประเด็นการพัฒนา ดังนี้</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การส่งเสริมและยกระดับการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ สินค้าเกษตรปลอดภัย อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และผลิตภัณฑ์สมุนไพร ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาคน หมู่บ้าน ชุมชน ให้มีคุณภาพ มั่นคง เข้มแข็ง และทันสมัย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การส่งเสริมการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการ และสินค้าชุมชน ให้สามารถแข่งขันได้ ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ป่า ดิน น้ำ และพลังงาน เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ที่สมดุล ยั่งยืน</p> <p>แผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดอำนาจเจริญ โดยเน้นการสร้างเกษตรมูลค่าสูง ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า เน้นเกษตรมูลค่าสูงที่มีความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมและยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การบริการด้านการเกษตรและการเชื่อมโยงตลาด กลยุทธ์ที่ ๔.๑ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง และบริการให้มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน กลยุทธ์ที่ ๔.๒ การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าเป็นเกษตรแปรรูป และบรรจุภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง (High Value Added Economy)
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรด้วยกระบวนการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ๒) เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕
๕. พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดอำนาจเจริญ
๖. กิจกรรมหลัก	กิจกรรมหลักที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเพิ่มมูลค่าข้าว ตำบลเสนางคนิคม อำเภอสนางคนิคม งบประมาณ ๓,๗๐๙,๐๐๐ บาท กิจกรรมหลักที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพการเพิ่มมูลค่าข้าว ตำบลโนนงาม อำเภอบุณฑริก งบประมาณ ๒,๘๗๐,๐๐๐ บาท กิจกรรมหลักที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพการเพิ่มมูลค่าพริก ตำบลจานลาน อำเภอพนา งบประมาณ ๔๘๓,๐๐๐ บาท กิจกรรมหลักที่ ๔ การพัฒนาศักยภาพการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ตำบลนาวัง อำเภอเมืองอำนาจเจริญ งบประมาณ ๕๐๕,๐๐๐ บาท กิจกรรมหลักที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพการเพิ่มมูลค่าเห็ดฟาง ตำบลจานลาน อำเภอพนา งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ
๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ปี ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖
๙. งบประมาณ	๗,๙๖๗,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (output)	๑๐.๑) กลุ่มเกษตรกร จำนวน ๕ กลุ่ม (เกษตรกร ๑,๑๐๐ ราย) สามารถจำหน่ายผลผลิตการเกษตรในราคาที่สูงขึ้น ๑๐.๒) กลุ่มเกษตรกรต้นแบบการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร จำนวน ๕ กลุ่ม
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑๑.๑) เกษตรกรในชุมชนสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตรในชุมชนได้สูงขึ้น ๑๑.๒) เกษตรกรในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	การเกษตรสร้างมูลค่ารูปแบบค้ำกลางโมเดล
๒. ชื่อแผนงาน	การเกษตรสร้างมูลค่า
๓. แนวทางการพัฒนา	<p>๑. ส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานการผลิตด้านการเกษตรเพื่อรองรับการเกษตรสร้างมูลค่า</p> <p>๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมและองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย</p> <p>๔. ส่งเสริมและยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การบริการด้านการเกษตรและเชื่อมโยงตลาด</p> <p>๕. ส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพร และพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน</p>
๔. หลักการและเหตุผล	<p>นับตั้งแต่จังหวัดอำนาจเจริญได้มีการดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำพุทธรูทยาน ซึ่งนับได้ว่าเป็น landmark ที่สำคัญของจังหวัด เนื่องจากห่างจากตัวเมืองอำนาจเจริญเพียง ๓ กิโลเมตร และเป็นที่ตั้งของ เกษะจิตรกูฎ สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยอ่างเก็บน้ำพุทธรูทยาน มีพื้นที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของ บ้านพุทธรูมงคล ตำบลบึง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ อ่างเก็บน้ำพุทธรูทยานเป็นอ่างเก็บน้ำที่มีขนาดใหญ่ของกรมชลประทาน สามารถกักเก็บน้ำได้สูงสุด มากถึง ๒๑.๙๔ ล้านลูกบาศก์เมตร อีกทั้งบริเวณสันเขื่อนที่มีความยาวถึง ๑,๓๐๐ เมตร และความกว้าง หน้าสันเขื่อน กว้างถึง ๖ เมตร ทำให้สามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์โดยรอบ มีความสวยงามเป็นอย่างยิ่ง เหมาะสำหรับ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจเป็นอย่างมาก และในอนาคตจังหวัดอำนาจเจริญยังมีแผนการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญโดยสร้างถนนรอบอ่างตลอดจนพัฒนาภูมิทัศน์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนชาวอำนาจเจริญ แต่อีกนัยหนึ่ง อ่างเก็บน้ำพุทธรูทยาน ยังเป็นแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร ประมงและปศุสัตว์ครอบคลุมพื้นที่มากกว่า ๑๔,๒๑๔ ไร่ เป็นแหล่งน้ำเพื่อทำการเพาะปลูกในฤดูแล้งมากกว่า ๔,๐๐๐ ไร่ ที่สำคัญยังเป็น แหล่งน้ำเพื่อการ อุปโภคบริโภค ของประชาชนในเขตอำเภอเมืองแล้ว ทางจังหวัดอำนาจเจริญ อีกด้วย</p> <p>อย่างไรก็ตามการพัฒนาดังกล่าวทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากมายแต่เกษตรกรที่มีที่ตั้งบ้านเรือนบริเวณเหนืออ่างเก็บน้ำได้แก่ บ้านค้ำกลาง ก่อนหน้านี้ไม่ได้ประโยชน์จากการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำมากนัก แต่ปัจจุบันได้มีการสนับสนุนจากจังหวัดอำนาจเจริญโดยสำนักงานชลประทานจังหวัดอำนาจเจริญได้ก่อสร้างระบบสูบน้ำและกระจายน้ำไปยังพื้นที่ของเกษตรกรบริเวณเหนืออ่างเก็บน้ำทำให้เกิดโอกาสแก่เกษตรกรบริเวณหมู่บ้านค้ำกลาง หมู่ ๗ ตำบลโนนหนามแท่ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ สามารถเพิ่มรายได้จากการทำการเกษตรสร้างมูลค่า ได้แก่ เกษตรปลอดภัย เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ เกษตรชีวภาพ(สมุนไพร) โดยเชื่อมโยงตลาดในการจำหน่ายสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดอำนาจเจริญจึงจัดทำโครงการบูรณา</p>

	การด้านการเกษตรโดยยึดพื้นที่ (Area Base) ในการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านค้ำกลางให้เป็น Model ด้านการเกษตรที่ครบวงจรแนวทางการเกษตรสร้างมูลค่า ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาจังหวัดอำนาจเจริญ ๒๕๖๖-๒๕๗๐ อีกด้วย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการโครงการบ้านค้ำกลาง Model เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ตอบสนองต่อตัวชี้วัด ในประเด็นด้านรายได้ครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น พื้นที่เกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น และเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกรในการนำ Model เกษตรสร้างมูลค่าไปปรับใช้
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑.มี Model ของจังหวัดอำนาจเจริญในด้านการเกษตรสร้างมูลค่า ๒.เกษตรกรบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำพุทธรูทยานมีรายได้เพิ่มขึ้น
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑.มี Model ของจังหวัดอำนาจเจริญในด้านการเกษตรสร้างมูลค่า จำนวน ๑ แห่ง ๒.ครัวเรือนเกษตรกรบริเวณเหนืออ่างเก็บน้ำพุทธรูทยานพื้นที่ ๒,๕๐๐ ไร่ มีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่า ร้อยละ ๑๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	บ้านค้ำกลาง หมู่ ๗ ต.โนนหนามแท่ง อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ
๘. กิจกรรมหลัก	การเกษตรสร้างมูลค่าครบวงจร
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ระบบกระจายน้ำบ้านค้ำกลาง แห่งที่ ๑ ระยะที่ ๒ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรแปลงใหญ่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างระบบกระจายน้ำบ้านค้ำกลาง แห่งที่ ๒ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรแปลงใหญ่ ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมก่อสร้างระบบกระจายน้ำบ้านโสกโดน ระยะที่ ๒ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรแปลงใหญ่ ๒,๑๐๐,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมระบบกระจายน้ำบ้านคำสมบูรณ์ แห่งที่ ๑ ระยะที่ ๒ เพื่อยกศักยภาพการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรแปลงใหญ่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานอำนาจเจริญ
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมธนาคารปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินอำนาจเจริญ
๘.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมส่งเสริมการจัดทำแปลงหญ้าเพื่อผลิตอาหารสัตว์ ๕๐๐,๐๐๐ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์อำนาจเจริญ

	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ
๘.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมการผลิตพืชสมุนไพร และพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอำนาจเจริญ ,สภาอุตสาหกรรมจังหวัดอำนาจเจริญ
๘.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาสร้างรายได้ให้เกษตรกร ๘๕๐,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ
๘.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์ครบวงจร ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท กิจกรรมย่อยที่ ๑ กิจกรรมส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์ กิจกรรมย่อยที่ ๒ การตรวจรับรองมาตรฐานข้าวอินทรีย์ กิจกรรมย่อยที่ ๓ ส่งเสริมการแปรรูปข้าวเป็นข้าวสารอินทรีย์ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ
๘.๑๐ กิจกรรมหลักที่ ๑๐ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจเพื่อเป็นแหล่งอาหารและจำหน่าย ๗๑๐,๐๐๐ บาท กิจกรรมย่อยที่ ๑ ส่งเสริมการเลี้ยงปลากินพืชเพื่อเป็นแหล่งอาหารและจำหน่าย กิจกรรมย่อยที่ ๒ ส่งเสริมการเลี้ยงปลาดุกบิ๊กอุยในบ่อพลาสติก สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ
๘.๑๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๑ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมผลิตลูกปลาวัยอ่อนด้วยชุดเพาะพันธุ์ปลาเคลื่อนที่พลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อเป็นแหล่งพันธุ์และสร้างรายได้ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอำนาจเจริญ สำนักงานประมงจังหวัดอำนาจเจริญ
๘.๑๒ กิจกรรมหลักที่ ๑๒ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมการส่งเสริมเทคโนโลยีระบบน้ำอัจฉริยะ (Handy Sense) ในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท กิจกรรมย่อยที่ ๑ ติดตั้งและถ่ายทอดความรู้ระบบเกษตรอัจฉริยะสำหรับผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ NECTEC, สภาเกษตรกรแห่งชาติจังหวัดอำนาจเจริญ

<p>๘.๑๓ กิจกรรมหลักที่ ๑๓ งบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กิจกรรมการเลี้ยงโคนเนื้อระบบฟาร์มแบบประณีต (Intensive Farm) ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ</p>
<p>๙. หน่วยงานดำเนินการ</p>	<p>หน่วยงานหลัก โครงการชลประทานอำนาจเจริญ, สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดอำนาจเจริญ, สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ, สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด อำนาจเจริญ, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอำนาจเจริญ, สำนักงานประมงจังหวัด อำนาจเจริญ, และศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินอำนาจเจริญ, ศูนย์วิจัยและพัฒนา อาหารสัตว์อำนาจเจริญ, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอำนาจเจริญ, ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ NECTEC ,สภาเกษตรกร แห่งชาติจังหวัดอำนาจเจริญ</p>
<p>๑๐. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ</p>	<p>๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗</p>
<p>๑๑. งบประมาณ</p>	<p>๒๙,๑๖๐,๐๐๐ บาท</p>
<p>๑๒. ผลผลิต (Output)</p>	<p>มี Model ของจังหวัดอำนาจเจริญในด้านการเกษตรสร้างมูลค่าแบบครบวงจร</p>
<p>๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)</p>	<p>Outcome เชิงปริมาณ เกษตรกรครัวเรือนเกษตรกรบริเวณเหนืออ่างเก็บน้ำพุทธร อุทยานพื้นที่ ๒,๕๐๐ ไร่ จำนวน ๓๐๐ ครัวเรือน มีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ ๑๐ Outcome เชิงคุณภาพ คุณภาพชีวิตของครัวเรือนเกษตรกรบริเวณเหนืออ่างเก็บ น้ำพุทธรอุทยานพื้นที่ ๒,๕๐๐ ไร่ จำนวน ๓๐๐ ครัวเรือน มีความยั่งยืนในมิติด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม</p>

ภาคผนวก

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความ
มั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนา
ประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG
พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์
พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

ที่ ๒ /๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ

ตามที่กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำยุทธศาสตร์ การพัฒนาเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยมีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอย่างครบถ้วนและครอบคลุมทุกมิติ

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสอดคล้องกับสถานการณ์และยุทธศาสตร์ทุกระดับ ตลอดจนทิศทางการนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด จึงขอแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร และสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ	ประธานคณะทำงาน
๒. เกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๓. ประมงจังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๔. ปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๕. สหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๖. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๘. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๙. ปฏิรูปที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๐. หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๑. ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทย
สาขาอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๒. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยง
สัตว์น้ำจืดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๓. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร
อำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๔. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์
อำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน

๑๕. ผู้อำนวยการ...

- ๒ -

๑๕. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๑
อุบลราชธานี หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๖. ผู้อำนวยการศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ
อุบลราชธานี หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๗. ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๘. ผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๙. อุตสาหกรรมจังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๐. พาณิชย์จังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๑. พลังงานจังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๒. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๓. ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๔. รองอธิการบดี ฝ่ายโครงการจัดตั้งวิทยาเขตอำนาจเจริญ
มหาวิทยาลัยมหิดล หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๕. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม
(Agritech and Innovation Center : AIC)
จังหวัดอำนาจเจริญ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๒๖. หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ	คณะทำงานและ
เลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. ศึกษา วิเคราะห์ ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอย่างครบถ้วนและครอบคลุมทุกมิติ
 ๒. จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด (อ.พ.ก.)
 ๓. ทบทวนและปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดทุกปีงบประมาณ
 ๔. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายธนูสินธุ์ ไชยสิริ)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ

ประธานคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
ที่ ๓ /๒๕๖๒
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

ตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด เพื่อดำเนินการและปฏิบัติงานพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่ ไว้แล้ว นั้น

เพื่อให้การดำเนินการและปฏิบัติงานพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ดังกล่าวข้างต้น และแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดขึ้นใหม่ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้แทนหน่วยทหารกองทัพบกในพื้นที่ หรือผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ในจังหวัด	อนุกรรมการ
๓. ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด	อนุกรรมการ
๔. ปลัดจังหวัด	อนุกรรมการ
๕. หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	อนุกรรมการ
๖. ท้องถิ่นจังหวัด	อนุกรรมการ
๗. พาณิชยจังหวัด	อนุกรรมการ
๘. อุตสาหกรรมจังหวัด	อนุกรรมการ
๙. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๐. ประธานสภาเกษตรกรจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๑. ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๒. ประธานหอการค้าจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนสถาบันการศึกษาด้านการเกษตรในพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๕. ประมงจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๖. ปศุสัตว์จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๗. ผู้แทนหน่วยงานกรมการข้าวที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๘. ผู้แทนหน่วยงานกรมวิชาการเกษตรที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้แทนหน่วยงานกรมหม่อนไหมที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ

๒๐. ผู้อำนวยการ....

๒๐. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานจังหวัด	อนุกรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๒๒. ปฏิรูปที่ดินจังหวัด	อนุกรรมการ
๒๓. เกษตรจังหวัด	อนุกรรมการ
๒๔. สหกรณ์จังหวัด	อนุกรรมการ
๒๕. หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์	อนุกรรมการ
๒๖. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๒๗. หัวหน้าส่วนราชการ และ/หรือ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดนั้น ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร จำนวนไม่เกิน ๓ หน่วยงาน	อนุกรรมการ
๒๘. ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทยจังหวัด	อนุกรรมการ
๒๙. ผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร/ผู้แทนที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๓๐. ผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกิน ๒ ท่าน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง	อนุกรรมการ
๓๑. ประธานกรรมการบริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด	อนุกรรมการ
๓๒. ประธานสมาพันธ์ SME ไทย จังหวัด	อนุกรรมการ
๓๓. ประธานกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับจังหวัด	อนุกรรมการ
๓๔. เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	อนุกรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. กำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการกิจกรรมพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้สอดคล้องกับนโยบาย (Agenda) และแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อขับเคลื่อนภาคการเกษตรของประเทศไทย ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล
๒. วางแผน ส่งเสริม สนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรให้ตรงตามความต้องการของตลาด (Demand Driven) ครอบคลุมกระบวนการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งรายงานสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตร และคาดการณ์ปริมาณผลผลิตในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง
๓. ประสานข้อมูลด้านการตลาด กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อวางแผนการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ รวมถึงสนับสนุนให้มีการเจรจาซื้อขายผลผลิตระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ
๔. ประสานการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด (Area-based) กับหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง
๕. ทำหน้าที่เป็นกลไกในการกำกับ ดูแล ขับเคลื่อนการดำเนินการตามนโยบายและแนวทางการพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งแผนพัฒนาจังหวัดนั้น ๆ
๖. ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามนโยบายที่สำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด ต่อคณะกรรมการบริหารการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตร
๗. สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
๘. แต่งตั้งคณะทำงาน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นและเหมาะสม

๙. ปฏิบัติงาน...

๙. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายกฤษฎา บุญราช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

คำสั่งจังหวัดอำนาจเจริญ

ที่ ๑๑๐๕ / ๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

ตามที่ คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ได้มีคำสั่งที่ ๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด (อ.พ.ก.) โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานอนุกรรมการ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแต่งตั้งหัวหน้าส่วนราชการ และ/หรือ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่มีภารกิจเกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัด จำนวนไม่เกิน ๓ ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกิน ๒ ท่าน เป็นอนุกรรมการใน อ.พ.ก. ตามคำสั่งดังกล่าว นั้น

เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด ของจังหวัดอำนาจเจริญ ครอบคลุมประกอบและสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด ดังนี้

๑. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอำนาจเจริญ

อนุกรรมการ

๒. ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอำนาจเจริญ

อนุกรรมการ

๓. หัวหน้าสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

อนุกรรมการ

สาขาจังหวัดอำนาจเจริญ

๔. นายสุพรรณ สืบสิงห์

(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

อนุกรรมการ

๕. ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดอำนาจเจริญ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

อนุกรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายสุริยะ อมรโรจน์วรวุฒิ)

ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ